

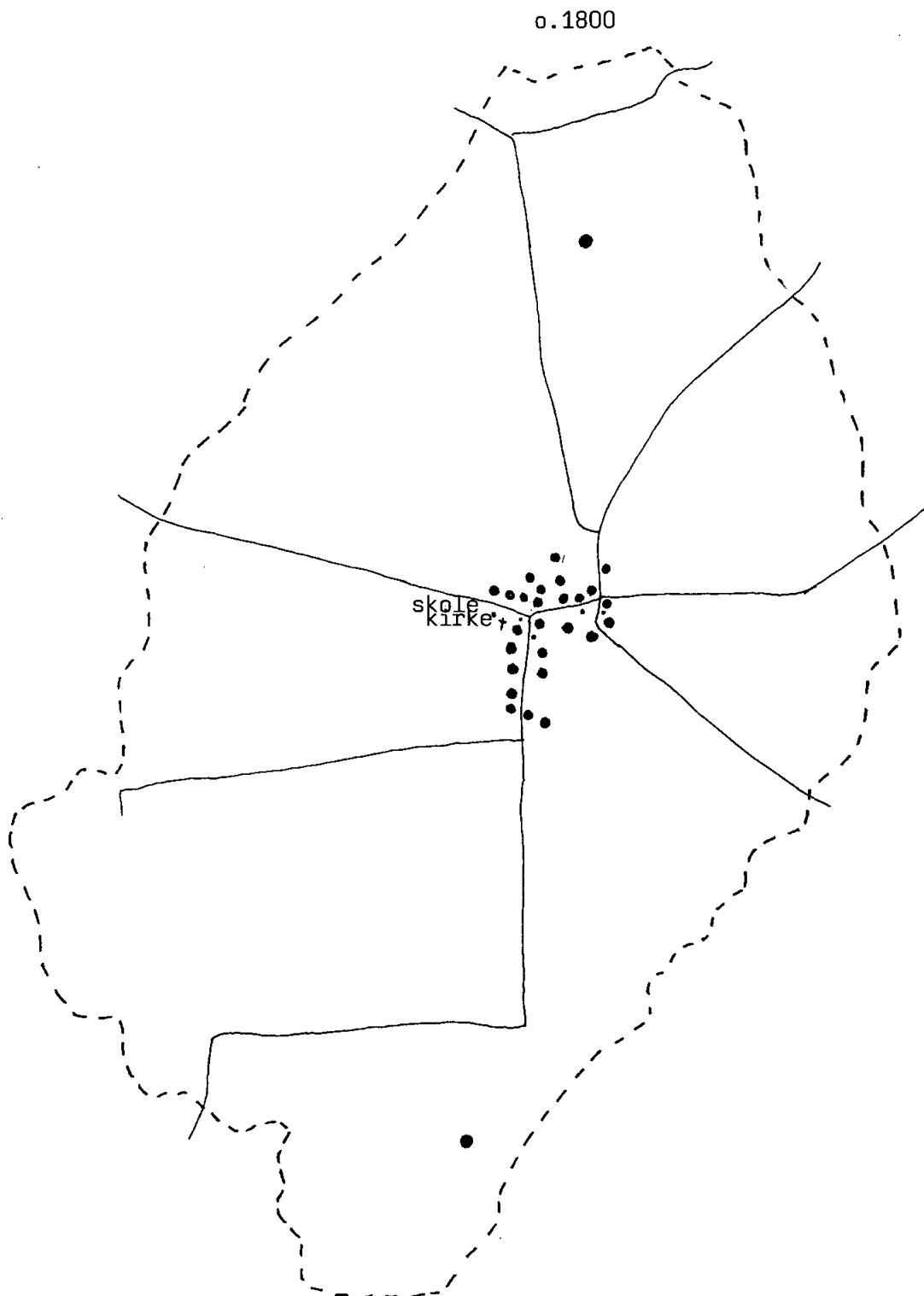
ALLESTED	2
BÅGØ	19
EJBYLUNDE	30
ENGELDRUP	42
FALSLED	54
FREMMELEV	67
FØNS	79
HOLSE	91
KOSTERSLEV	106
KÆRBY	121
LUMBY_TORP	136
LYØ	151
MÅLE	167
RADSTRUP	179
RÅGELUND	191
SDR.BROBY	203
SDR.ÅBY	222
STRYNØ	234
TRANEKÆR	246
TVÆRSKOV	261
VIBY	273
VOLDTOFTE	285
ØSTRUP	304
ÅLSBO	323

Allested

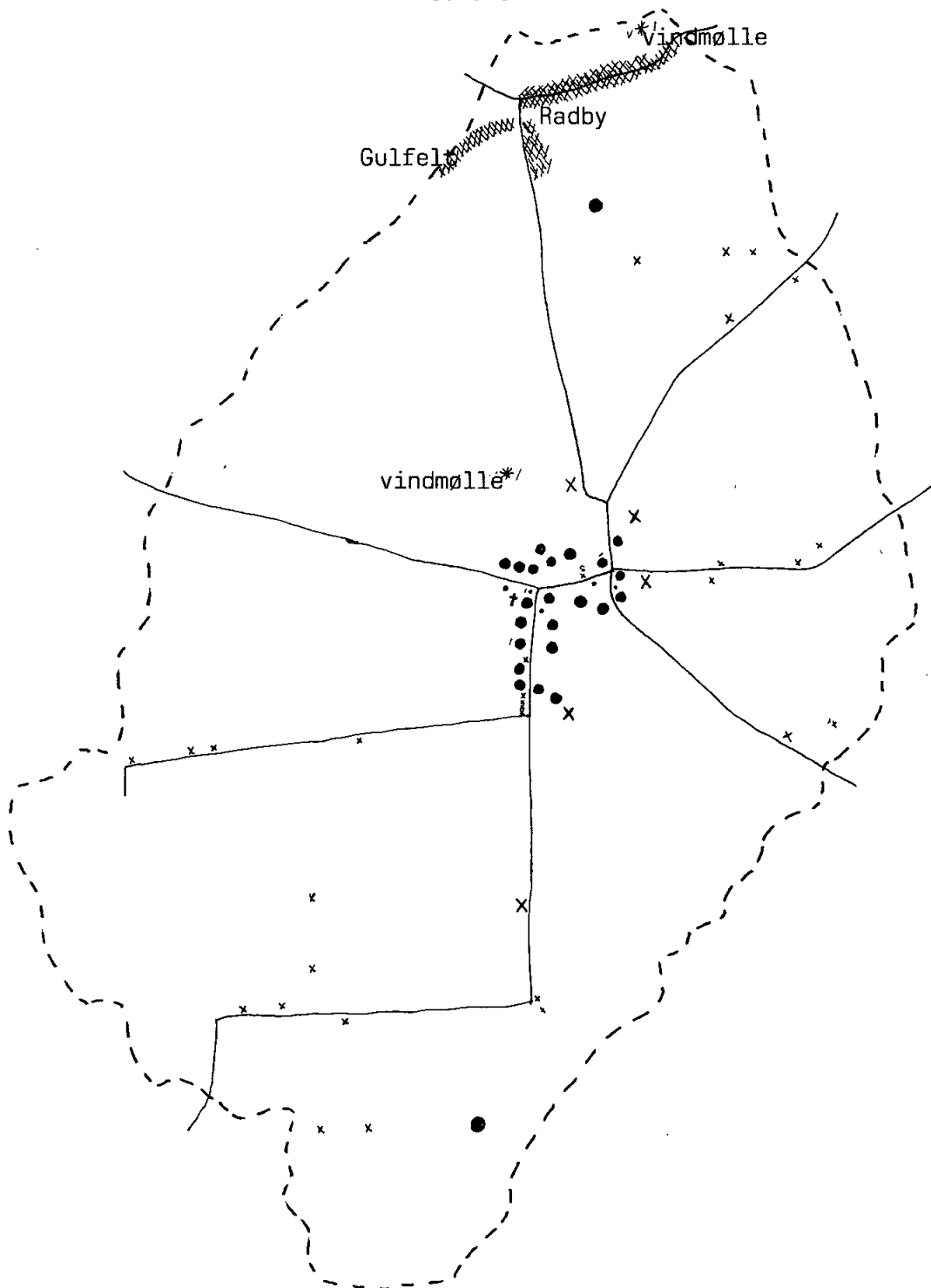
ALLESTED - bebyggelsesstruktur

- a) Bebyggelsesstrukturen i Allested ejerlav består i dag af den meget store landsbykerne med gårde, huse og kirke. Ude i ejerlavet ligger der mange spredtliggende huse, husmandssteder, gårde, de to hussamlinger Gulfeldt og Radby, Ny Allested og en del af Vejle by.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er der sket en del. Seks af gårdene er flyttet ud fra landsbykernen, hvor der til gengæld er blevet opført en del huse og en fabrik ved en af de tidligere gårde. Imellem 1800 og 1890 er der blevet opført mange husmandssteder og en del gårde spredt rundt i hele ejerlavet. I den nordlige del af ejerlavet er der opstået 2 større husbebyggelser - Gulfeldt og Radby. Efter 1890 er væksten i de to husbebyggelser fortsat. I forbindelse med anlæggelsen af jernbanen er der blevet anlagt en egentlig stationsby - kaldet Ny Allested, og Vejle bys husekspansion har i det her århundrede spredt sig ind i Allested ejerlavs vestlige del.
- c) Byggestilen er meget varieret. De fleste gårde er større, grundmurede anlæg med bygninger fra hele det her sidste århundrede. Der er bevaret enkelte længer, husmandssteder og huse i bindingsværk.
- d) Oplevelsesværdien er rimelig god. Det er stadig muligt at se de mange tilbageblevne gårde, kirken og den gamle skole i landsbykernen. Oplevelsen af den oprindelige struktur forstyrres dog en del af de mange nyere huse og de meget stærkt befærdede veje, der går gennem landsbykernen.

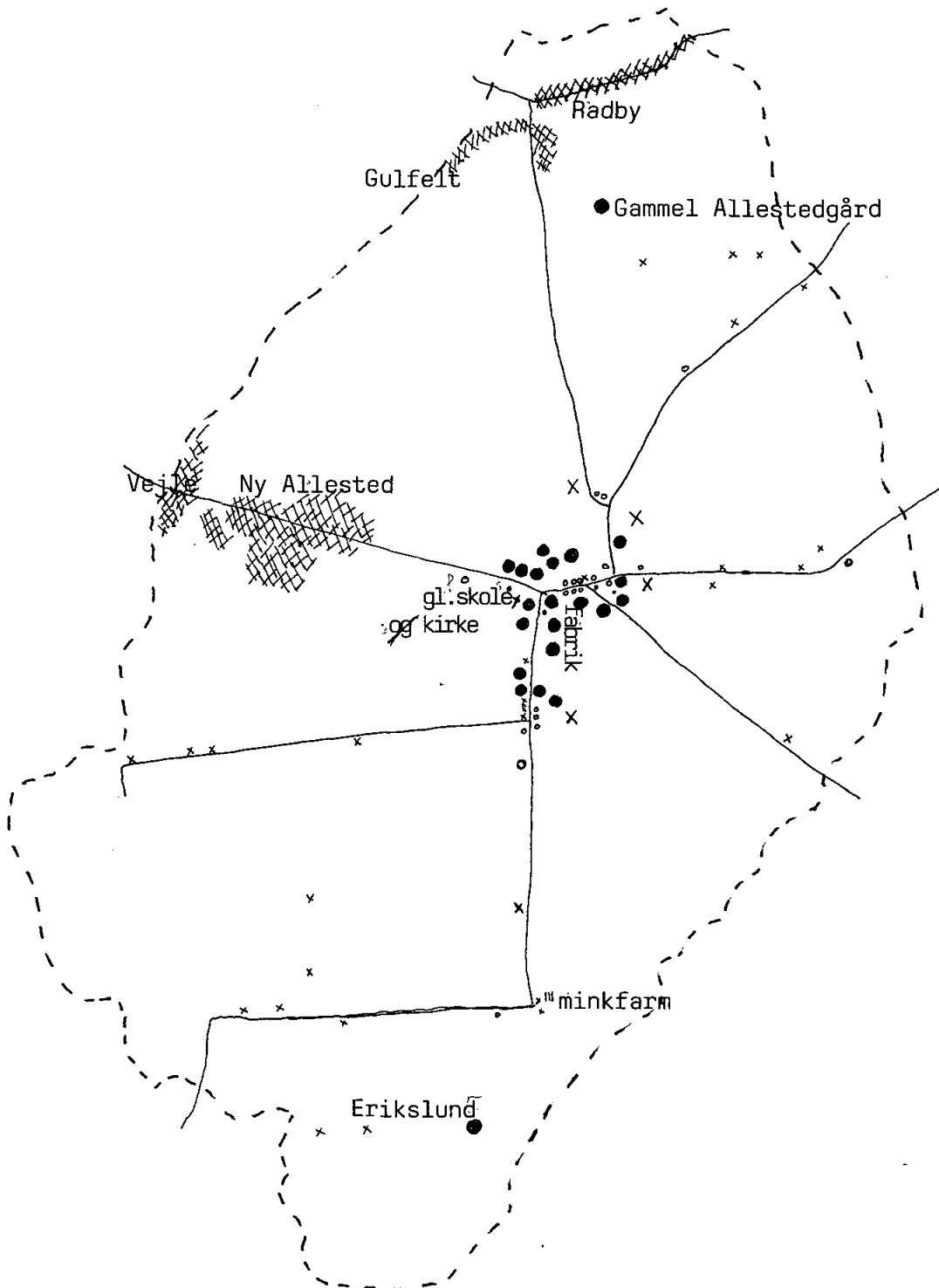
Allested - bebyggelsesstruktur

o.1890

1993

o.1800

Allested

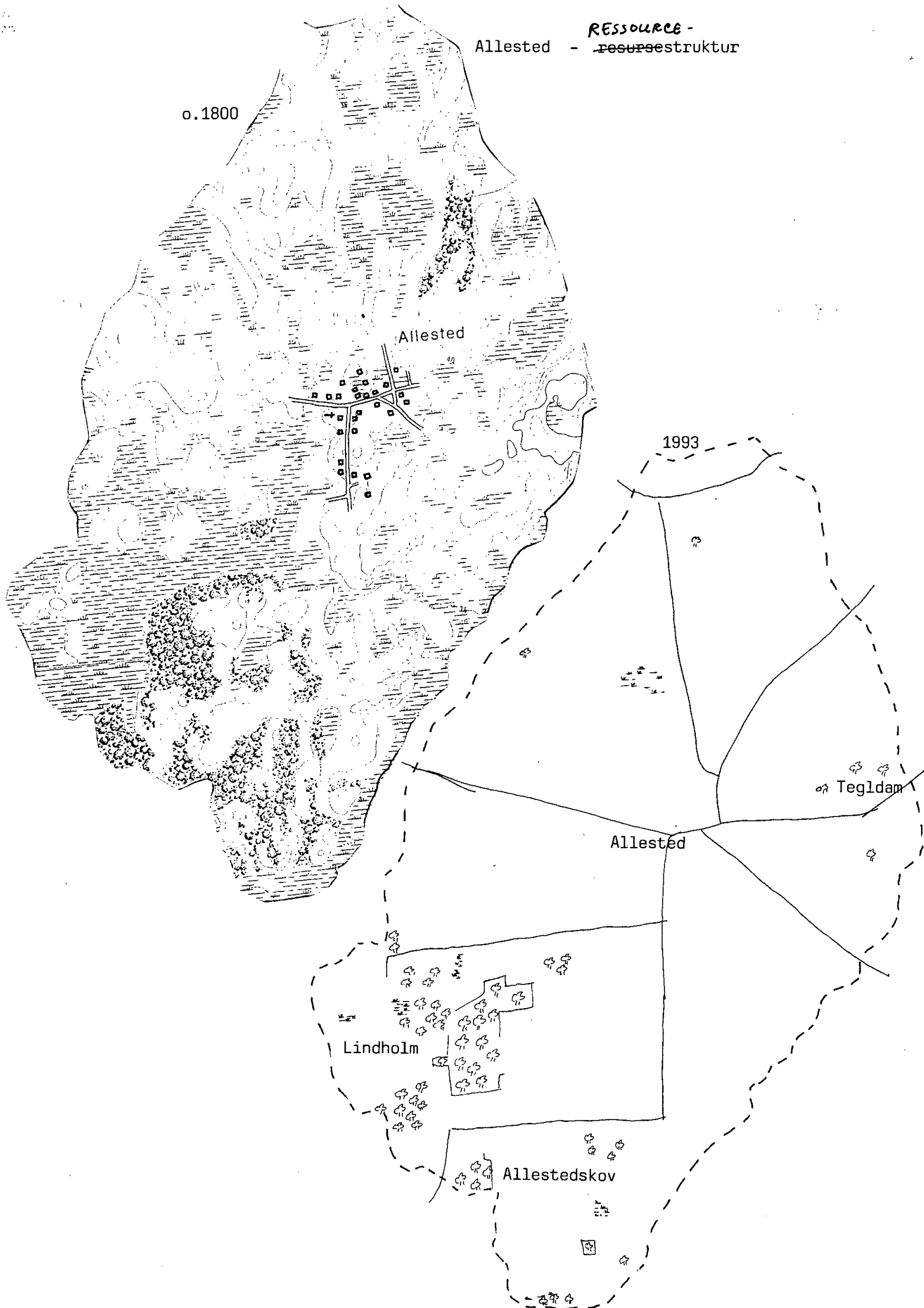
1993

Tegldam

Allested

Lindholm

Allestedskov

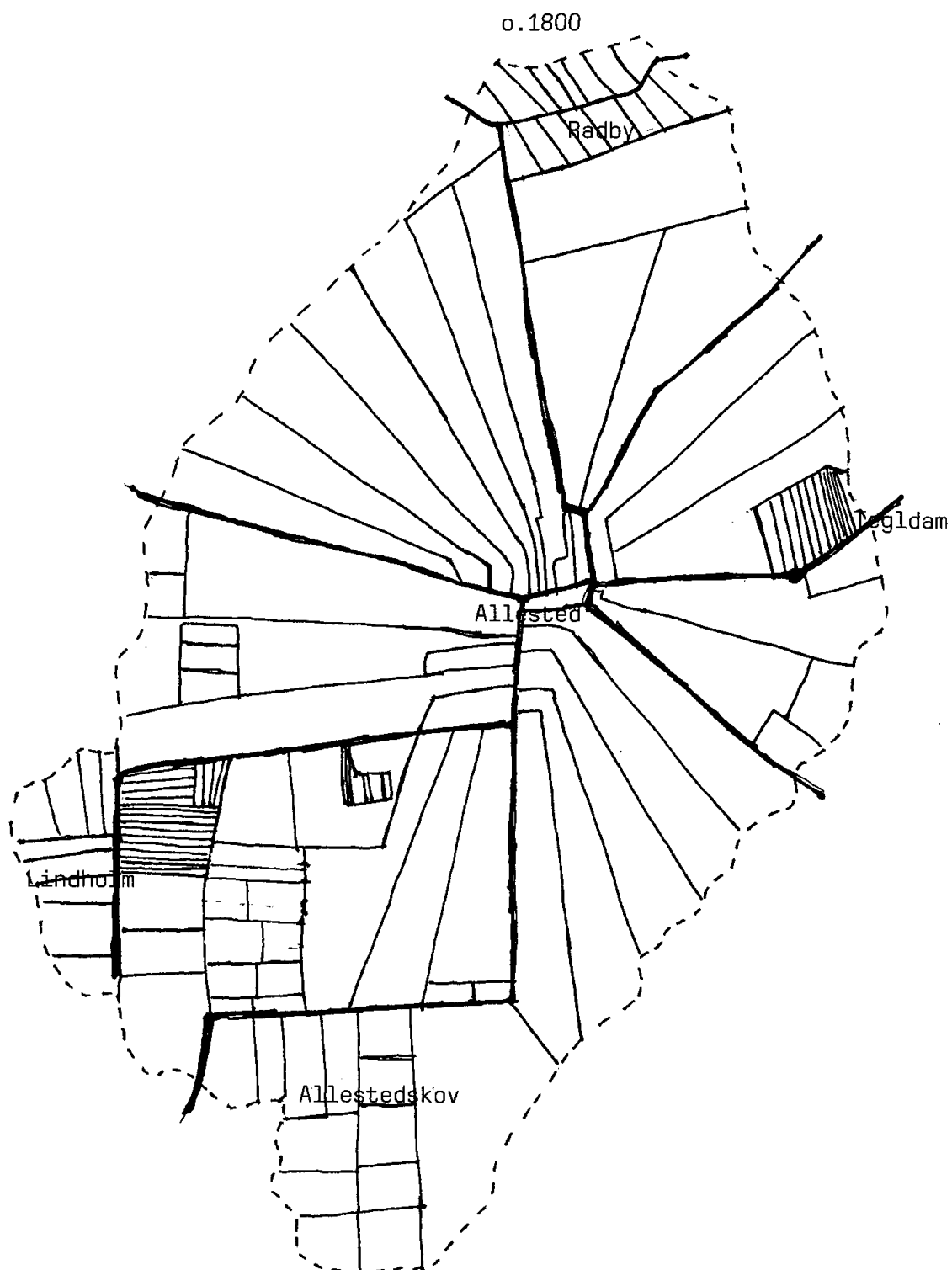
ALLESTED - ressourcestruktur

a) Ressourcestrukturen i Allested ejerlav i dag består af et meget stor agerareal og nogle større arealer - Allested Skov og Lindholm, hvor der er tale om en blanding af skov- og vådbundsområder.

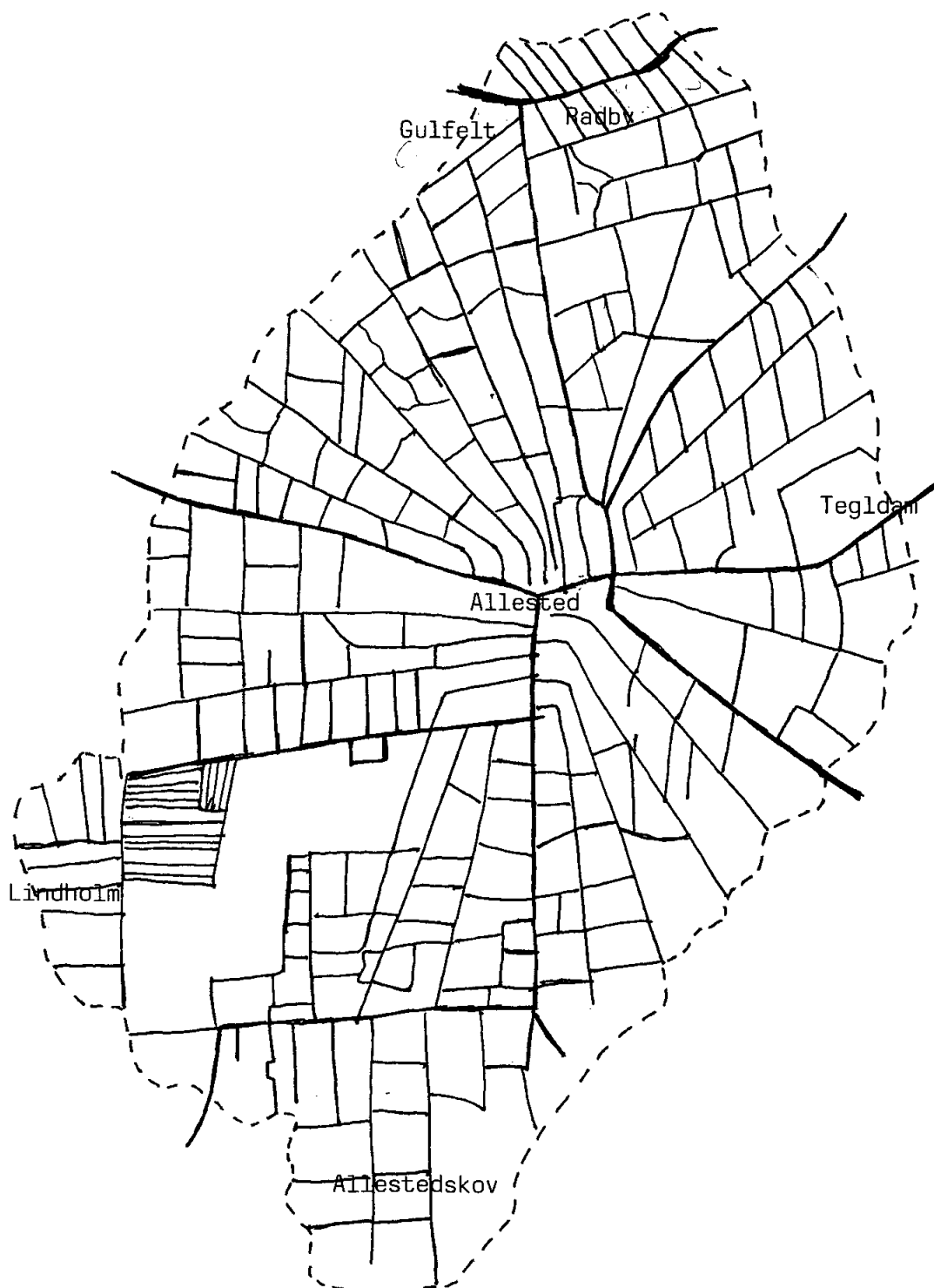
b) Ser vi på de ændringer, der er sket, så er der sket en del. De mange små pletter med eng på agerarealet er forsvundet, og de to arealer - Allested Skov og Lindholm er blevet indskrænket noget.

c) Oplevelsesværdien er rimelig god, fordi de forskellige ressourcetyper er bevaret, men dog indskrænket noget.

Allested - markstruktur

o.1890

1993

Gulfelt

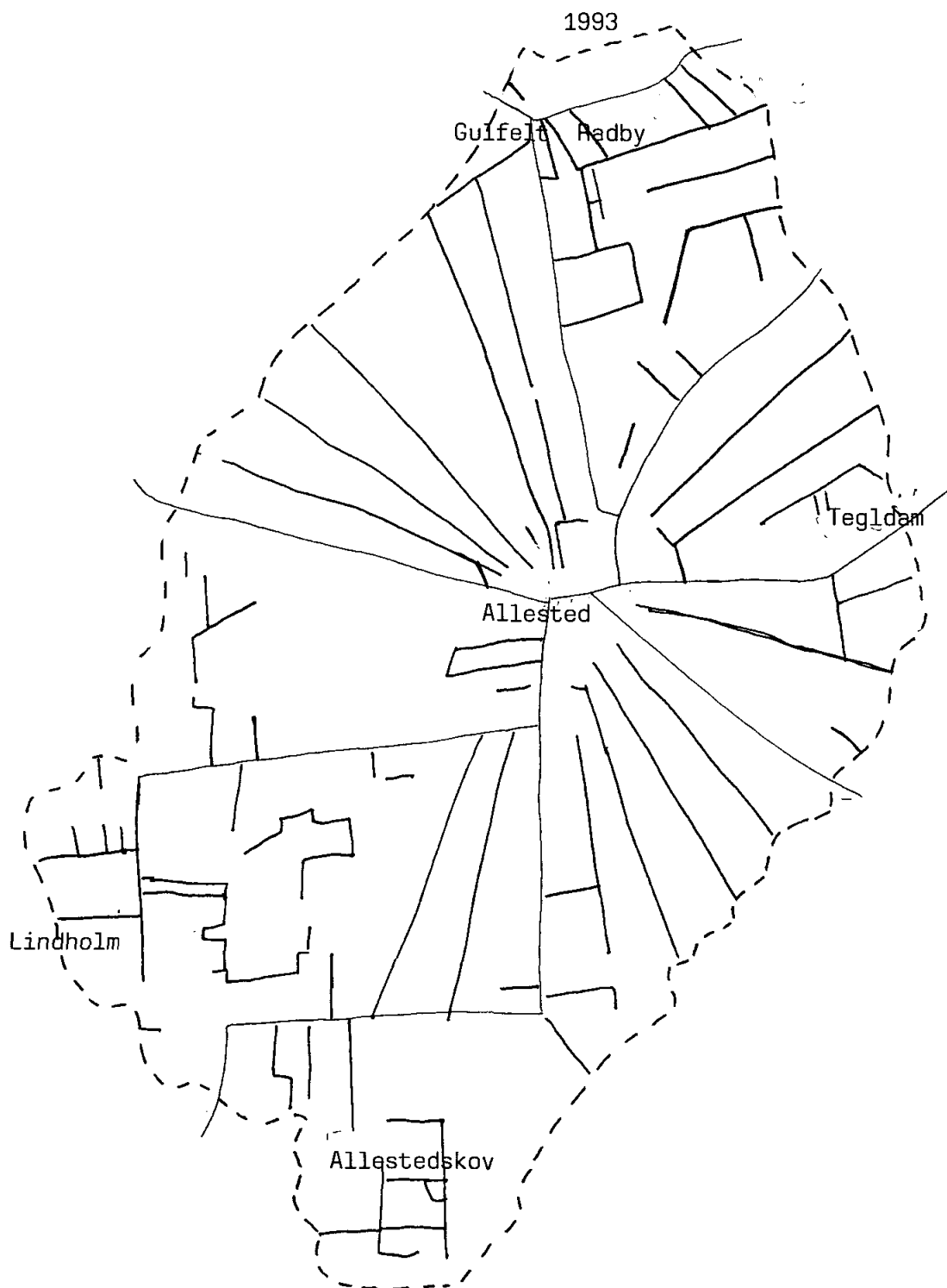
Redby

Tegldam

Allested

Lindholm

Allestedskov

ALLESTED - markstruktur

- a) Allested ejerlav består af de mange stjerneudskiftningshegn, der stråler ud fra landsbykernen og en del mindre ofte brudte skelforløb i forbindelse med Allested Skov, Lindholm og Radby.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er grundstrukturen fra o.1800 rimelig bevaret, men der er forsvundet en del skel især de mindre lodder ved Allested Skov, Lindholm og Tegldam. Af selve stjerneudskiftningen er der blevet fjernet to mens et andet ved Gammel Allestedgård er blevet gennembrudt flere steder. I perioden mellem 1800 og 1890 kommer der virkelig mange nye til, men kun ganske få af disse hegn er bevaret.
- c) Skellene består langt de fleste steder af nogle pænt store diger, der de fleste steder er bevokset med levende hegn.
- d) Oplevelsesværdien er rimelig god, hvad angår stjerneudskiftningen, fordi en så stor del af bevaret. Opdelingen af eng- og skovområderne i de mange små lodder er derimod kun fragmentarisk bevaret. Ændringerne mellem 1800 og 1890 forstyrrer ikke meget, da kun ganske få af disse skel er bevaret.

ALLESTED - konklusion

- a) Allested ejerlav omfatter en rimelig velbevaret 1800-tals struktur på mange områder. Bebyggelsesstrukturen i landsbykernen er velbevaret, en stor del af mark- og ressourcestrukturen er bevaret, vejstrukturen og ejerlavsgænsen er velbevaret.
- b) De enkelte dele står tydeligt frem i landskabet. Der er dog sket en meget stor bebyggelsesudvikling ude i selve ejerlavet, men dog på en måde, så det stadig er muligt at skelne den fra den oprindelige 1800-tals struktur.
- c) -
- d) -

ALLESTED - ejerlavsgården

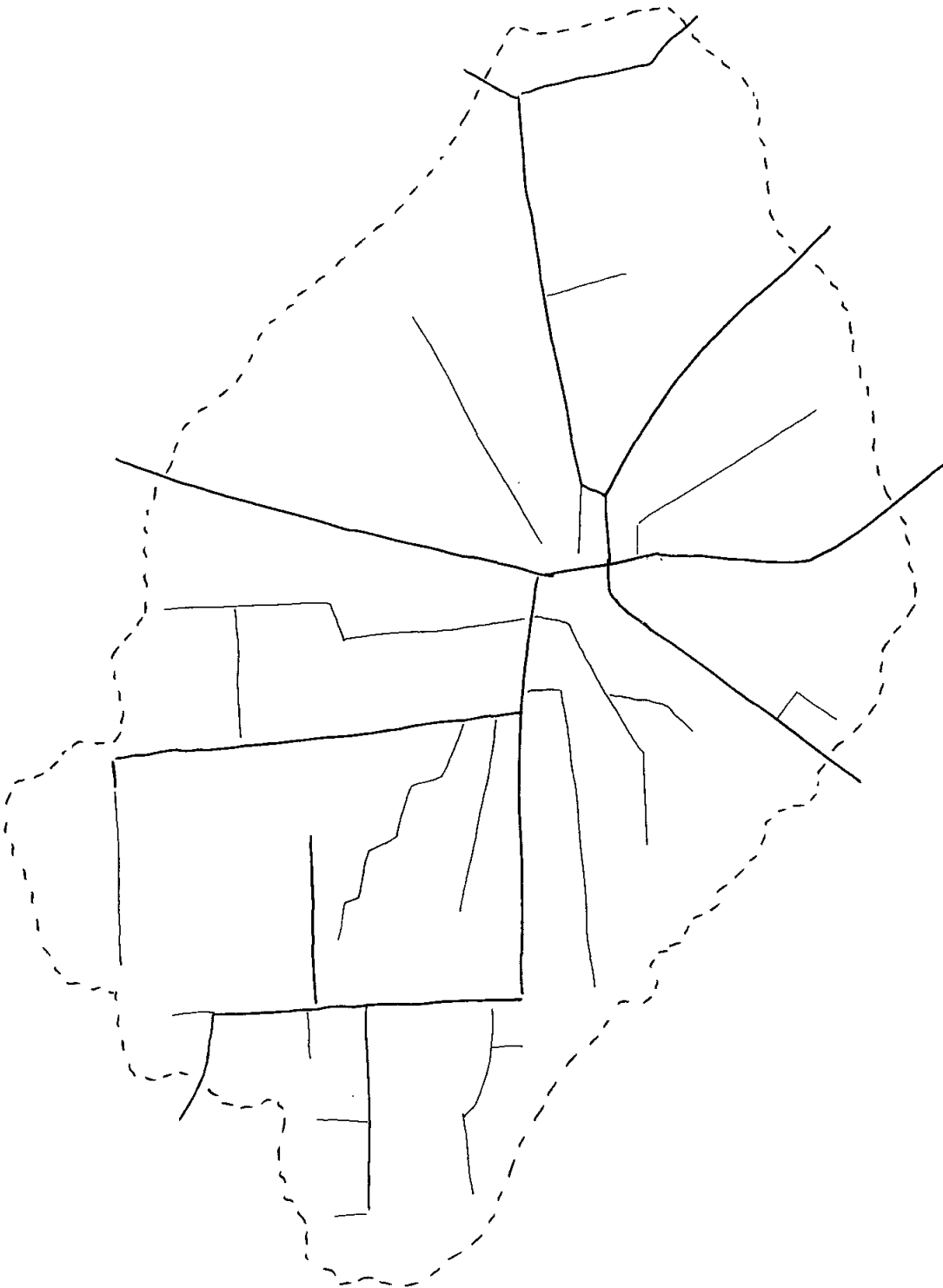
a) Ejerlavsgården er bevaret langt de fleste steder i form af diger og et åforløb.

b) -

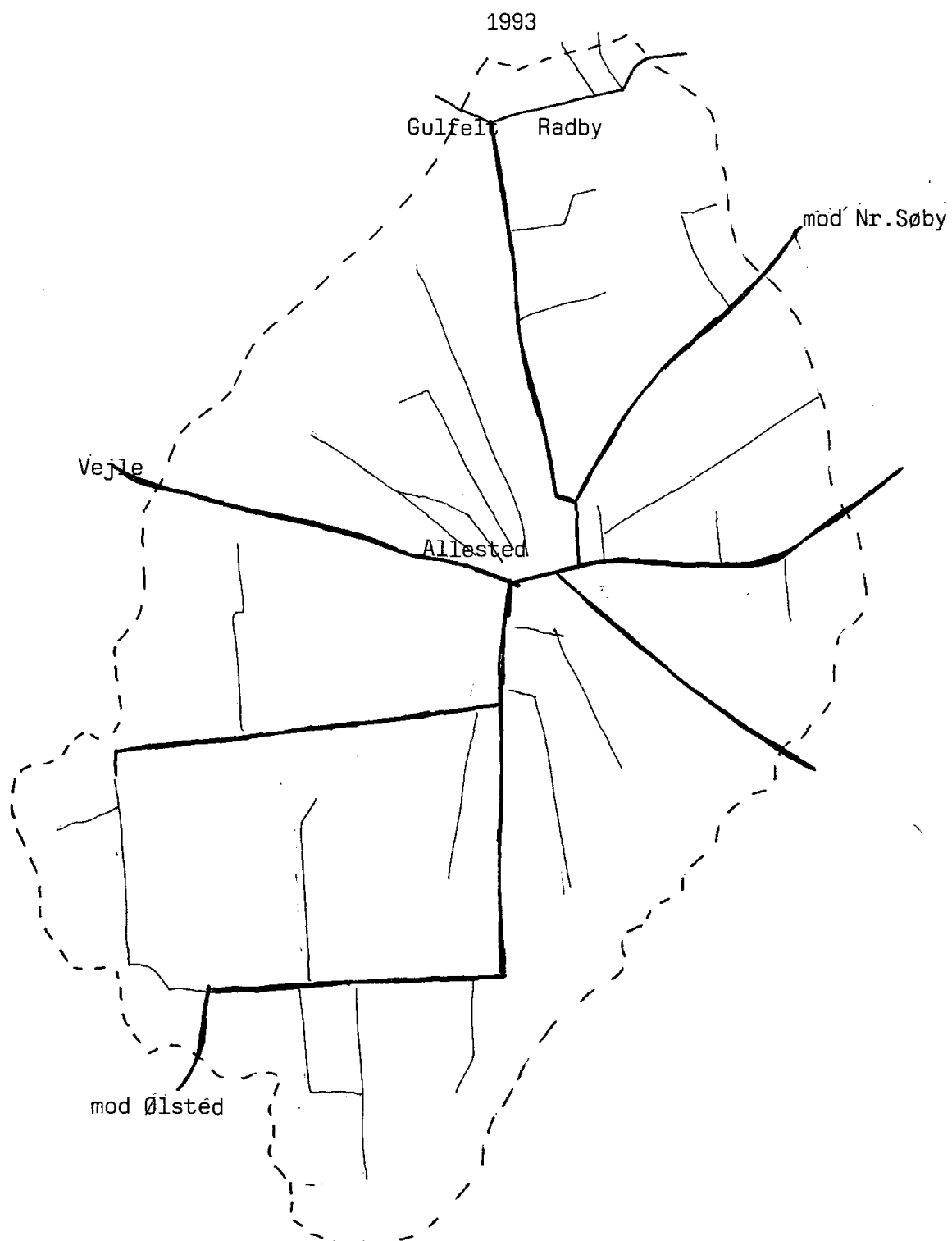
ALLESTED - vejstruktur

- a) Vejstrukturen i Allested ejerlav består i dag af den brede øst-vest-gående landevej igennem ejerlavet og flere mindre veje, der fører ud til alle hjørner af det meget store ejerlav.
- b) Der er ikke sket nogle ændringer i hovedvejstrukturen i Allested ejerlav ud over den lille vejforlægning i landsbykernen, hvor det gamle vejstykke stadig ligger tilbage.

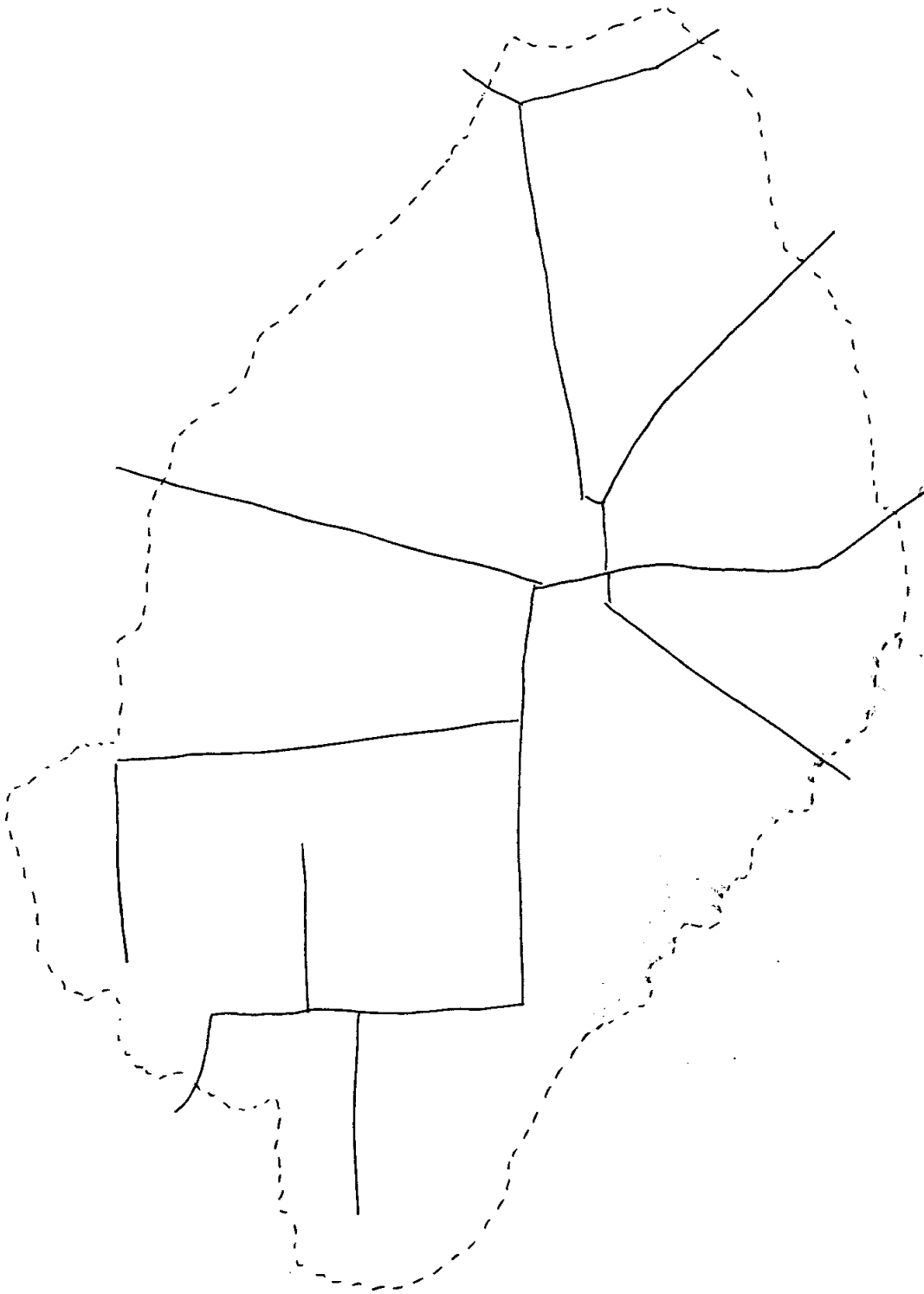
o. 1890

Allested - vejstruktur

0.1400 $\frac{1}{2}$ stien

Bågø

BÅGØ - Bebyggelsesstruktur:

a) Landsbyen er placeret midt på øen, med kirken (1861) i den nordlige del og gårdene på hver sin side af den nord-sydgående bygade. I landsbyens sydlige ende ligger husene. Øst for landsbyen ligger tre udflyttede gårde.

På øens syd-østlige side ligger en række husmandssteder, Østerklint, og mod syd en samling huse, Fiskerhusene, og nogle sommerhuse. På øens syd-vestspids ligger fyrtårnet med hus.

Ejerlavet har 10-12 aktive landbrug, heraf ca. to husmandssteder.

b) Gårdene i landsbyen ligger på de oprindelige tomter. En gård er forsvundet fra bymidten, en anden står nu kun tilbage som hus. Flere halve gårde flyttes ud, og husmandsstederne oprettes.

Af en række huse lige syd for gårdene i landsbyen er over halvdelen forsvundet, nogle få nye er senere kommet til.

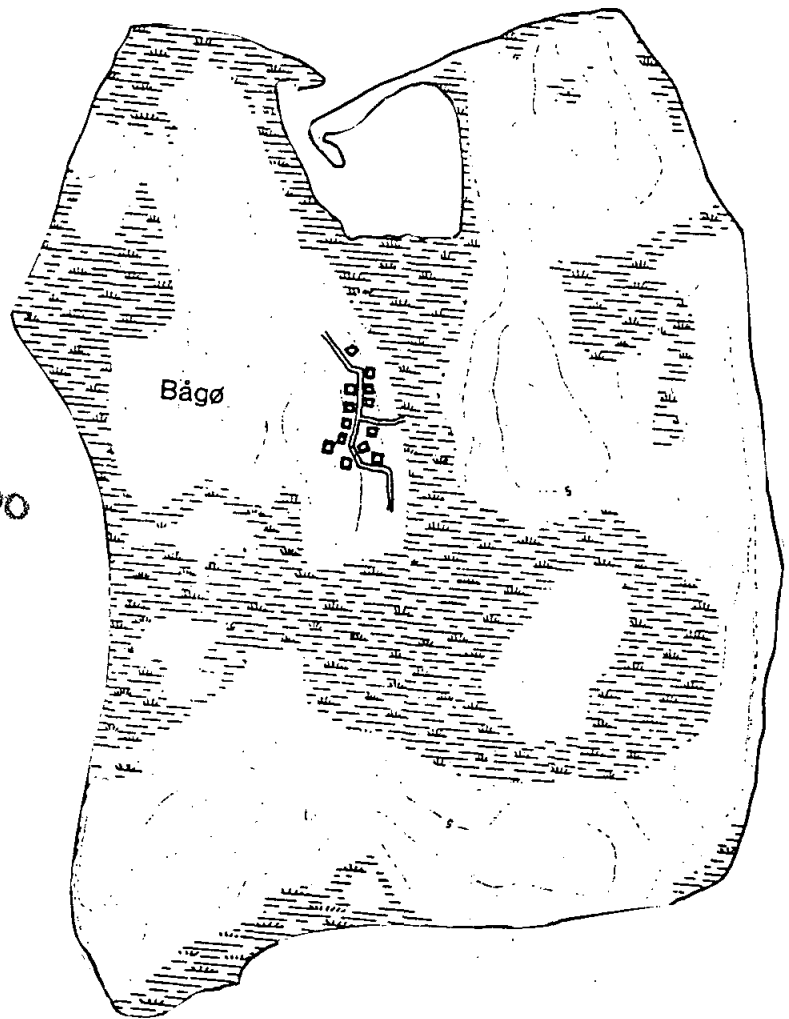
Østerklint oprettes i 1800-tallet, Fiskerhusene sandsynligvis i begyndelsen af 1900-tallet. Fyret omtales allerede på O1-kortet.

c) Bygningsmassen er grundmuret med fast tag. Enkelte tilbygninger o.lign er i bindingsværk. To af gårdene i landsbyen har desuden bygninger af store sten.

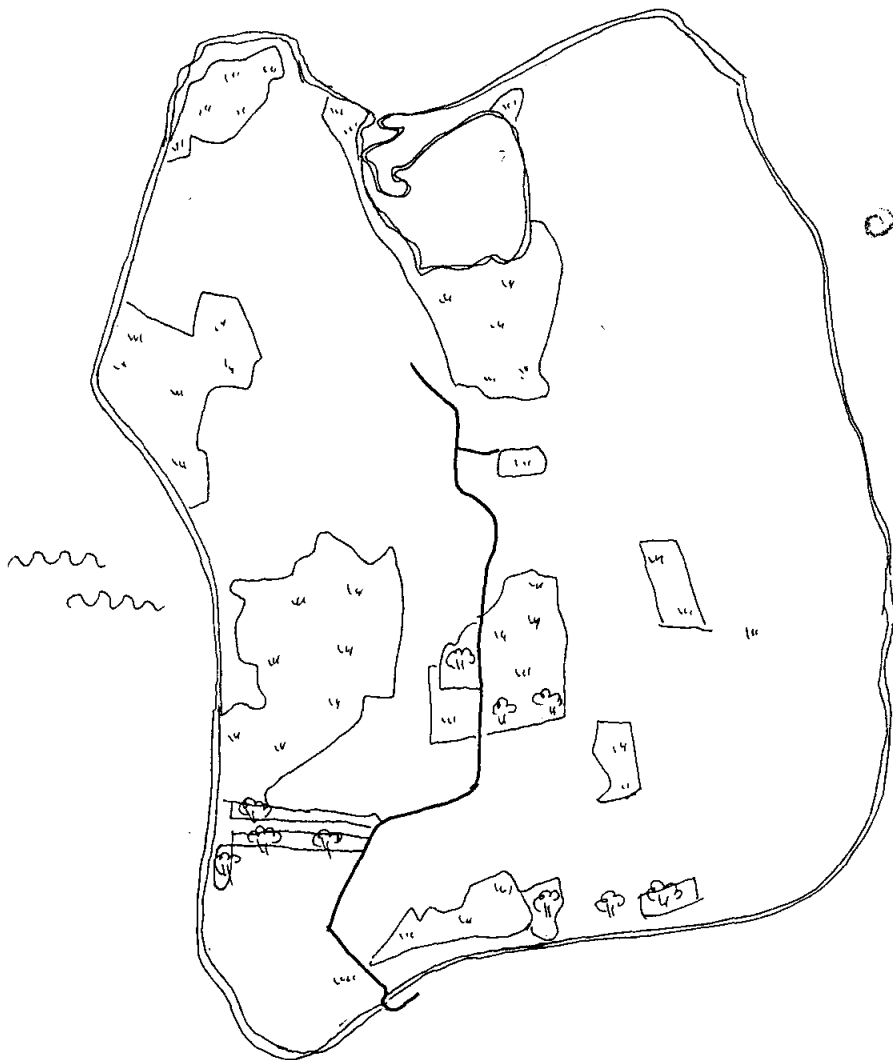
d) Landsbyen er en nem og overskuelig enhed med gårdene på de oprindelige tomter. Ligeledes samlet er husmandskolonien Østerklint og hussamlingen Fiskerhusene.

Resonance

0. 1800

0. 1850.

BÅGØ - Ressourcestruktur:

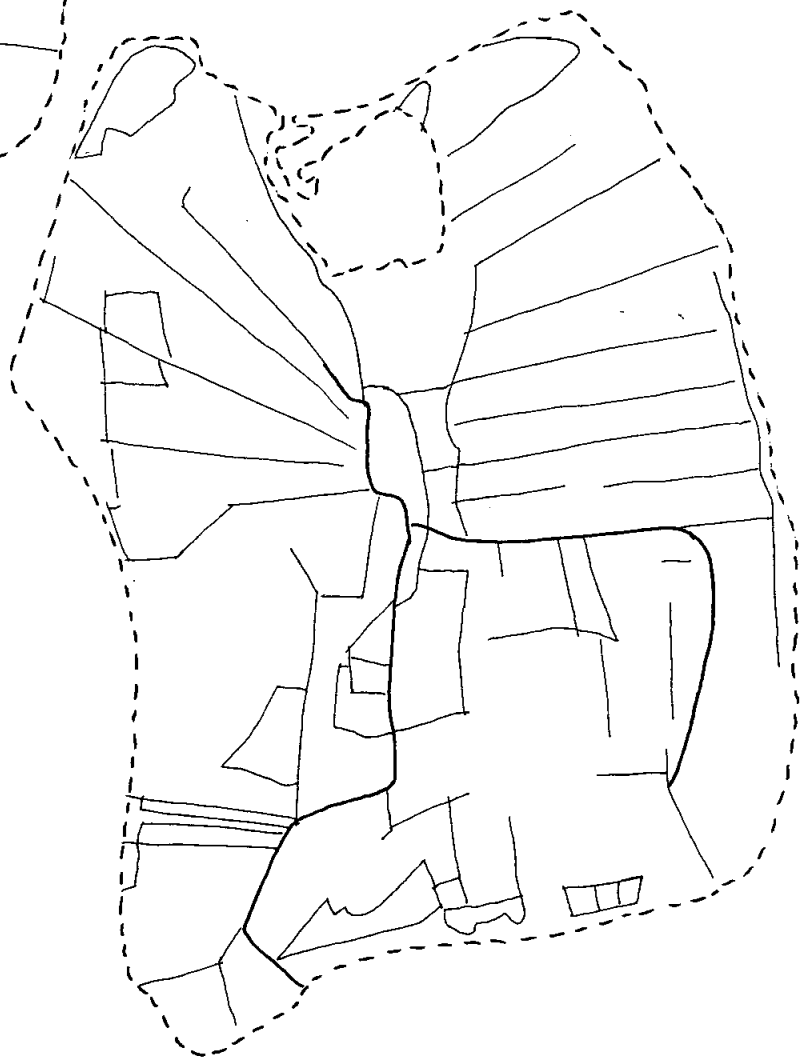
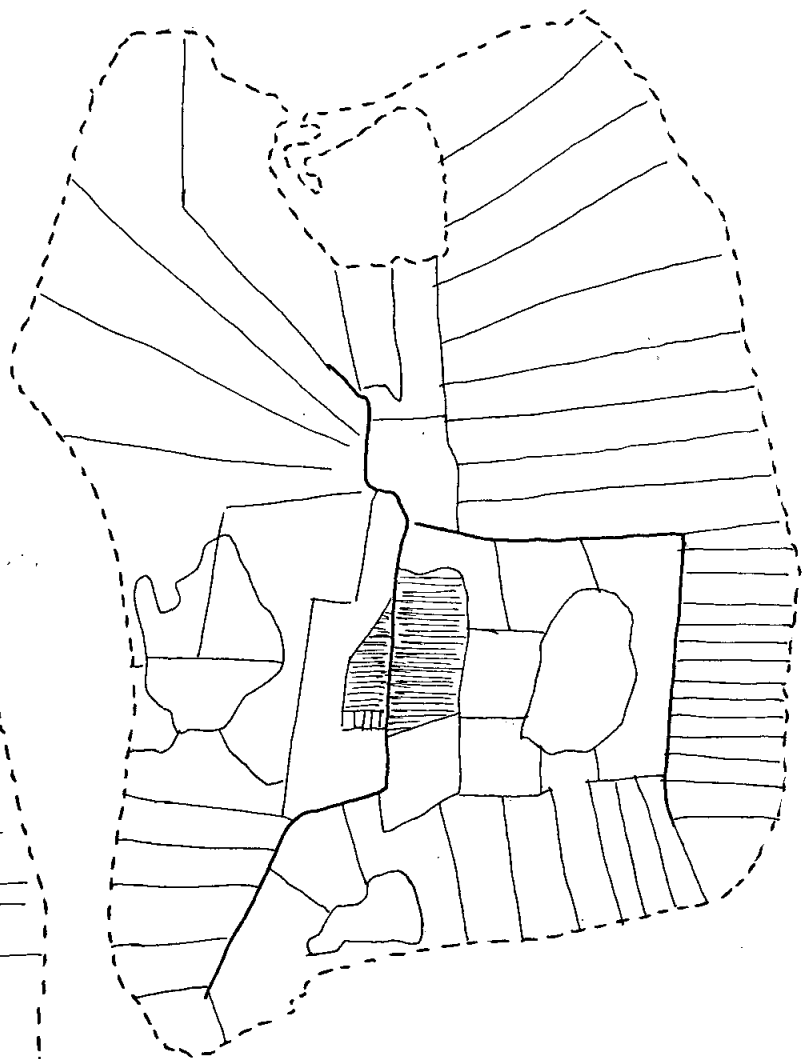
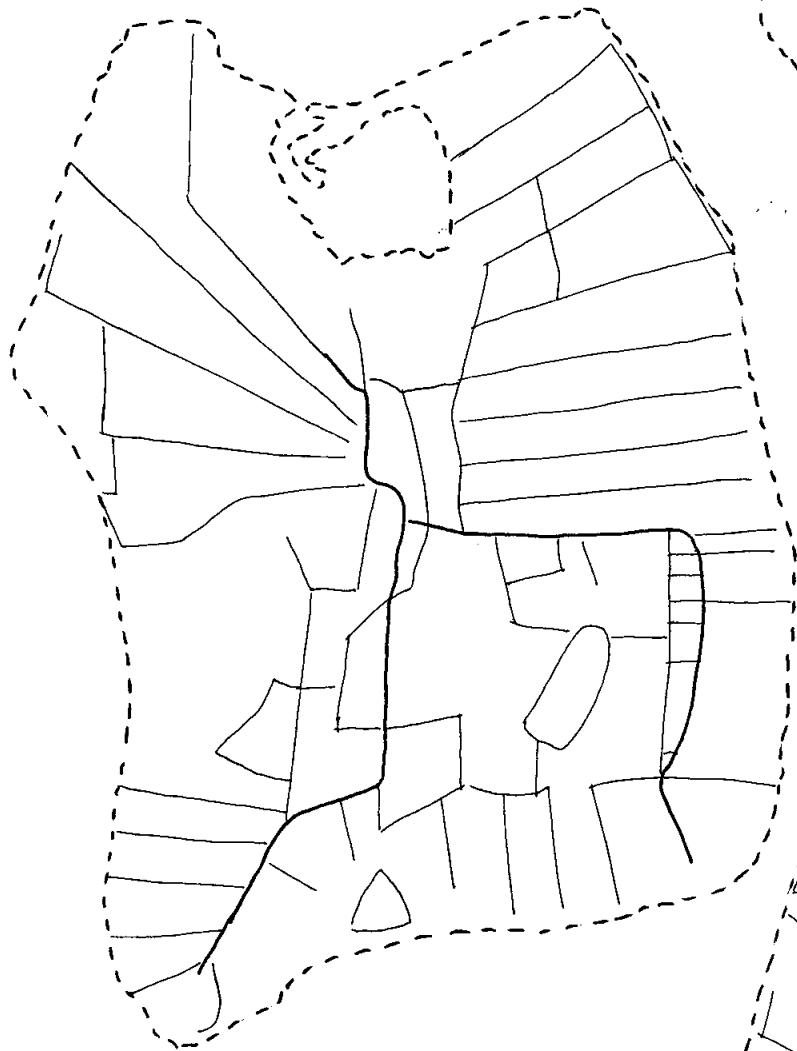
a) Bågø har flere store vådområder, fortrinsvis langs øens midte og vestside. Øen har meget lidt skov. Resten er ager.

b) Siden udskiftningen er det meste af vådområderne på øens østside forsvundet. Øen havde ingen skov o.1800.

— c) Noret nord for landsbyen og Vesterlose på øens vestside, samt Fersksø på øens sydside er alle tilgængelige, og store og flotte.

Af Nymose og Gammellose er der ikke så meget at se. Den første pga. træer, den anden fordi den er delvist opdyrket.

Marblestone

BÅGØ - Markstruktur:

a) Øens nordlige halvdel har den blandede (stjerne og bloklodder) udskiftningsfigur bevaret.

Øens sydlige halvdel har en del skel uden det helt store system.

b) De store ændringer ses på øens sydlige halvdel. F.eks er alle skellene fra husmands-lodderne væk, ligeledes er skellene i vådområderne stærkt reduceret. Den tætte opdeling af Nymose har dog næppe været udført i virkeligheden.

c) Markskellene består mest af flotte, tydelig jorddiger. De fleste med levende hegn. Særlig flot er diget mellem landsbyen og noret, meget højt og bredt, sandsynligvis pga risikoen for oversvømmelse.

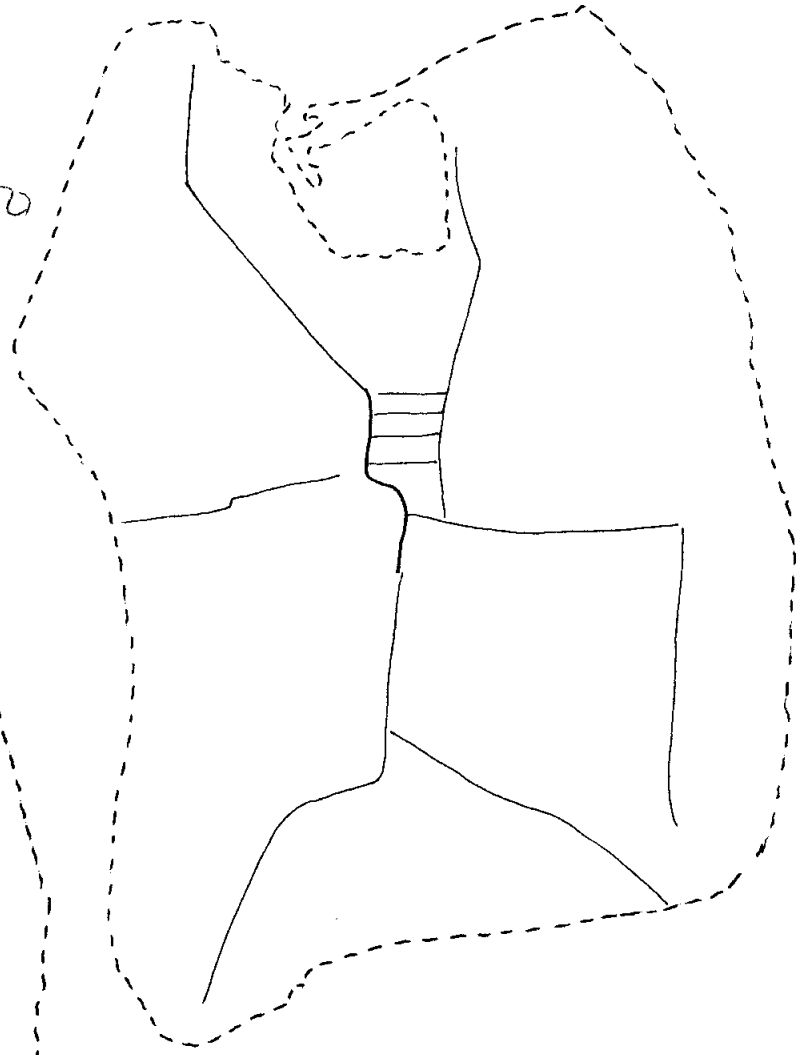
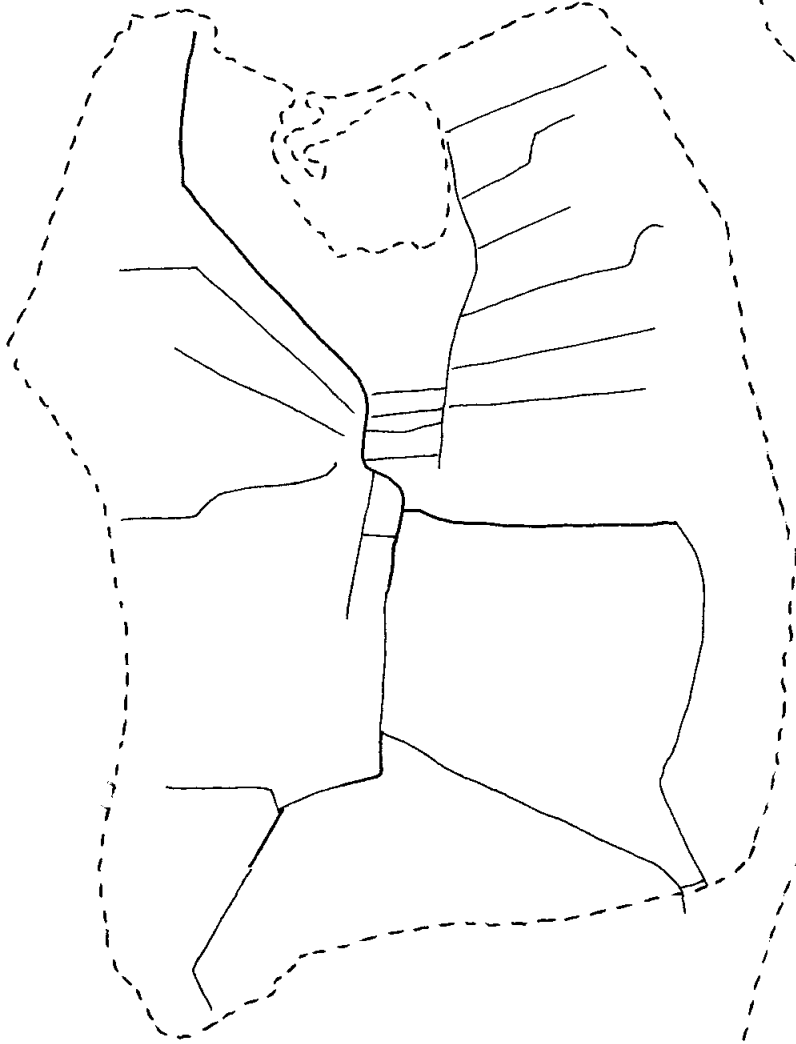
d) Udskiftningsfiguren står tydeligt i landskabet på øens nordlige halvdel.

Øens sydlige halvdel fremstår mere rodet og ustruktureret.

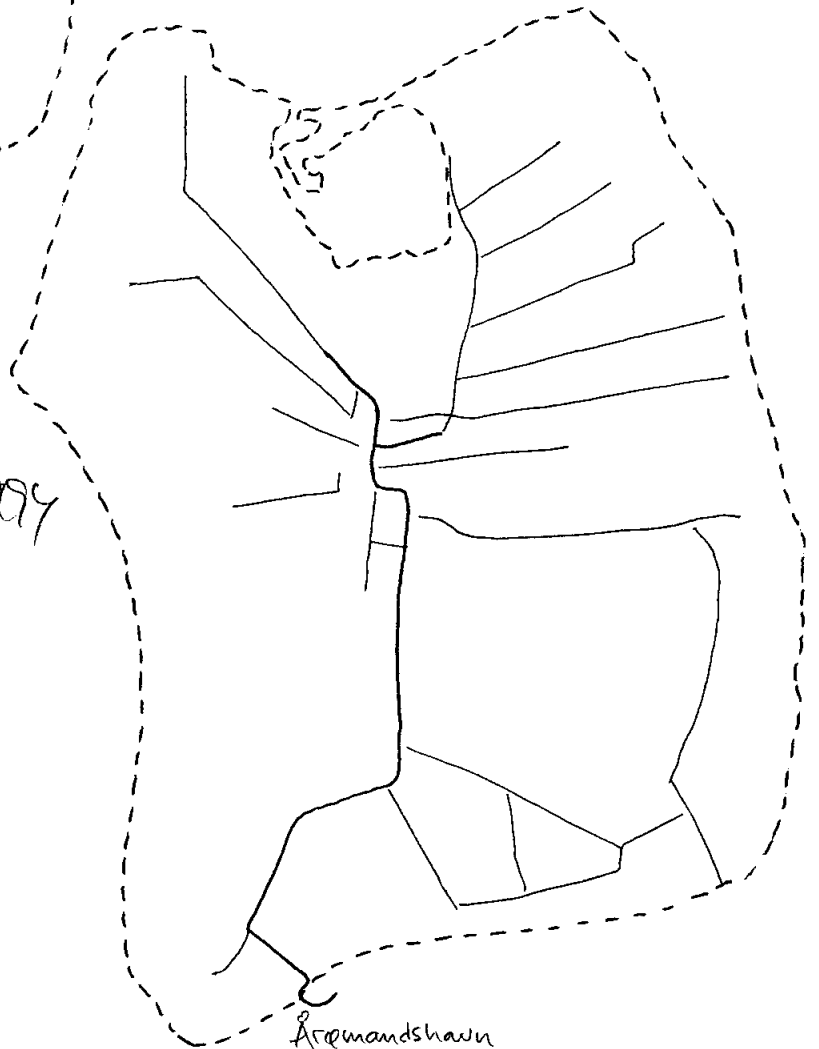
Vejstokleten

a. 1800

a. 1890

1994

Armandshaw

BÅGØ - Vejstrukturen:

a) Midt på øen går en nord-sydgående vej ved hvilken landsbyen er placeret langs begge sider. Herfra udgår mod øst vejen til husmandskolonien Østerklint. Mod syd går veje til fyret og til den tidligere landingsplads.

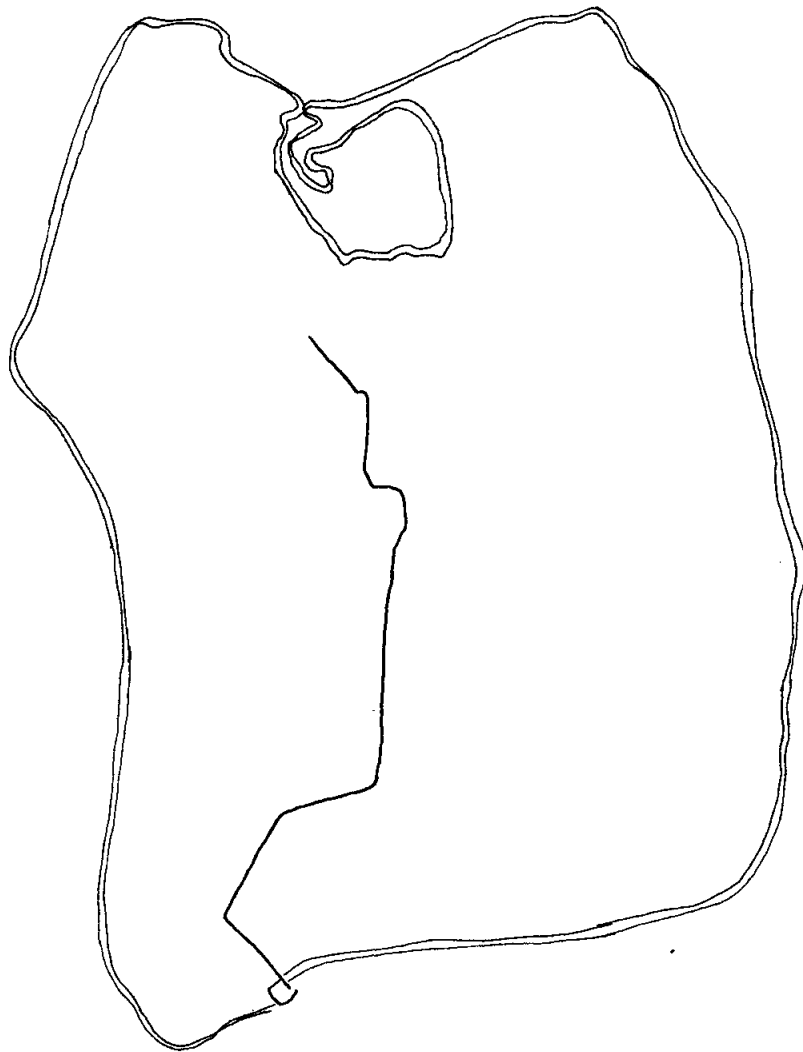
Derudover er der veje til diverse vådområder.

På øens vestlige sydside ligger havnen, "Årømandshavn".

b) Hovednettet er intakt. Vejen med husmandssteder er flyttet længere mod øst mellem O1-kortet og 1890-kortet, men sandsynligvis har vejen aldrig ligget som planlagt på O1-kortet pga Gammelmosen.

Der er ikke på O1-kortet angivet nogen havn, men på 1890-kortet angives "Landingssted" på øens østlige sydside. Her står også længere mod vest "Aarömandshavn" dog uden præcis angivelse, det kan dog være hvor den nuværende havn er placeret.

sjólaugrönsur

BÅGØ - Ejerlavsgården:

Ejerlavsgården er fuldstændig bevaret af den gode grund, at ejerlavet er en ø, og at der ikke er ændret på det.

BÅGØ - Konklusion:

a) Velbevaret bebyggelses-, ressource- og vejstruktur samt ejeravsgrænse, og delvist bevaret markstruktur.

b) Alle strukturer er tilgængelige og tydelige i landskabet.

c) trusler: - dræning af vådområder.

- nybyggeri, f.eks. sommerhuse. Nye huse kan dog med fordel ligge i landsbyen hvor der tidligere var bebygget.

- gårde der går ud af drift.

d) reetableringsforslag:

- genetablering af skellene ved husmandsstederne.

- fjernelse af træerne i Nymose.

Ejbylunde

EJLBY-LUNDE - Bebyggelsesstruktur:

a) Landsbyen Ejlbj-Lunde er udflyttet af Ejlbj der ligger lige vest for. Bebyggelsen er centralt placeret i ejerlavet og består af ni gårde jævnt fordelt på begge sider af bygaden. Alle gårdene er forholdsvis store, og mindst tre er stadig aktive landbrug.

Derudover er der mod vest ved grænsen til Ejlbj en tidligere smedje, og i syd et lille husmandssted.

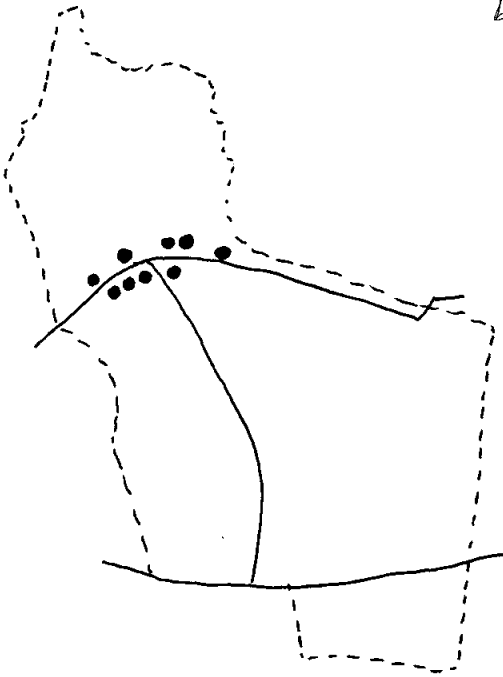
b) Alle gårdene er beliggende på de gamle tomter. Smedjen kom til i 1800-tallet, og husmandsstedet i 1900-tallet.

c) Alle bygninger er grundmurede. Smedjen er idag helt nybygget.

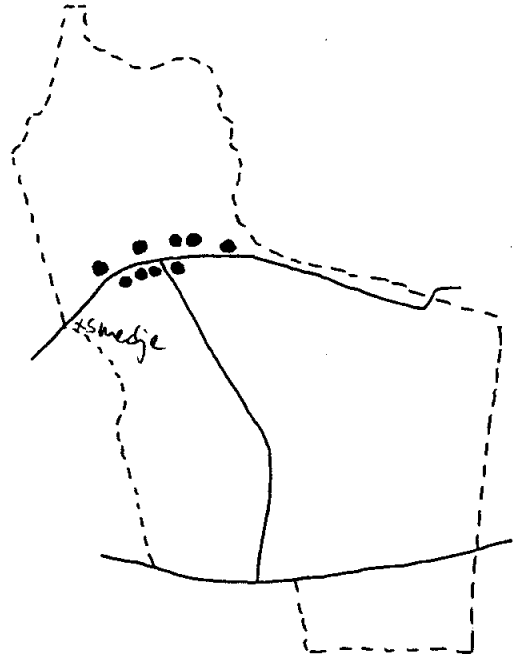
d) Oplevelsesværdien af landsbyen er god med alle gårde på de gamle tomter og ingen nybebyggelse.

Debye-Hückel

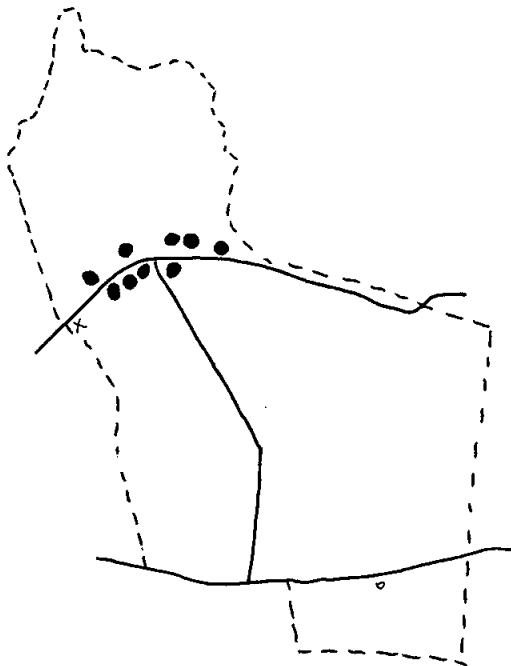
0.1800

0.1890

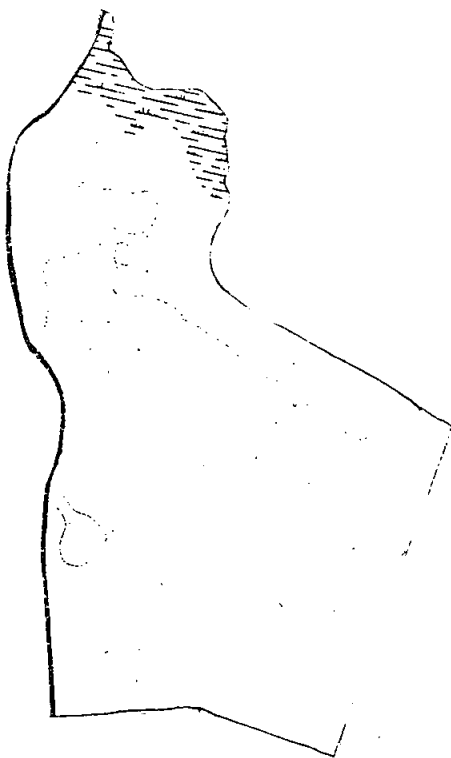

0.1990/93

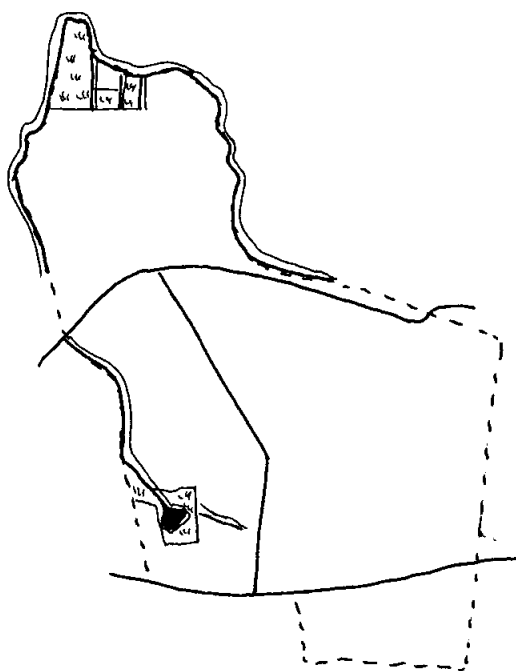

o

01800

97/93

EJLBY-LUNDE - Ressourcestruktur:

a) Ejerlavet er primært agerland. Den nordlige del af ejerlavet afgrænses af en å og et mindre mose-område. I det syd-vestlige hjørne fortsætter åen, efter at have været rørlagt et stykke, og ender i en sø med mose.

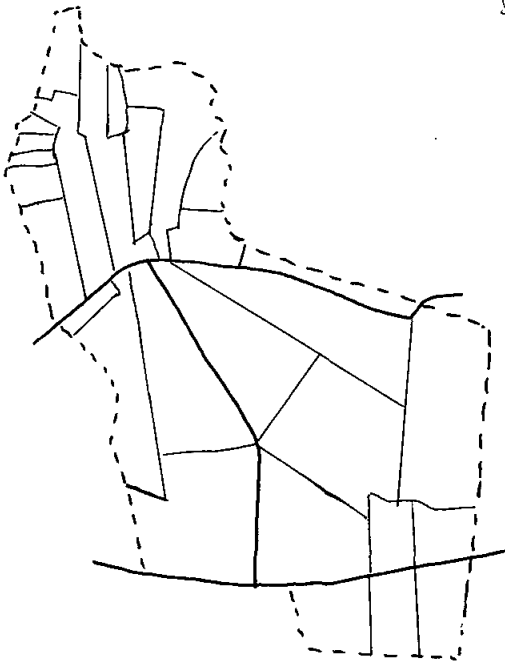
b) Tidligere var størstedelen af ejerlavet nord for landsbyen eng.

Landsbyens gadekær har haft to placeringer hvoraf den seneste idag er tilplantet med nåletræer. Det vandhul der markeres på udskiftningskortet er bevaret.

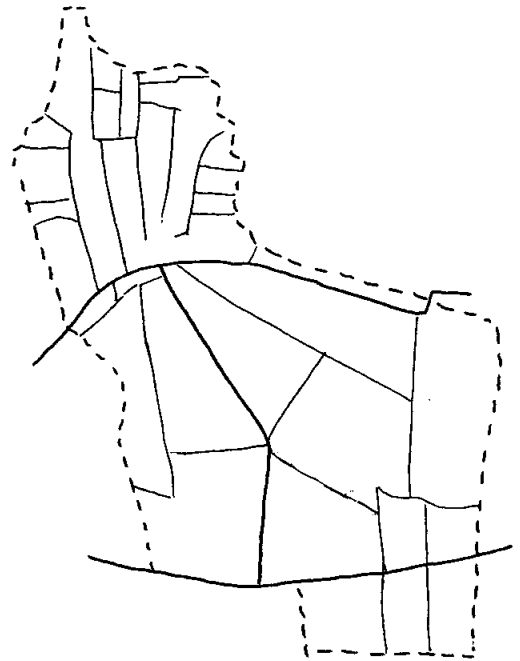
c) Ingen af vådområderne er let tilgængelige, og man kan ikke fra vejene få oplevelse af andet end agerland.

beal

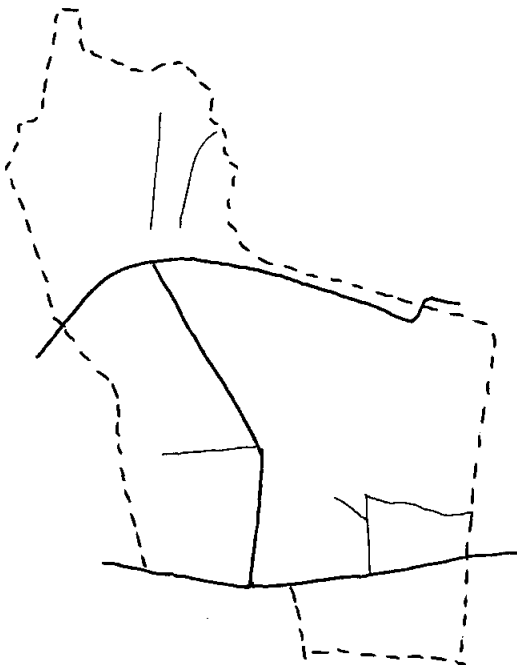
0.1800

0.1890

0.1920/93

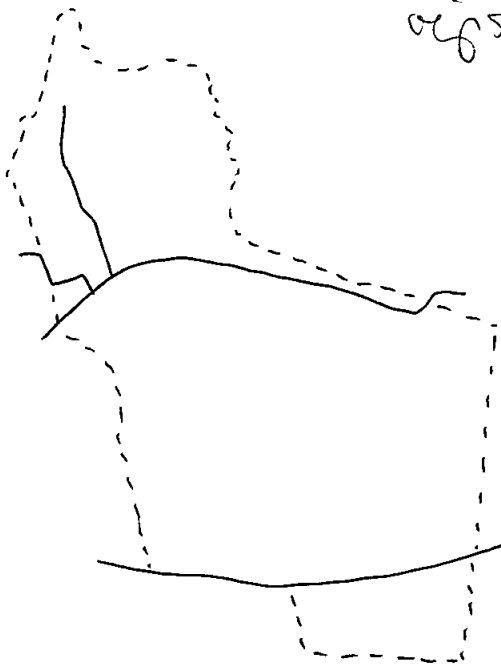

EJLBY-LUNDE - Markstruktur:

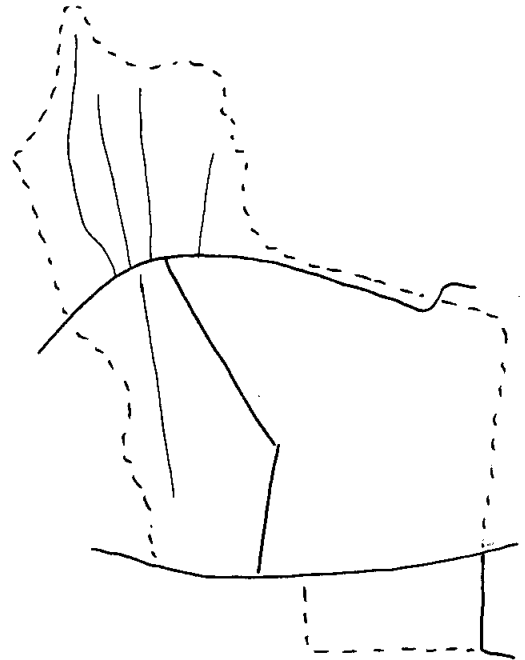
- a) Der er stort set ingen udskiftningsskel bevaret.
- b) Markstrukturen var bevaret med både eng- og agerlodder indtil dette århundrede, hvor næsten alle skel er blevet fjernet.
- c) De få skel der er tilbage er alle tydelige.
- d) Det er ikke muligt, at få et indtryk af udskiftningens markstruktur.

oijstruktur

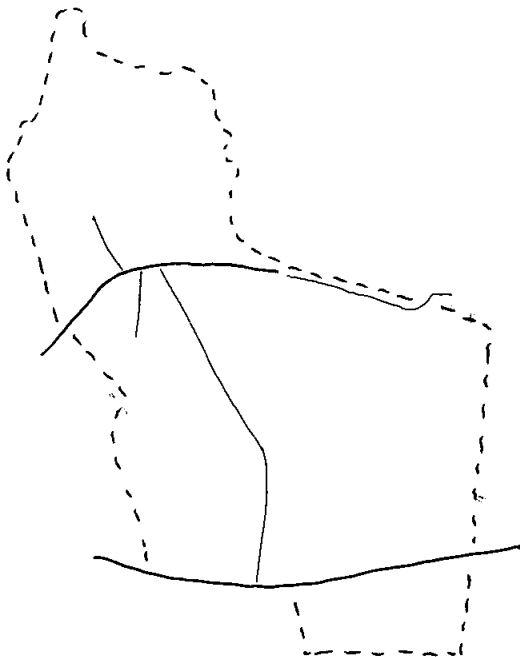
0.1800

0.1890

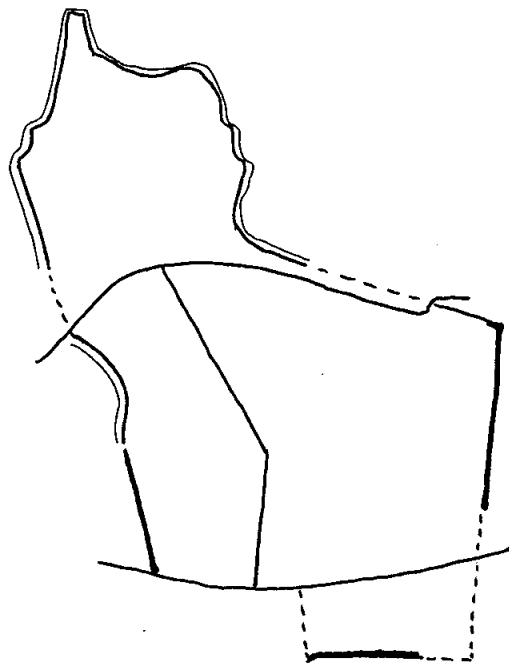
0.1970/93

EJLBY-LUNDE - Vejstruktur:

De to primære veje ligger mellem Ejlby og Esterbølle, igennem landsbyen Ejlby-Lunde, og mellem Ejlby og Melby. Muligvis har der allerede fra udskiftningen eksisteret en forbindelse imellem de to første veje, den som ses 1890. Disse tre veje er hovednettet og ses idag. Resten er veje til engarealer, samt o.1890 i ejerlavets syd-østlige hjørne en vej til Jullerup.

Fjellets grunn.

EJLBY-LUNDE - Ejerlavsgørænse:

- a) Ejerlavsgørænsen er velbevaret. Ca. 1/3 har naturlig afgrænsning i åen. Derudover er der diger og mod syd danner vejen skel.
- b) Desværre er det ved vejene, at ejerlavsgørænsen er mindst tydelig, så man får ikke derfra en oplevelse af den.

EJLBY-LUNDE - Konklusion:

- a) Ejlby-Lunde ejerlav består af en velbevaret landsby med alle gårde på de gamle tomter og ingen nybebyggelse. Ejerlavet er agerorienteret, og af mose og engareal i den nordlige del er kun mosen tilbage. Vejstrukturen og ejerlavsgænsen er bevaret, men mark- og ressourcestruktur mangler næsten helt.
- b) Landsbyen er en god oplevelse, men den manglende opdeling af marken med f.eks diger får den synes placeret i et tomrum.
- c) Landsbystrukturen må anses for truet fordi landbrugene nedlægges.
- d) Reetableringsforslag: - genoprettelse af markstrukturen.

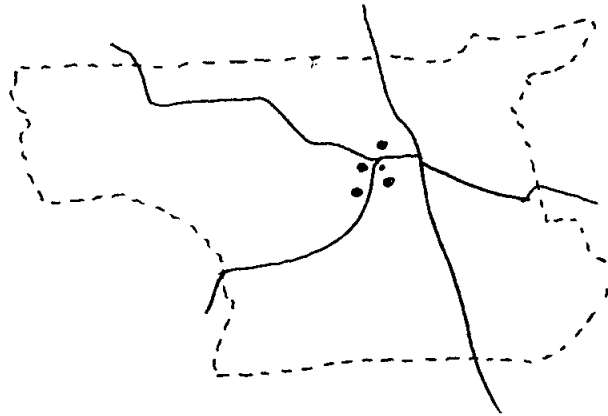
Engeldrup

ENGELDRUP - Bebyggelsesstruktur:

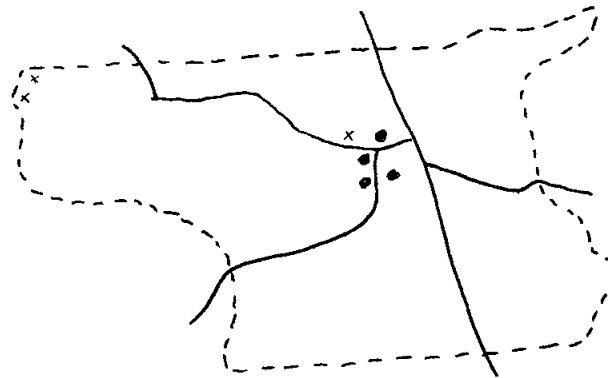
- a) Den lille landsby er placeret midt i ejerlavet omkring de fem udgående veje. Eneste anden bebyggelse er et enkelt hus helt oppe i ejerlavets NV-lige hjørne.
- b) Ændringerne består i at to huse er forsvundet og fem kommet til. Af de fire gårde er den ene og måske to aktive idag.
- c) Alle gårde og huse er grundmurede og med fast tag. Den nordligste gård har en del af stuehuset i bindingsværk.
Især den syd-østlige gård virkede misligholdt, sandsynligvis fordi bygningerne ikke længere er i brug.
- d) Bebyggelsesstrukturen er uden nævneværdige ændringer, og der vil, så længe de ikke-aktive gårde stadig har tilbygningerne, være et godt indtryk af en lille landsby.

BERBYGGELSEN

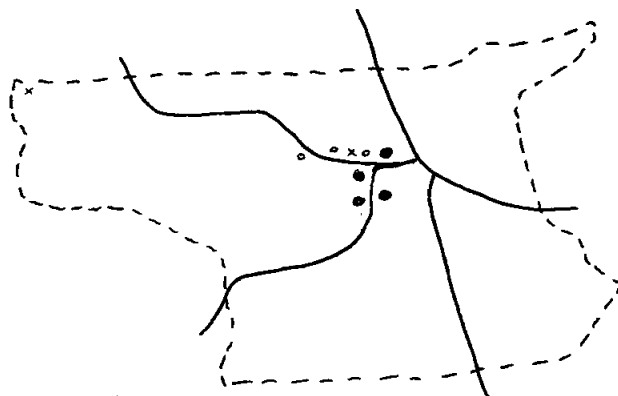
0.1800

0.1690

1994

ENGELDRUP - Ressourcestruktur:

a) ejerlavet er helt agerdomineret.

I selve landsbyen er der to gadekær og en sø (tidligere mose) mod syd.

Mod øst afgrænses ejerlavet af Ellebækken og mod vest delvist af Kragelund Møllebæk.

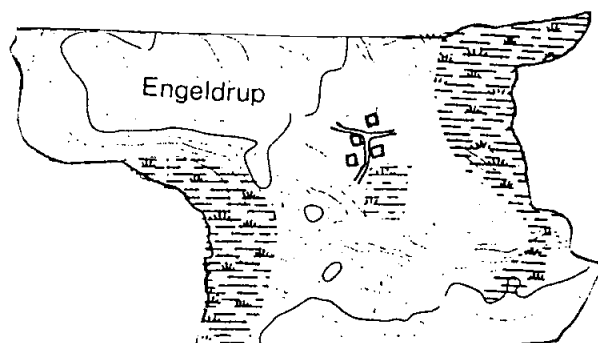
I ejerlavets SV-lige hjørne findes en mindre træbevoksning.

b) De tidligere ganske store vådområder langs de to bække er idag afvandede. Træerne i SV er nye.

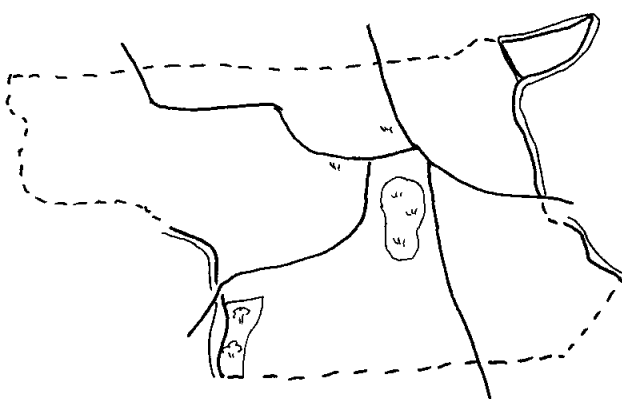
c) Sø og gadekær er let tilgængelige, og Kragelund Møllebæk samt træerne ses tydeligt fra vejen mod Melby. Ellers opleves mest store åbne marker.

RESSOURCER

0.1800

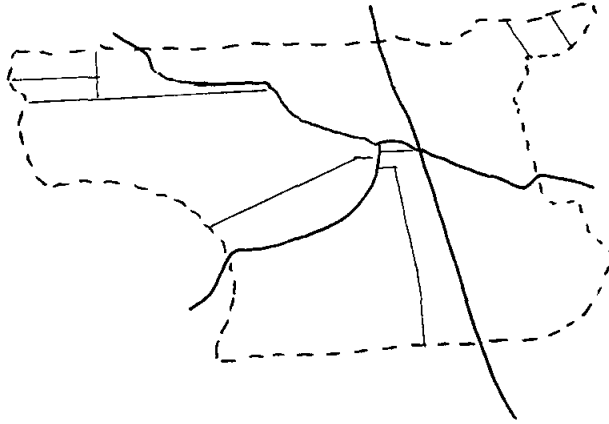

1994

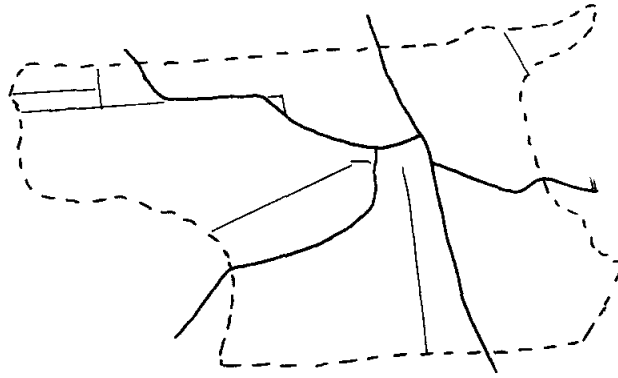

MARKSTRUKTUR

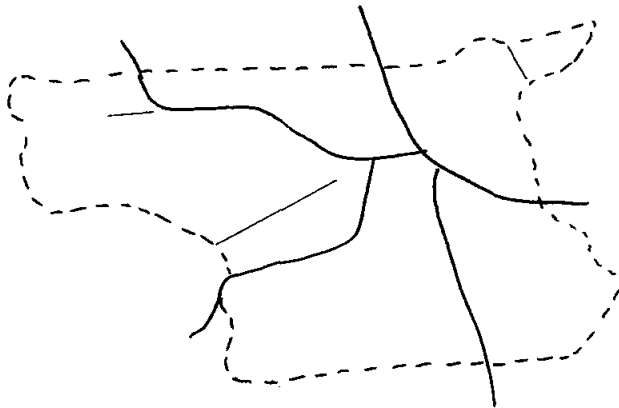
0.1800

0.1890

1994

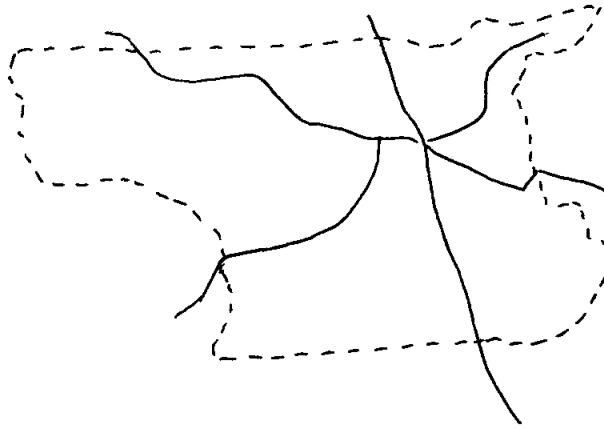

ENGELDRUP - Markstruktur:

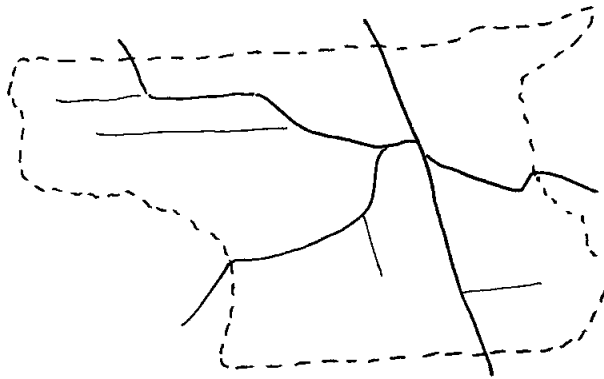
- a) Af udskiftningsskellene er et enkelt tilbage bagved gård 2 i vest, samt en stump af et skel i NV.
- b) Pga ejerlavets ringe størrelse, fire gårde og stjerneudskiftning, har der aldrig været særlig mange skel. Et enkelt var vej, et er blevet til vej, et er bevaret, et er forsvundet. desuden er nogle mindre skel forsvundet.
- c) De to tiloversblevne skel er jorddiger uden meget hegn.
- d) Det er ikke muligt at få en fornemmelse af ejerlavets markstruktur.

VEJE

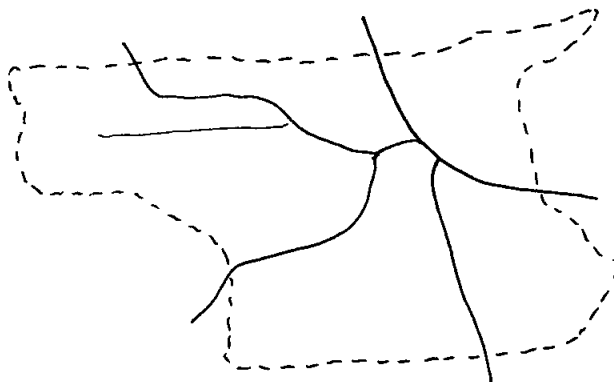
0.1800

0.1890

1994

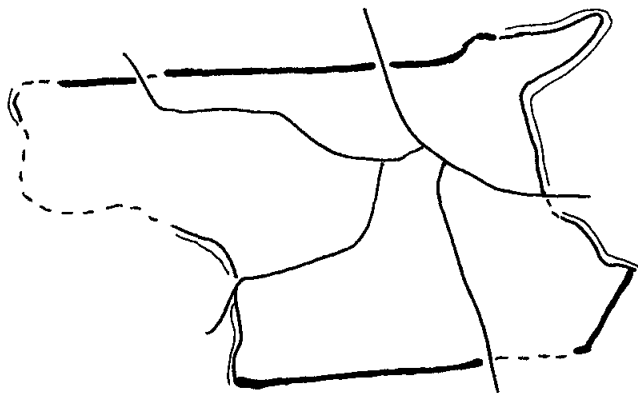

ENGELDRUP - Vejstruktur:

- a) Fra landsbyen i midten af ejerlavet udgår fem veje, mod (fra vest) Melby, Jerstrup, Grindløse, Nørre Højrup og Rostrup.
- b) En vej til vådområderne i ejerlavet NØ-lige hjørne er forsvundet med vådområdet. Vejen mod Jerstrup er rettet ud så det følger markskellet, og vejen fra Nørre Højrup til Grindløse er lavet til hovedvej.

EJERLAUSGRÆNSEN

1994

ENGELDRUP - Ejerlavsgården:

- a) Ejerlavsgården er velbevaret dels som dige og dels som vandløb.

- b) Oplevelsesværdien er begrænset. Ved vejen mod Grindløse betyder terrænstigning at diger og hegn ikke umiddelbart kan ses. Ellebækken syner ikke meget. Diget ved vejen mod Rostrup er pænt, men uden hegn og syner ikke meget i det meget åbne landskab. Kragelund Møllebæk snor sig på smukkeste vis på begge sider af vejen, og fra vejen mod Jerstrup er det muligt at se ejerlavsgården på begge sider af vejen.

ENGELDRUP - Konklusion:

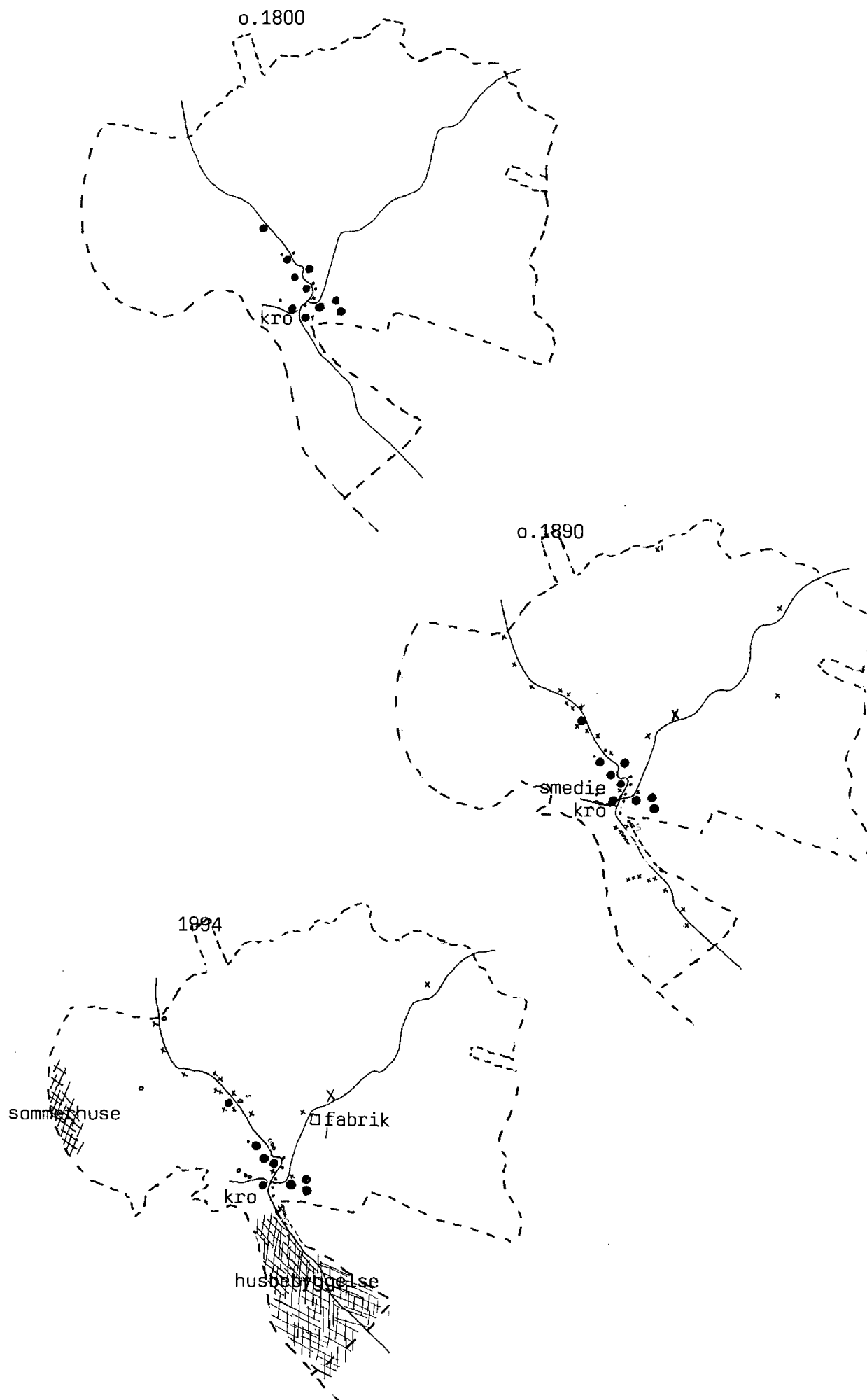
- a) Engeldrup ejerlav har en smukt bevaret bebyggelses- og vejstruktur samt ejerlavsgrænse. Markstrukturen kan også siges at være velbevaret skønt den ikke syner af meget. Hvad ressourcestrukturen angår er det meste af vådområderne væk som det er typisk i det moderne landbrugslandskab.
- b) Selve landsbyen er en god oplevelse, men den enkle markstruktur gør, at står man på højdepunkterne (vej mod Jerstrup og Rostrup) i ejerlavet virker landskabet mod syd og vest meget åbent og uspændende.
- c) Den største trussel er, at to eller tre af de fire gårde ikke er aktive. Bygningerne risikerer at forfalde og landsbyen at gå i opløsning.
- d) Vådområderne langs de to bække kunne genetableres, og diget mod syd kunne beplantes så grænsen markeres stærkere.

Falsled

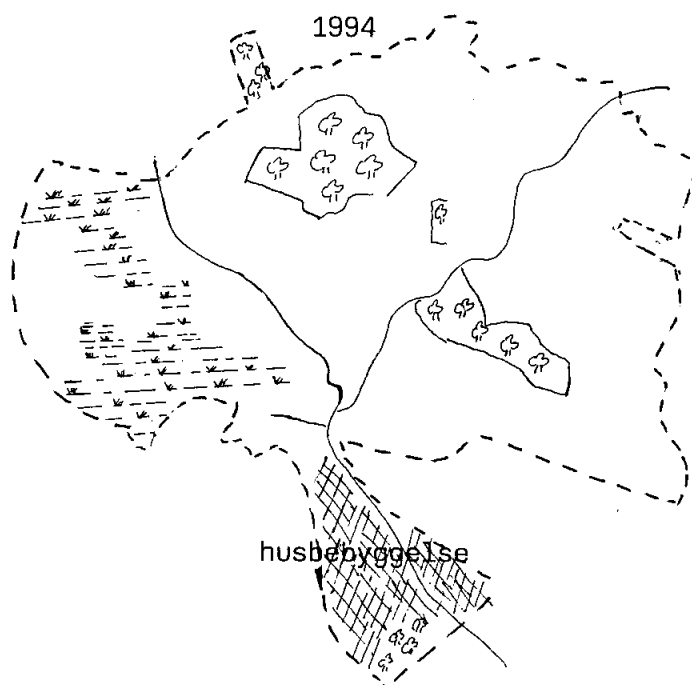
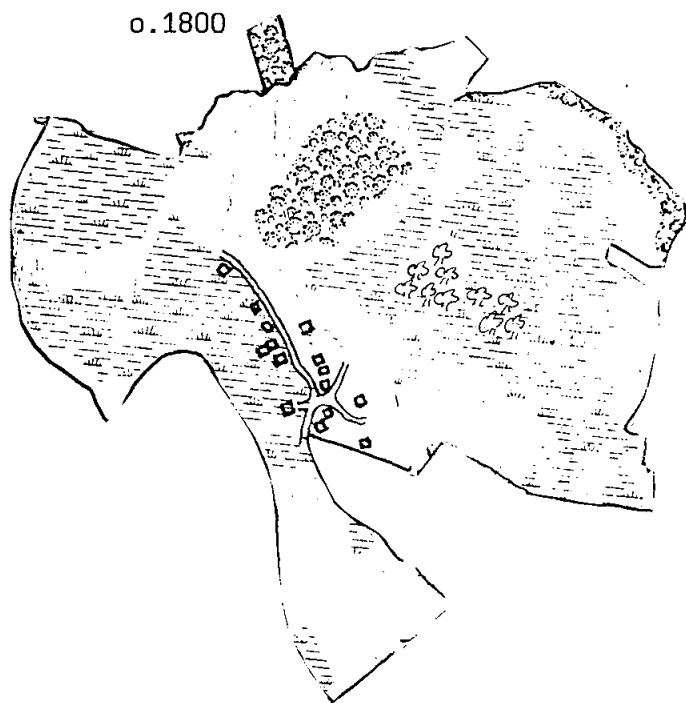
FALDSLED - bebyggelsestruktur

- a) Bebyggelsesstrukturen i Faldsled ejerlav i dag består af den gamle landsbykerne, spredtliggende bebyggelser langs de to veje, en sammenhængende husbebyggelse i den sydlige del af ejerlavet, en sommerhuskoloni og en lystbådehavn.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er der sket en del, men knap så meget i selve landsbykernen som ude i selve ejerlavet. I perioden fra o.1800 og indtil 1890 flyttes en enkelt af gårdene ud i marken og erstattes af et hus. Langs hovedlandevejen opføres en del huse og husmandssteder. I perioden mellem 1890 og i dag tager udviklingen rigtig fart. Den helt store ekspansion sker i ejerlavets sydlige del, som bliver helt udbygget, og ved kysten, hvor der opføres en del sommerhuse. I selve den gamle landsbykerne sker der blot det, at en af gårdene forsvinder, og der kommer tre huse til i stedet for. Ved havnen og i den nordlige del af ejerlavet opføres der enkelte huse.
- c) Bygningsmassen har et meget blandet udseende, men i den gamle landsbykerne er der bevaret en del bindingsværk og stråtage.
- d) Oplevelsesværdien er god, fordi en så stor del af 1800-tallets bebyggelse er bevaret i landsbykernen, men forringes af at der er kommet en del nyt til. Ude i selve ejerlavet er der tale om meget store ændringer.

Faldsled - bebyggelsesstruktur

Faldsled - ~~ressource~~ressourcestruktur

FALDSLED - ressourcestruktur

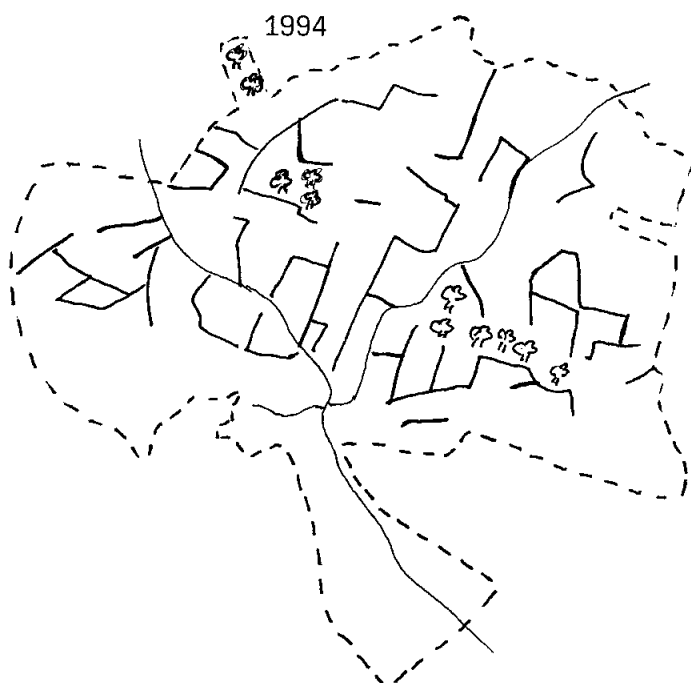
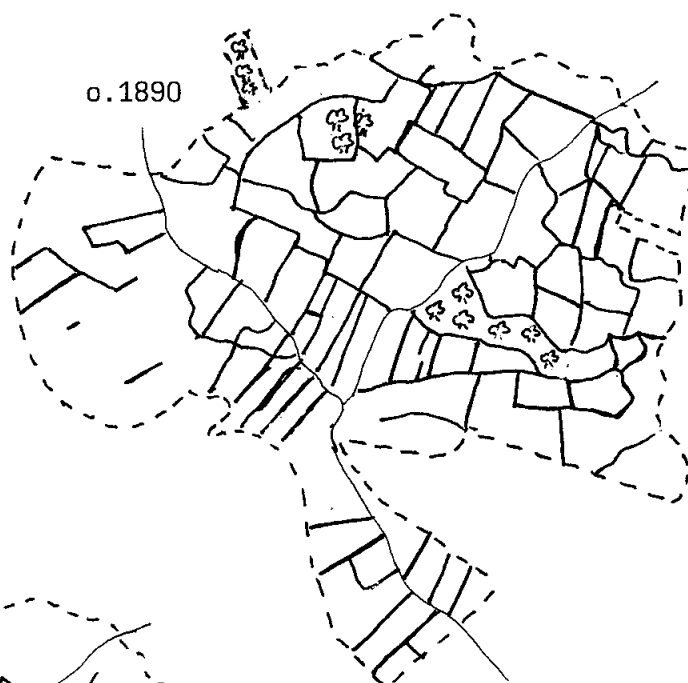
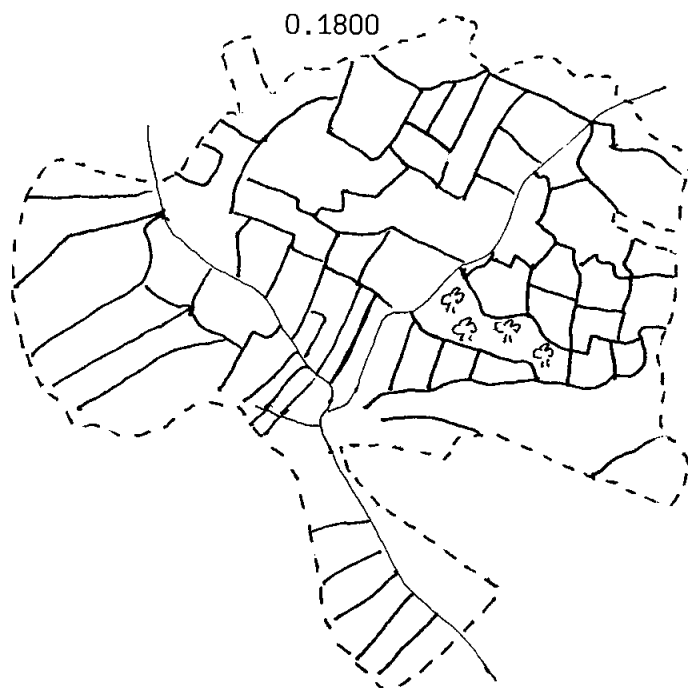
a) Ressourcestrukturen i Faldsled ejerlav i dag består af det store agerareal med et par småskove øst for landsbykernen og et stort eng-/overdrevsområde ved kysten.

b) Ser vi på de ændringer, der er sket i ejerlavet i perioden fra o.1800 og op til i dag, så har der været tale om moderate ændringer. Skovene i agerarealet er bevaret, men de spredte engarealer er forsvundet. En del af agerarealet mod syd og en del af eng-/overdrevsområdet ved kysten er blevet bebygget i nyere tid.

Skovene er en blanding af nåletræer og løvtræer. Eng-/overdrevsområdet ved kysten bliver for en stor dels vedkommende benyttet til græsning, mens andet blot ligger ubenyttet hen.

c) Oplevelsesværdien er god, fordi alle ressource typerne er bevaret i så stor en udstrækning.

Faldsled - markstruktur

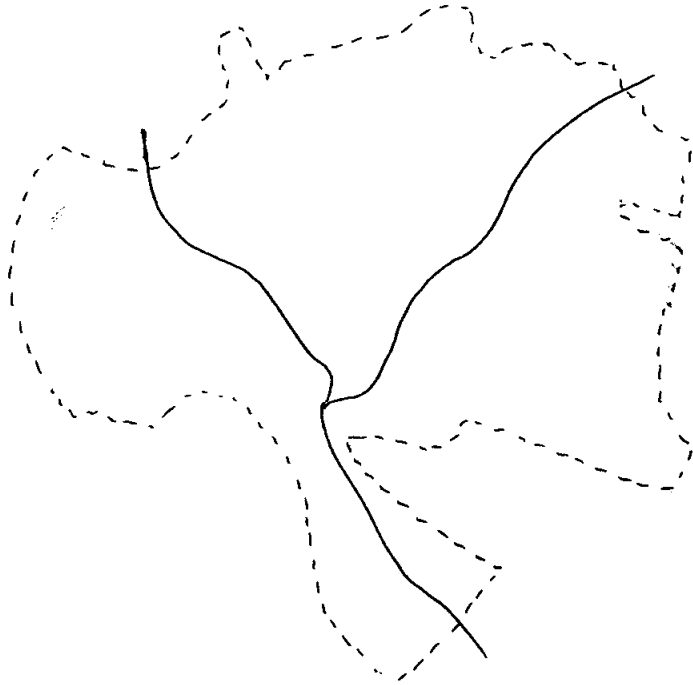

FALDSLED - markstruktur

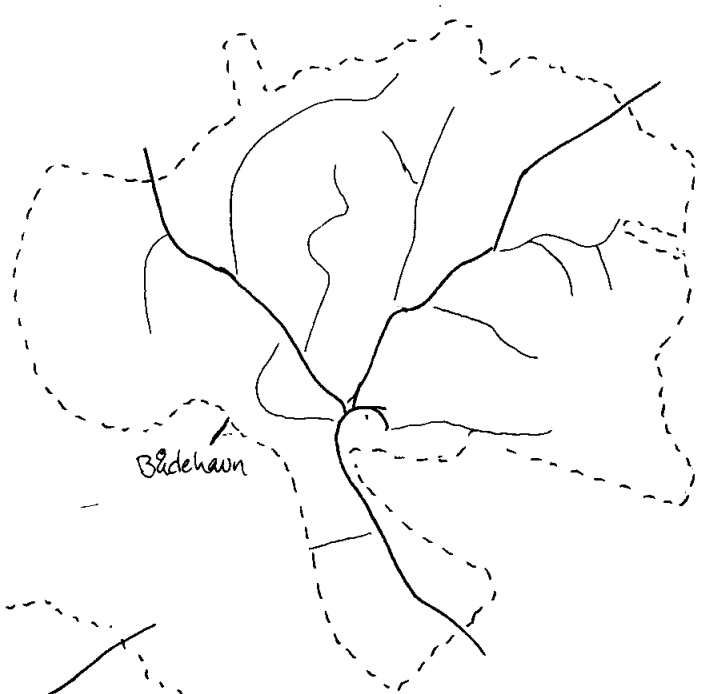
- a) Markstrukturen i Faldsled ejerlav i dag består af et agerareal, et eng-/overdrevsområde og et par mindre skovarealer. Det hele er opdelt med mange skel, men alle skelforløbene er brudte, så der ikke er tale om nogen klar opdeling i mange små parceller.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er der sket en del. O.1800 var der tale om en nærmest drueklaseopdeling af agerarealet i mange små marker. Den store opdeling må tilskrives det forholdsvist store antal gårde i et ellers lille ejerlav og en stor variation i ressourcegrundlaget. Imellem 1800 og 1890 sker der en yderligere opsplætning i flere marker, men i det her århundrede er der fjernet en del skel og dele af skelforløb.
- c) Skellene består af middelhøje diger, der mange steder er forsynet med levende hegn.
- d) Oplevelsesværdien forringes af, at det er så svært at forestille sig den oprindelige markstruktur pga. de mange brud i skelforløbene.

Ogstrukten

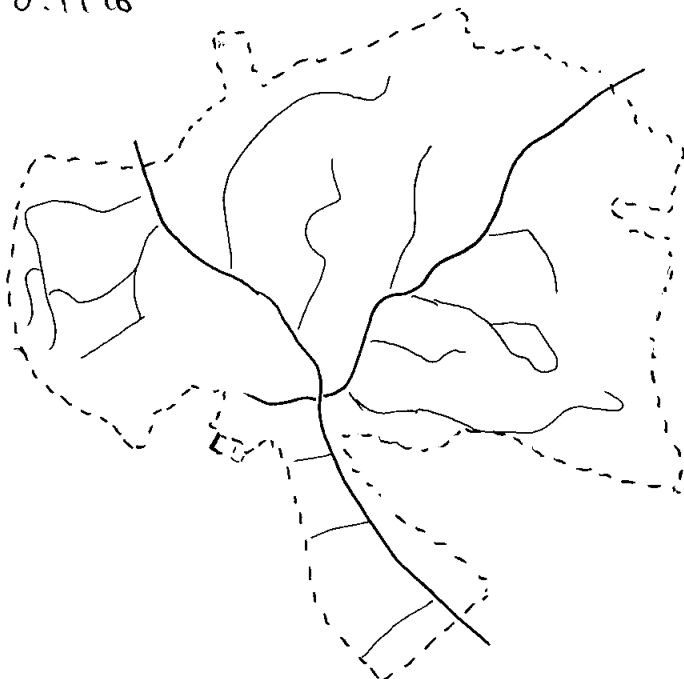
0.1800

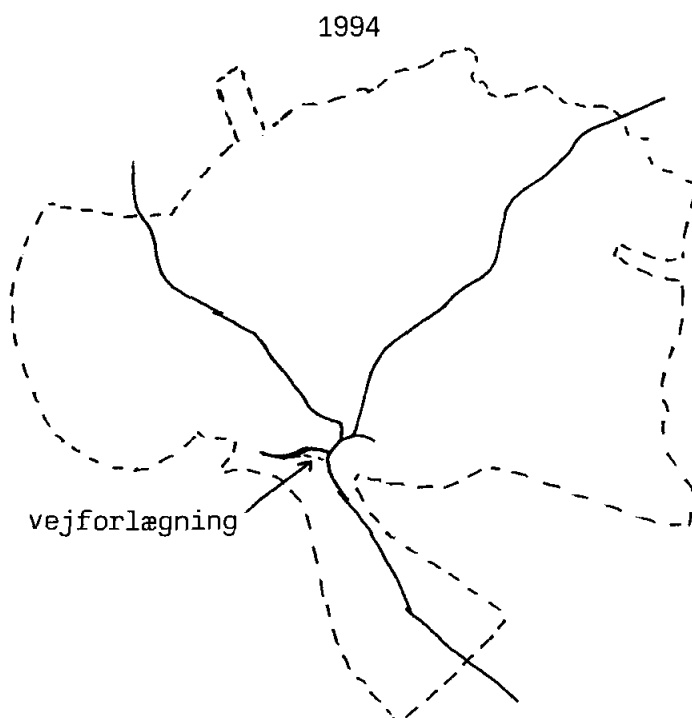
0.1890

0.1996

Faldsled - vejstruktur

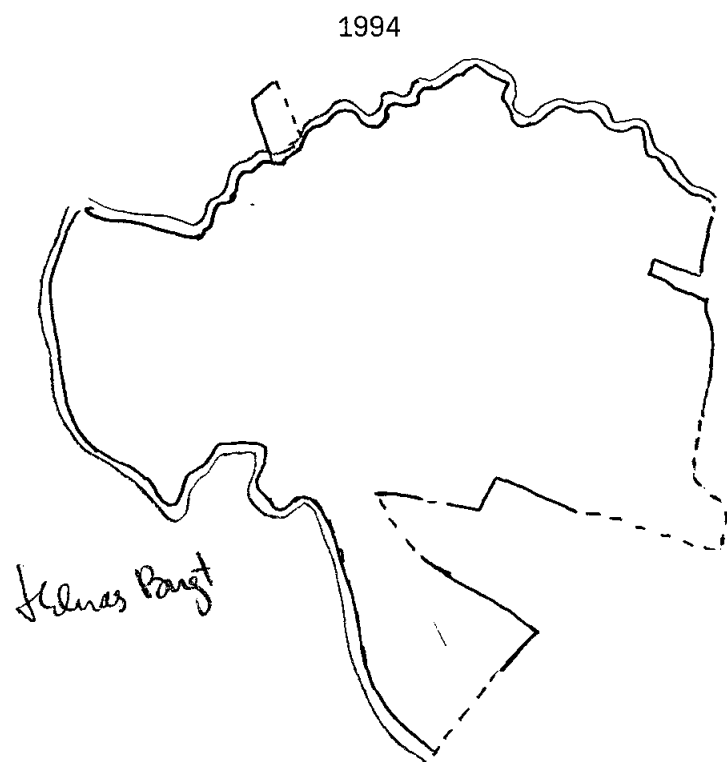

FALDSLED - vejstruktur

- a) Hovedvejstrukturen i Faldsled ejerlav består af en sydøst-nord-gående hovedlandevej, som løber mellem Faaborg og Assens, og en mindre nordøst-gående vej mod Håstrup.

- b) I perioden fra o.1800 og op til i dag er der ikke sket ændringer i hovedvejstrukturen. Den lille vej til havnen er blevet ført nord om Faldsled Kro, og der er kommet en del nye mindre veje til i forbindelse med udbygningen i ejerlavets sydlige del.

Faldsled - ejerlavsgørnse

--- ingen markering af afgrænsningen

— diæ
== vand

FALDSLED - ejerlavsgørnse

a) Ejerlavsgørnsen er bevaret de fleste steder i form af kystlinie, et vandløb, levende hegn og enkelte steder i form af diger.

b) Oplevelsesværdien er god, fordi så store dele er bevaret og står klart frem i landskabet.

FALDSLED - konklusion

a) Faldsled ejerlav har bevaret en meget stor del af 1800-tallets bebyggelsesstruktur, ressourcestruktur, ejerlavsgården og vejstrukturen, medens markstrukturen er mindre godt bevaret.

b) Problemet med Faldsled ejerlav er den store bebyggelsesekspansion, der startede i 1800-tallet, men først rigtig tog fart i 1900-tallet. Ekspansionen er dog foregået på en måde, så det stadig er muligt at skelne strukturen fra o.1800 fra de senere tilføjelser.

c) -

d) -

Fremmelev

FREMMELEV - bebyggelsesstruktur

a) Bebyggelsesstrukturen i Fremmelev ejerlav består af landsbykernen med de 8 gårde, de to Fremmelev Gårde i den sydlige del, enkelte huse ved gårdene samt 3 samlinger med husmandsbrug i den nordlige, vestlige og østlige udkant af ejerlavet. Ved to af husmandsstederne er der opført drivhuse.

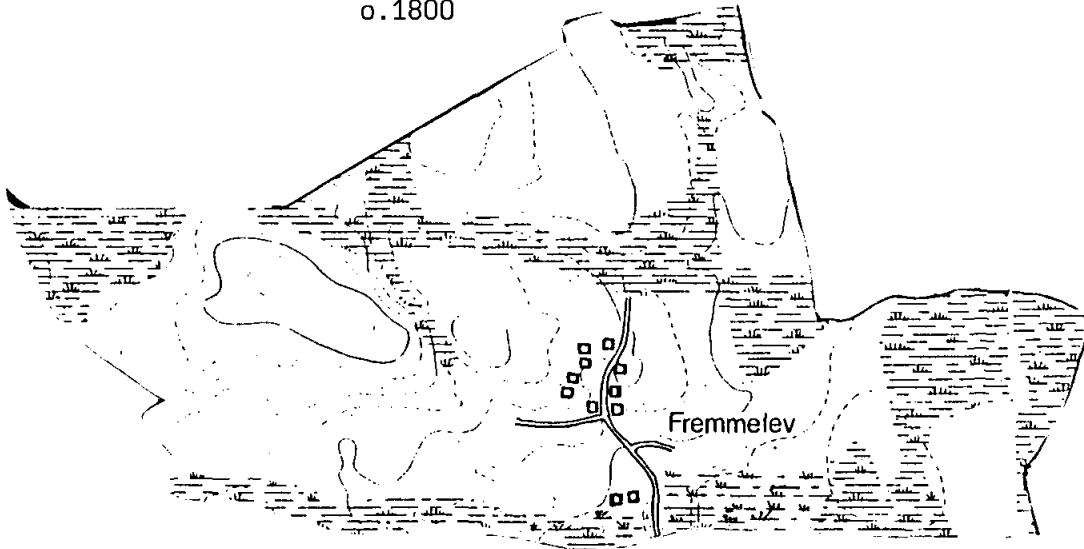
b) De ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag er begrænsede og hovedsageligt sket udenfor landsbykernen i form af oprettelsen af husmandsbrug. I 1800-tallet flyttedes en af gårdene ud af landsbyen og placeredes i den vestlige del af ejerlavet. Først i 1900-tallet blev den udstykket til statshusmandsbrug.

c) Gårdene i landsbykernen og de to Fremmelev Gårde består hovedsageligt af grundmurede bygninger, men enkelte længer står stadig i bindingsværk. De to Fremmelev Gårde syd for bykernen er et oprindeligt, middelalderligt væbnergods, der nu som almindelige gårde, har bevaret den meget karakteristiske placering på en holm i et vådområde. Området er blevet drænet i nyere tid, men ved besigtigelsen lå en del af det hen med græs. De to områder med husmandsbrug mod nord og øst med hhv. 3 og 2 husmandsbrug, rummer grundmurede bygninger med fast tag. De fleste er stærkt ombyggede. Det er noget andet med den del af husmandsudstykningsen Kronborg, der ligger i den vestlige del af ejerlavet. Bygningerne her er ikke afgørende ombyggede, så det er tydeligt at se, at der er tale om oprindelige statshusmandsbrug.

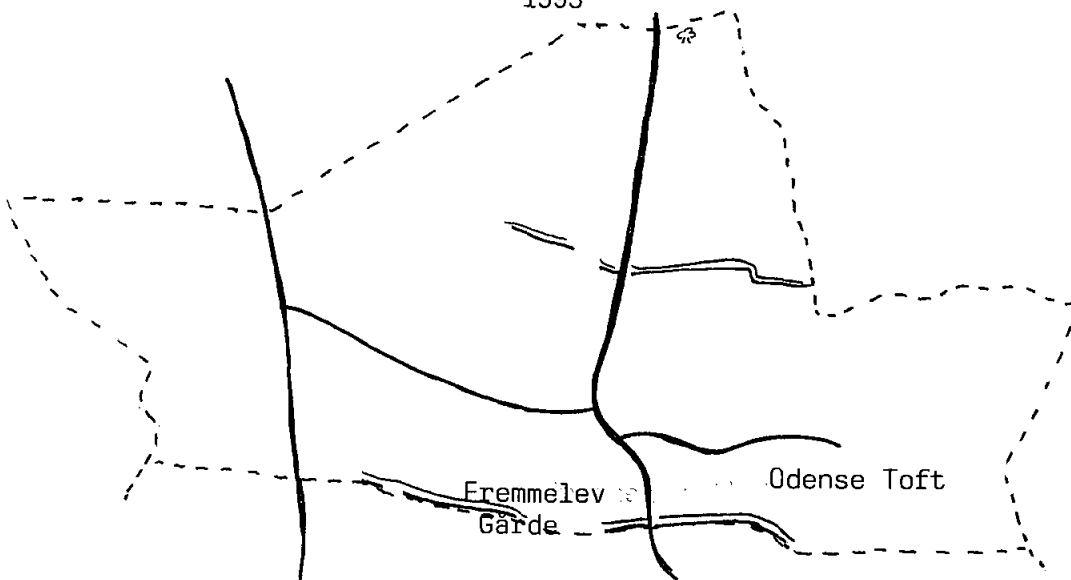
d) Oplevelsesværdien er god, fordi strukturen med gårdene i landsbyen og det gamle væbnergods Fremmelev Gårde står så tydeligt frem. De senere ændringer med udflytningen af gården og oprettelsen af husmandsbrug er placeret så tilpas langt væk, at det er muligt at skille tingene ad.

Fremmelev - ~~ressource~~
ressourcestruktur

o.1800

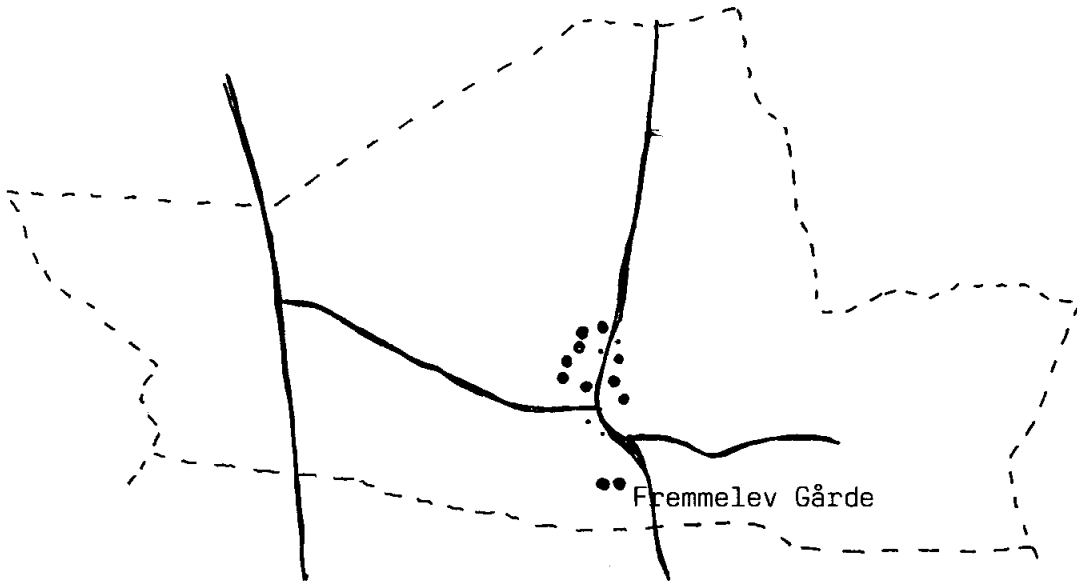

1993

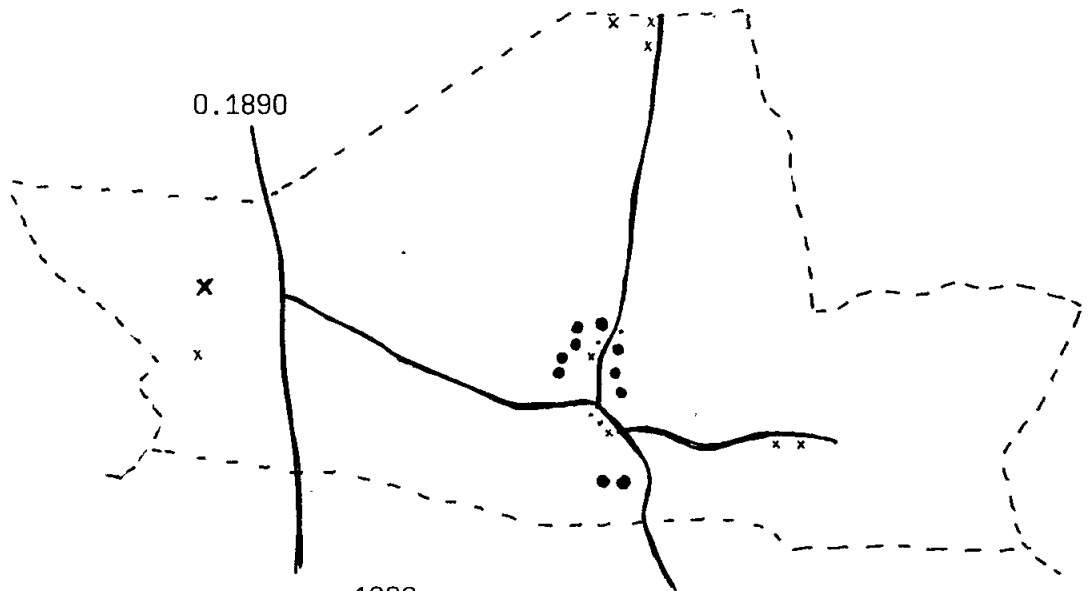

Fremmelev - bebyggelsesstruktur

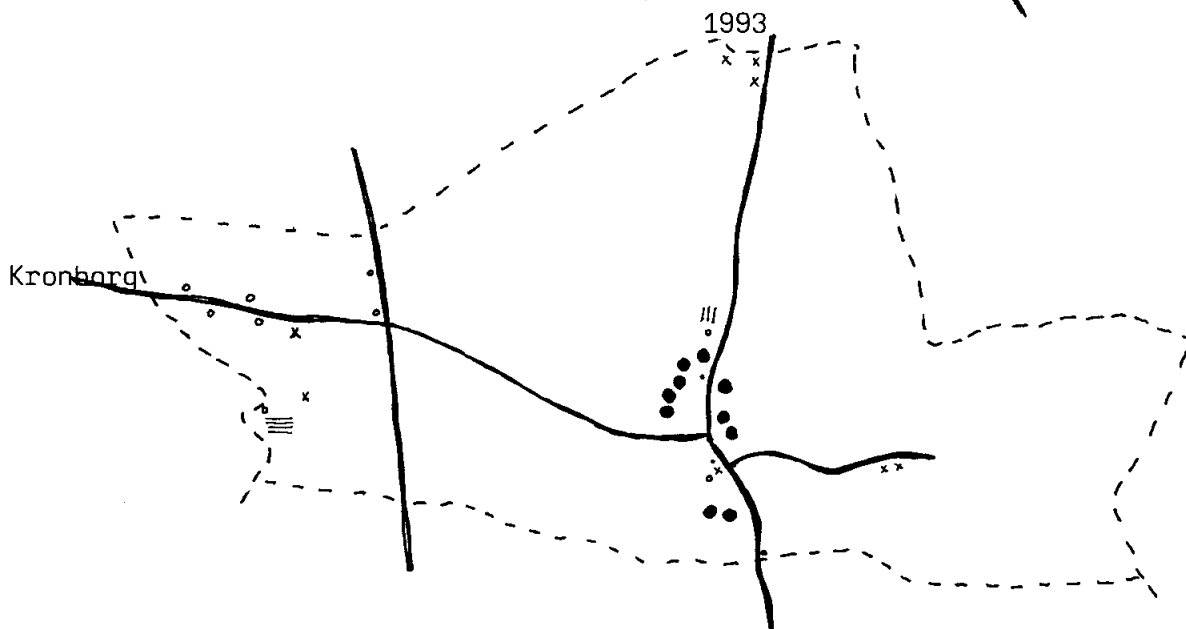
o.1800

o.1890

1993

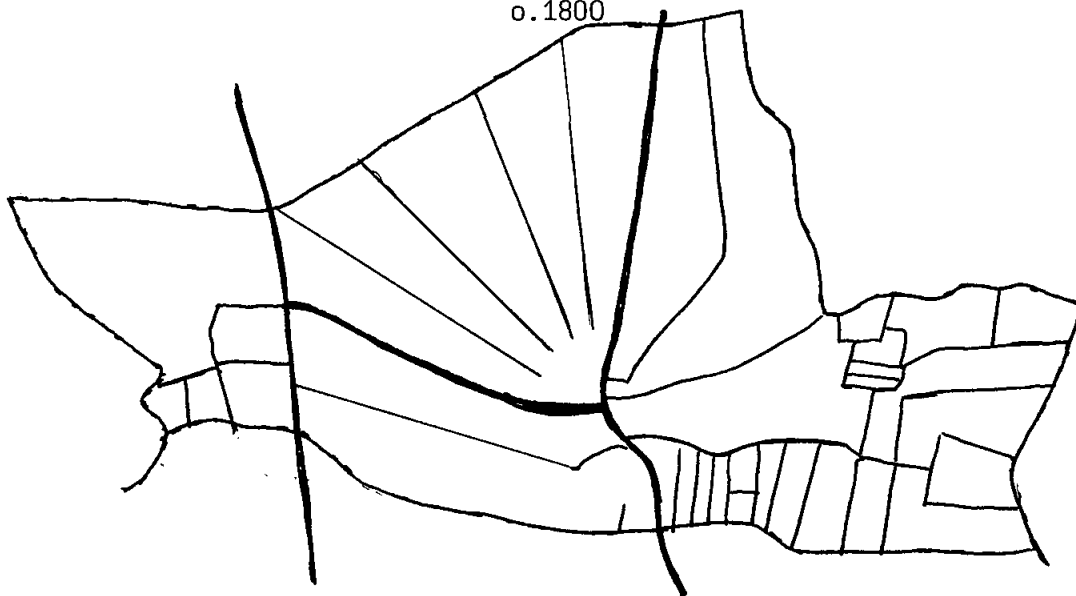

FREMMELEV - ressourcestruktur

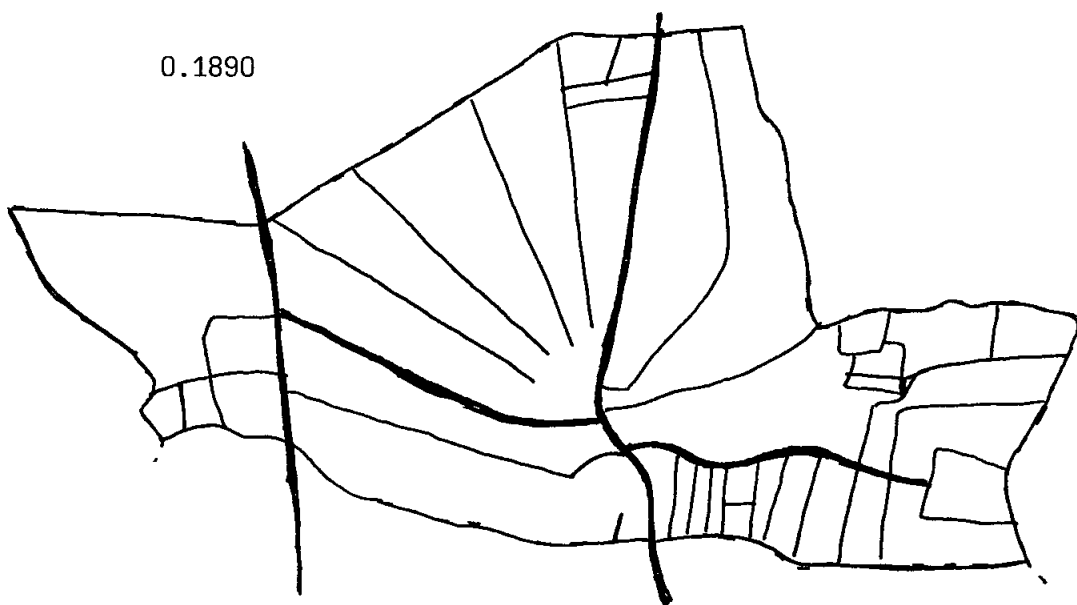
- a) Fremmelev ejerlav rummer i dag kun agerjord. Nord for landsbyen er der placeret en række nye vindmøller.
- b) Ressourcestrukturen er ændret en del fra o.1800 og op til i dag, fordi al den eng, som lå spredt rundt i ejerlavet o.1800 er blevet drænet væk i løbet af 1800-tallet, efterhånden som den mistede betydning for driften.
- c) Oplevelsesværdien begrænses af, at de væsentlige engområder mangler. Der er bevaret svage spor af engene igennem det klart lavere liggende terræn syd for Fremmelev Gårde, skelforløbene ved Odense Toft og en vandkanal nord for landsbytomten. Skelforløbene ved Odense Toft er resterne af de små lodder, som engområdet her blev delt op i ved udskiftningen, så hver gård kunne få sin andel.

Fremmelev - markstruktur

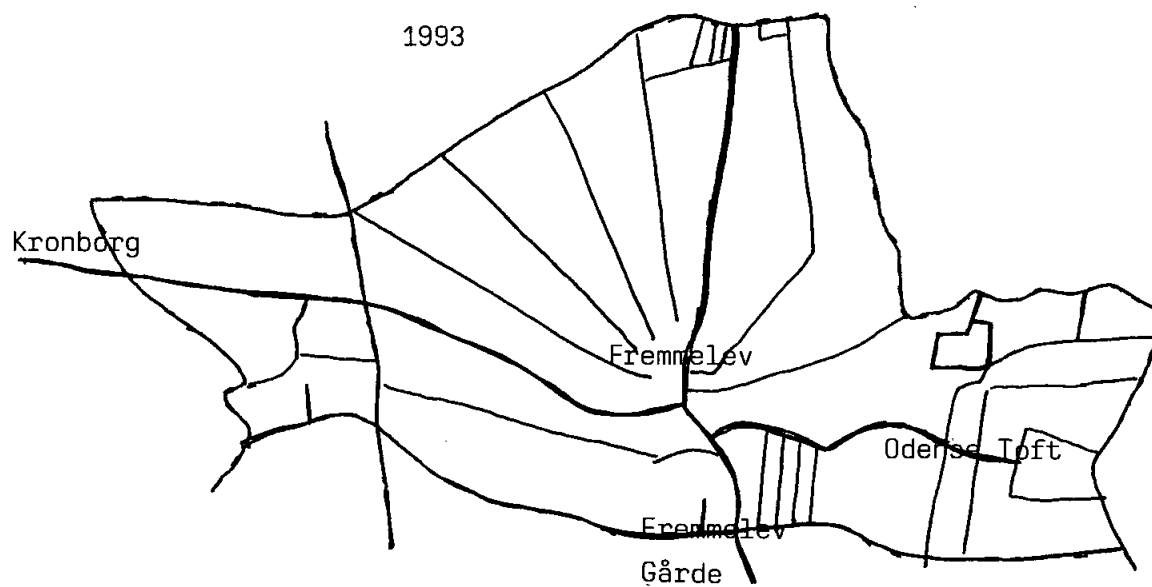
o.1800

0.1890

1993

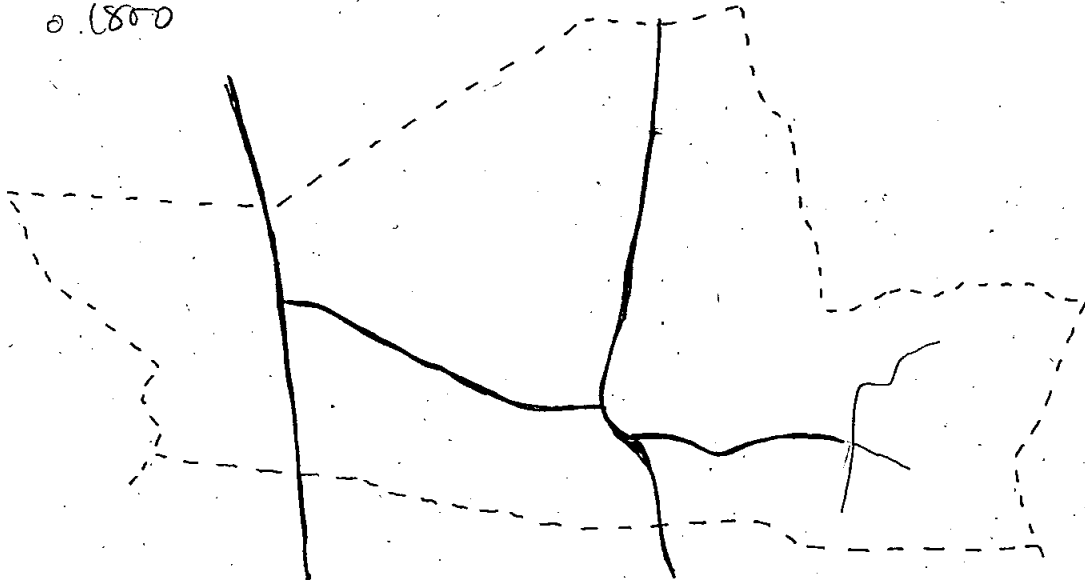

FREMMELEV - markstruktur

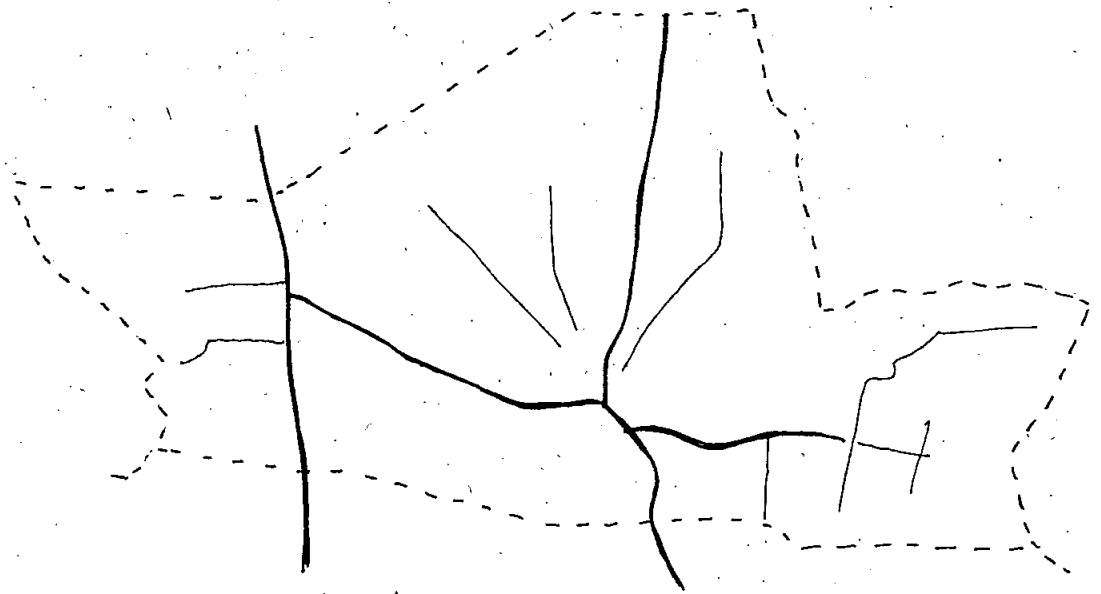
- a) Markstrukturen i Fremmelev ejerlav består i dag af de lange skel fra stjerneudskiftningen, og en del hegn mod sydøst, hvor det tidligere engområde har været delt op i mange små lodder, for at alle gårde kunne få adgang til høslet og eventuel græsning.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er der kun tale om ganske få. Stjerneudskiftningen er bevaret, og det samme gælder en del af skellene ved englodderne mod sydøst. Ved de husmandssteder, som ligger mod nord er der kommet enkelte skelforløb til omkring deres lodder.
- c) Skellene består af nogle pænt høje diger, som i mange tilfælde er bevokset med levende hegn.
- d) Oplevelsesværdien er god. Skellene er nemme at få et overblik over ved at bevæge sig rundt på det eksisterende vejnet, der ikke er særligt trafikeret.

Vegetation

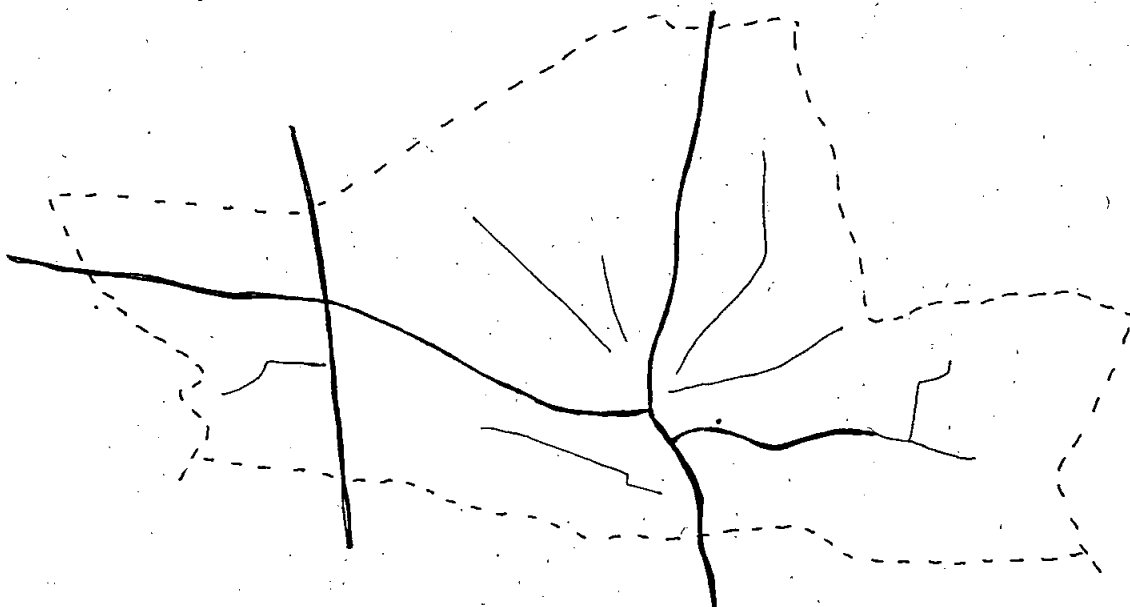
c. 1800

c. 1890

1913

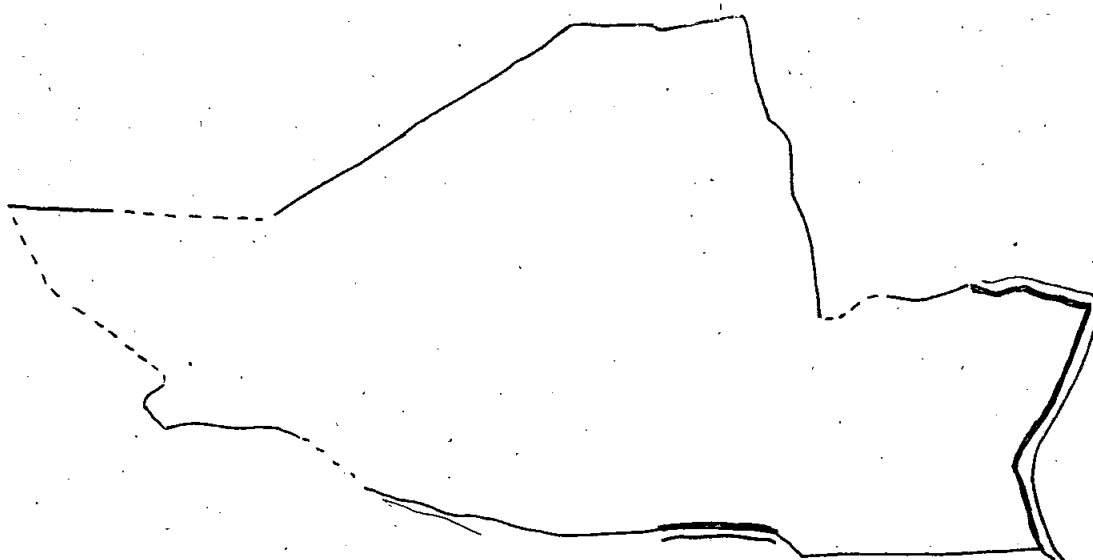

FREMMELEV - vejstruktur

a) Vejstrukturen i Fremmelev ejerlav består af en nord-syd gående vej, der løber gennem selve landsbykernen, en blind vej mod Odense Toft, en mindre vej, der fører over til den store landevej, der skærer igennem ejerlavets vestlige del og endelig vejstykket ud til Kronborg.

b) Ser vi på ændringerne fra o.1800 og op til i dag, så er vejstrukturen kun ændret en smule, nemlig ved udstykningen af husmandsstederne - Kronborg i ejerlavets vestlige del i den første halvdel af 1900-tallet, hvor der samtidig blev anlagt en vej.

Fremmelev - ejerlavsgørnse

FREMMELEV - ejerlavsgørænse

- a) Ejerlavsgørænsen er bevaret de fleste steder i form af diger bevokset med levende hegn, eller som vandløb. Mod vest mangler der et stort stykke, der er forsvundet efter 1890, formentlig i forbindelse med udstykningen af husmandskolonien - Kronborg.
- b) Grænsen står de fleste steder klart frem i landskabet, og repræsenterer både det mere naturlige, bugtede forløb og det regulerede, rette forløb mod nordvest.

FREMMELEV - konklusion

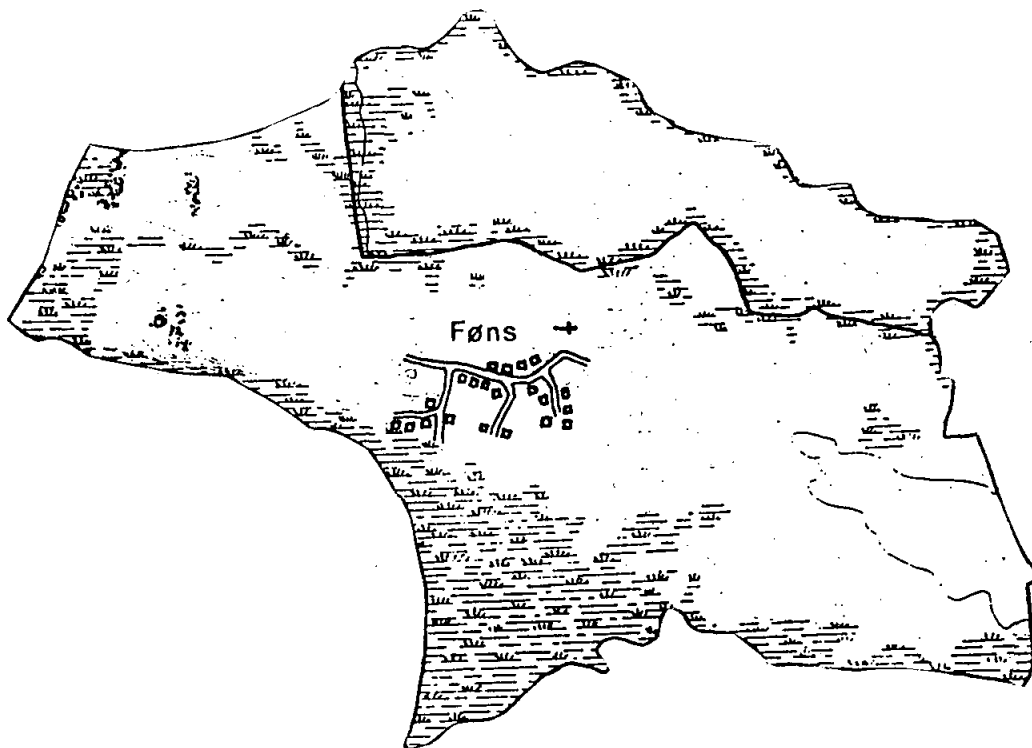
- a) Fremmelev har bevaret en meget stor del af sin 1800-tals struktur både hvad angår bebyggelse, markopdeling, veje og ejerlavsgrense, mens ressourcestrukturen er blevet ændret lidt.
- b) Der er kun sket moderate ændringer i form af nyere bebyggelser siden 1800 og på en måde, så det stadig er tydeligt at skille 1800-tals strukturen ud fra de senere ændringer.
- c) Bebyggelse på den udflyttede gårds tofte i landsbyen.
- d) Vådområdet/skelstrukturen ved Odense Toft kunne reetableres.

Føns

FØNS - Bebyggelsesstruktur

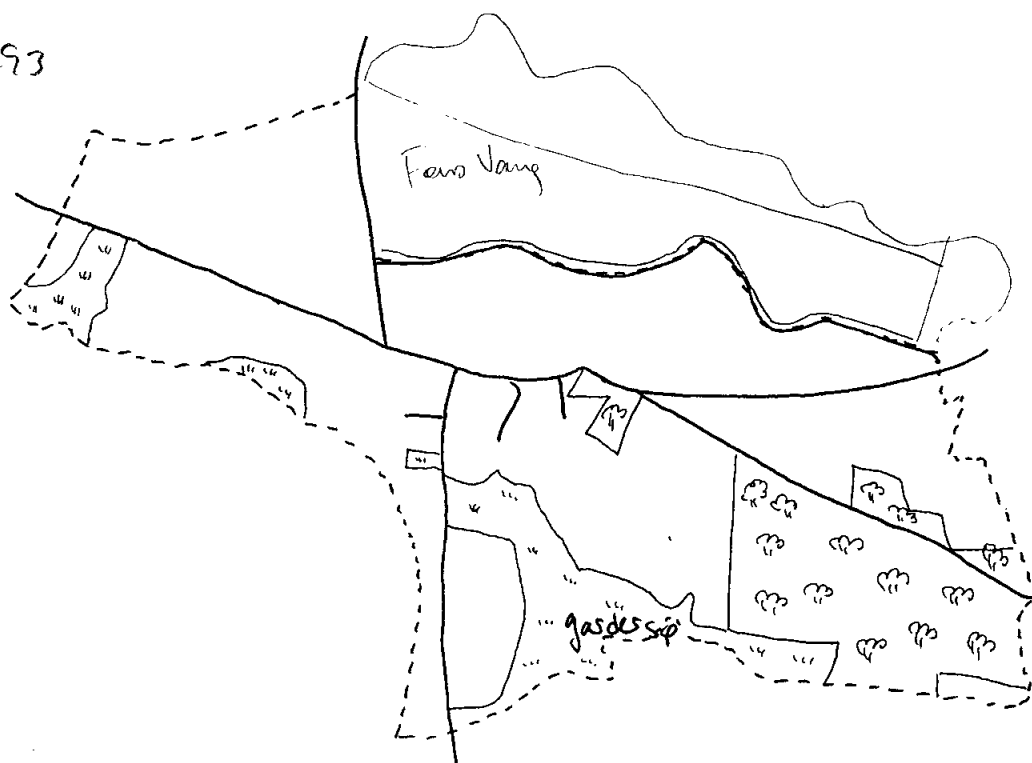
- a) Føns er en kirkelandsby med bebyggelsen koncentreret omkring ejerlavets nv-sø-gående vej, og nogle mindre sideveje. Der er næsten ingen bebyggelse udenfor den noget langstrakte landsby.
- b) Landsbyen har de senere år oplevet en kraftig bebyggelsesvækst, mest i form af parcelhuse i den vestlige og sydlige del. 1800-bebyggelsesstrukturen er i store træk bevaret, men nybyggeriet fylder godt ud. To større nyanlagte gårde ved landsbyens østlige indgang har idag, sammen med to mindre gårde udenfor landsbyen, overtaget landbruget, således at kun en enkelt af de oprindelige gårde idag er aktiv. Desuden er der kommet to sommerhusområder til i landsbyens syd-vestlige del.
- c) Det meste af den ældre bebyggelse er i bindingsværk, al den nyere grundmuret, herunder alle landbrugene, og alle sommerhusene i træ.
- d) Nybyggeriet er alt for omfattende til at det er muligt, at få et indtryk af 1800-strukturen.

Ressourcen

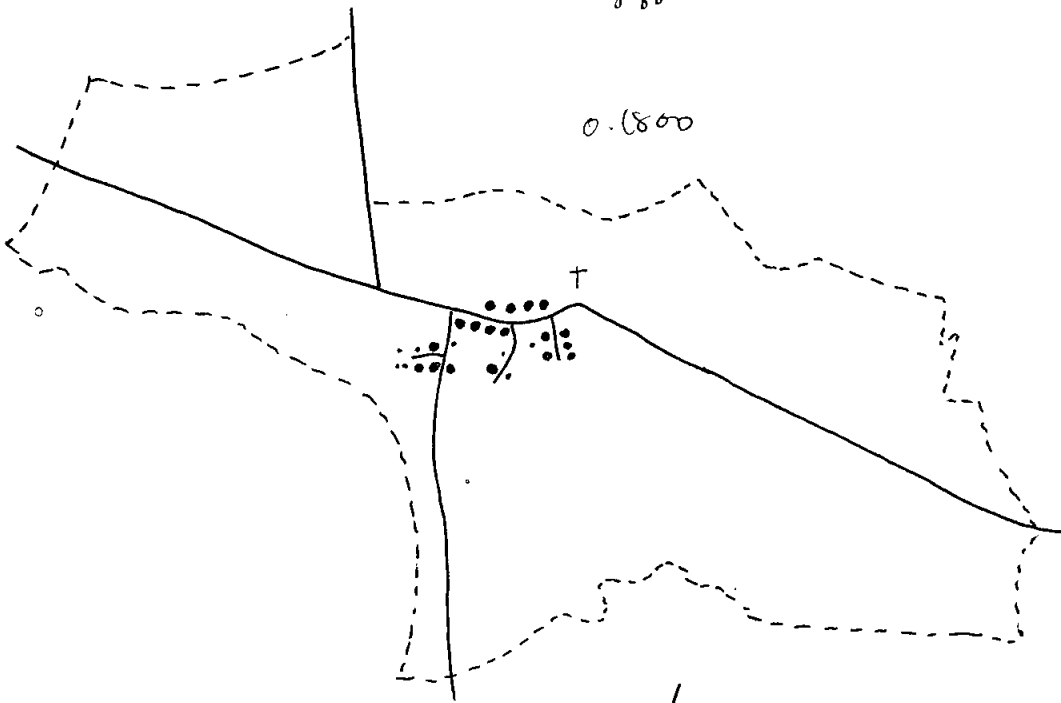
0.1800

1993

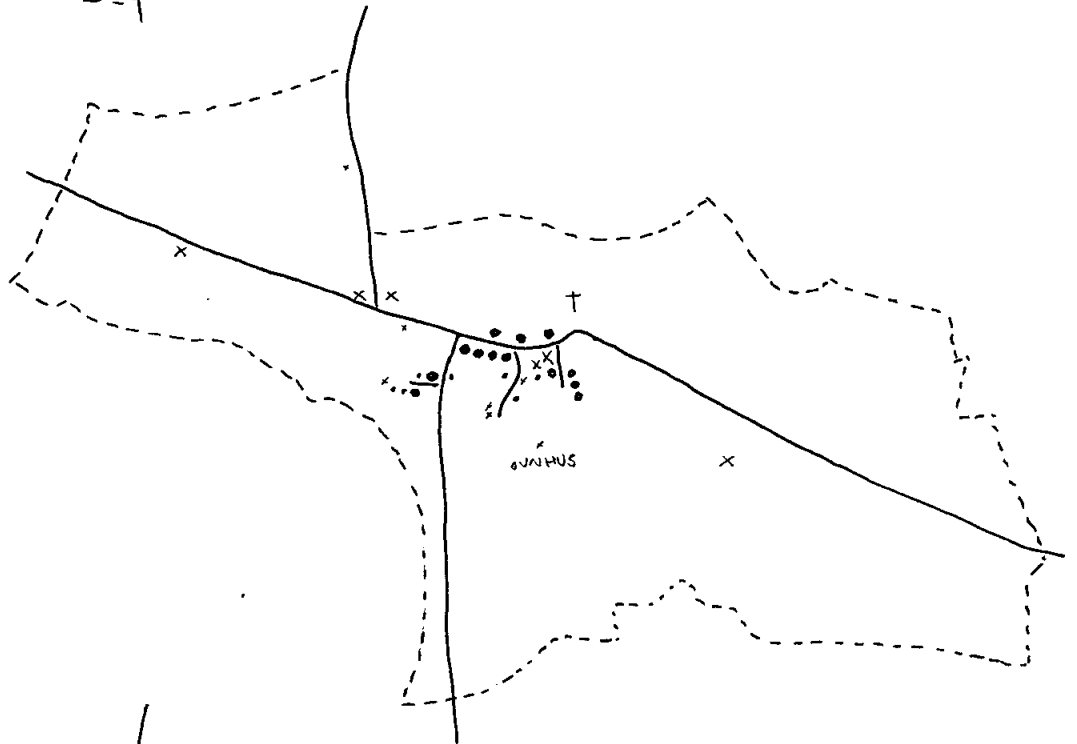

Babysgelen

0.1800

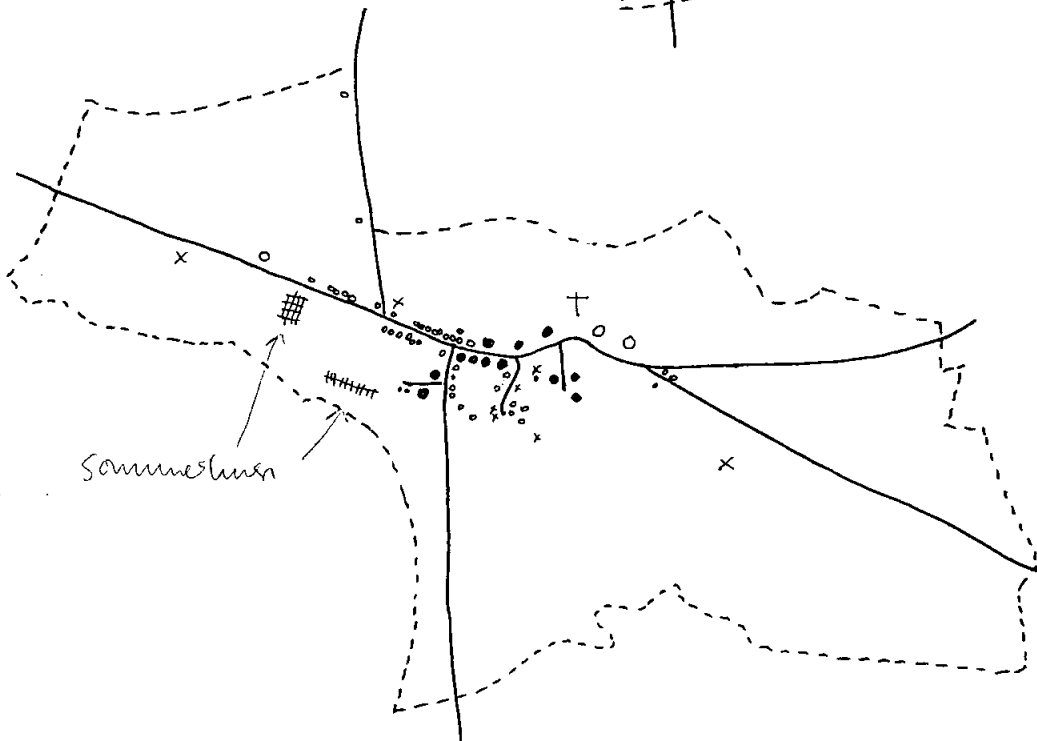

0.1890

1993

Sammeln

FØNS - Ressourcestruktur

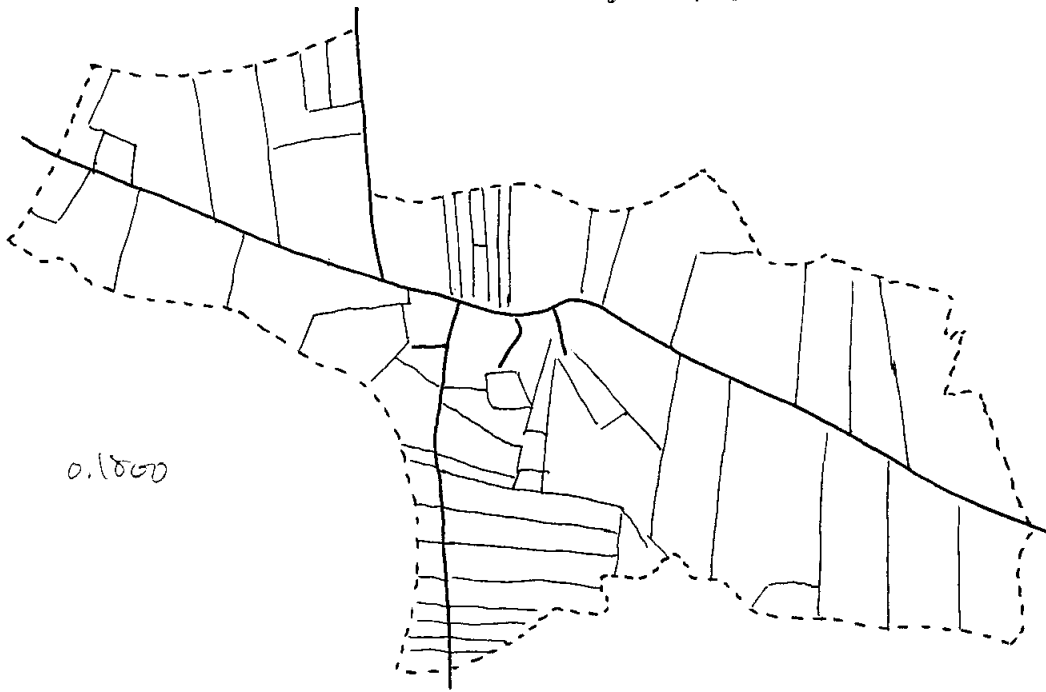
a) Føns ejerlav er ressourcemæssigt domineret af vand og vådområder. Åbent vand ses mod nordvest (Gamborg Fjord) og mod sydvest (Føns Vig). Vådområderne er den inddæmmede Føns Vang i nord (muligvis ikke en del af ejerlavet) og engområdet Gardersø i syd, samt to mindre våd- og strandengsarealer ned mod Føns Vig.

I ejerlavets sø-lige del ligger en større plantage. Resten af ejerlavet er ager, ca 1/3. (excl. inddæmningen ved Føns Vang)

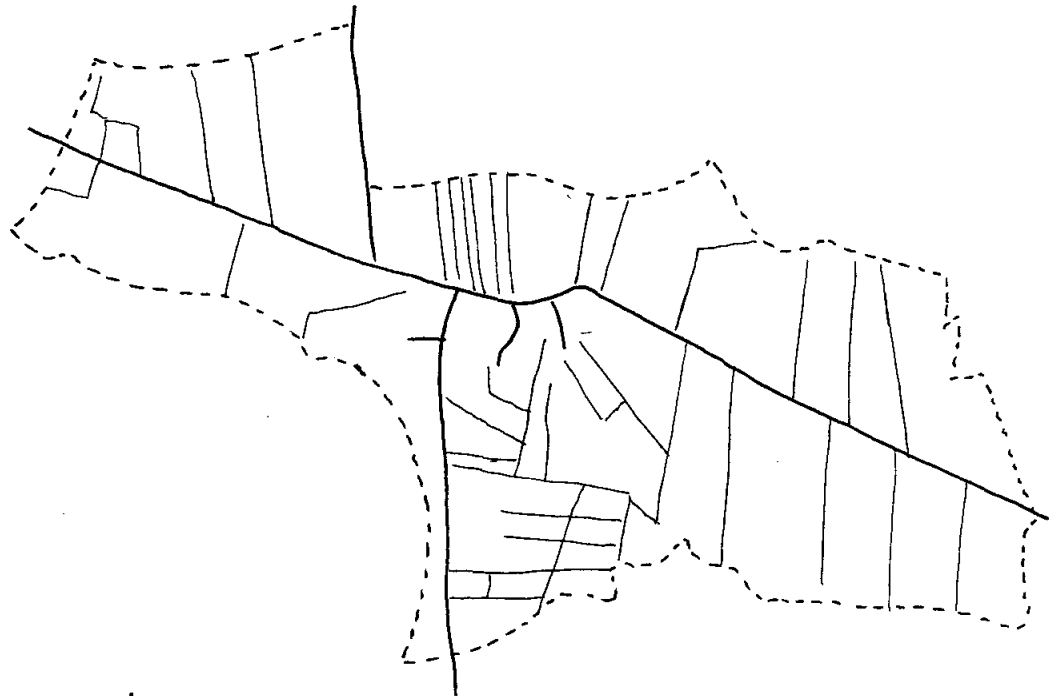
b) Vådområdet Gardersø er tørlagt i sin vestlige del, og flere mindre vådområder er forsvundne. Plantagen er ny.

c) Vand- og vådområderne er smukke og let tilgængelige.

Maalestruhtun

0.1800

0.5890

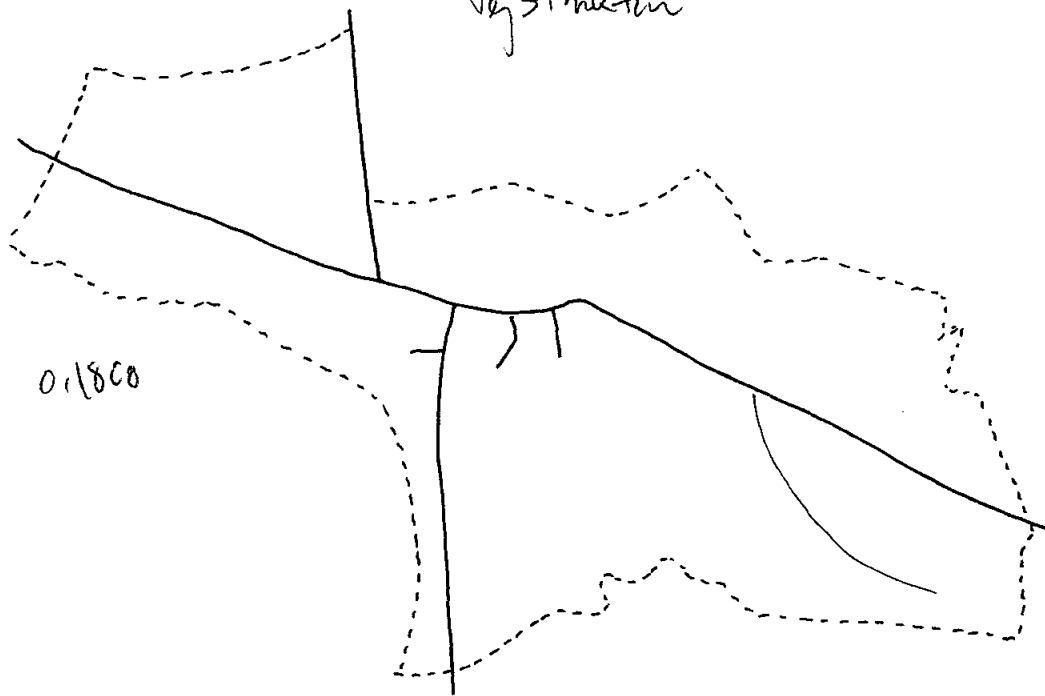

0.993

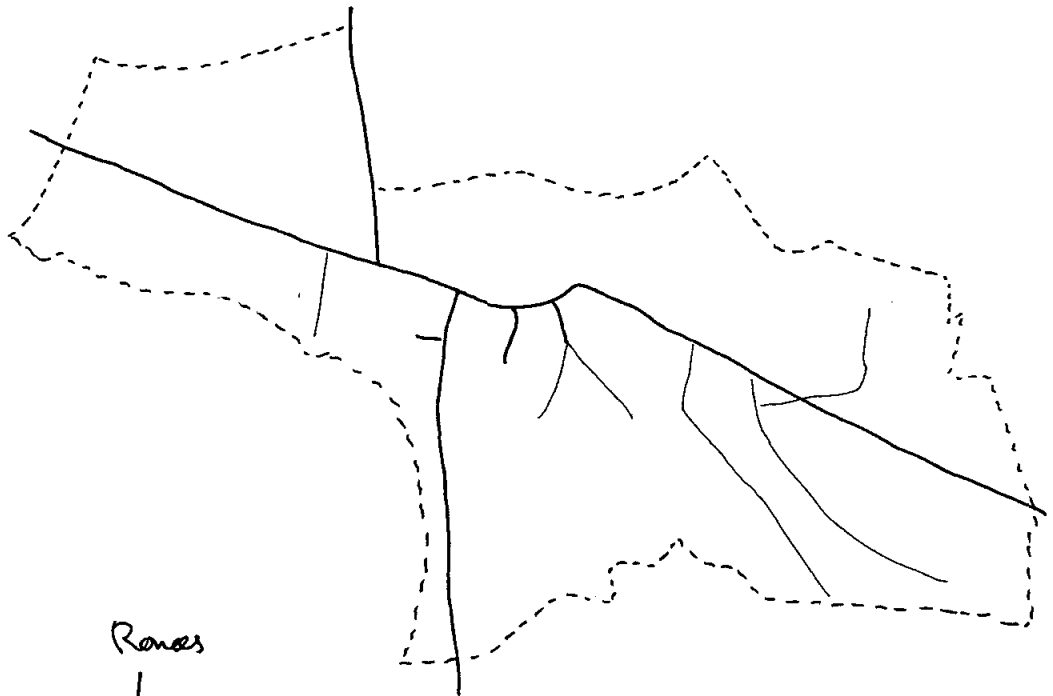
FØNS - Markstruktur

- a) Føns ejerlav har de fleste af udskiftningshegnene bevaret.
- b) De skel der ikke ses idag er forsvundet fra vådområder, ved udvidelse af landsbyen og i plantagen.
- c)+d) Bortset fra de skal der idag ses som grøfter er alle skel med hegn, hvilket gør dem meget synlige i landskabet.

Vejstrukturen

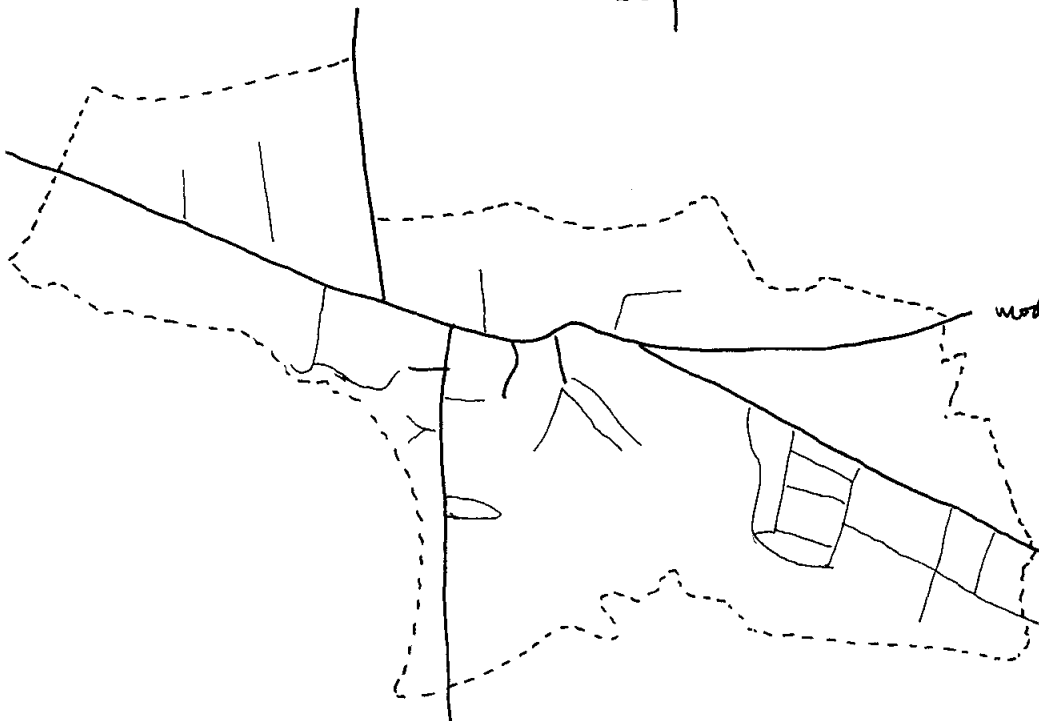

01/800

01/800

Renes

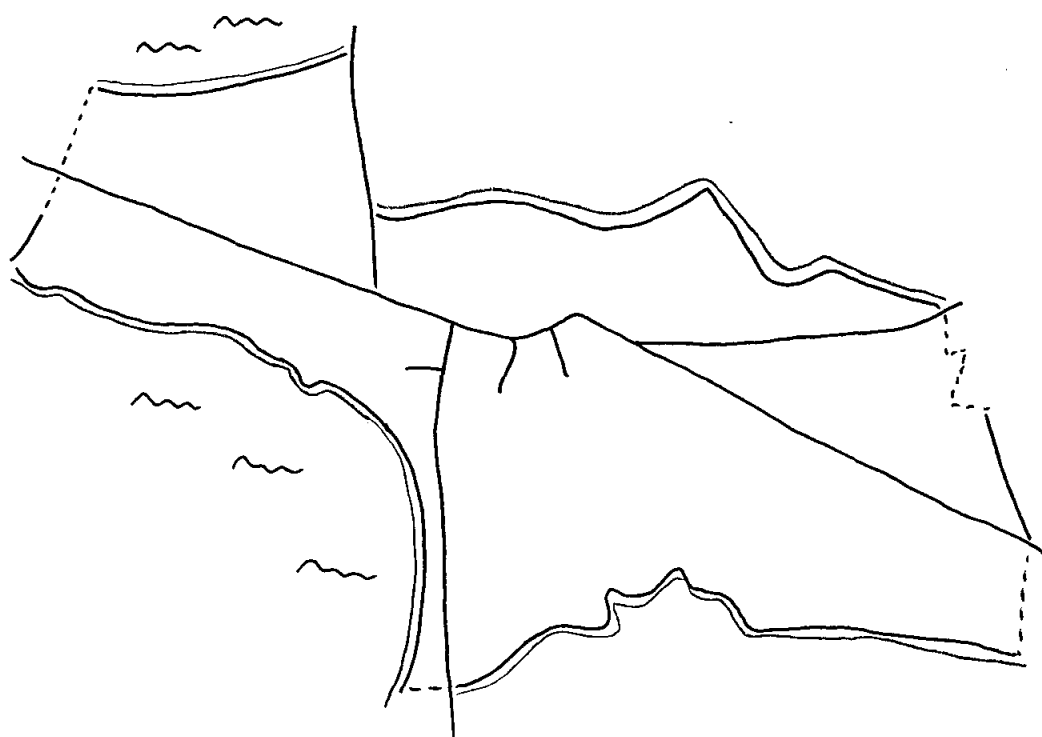
mod Nr. Åby

1993

Rnd

FØNS - Vejstruktur

Føns ejerlav har en gennemgående vej fra Sparretorn mod Balslev. Langs denne ligger landsbyen med små sideveje på sydsiden. Der er desuden vej til Ronæs og Rud. I nyere tid er der kommet en ekstra vej ned til hovedvejen mod Nørre Åby.

FØNS - Ejerlavsgården

- a) Ejerlavsgården er næsten fuldstændigt bevaret, og består næsten udelukkende af åbent vand og vådområder/grøfter.
- b) Desværre gælder det, at ved alle vejene er kun den ene side eller ingen af siderne bevaret, således at det ikke her er muligt at få en oplevelse af ejerlavsgården.

FØNS - Konklusion

a) Føns har alle strukturer bevaret.

b) Oplevelsesværdien er dårlig for bebyggelsen, pga det omfattende nybyggeri. For ejerlavsgrensen, fordi dens få ikke-bevarede forløb er ved vejene. Og for ressourcestrukturen der hvor plantagen forstyrrer.

c) Trusler - sommerhusbyggeri ved strandengsområderne.

d) -

Holse

HOLSE - Bebyggelsesstruktur

a) Landsbyen Holse er placeret midt i sit ejerlav omkring en "ringvej". I ejerlavets østlige del er der spredt husbebyggelse, i ejerlavets vestlige og nord-vestlige del tæt bebyggelse.

b) Selve landsbyen er velbevaret med syv ud af ni gårde på de oprindelige tomter, de to sidste gårde er flyttet lidt udenfor landsbyen. 10 huse tilbage af 13. En mindre udvidelse i antallet af huse i den vestlige del af landsbyen.

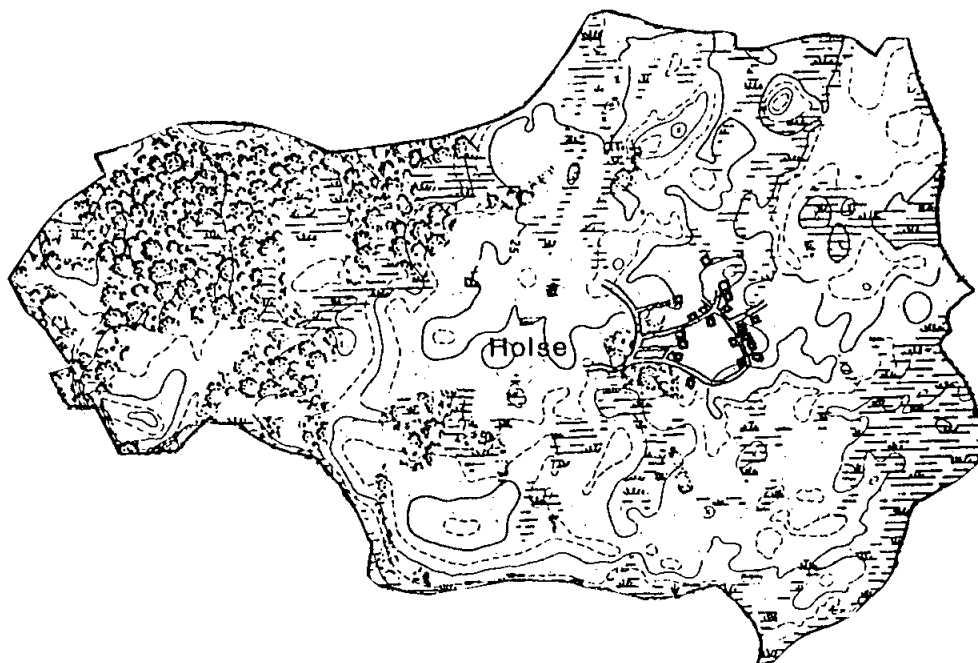
Ejerlavet har haft en kraftig bebyggelsesudvikling i 1800-tallet, særlig i den vestlige del. I nyere tid er der i den nord-vestlige del af ejerlavet opstået en stationsby.

c) Næsten al bebyggelsen i ejerlavet er grundmuret med fast tag. En enkelt gård i landsbyen er i bindingsværk, samt nogle huse i ejerlavets vestlige del.

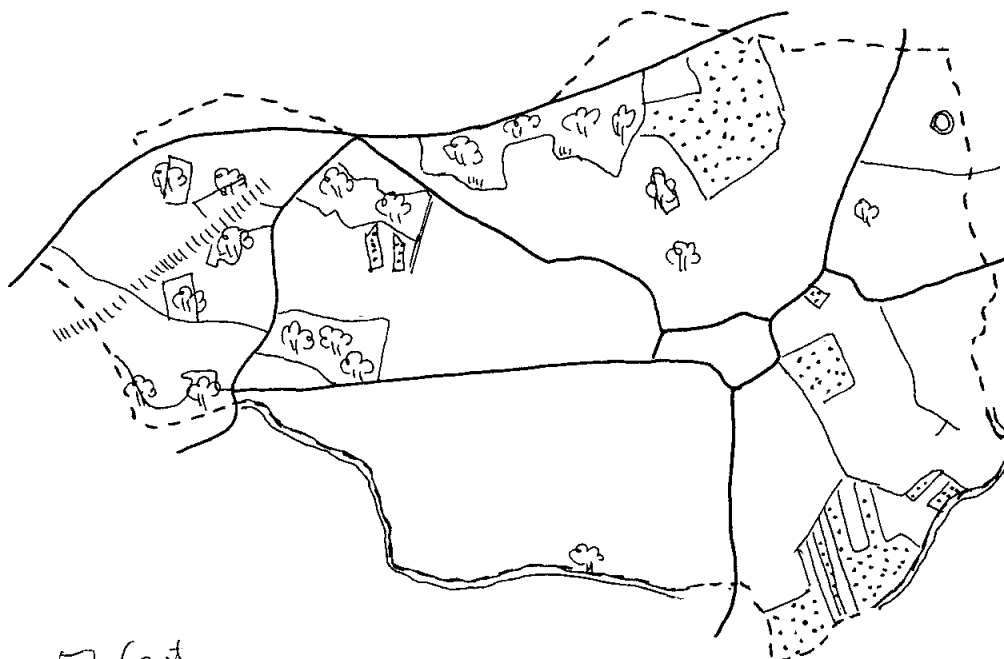
d) Landsbyen er velbevaret i sin struktur, men den kraftige bebyggelsesudvikling i resten af ejerlavet er meget dominerende.

Resource structure

0.1800

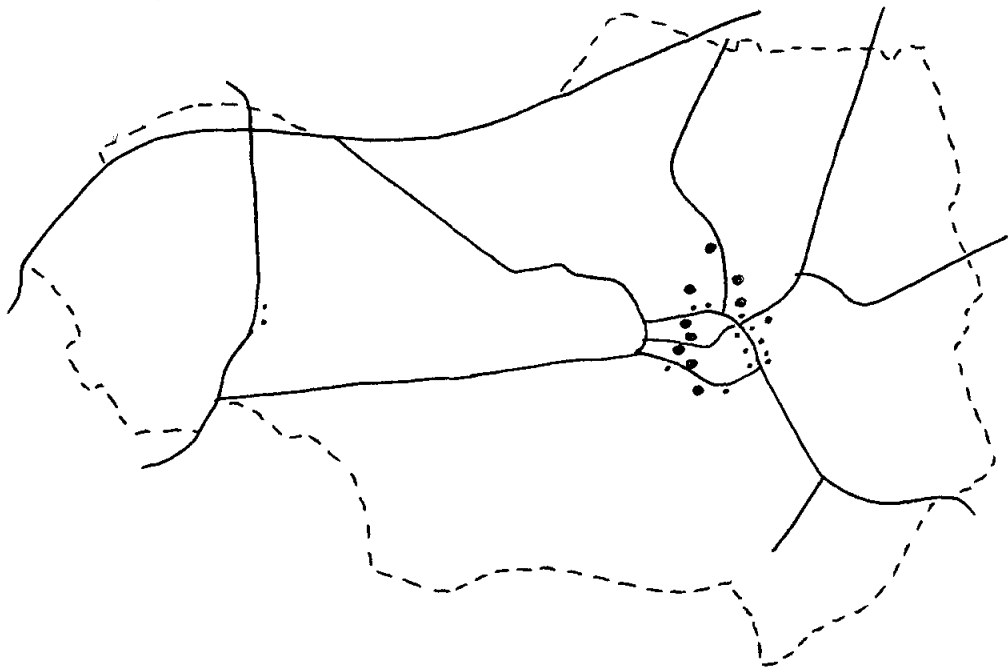

1990.

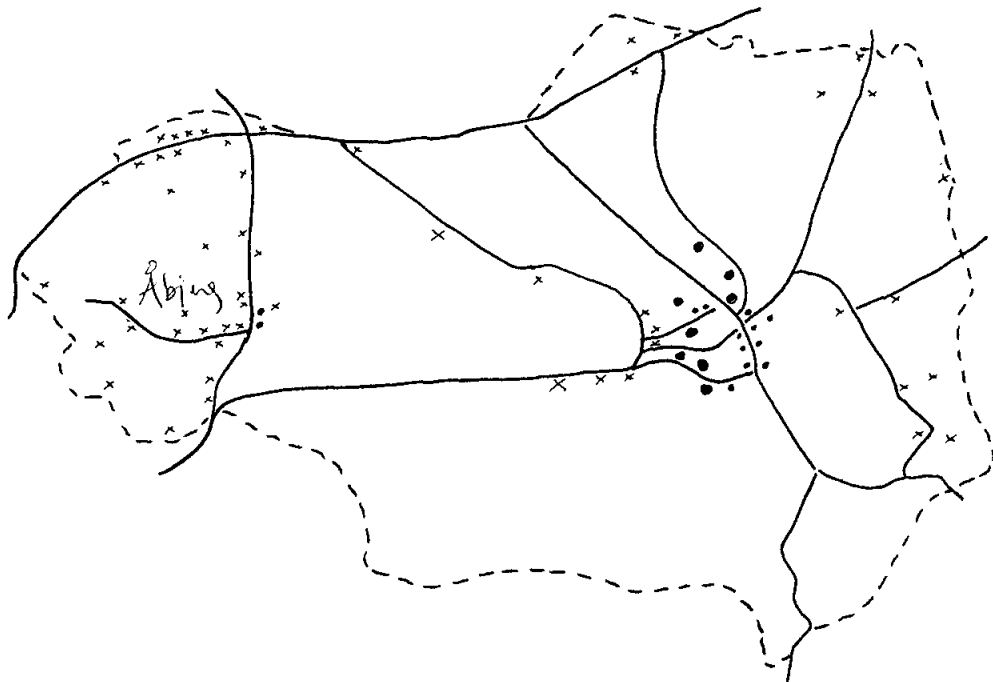

fast
plantag.

0.1800

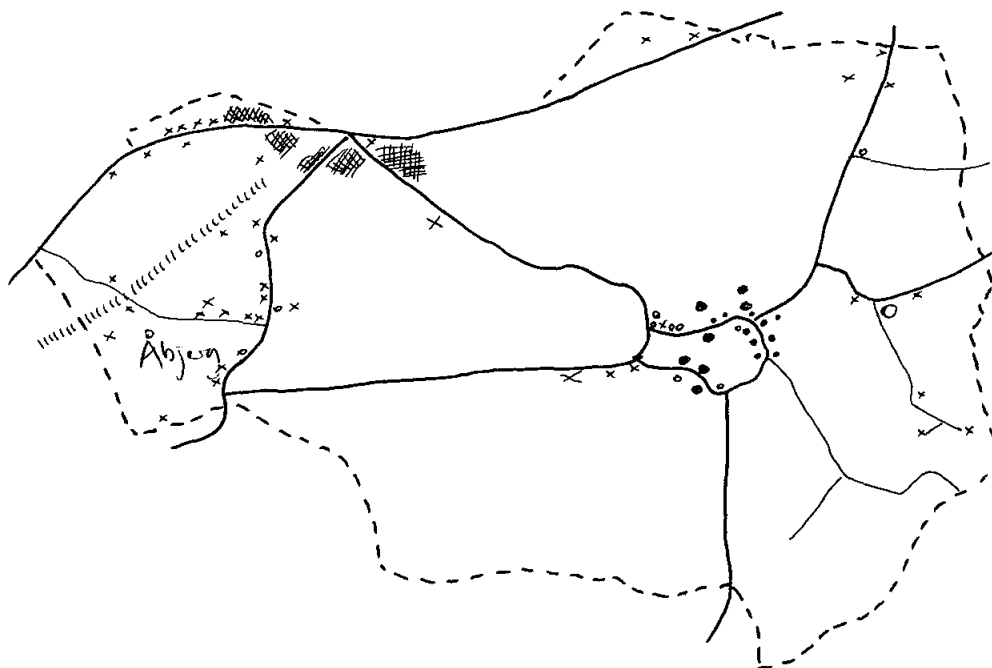
0.1890

0.1990

100 - 1000
100 - 1000

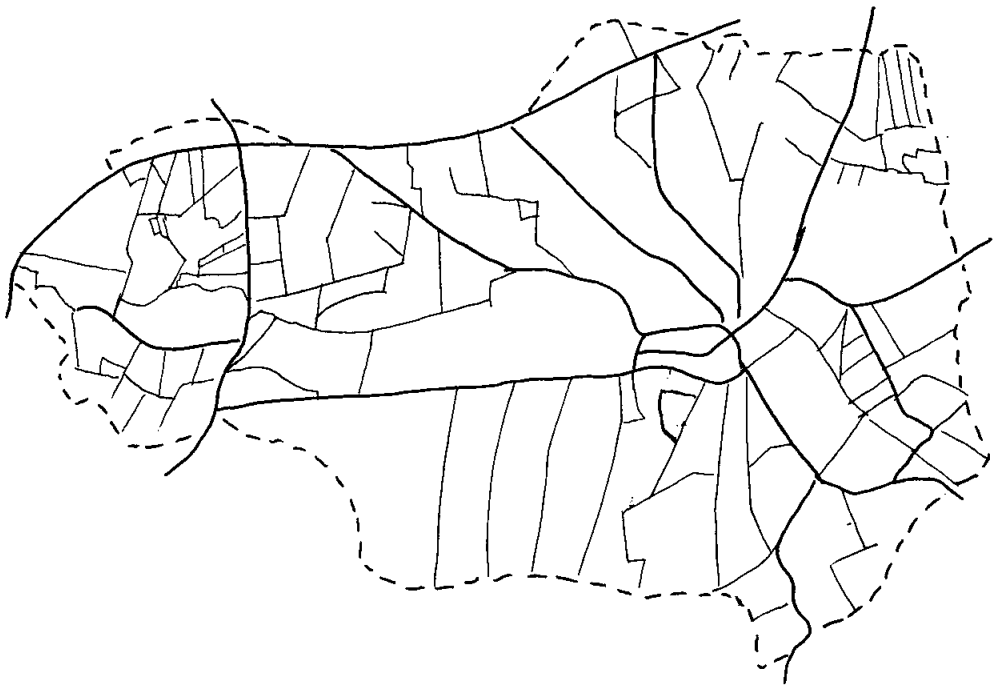
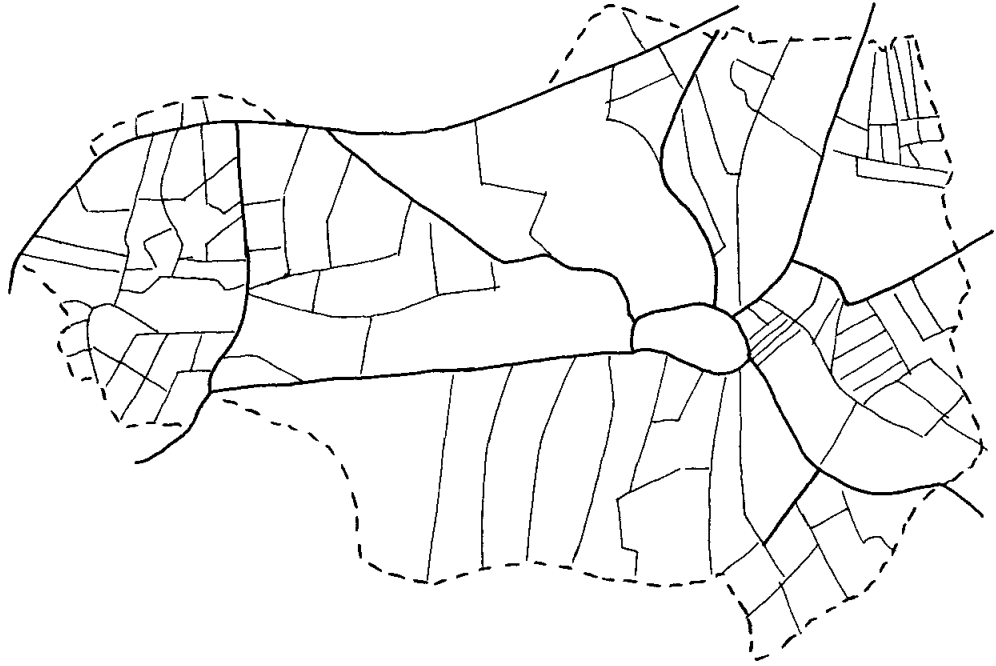
0.1990

HOLSE - Ressourcestruktur

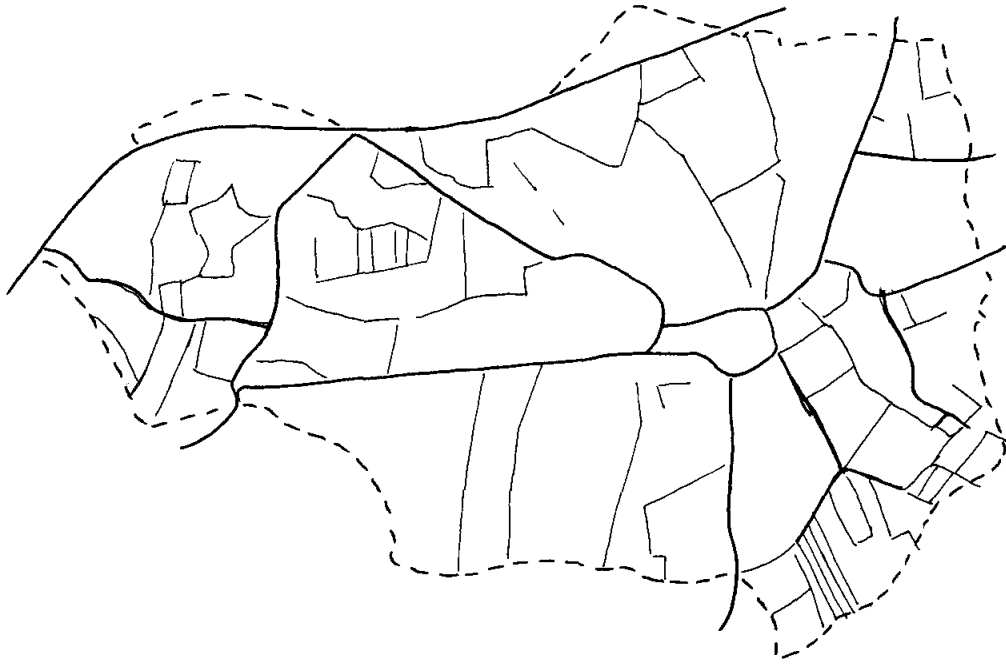
- a) Holse ejerlav er agerorienteret med plantager og mindre skovområder.
- b) Skovområderne er reduceret og alle tidligere vådområder er nu begrænset til selve vandløbet langs ejerlavsgårdsgrænsen. Bækken der markerede sogneskellet mellem Brenderup og Hårlev sogne, og som løb midt gennem Holse by, er væk idag. Plantagerne er kommet til i nyere tid.
- c) Alle skovområderne er let tilgængelige. Vandløbene kan ikke umiddelbart opleves.

1. 2. 3. 4. 5.

1996

2. 1996

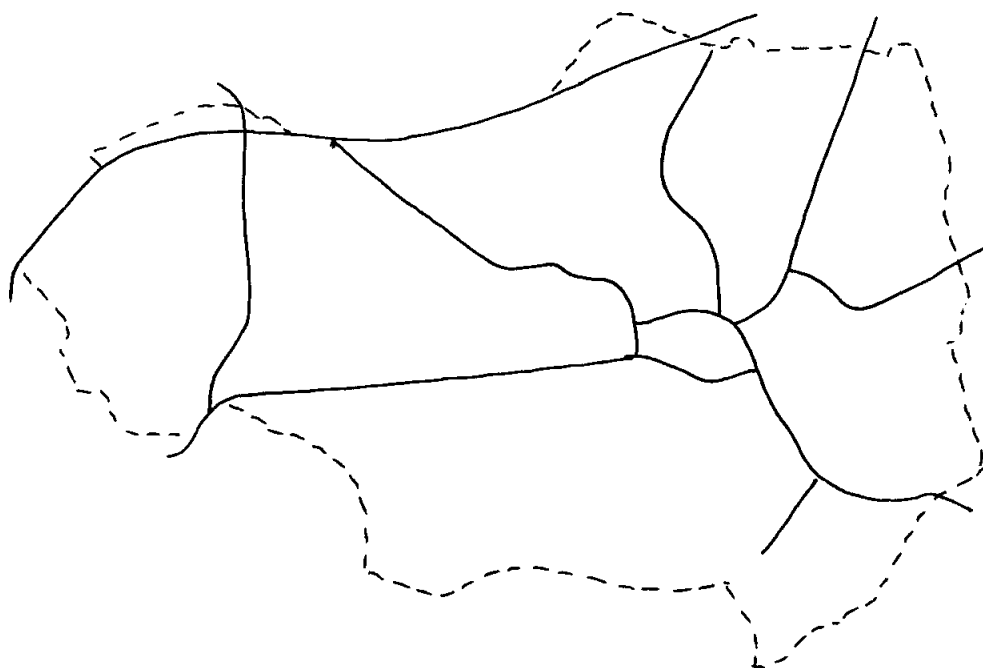

HOLSE - Markstruktur

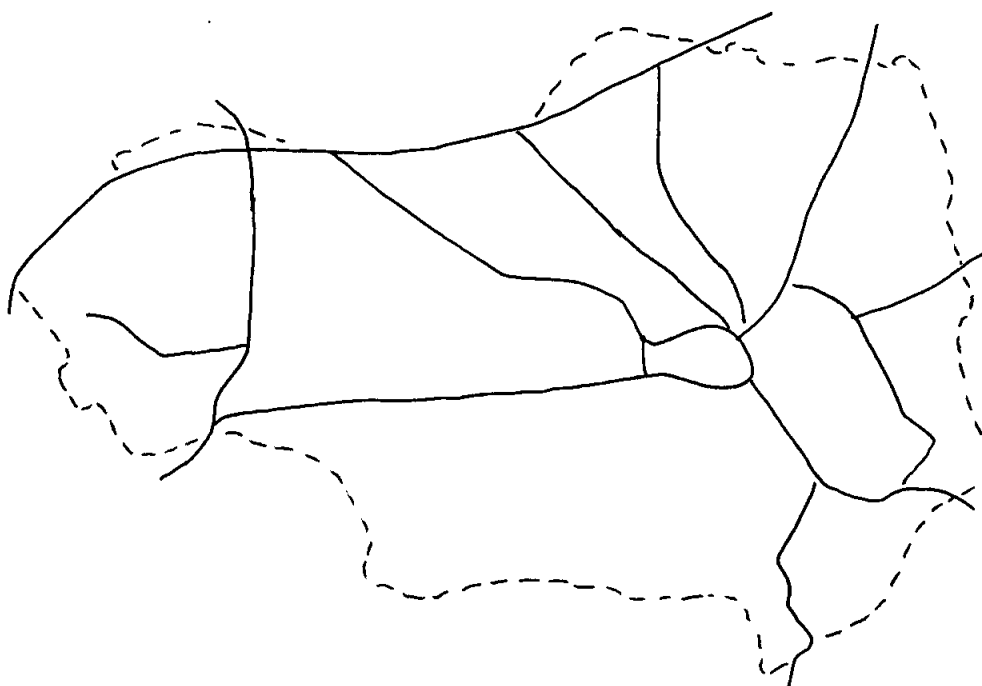
- a) Der er i ejerlavet rester af en uregelmæssig blokudskiftning, og nogle af de mindre skel fra skovlodderne.
- b) Mange skel fra skovområderne og englodder er væk, men mod syd er det muligt at få indtryk af udskiftningen.
- c) Nogle af skellene er flotte diger, og næsten alle er med levende hegn.
- d) Den noget uregelmæssige struktur gør skellene svære at gennemskue, men mod syd er det nemmere at få overblik.

1/2 - 1/4

0.1870

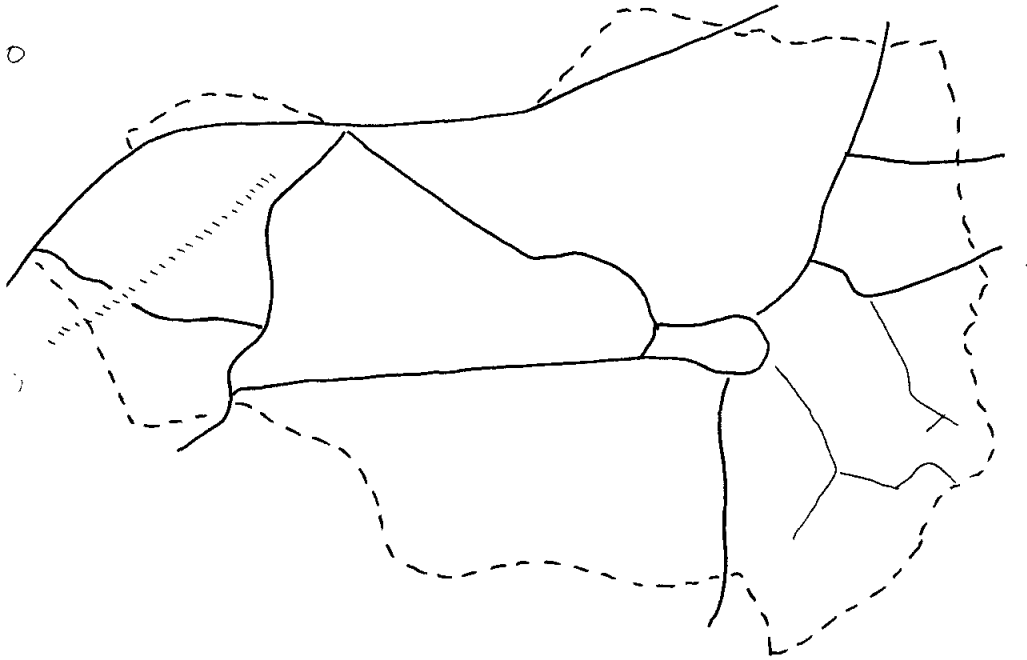

0.1890

rejection

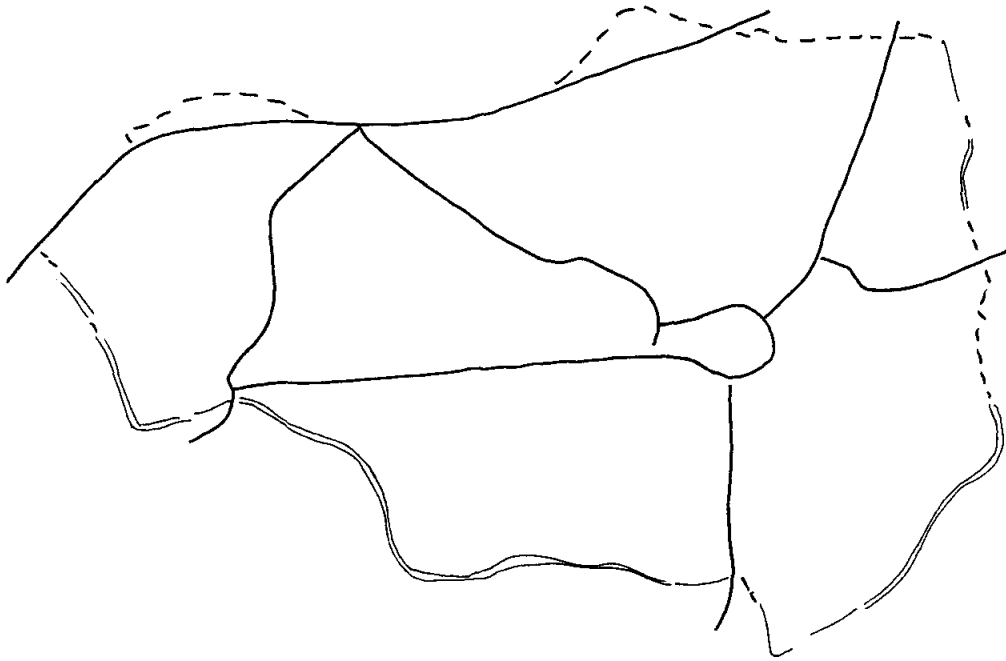
o. 1290

HOLSE - Vejstruktur

- a) Hovednettet består af en ringvej hvorom landsbyens gårde og huse er placeret. Herfra udgår fire veje. Derudover går der vej langs den nordlige ejerlavsgænse og fra den i vest en sydgående vej.
- b) Udfra landsbyen er et par nordgående veje væk, et par kommer til mod øst og syd, og i ejerlavets vestlige del kommet en vest gående vej til.

sp. 6. 1995

HOLSE - Ejerlavsgården

- a) Ejerlavsgården er delvist bevaret, mod nord som vej, mod syd og vest som vandløb.
- b) Det er muligt at få indtryk af gården mod nord, vest og syd.

HOLSE - Konklusion

- a) Velbevaret landsbystruktur, delvis velbevaret ressource-, mark-, og vejstruktur og ejerlavsgrense.
- b) Oplevelsen af selve landsbyen er god, men den kraftige bebyggelsesudvikling er dominerende i det meste af resten af ejerlavet.
- c) De fleste trusler er gennemført. Megen nybebyggelse, dræning af vådområderne, reducere af skovområderne.
- d) -

Kosterslev

KOSTERSLEV - bebyggelsesstruktur

a) Størstedelen af bebyggelsen er koncentreret omkring landsbyen Kusterslev. I resten af ejerlavet ligger huse og gårde/husmandssteder spredt. Der ser ikke ud til at have været samlede udstykninger til husmandsbrug.

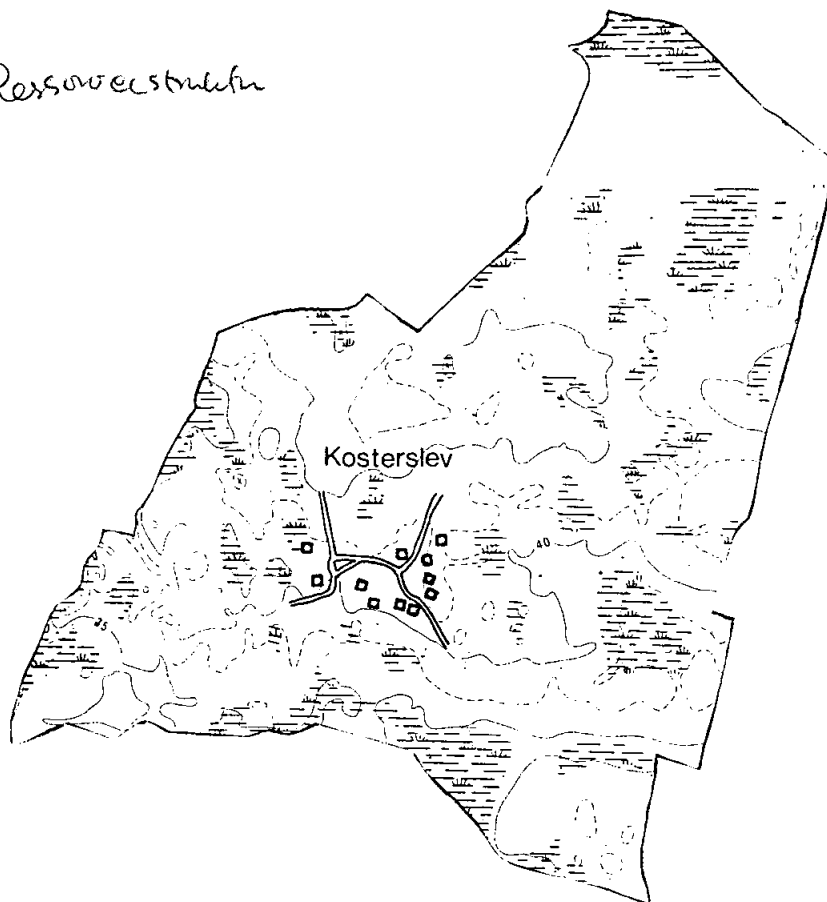
b) 1800-tallets landsby ligger uændret og uden udflytninger, men de seneste godt 100 år er der kommet ganske mange huse til fordelt over hele landsbyen. I ejerlavets nordlige og østlige del har der været en jævn tilgang af huse og gårde igennem perioden. Der har hele tiden været tale om en øgning af bebyggelsesmængden. Kun to huse er forsvundet, de var placeret i ejerlavets nord-østlige del og sås endnu på 1890-kortet. Langt de fleste af gårdene/-husmands-stederne er idag ude af drift. En enkelt gård i ejerlavets syd-østlige del har gartneri.

c) Størstedelen af bebyggelserne er idag grundmurede, kun ganske få bygninger står med bindingsværk. Generelt fremstår den lidt ældre del af bygningsmassen som slidt og i dårlig stand.

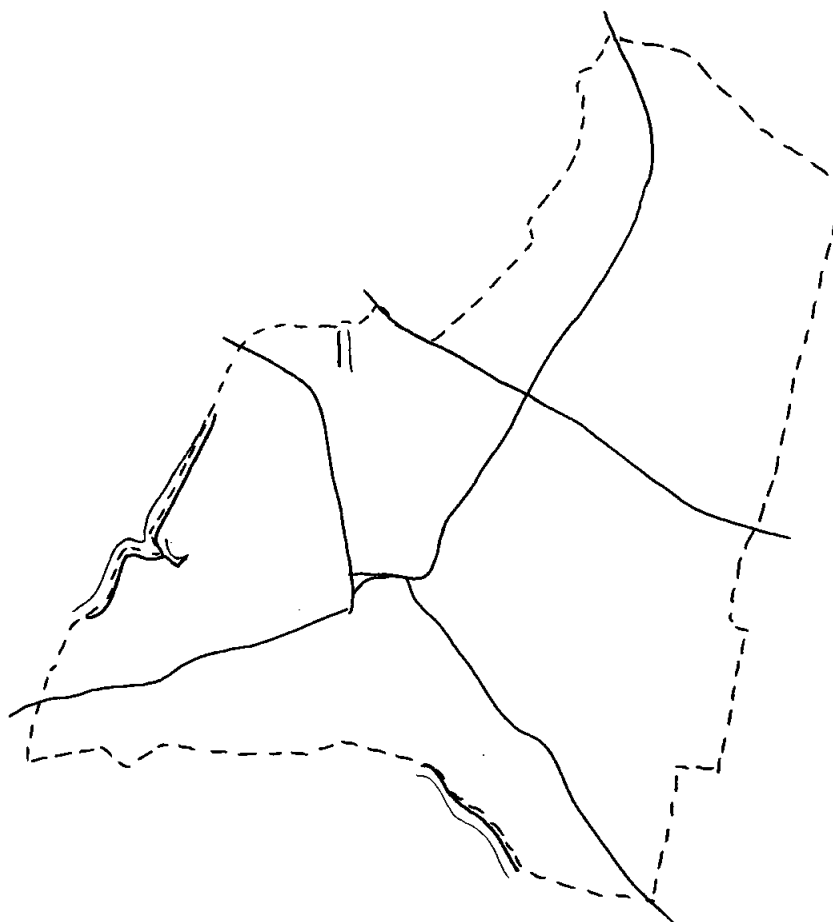
d) Landsbyens bebyggelsesstruktur er bevaret, men meget svær at få øje på fordi al nybyggeriet er lagt inde i landsbykernen foran gårdene. Kun når man kommer ind i landsbyen fra syd er det muligt at danne sig et indtryk af en gårdstruktur. For resten af ejer-lavets bebyggelse gælder, at den tilsyneladende noget tilfældige placering giver et usammenhængende indtryk.

0.1800

Ressowestrich

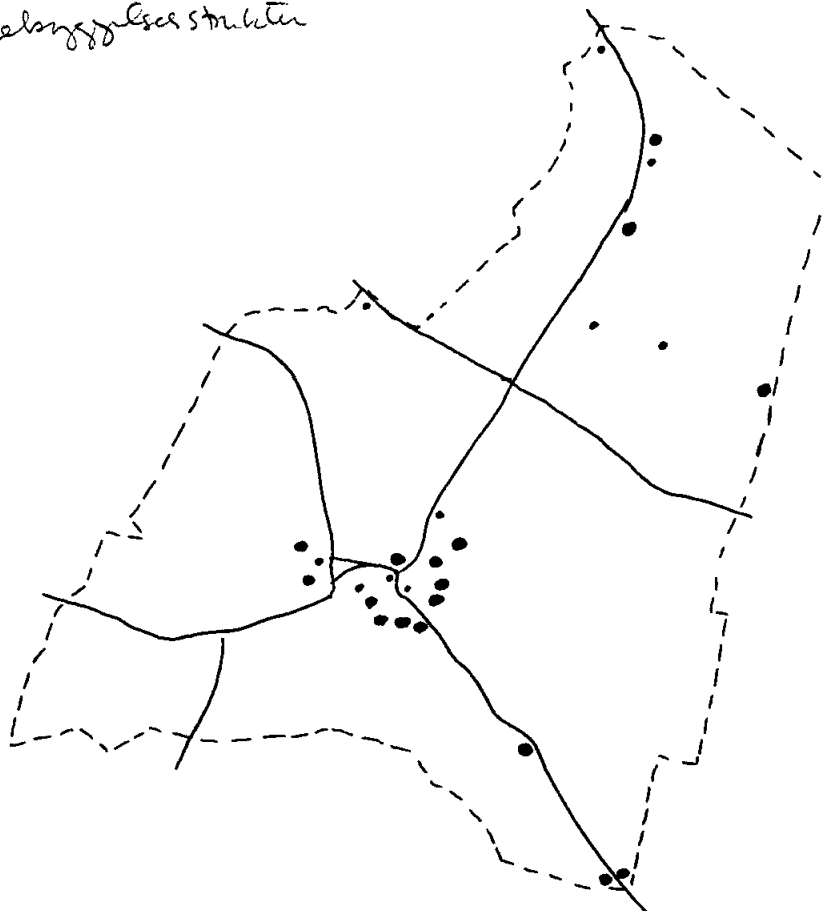

1970

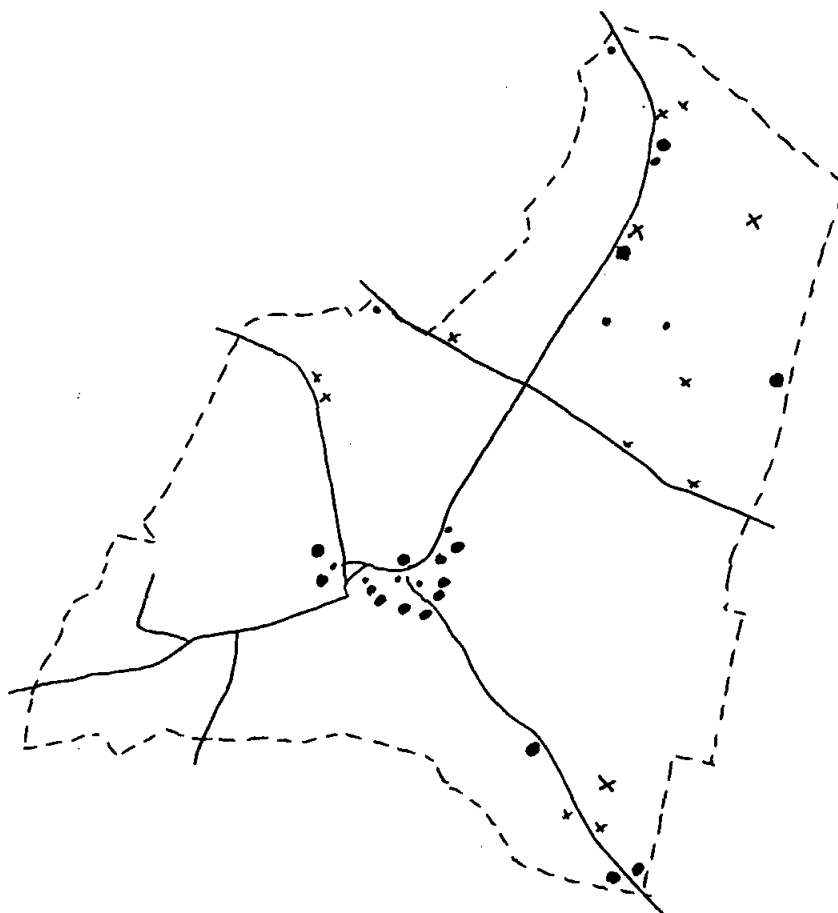

0.1800

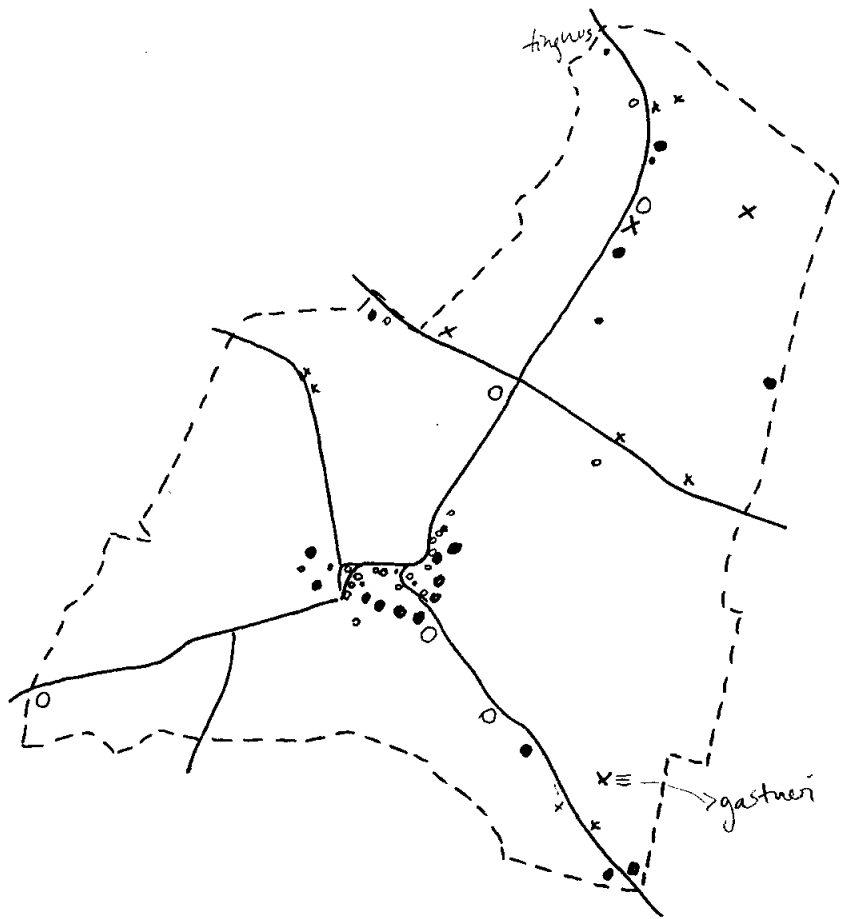
Balsgylser stultu

0.1890

1993

KOSTERSLEV - Ressourcer

A) Kusterslev ejerlav består alene af agerland. Langs ejerlavsgården mod øst og syd er rester af å-løb.

b) Ejerlavet har haft flere mindre engområder som idag er tørlagte.

c) Ingen oplevelsesværdi.

0.1800

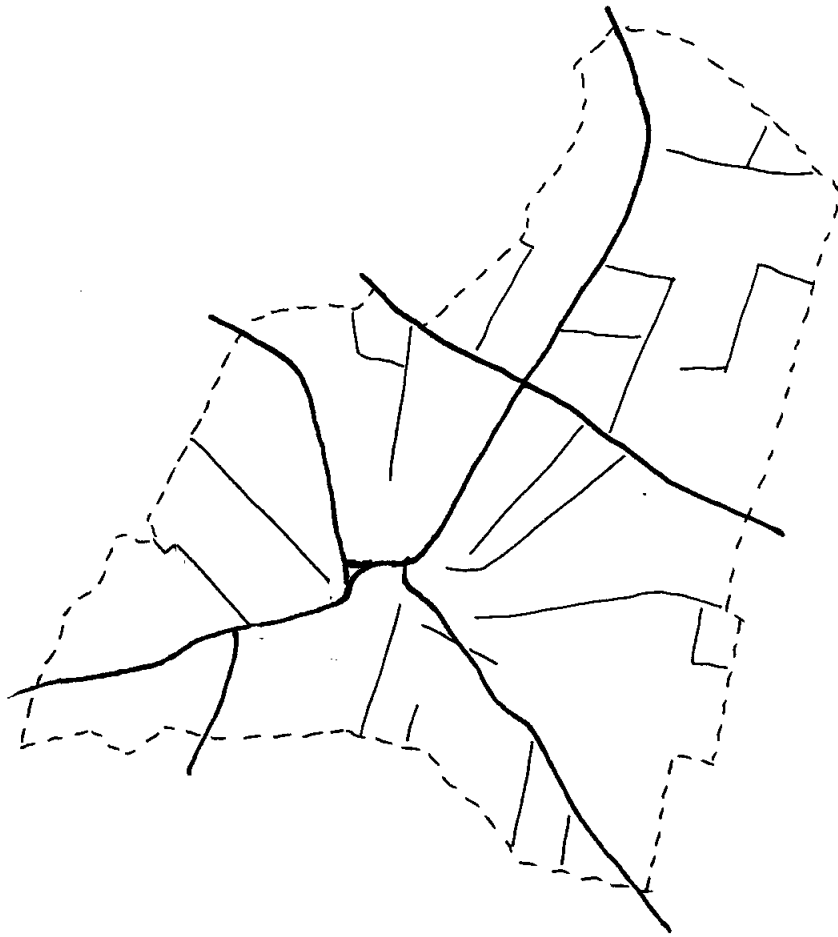
Manhattan

0.1890

1980

KOSTERSLEV - Markstruktur

- a) Markstrukturen i Kusterslev ejerlav viser en to-delning af ejer-lavet i en nordlig og sydlig del. Den sydlige del med landsbyen er stjerneudskiftet med englodder langs åen som danner ejerlavsgrense mod S. Ejerlavets nordlige del er præget af mange små uregelmæssige udstykninger som ikke kan begrundes i hverken bebyggelse eller f.eks engområder.
- b) Langt de fleste af markskellene er væk, heraf er de fleste forsvundet i løbet af de seneste 100 år.
- c) Markskellene er generelt meget smalle og lave og uden beplantning, og står derfor ikke særlig tydeligt i landskabet.
- d) Det er stadig muligt at få et indtryk af stjerneudskiftningen omkring landsbyen, men fordi de jorddiger der er, er så små, synes agerlandet meget åbent. Englodderne er helt væk. Den noget rodede inddeling i den nordlige del af ejerlavet kan ikke længere ses.

0.1800

Veje

Bognes

Sandvåg

0.1890

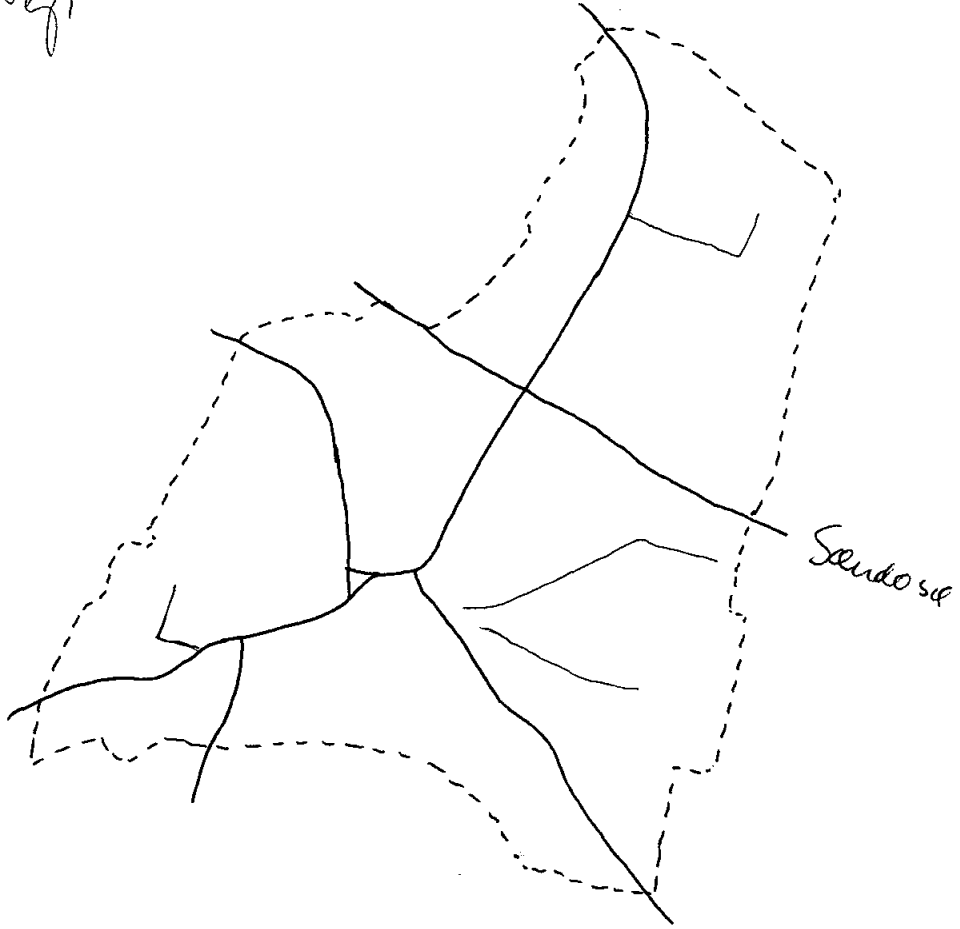
Vefvåg
dov

Sandvåg

1990

vij

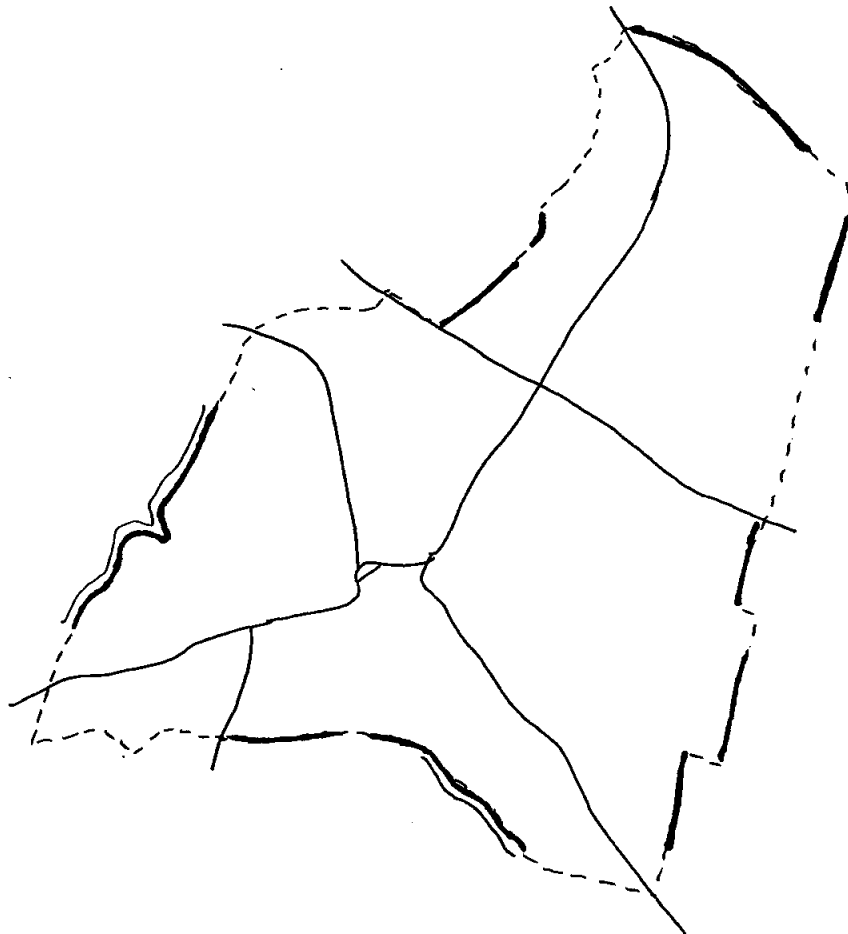
Vefling
stien

KOSTERSLEV - Vejstruktur

Ejerlavets veje ligger uændrede, også inde i landsbyen, bortset fra det syd-vestlige hjørne hvor vejen til Bogense i løbet af 1800-tallet er nedlagt. Istedet er oprettet en vej mod Veflinge Skov.

gislawsgrenzen
1993

KOSTERSLEV - Ejerlavsgården

- a) Ejerlavsgården er delvis bevaret. Den står tydeligst i N, øst for "Tinghus", hvor den er beplantet, og i S hvor det er et højt og flot dige (uden beplantning).
- b) I alle de fire tilfælde hvor ejerlavsgården kan ses fra vejen, er den begrænset til vejens ene side. Det gør det svært at få oplevelsen af en grænse og ikke kun et skel.

KOSTERSLEV - Konklusion

a) Kusterslev har en velbevaret bebyggelses og vejstruktur, og en delvis bevaret ressource- og markstruktur, samt ejeravsgrænse.

b) Det gælder for alle strukturerne, at de ikke er nemme at få indtryk af.

c) -

d) -

Kærby

KÆRBY -Bebyggelsesstruktur

a) Landsbyen Kærby er placeret midt i ejerlavet omkring vejen fra Asperup og vejen mod Kærbyholm. Udenfor landsbyen, langs alle veje, dog mest mod nord, ligger spredt bebyggelse.

Otte gårde er stadig aktive landbrug.

b) Ejerlavet har haft en kraftig bebyggelsesudvikling, særligt i 1800-tallet, hvor en halv snes husmandssteder og lige så mange huse kommer til. Selve landsbyen er uden nævneværdige ændringer. Alle byens gårde ligger stadig på de oprindelige tomter.

I 1900-tallet er kommet en enkelt gård og 14 huse til. Kun nogle ganske få huse er forsvundet.

c) Stort set al bebyggelse er af nyere dato, grundmuret og med fast tag.

Et par huse og nogle tilbygninger er i bindingsværk.

d) Det bakkede landskab giver en god fornemmelse af en tæt og samlet landsby.

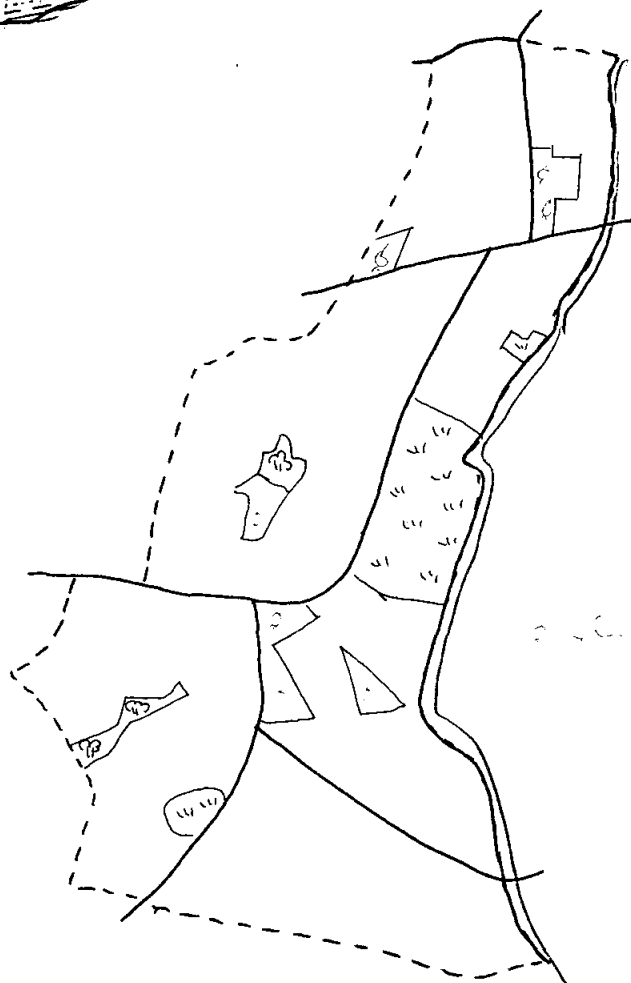
Ejerlavet har for megen ny bebyggelse til at det er muligt at få en fornemmelse af udskiftningslandskabet.

RESSOURCE STRUKTUR

0.1800

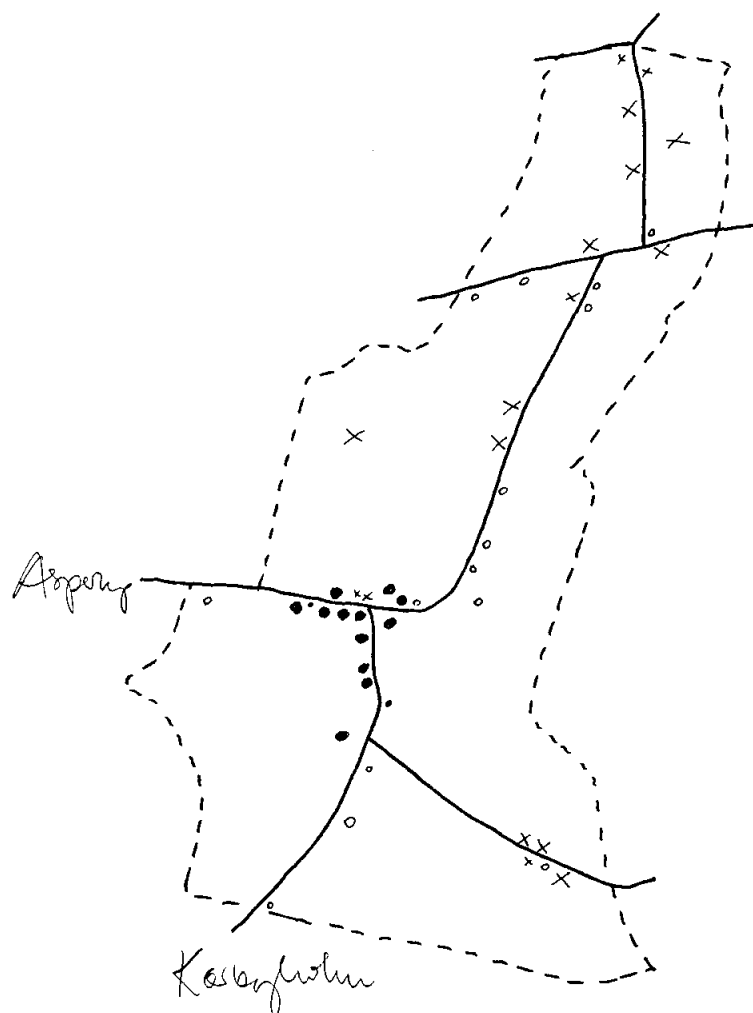

1994

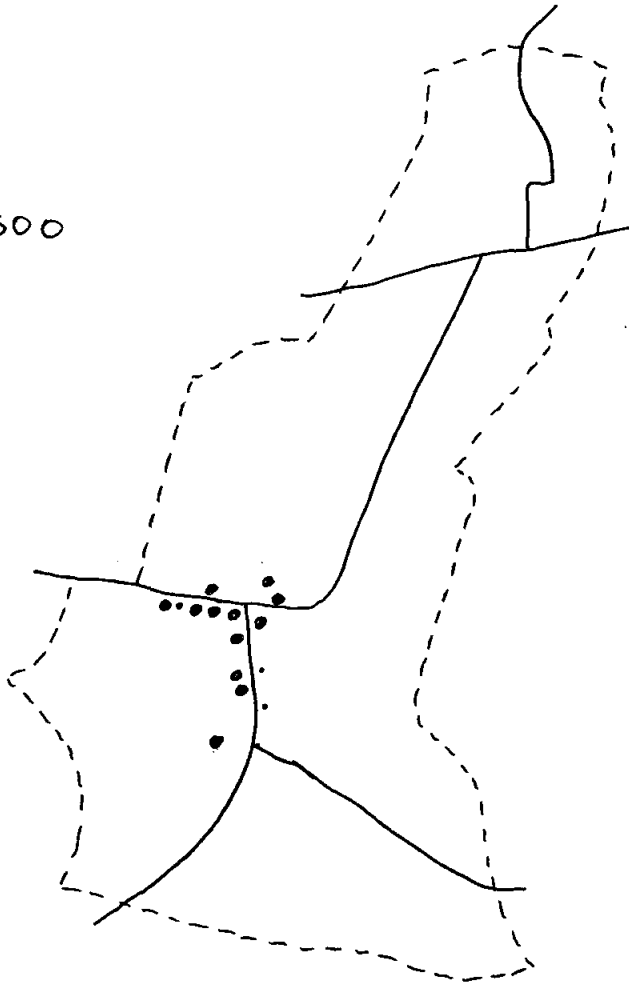
BEBYGGELSESTRUKTUREN

1994.

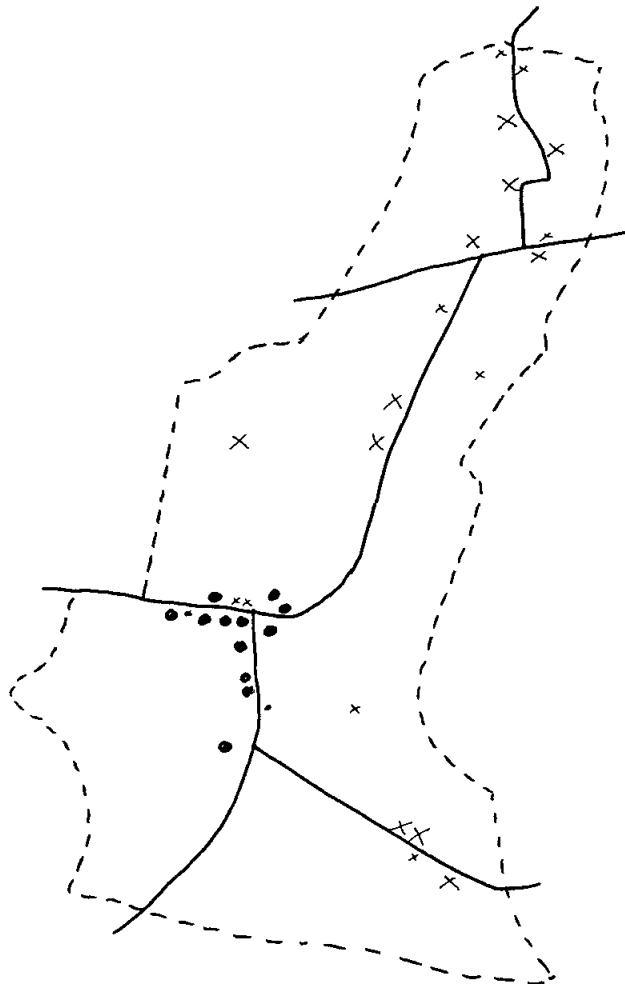

BEBYGGELSESTRUKTUREN

0.1800

0.1890

KÆRBY - Ressourcestruktur

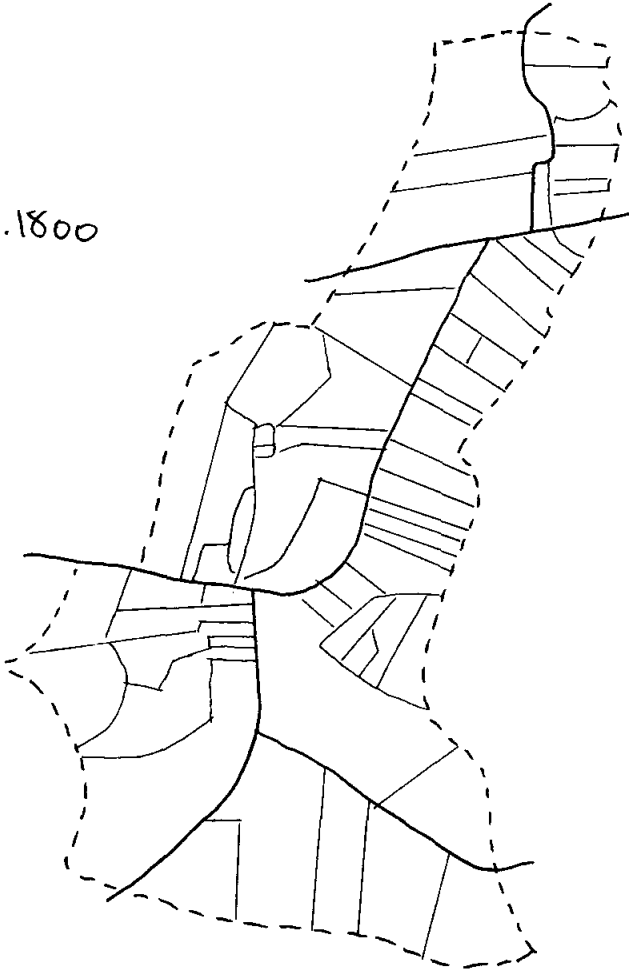
a) Ejerlavet er domineret af agerbrug, men har også et ganske stort engområde mod øst, hvor ejerlavsgårdsgrænsen følger Pavebækken. Derudover er der i syd en sø, et par mindre træbevoksninger og fem mindre plantager fordelt over hele ejerlavet.

b) Vådområderne er mindsket mod nord-øst, syd-øst og syd-vest.
Plantagerne er nye.

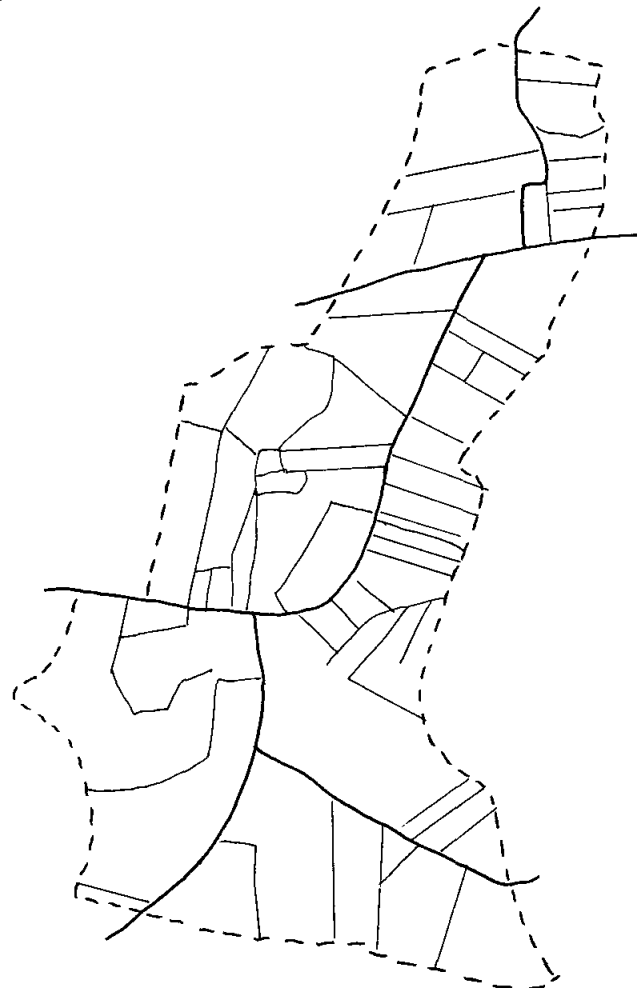
c) Engområdet omkring Pavebækken er nemt og tydeligt at se fra vejen. Bortset fra den nordligste del af ejerlavet er arealerne ned mod bækken alle udlagt til græsning.
Søen er ligeledes nem at se lige op ad vejen mod Kærbyholm.
Det er ikke muligt at komme til skovområderne.

MARKSTRUKTUREN

o.1800

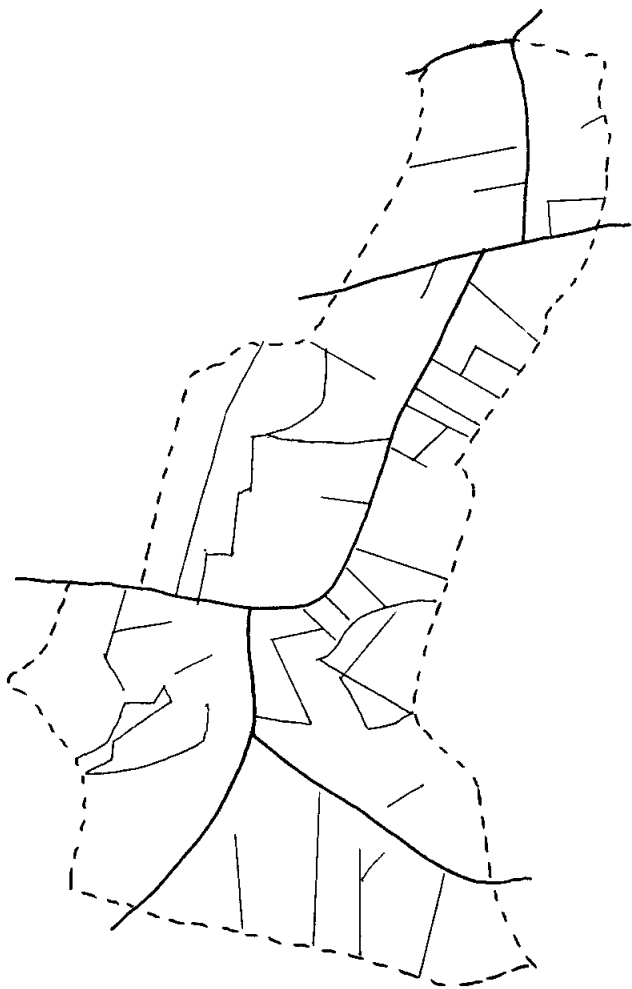

o.1890

MARKSTRUKTUREN

1994

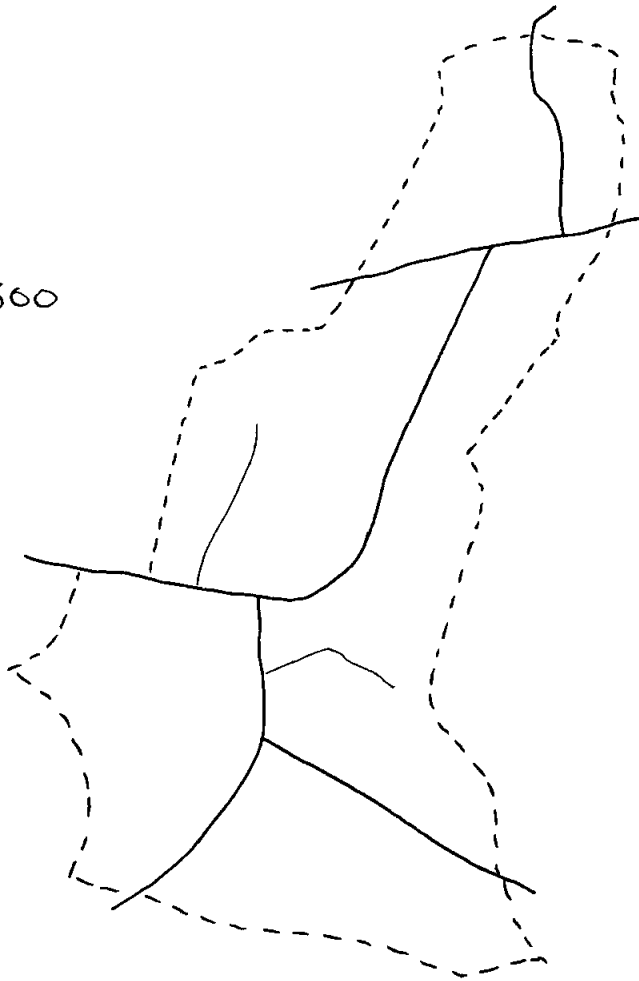

KÆRBY - Markstrukturen

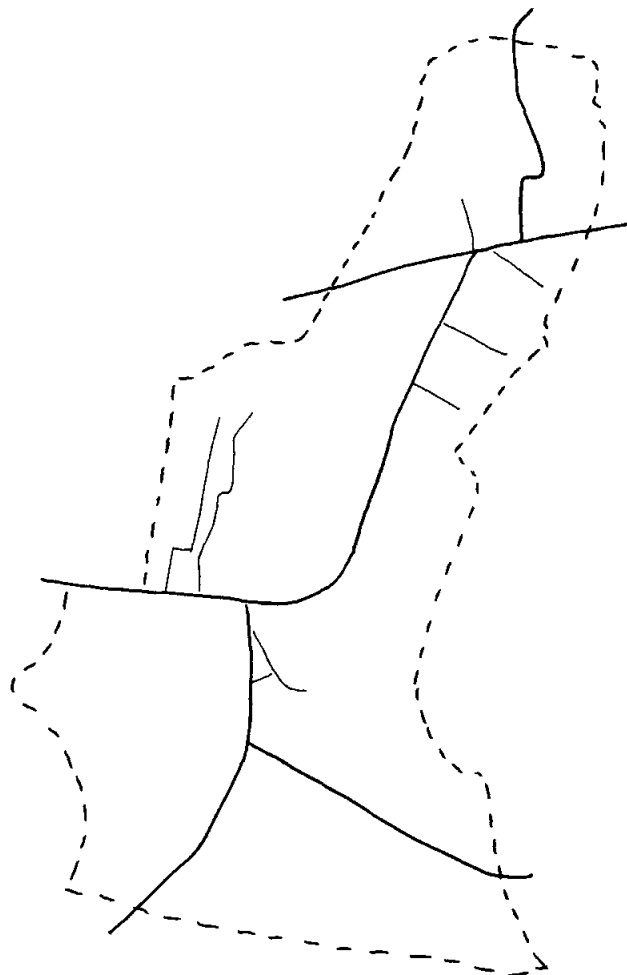
- a) Ejerlavet har mange skel fra en uregelmæssig blokudskiftning.
- b) Størstedelen af de skel der er væk idag var i vådområderne mod øst.
- c) Størstedelen af skellene har levende hegn.
- d) De mange levende hegn er meget smukke i landskabet. Den stærkt uregelmæssige blokudskiftning giver dog skellene et noget rodet præg.

VEJSTRUKTUR

o.1860

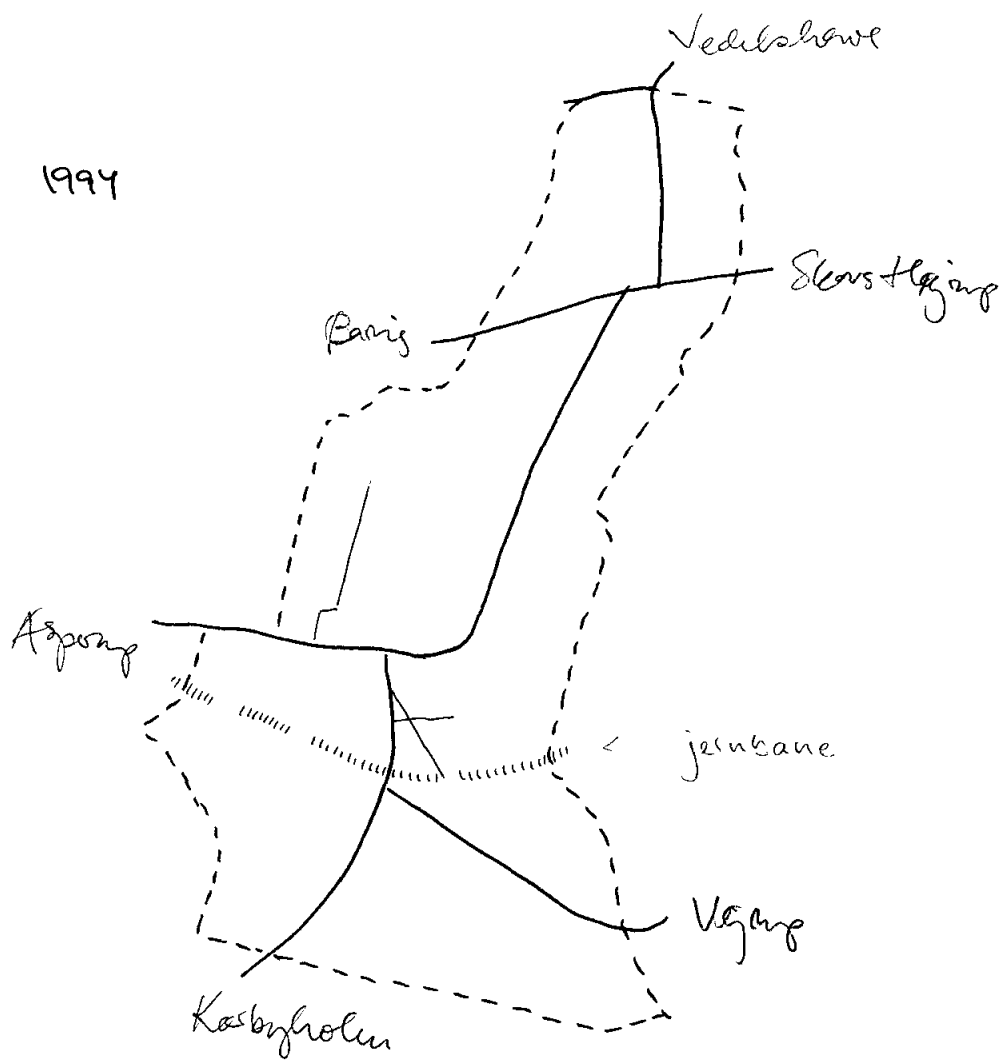

o.1890

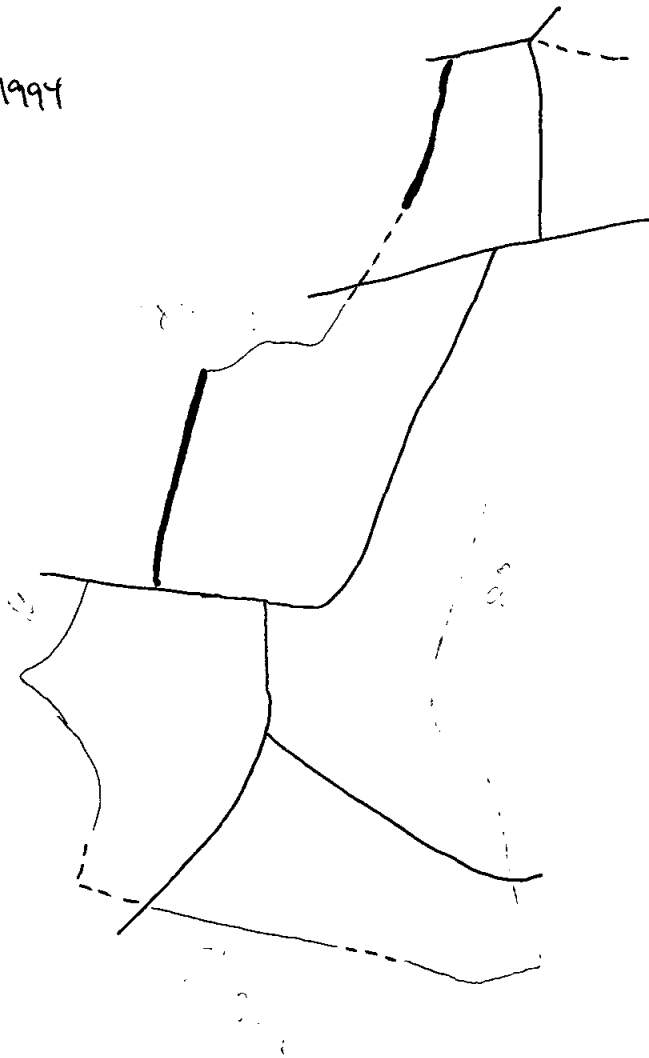
VEJSTRUKTUR

1994

EJERLAVSGRÆNSEN

1994

KÆRBY - Vejstruktur

a) Hovednettet består af fem veje. Startende fra nord, 1) én mod Vedelshave, 2) én fra Båring mod Skovs Højrup, 3) én fra Asperup gennem Kærby mod nord, 4) én fra Kærby mod Kærbyholm, og 5) én mod Vejrup.

Derudover er der allernordligst i ejerlavet i nyere tid kommet en mindre vej.

I ejerlavets sydlige del findes resterne af en nedlagt jernbane, kunstigt hævet i terrænet og med bro over vej 4. Jernbanestrækningen er meget tydelig, særligt fra vej 5.

KÆRBY - Ejerlavsgårdsgrænsen

a) Næsten hele ejerlavsgårdsgrænsen er bevaret. Mod øst langs Pavebæk, mod vest er to diger, resten er levende hegn.

b) Ejerlavsgårdsgrænsen kan følges tydeligt langs Pavebæk. Pga det bakkede terræn og bebyggelse er de øvrige grænseskel ikke umiddelbart synlige.

KÆRBY - Konklusion

a) Kærby er et ager- og engorienteret ejerlav med megen bebyggelse. Landsbyen er velbevaret og stort set uden nybebyggelse. Af markskel er ca halvdelen bevaret, og tydelige i landskabet som levende hegn.

Særligt markant i landskabet er Pavebæk og den nedlagte jernbanestrækning.

b) Landsbyen er bevaret i sin 1800-struktur, men den senere bebyggelse dominerer resten af ejerlavet.

Engarealerne langs Pavebæk er tydeligt at se, men generelt betyder det bakkede terræn og den stærkt uregelmæssige udskiftning at markstrukturen er svær at få indtryk af.

Vejen fra Båring mod Skovs Højrup skærer ejerlavet i nord, og giver indtryk af at den nordlige del ikke hører med.

c) Trusler: - dræning af vådområderne langs Pavebæk.

- fældning af de levende hegn.

d) -

Lumby Torp

LUMBY TORP - bebyggelsesstruktur

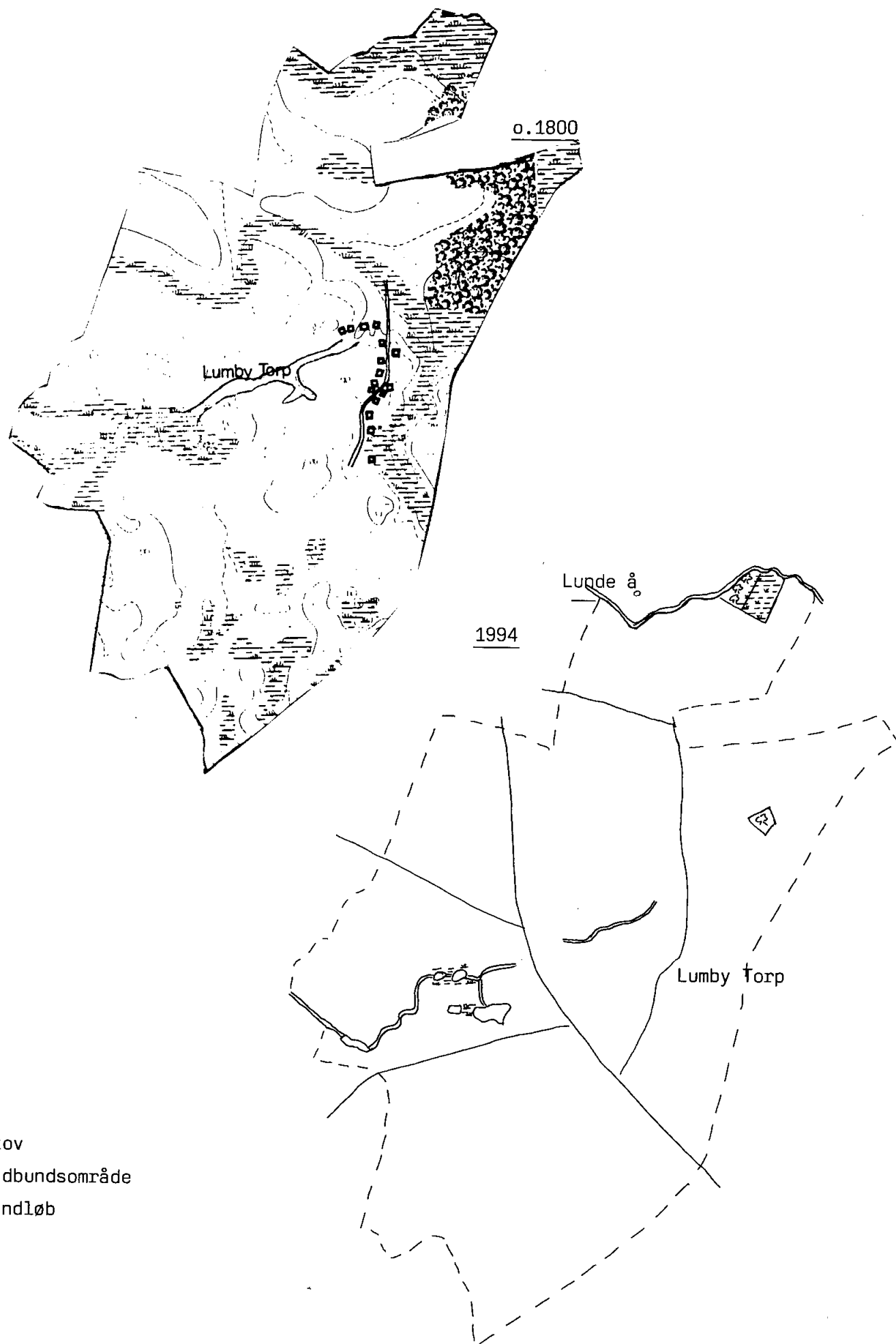
a) Lumby ejerlav består i dag af landsbykernen med dens mange gårde, en stor mængde af husmandssteder, huse og drivhuse i ejerlavets vestlige og nordlige del.

b) Der er sket en del ændringer i bebyggelsesstrukturen uden for selve landsbykernen siden o.1800. På det tidspunkt rummede landsbykernen ud over de mange gårde kun enkelte huse, mens den øvrige del af ejerlavet kun rummede en enkelt gård og nogle få husmandssteder. I løbet af 1800-tallet bliver der oprettet virkelig mange husmandssteder og huse i ejerlavets vestlige og nordlige del. Ejerlavet rummede også et teglværk o.1890, men det er siden blevet nedlagt. I 1900-tallet er bebyggelsesstrukturen blevet fyldt yderligere ud ved oprettelsen af en mængde huse og enkelte smågårde/husmandssteder ude i ejerlavet. Indenfor selve landsbykernen er der kun blevet opført enkelte nyere huse. Den store husudvikling ude i ejerlavet skal formentlig tilskrives behovet for arbejdskraft til den store drivhusaktivitet, der har været og stadig er i området. Tidligere har der været tale om mange, mindre drivhuse, der i dag står ubrugte og forfaldne mange steder. Nu er der så færre steder med drivhuse, men de er til gengæld meget store. I ejerlavet nordvestlige del kan det ses, at en del af husmandsstederne forsvinder engang efter 1890. Det skyldes formentlig, at området støder op til den nuværende flyveplads, der var besat af tyskerne under krigen. Under besættelsen inddrog tyskerne en del jord og ejendomme i området og brød nogle af ejendommene ned. Efter krigen blev de så ikke i alle tilfælde nyopført.

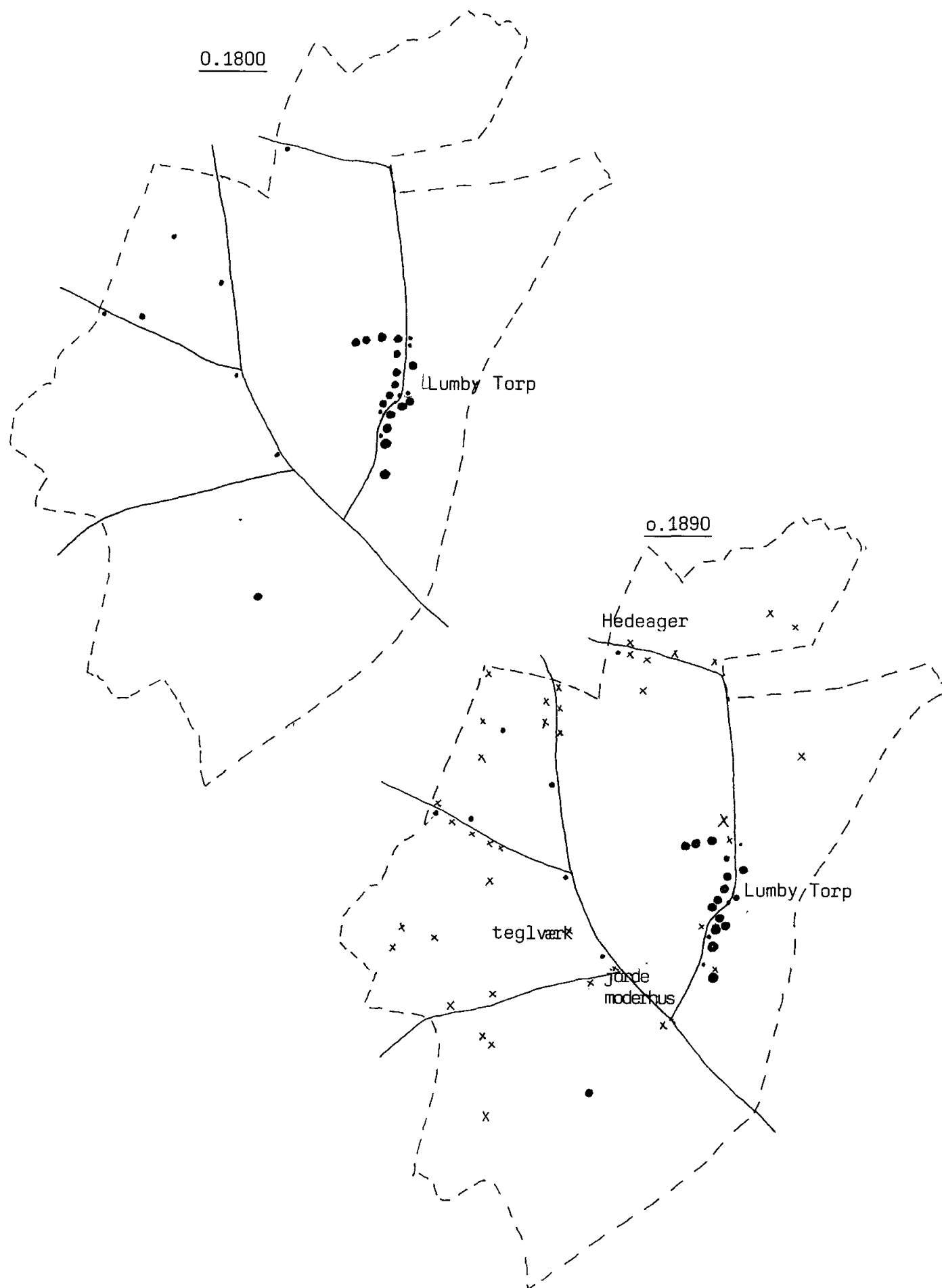
c) Byggestilen består i selve landsbykernen af en blanding af bindingsværksgårde og helstøbte, grundmurede gårdanlæg, mens husene alle er grundmurede. Husene, husmandsstederne og gårdene ude i ejerlavet fremstår i en meget blandet byggestil, men uden indslag af bindingsværk.

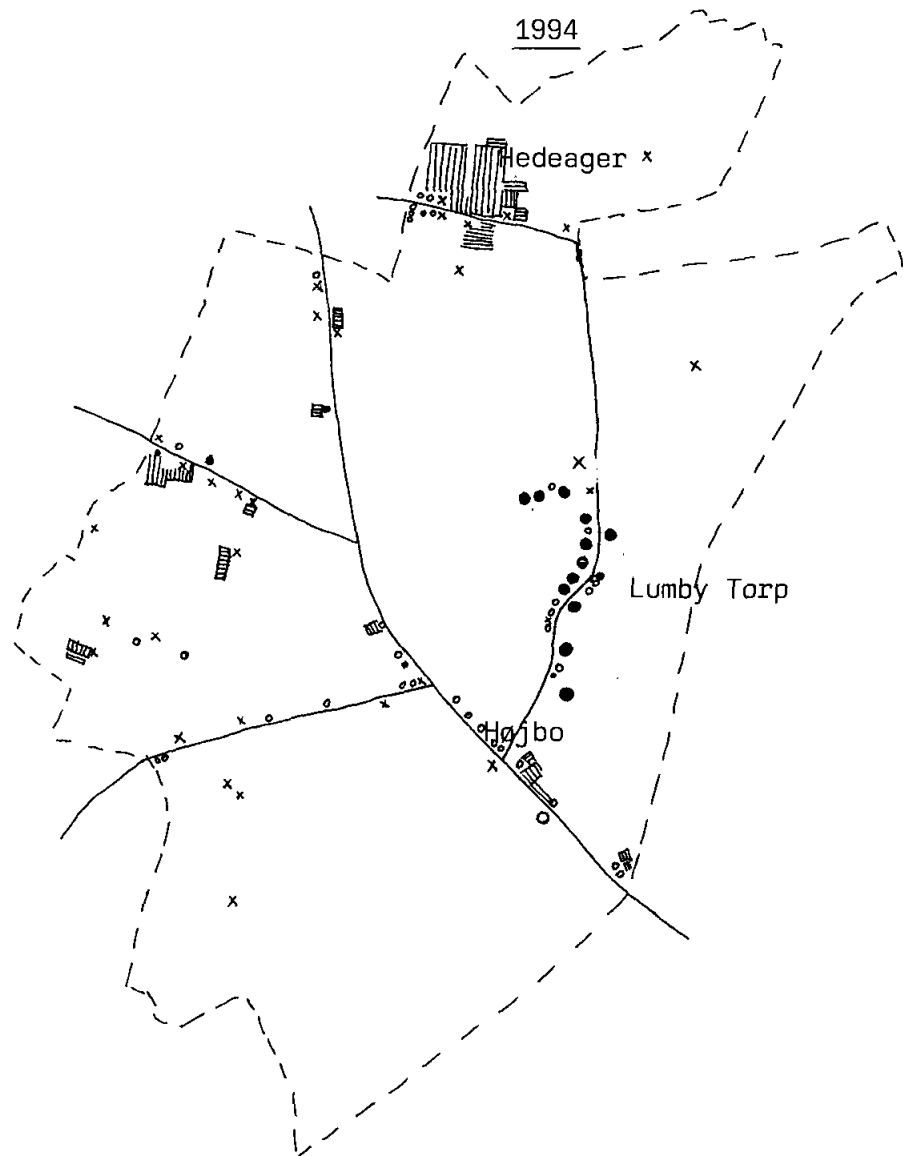
d) Landsbykernen er velbevaret, stort set uforstyrret af at resten af ejerlavet virker meget rodet og usammenhængende.

Lumby Torp - resursestruktur

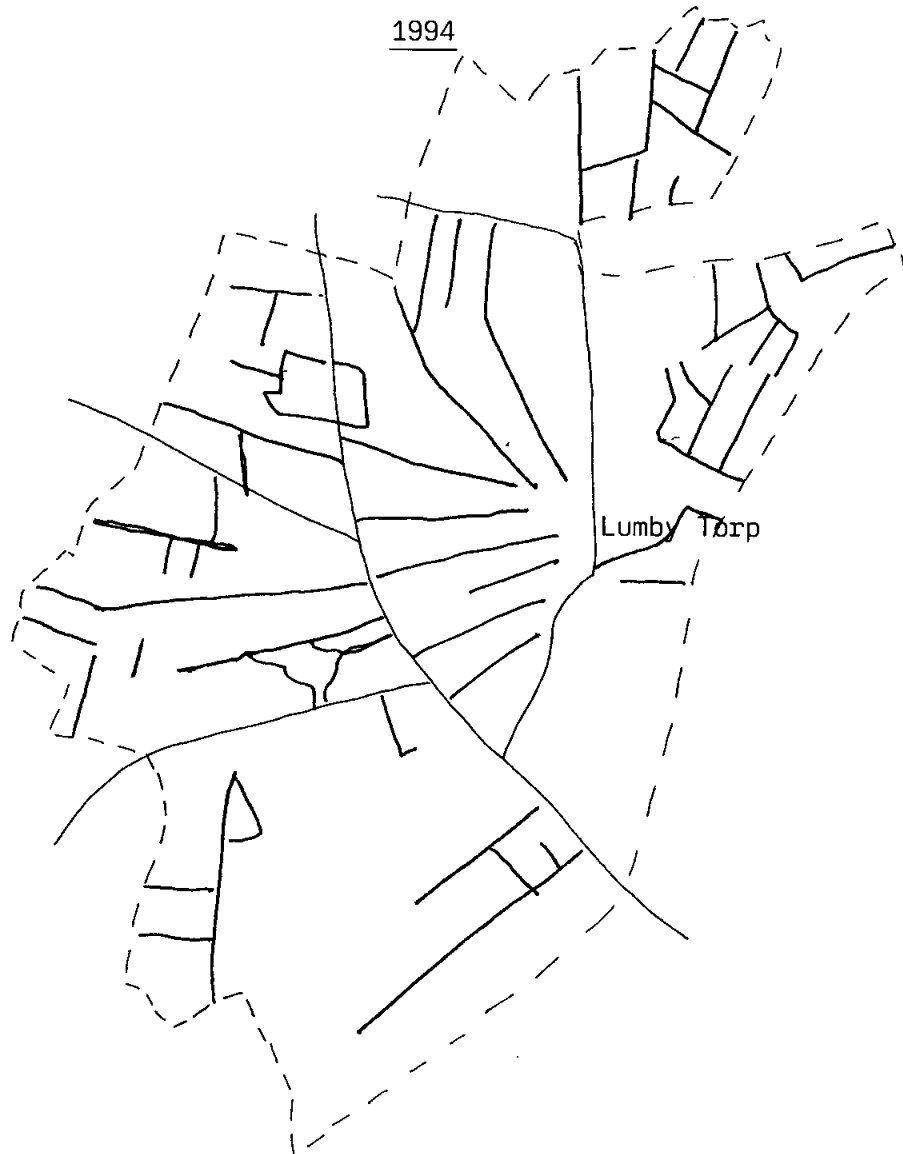
Lumby Torp - bebyggelsesstruktur

- bebyggelser, der eksisterede o.1800
- xx bebyggelser, der er kommet til mellem 1800 og 1890
- oo bebyggelser, der er kommet til efter 1890

1994

LUMBY TORP - ressourcestruktur

- a) Ressourcestrukturen består i dag næsten udelukkende af agerjord, der kun brydes af to mindre vådområder. Det ene ligger ned til Lunde Å i den nordlige del, det andet ligger i den vestlige del i forbindelse med et mindre vandløb.
- b) Ressourcestrukturen er ændret noget siden o.1800, hvor der foruden agerarealet også var en del mellemstore og små vådområder og en mindre skovparcel i ejerlavet nordøstlige del.
- c) Vådområderne er vanskeligt tilgængelige.

Lumby Torp - markstruktur

LUMBY TORP - markstruktur

a) Markstrukturen i ejerlavet består i dag af et område vest for selve landsbykernen med mange stjerneudskiftningshegn. Et større område mod sydvest uden særlig mange skel. Et større område mod vest med mange, mindre og brudte forløb. To mindre områder mod nordøst og øst med en opdeling i mange små marker.

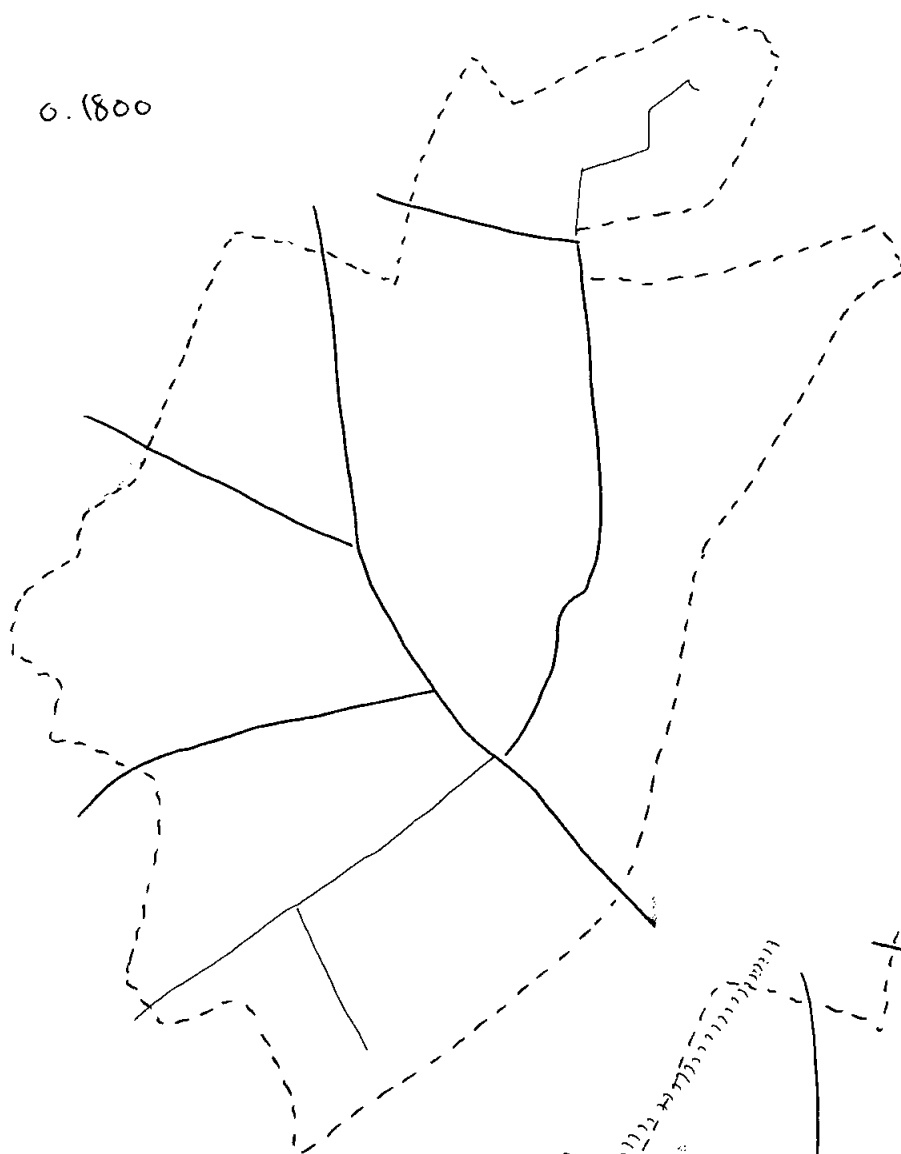
b) Der er sket store ændringer i markstrukturen vest for hovedlandevejen siden o.1800, hvor der var tale om en omfattende opdeling med en blanding af store og små marker. De store marker løb ud fra landevejen og har formentlig tilhørt gårdene i området, mens de mindre marker formentlig var udstykninger til husmandssteder. I løbet af det her århundrede er alle disse skel så i stort omfang blevet nedlagt igen i forbindelse med omstruktureringer indenfor landbruget med overgangen til større enheder. I området øst for landevejen er der derimod kun sket få ændringer siden o.1800. Her er der bevaret en stor del af de oprindelige stjerneudskiftningshegn og en stor del af opdelingen i det tidligere skovområde, mens der kun er kommet ganske få mindre hegnsforløb til og der kun er forsvundet enkelte skelforløb i området især sydøst for selve landsbykernen, hvor der tidligere var et større engområde, som nu er opdyrket. Opdelingen her har formentlig tjent som deling af engområdet imellem gårdene og skellene er så blevet fjernet i forbindelse med opdyrkningen.

c) De fleste bevarede skel er diger med levende hegn.

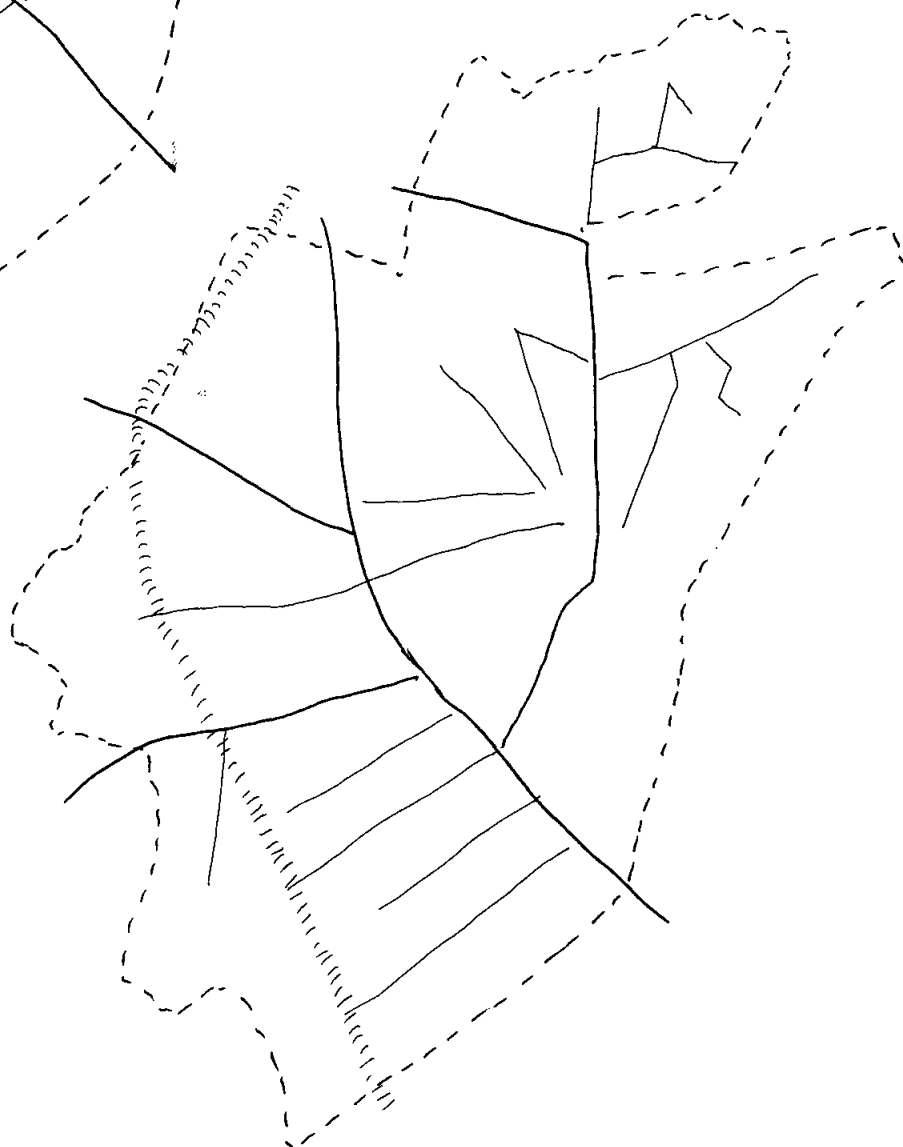
d) -

Vjstruktur

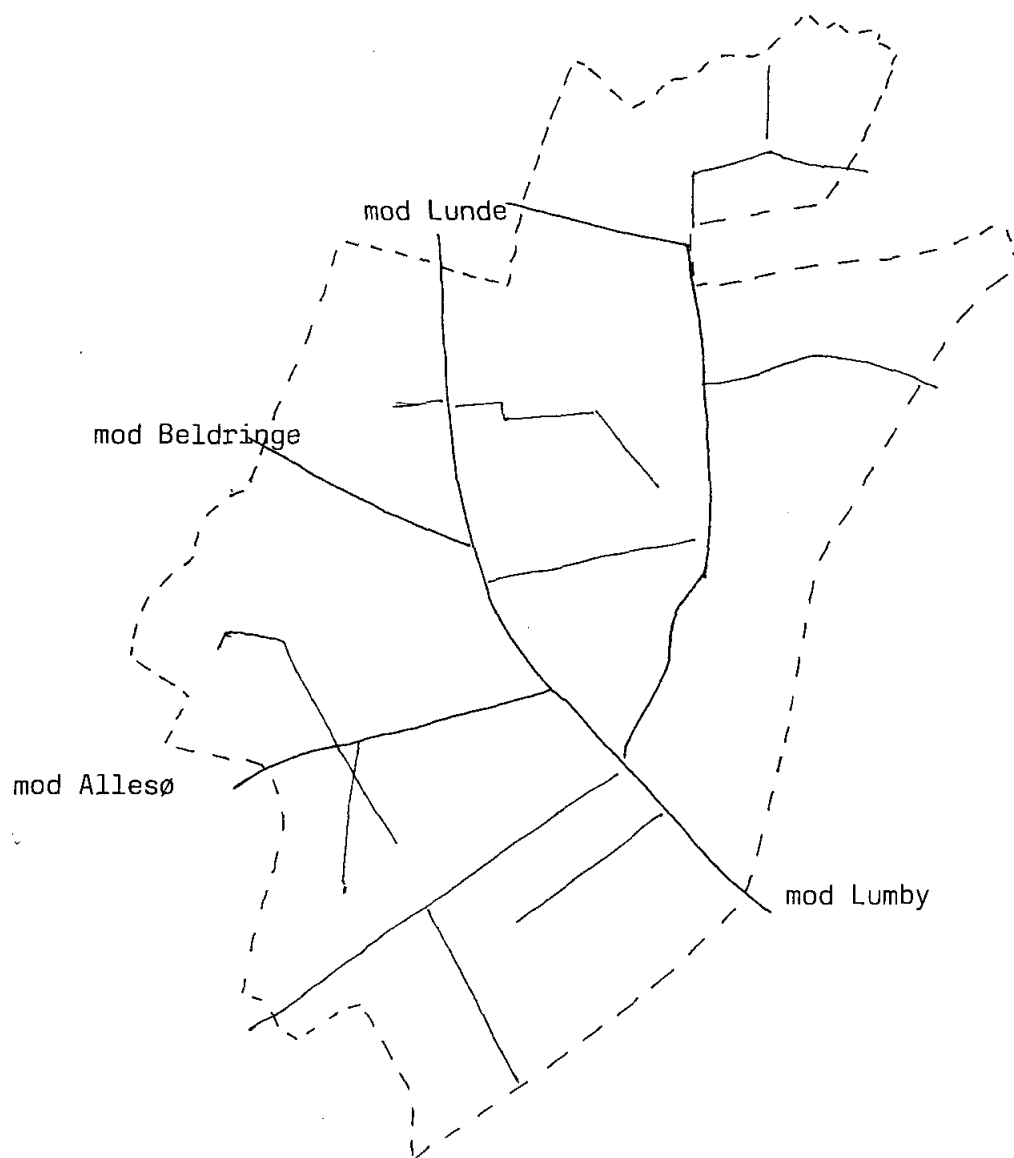
o. 1800

o. 1890

Lumby Torp - vejstruktur

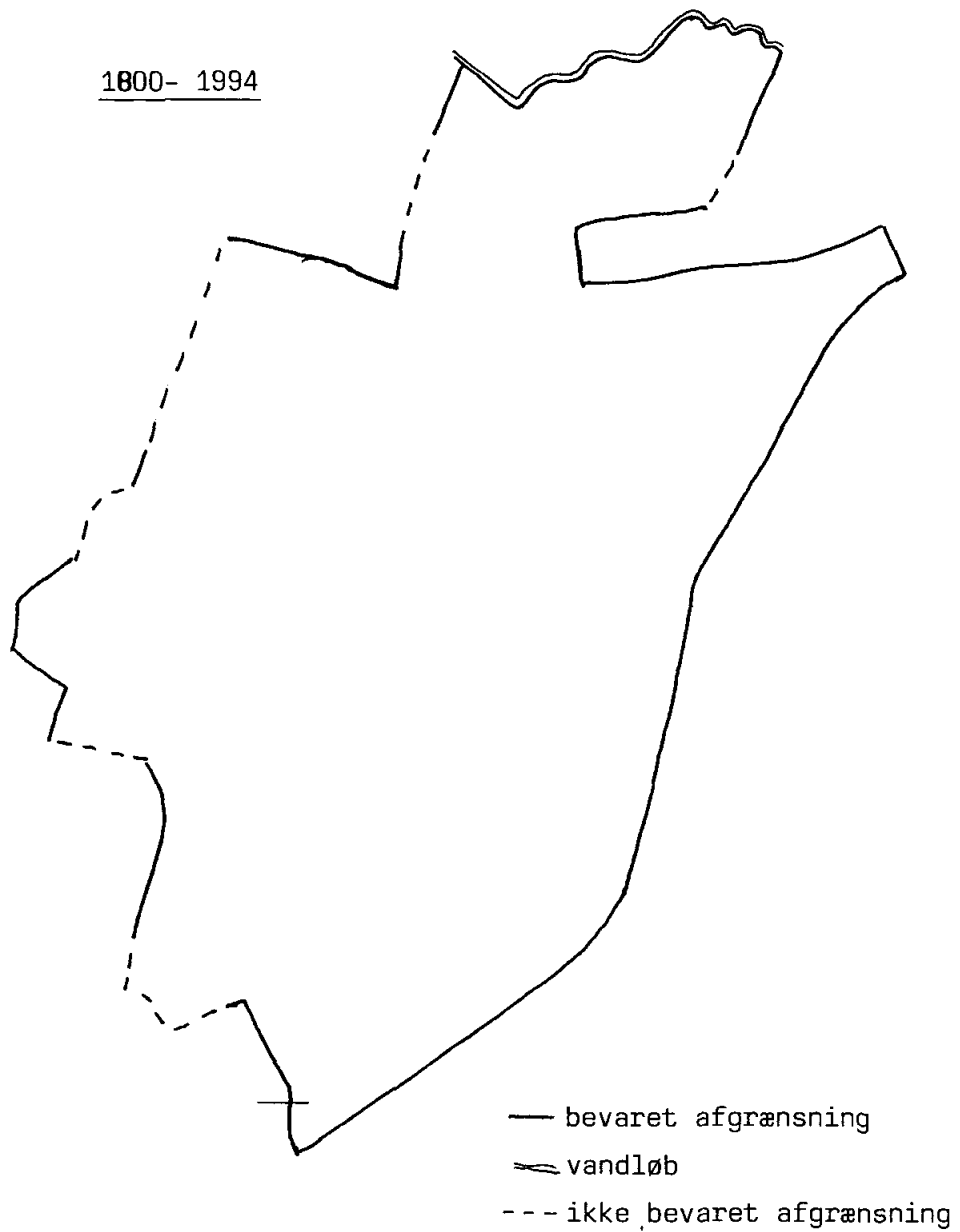
LUMBY TORP - vejstruktur

Hovedvejstrukturen består i dag af en stærk trafikeret landevej, der løber fra sydøst mod nord. En slynget bygade med gadekær, der fører igennem selve landsbykernen. Og et par veje, der løber ud fra hovedlandevejen og mod vest til Allesø og Beldringe.

Hovedvejstrukturen er ikke blevet ændret siden o.1800.

Lumby Torp - ejerlavsafgrænsning

1800- 1994

LUMBY TORP - ejerlavsgården

a) Ejerlavsgården er bevaret mange steder, men der er også mange steder, hvor den er væk. Det gælder især for den vestlige del af gården. Den bevarede del består af forholdsvis lave diger bevokset med levende hegn mod øst og mod nord er det Lunde Å, som udgør afgrænsningen.

b) Den står de fleste steder, meget tydeligt frem i landskabet.

LUMBY TORP - Konklusion

- a) Velbevaret landsbykerne og vejstruktur. Delvis bevaret bebyggelses-, ressource- og markstruktur, og ejerlavsgrense.
- b) Landsbykernen og de nærmeste markskel gør sig godt, men resten af ejerlavet er det ikke muligt at få et overskueligt indtryk af.
- c) -
- d) -

Lyø

LYØ - bebyggelsesstruktur

a) Bebyggelsesstrukturen på Lyø består i dag af landsbykernen og spredt bebyggelse over det meste af øen. Landsbykernen rummer en kirke og mange tætliggende gårde, husmandssteder, huse og to købmænd og en kro. Udenfor landsbykernen er der også tale om en blanding af gårde, husmandssteder, huse og en enkelt vindmølle.

b) Der er sket en del ændringer i bebyggelsesstrukturen siden o.1800. På det tidspunkt var al bebyggelsen, på nær et enkelt hus ved anløbsbroen, placeret i landsbykernen, der rummede ikke mindre end 23 enlængede gårde, 8 huse og kirken. I løbet af 1800-tallet kommer der en del huse, husmandssteder, en smedie, en fattiggård, en skole og et mejeri til i landsbykernen og der opførtes en del spredtliggende huse, husmandssteder og gårde ude i det åbne land. Smedien, fattiggården og mejeriet eksisterer stadig, men fungerer nu kun som beboelser, mens skolen stadig er i drift. I perioden efter o.1890 og op til i dag er bebyggelsesekspansionen fortsat med oprettelsen af huse og husmandssteder/mindre gårde ude i det åbne land og inde i landsbykernen.

Et særtræk ved bebyggelsen er den specielle øbebyggelsesform. Det vil sige, at der er tale om en blanding af forholdsvis små gårde, almindelige husmandssteder, meget små husmandssteder og mange huse. Det skyldes, at landbruget på øerne igennem hele perioden har kunne suppleres med fiskeri, så det ikke har været nødvendigt at have så store jordtilliggende for at få en rimelig indtægt. Det har ved besigtigelsen og den forudgående registrering givet et utilsigtet problem, fordi det ikke været muligt at slå fast, hvor stor en del af den oprindelige 1800-tals landsbykerne, der var bevaret. Det skyldes, at det anvendte kildemateriale og besigtigelsen ikke gjorde det muligt at skelne mellem gårde og husmandssteder, fordi der er tale om en bebyggelsesstruktur med forholdsvis små gårde, hvor det ikke er muligt at afgøre i hvert enkelt tilfælde om de skal regnes for en lille gård eller blot et husmandssted i dag. Det betyder, at en gård i landsbykernen godt kan have solgt så meget af sin jord fra til oprettelsen af et eller flere husmandssteder ude i det åbne land, at den reelt bør regnes for et husmandssted i landsbykernen, men det kan ikke umiddelbart ses på det anvendte kortmateriale. Den eneste gård, som med sikkerhed er forsvundet fra landsbykernen er præstegården. Den er blevet flyttet ud/udstykket på et tidspunkt efter 1890 og erstattet af en almindelig præstebolig.

c) Byggestilen er en blanding af bindingsværk og grundmurede bygninger af højst forskellig udseende, som en naturlig konsekvens af den meget lange anlæggelsesperiode, der har været tale om.

d) Selve landsbykernen er velbevaret og giver fint indtryk af ø-miljøet med de mange små gårde, husmandssteder og huse. Men det meget nybyggeri udenfor landsbyen, og i dens udkant, forstyrrer billedet.

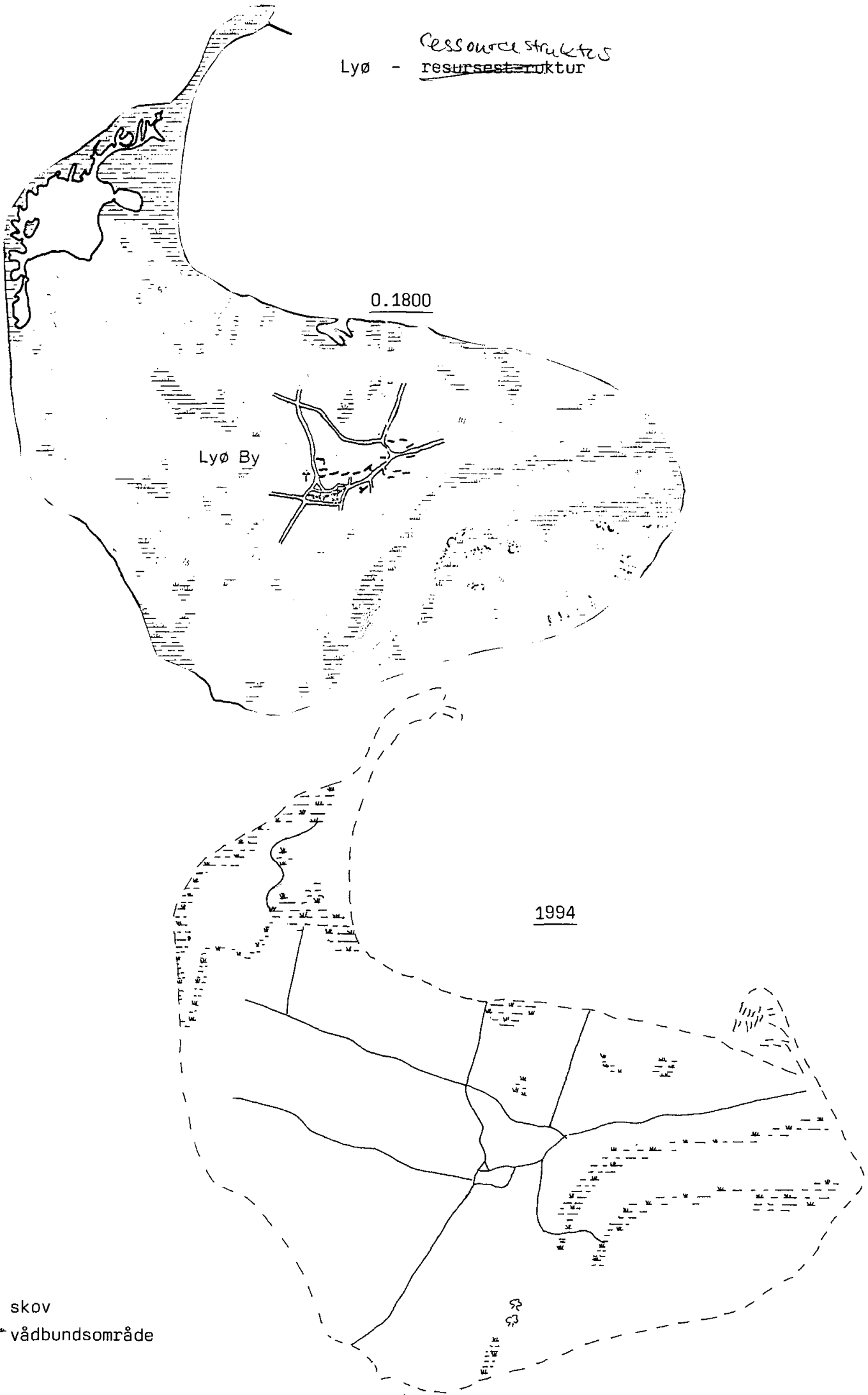
ressourcestruktur
Lyø - ~~ressourcestruktur~~

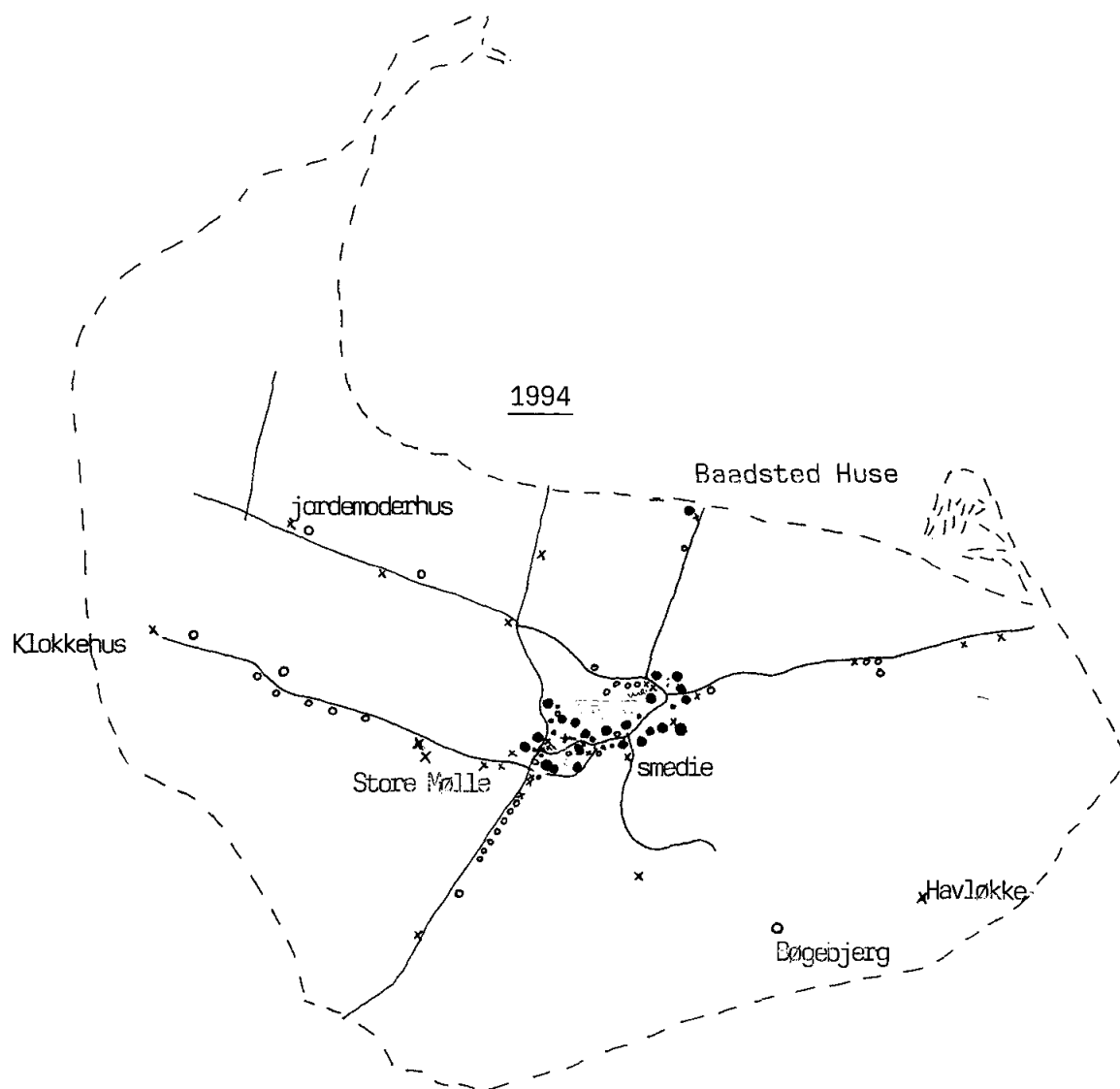
0.1800

Lyø By

1994

skov
vådbundsområde

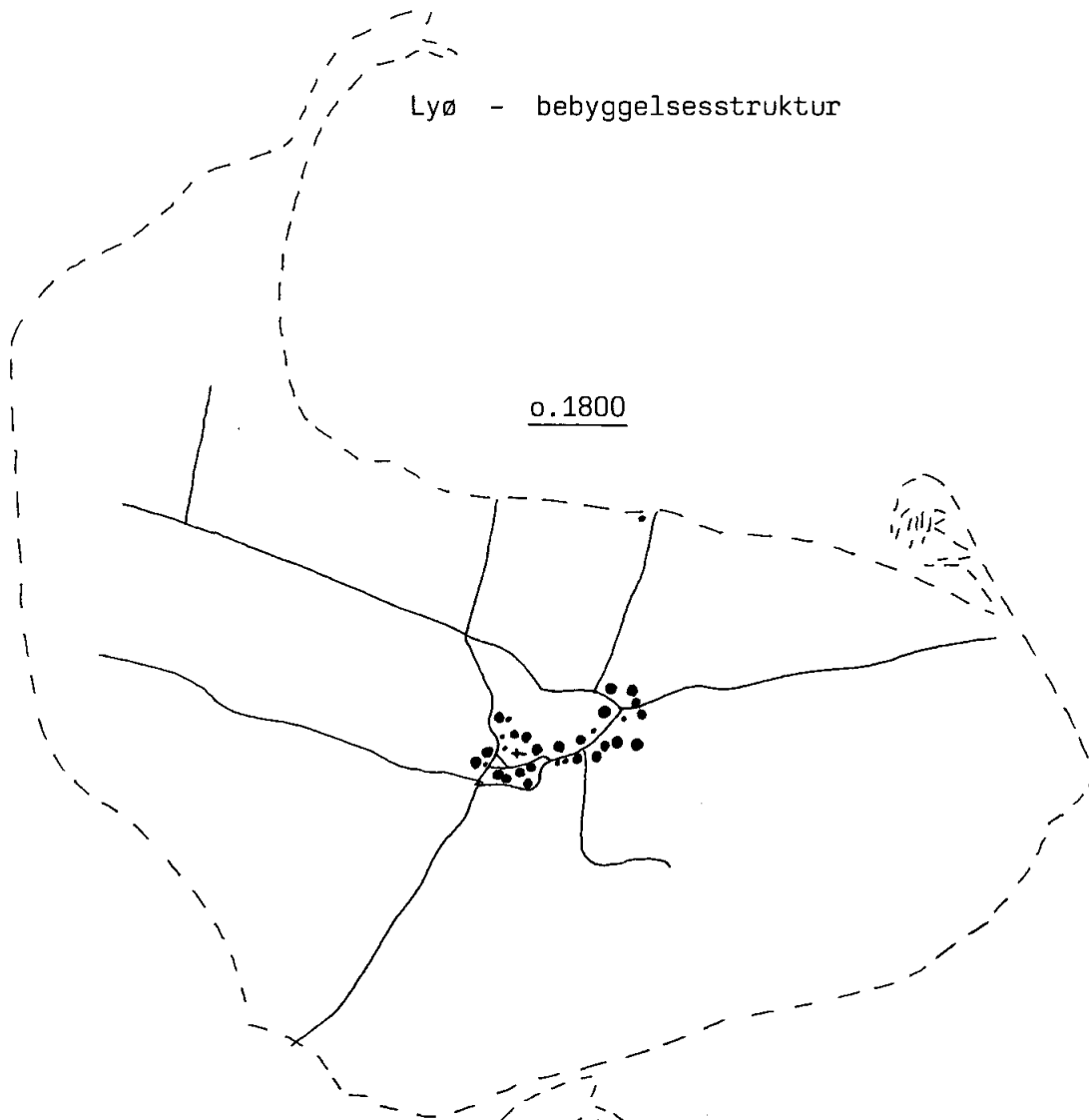
•• bebyggelser, der eksisterede o.1800

xx bebyggelser, der kommer til mellem 1800 og 1890

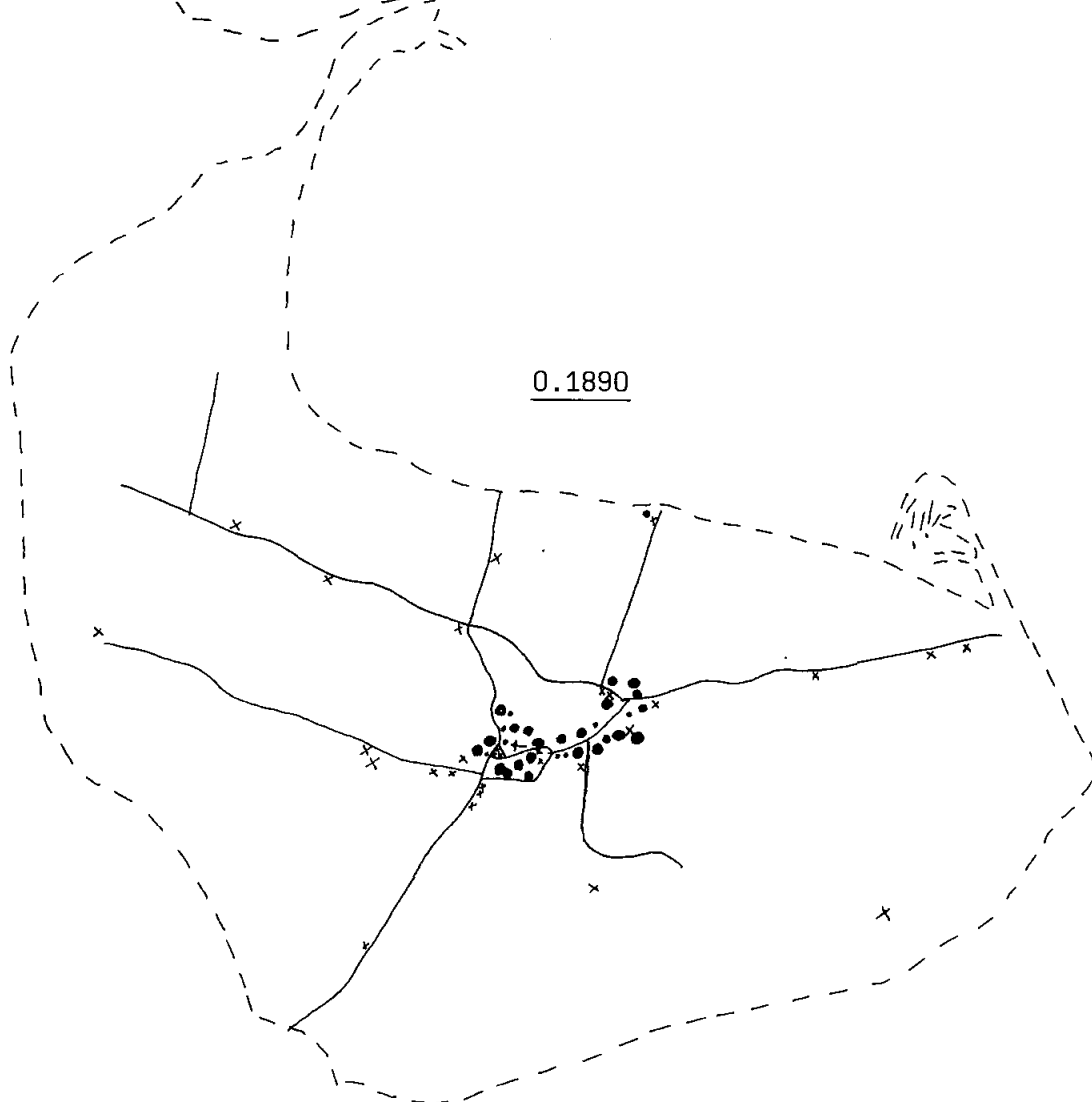
oo bebyggelser, der er kommet til efter 1890

Lyø - bebyggelsesstruktur

o.1800

0.1890

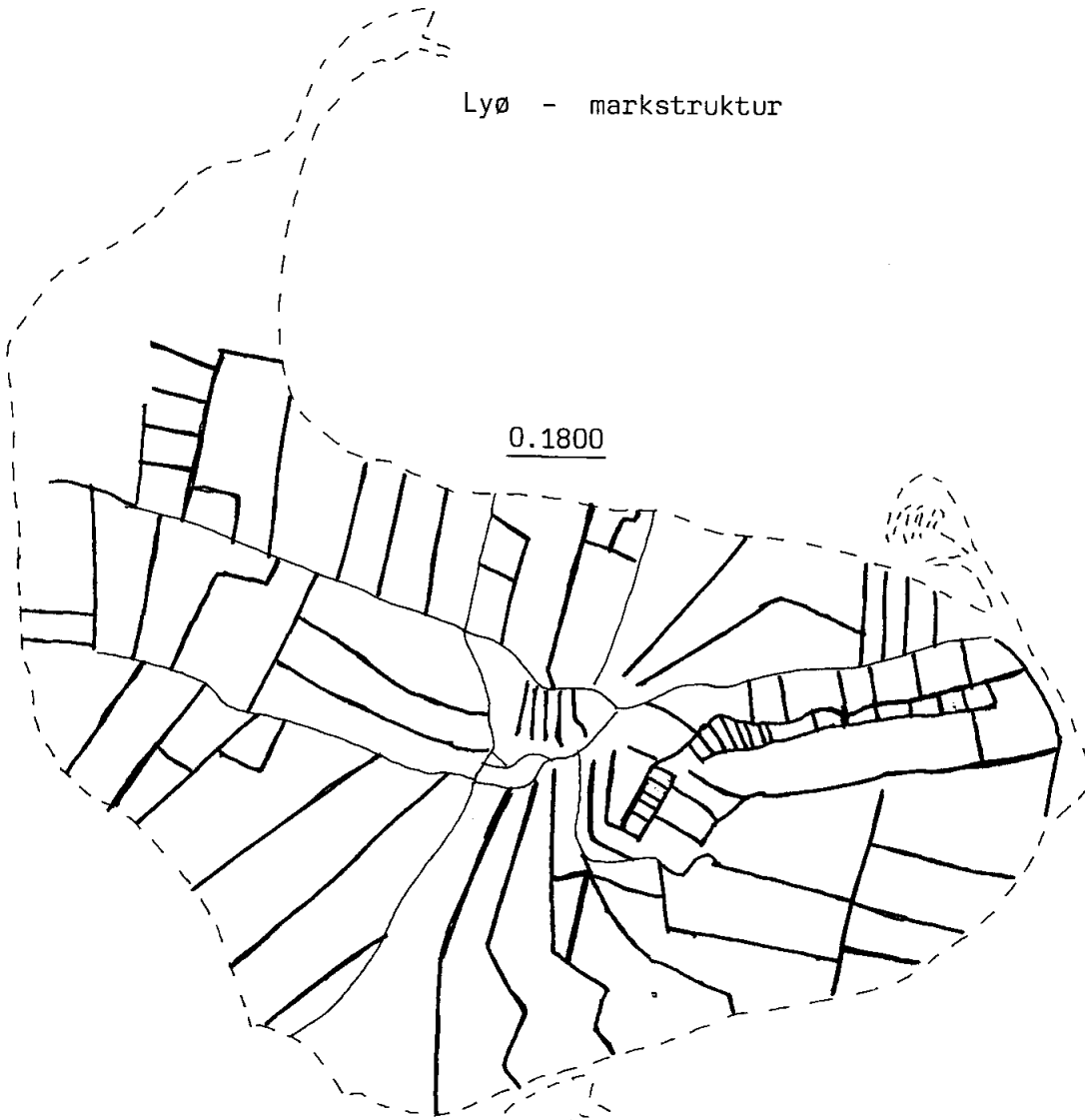

LYØ - ressourcestruktur

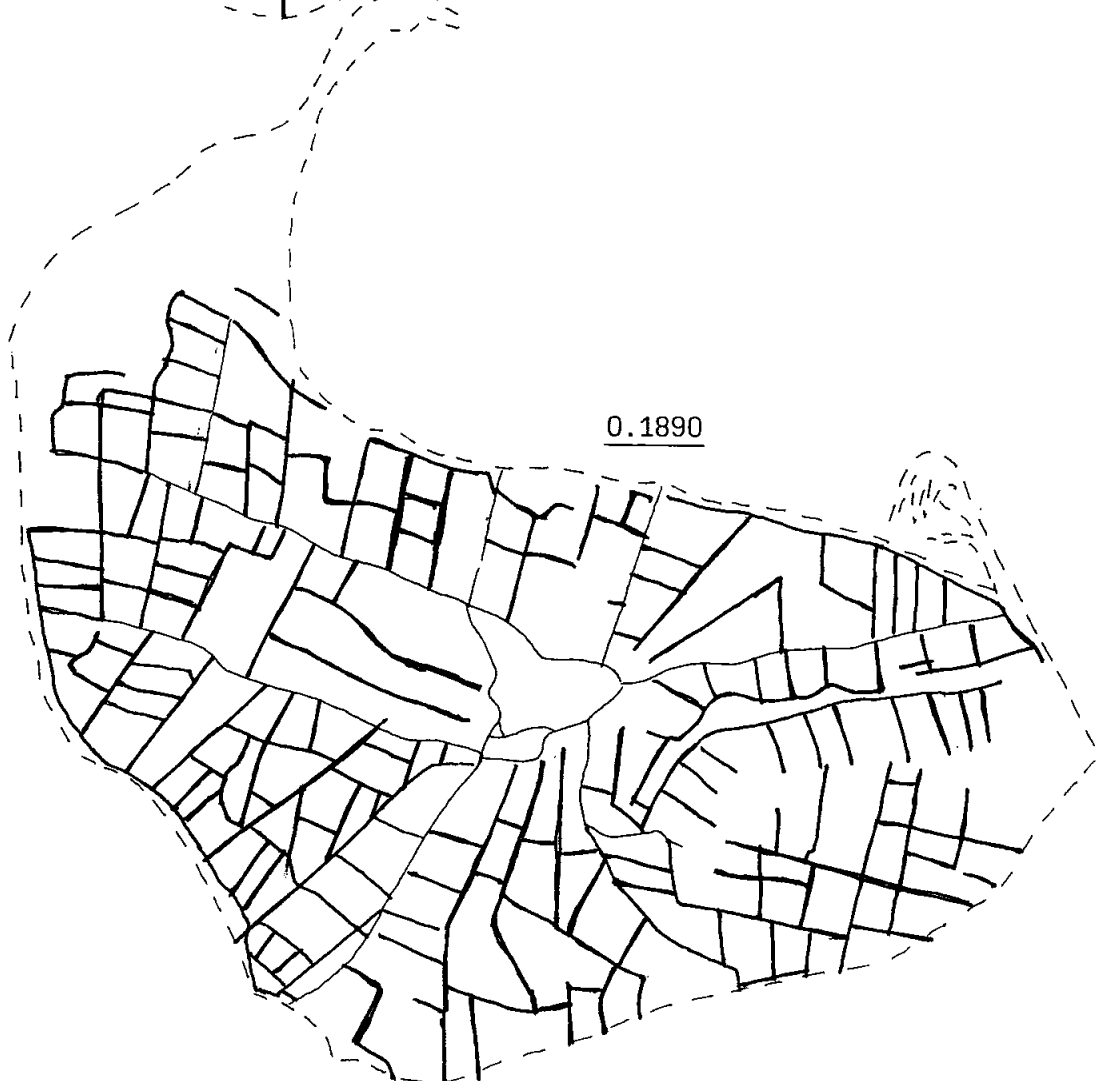
- a) Ressourcestrukturen består i dag af et agerareal, der mange steder brydes af en blanding af store og små vådbundsområder. Den vestlige del af øen er forholdsvis flad, mens den østlige del er meget kuperet.
- b) Ressourcestrukturen er næsten ikke blevet ændret siden o.1800. Enkelte af de små vådbundsområder er blevet fjernet, men ellers har det øvrige fået lov til at ligge, da der er tale om så lavtliggende steder, at det ikke uden meget besvær har kunnet fjernes. Et mindre område ude ved Revet Æblehoved rummer i dag nogle højryggede agre, som et levn fra en opdyrkning fra den første del af 1800-tallet eller tidligere. Det ligger nu hen som permanent græsningsområde.
- c) Mod øst kan vådområderne og Bjerget ses fra vejene, og mod vest er vådområderne tilgængelige via markveje og langs kysten.

Lyø - markstruktur

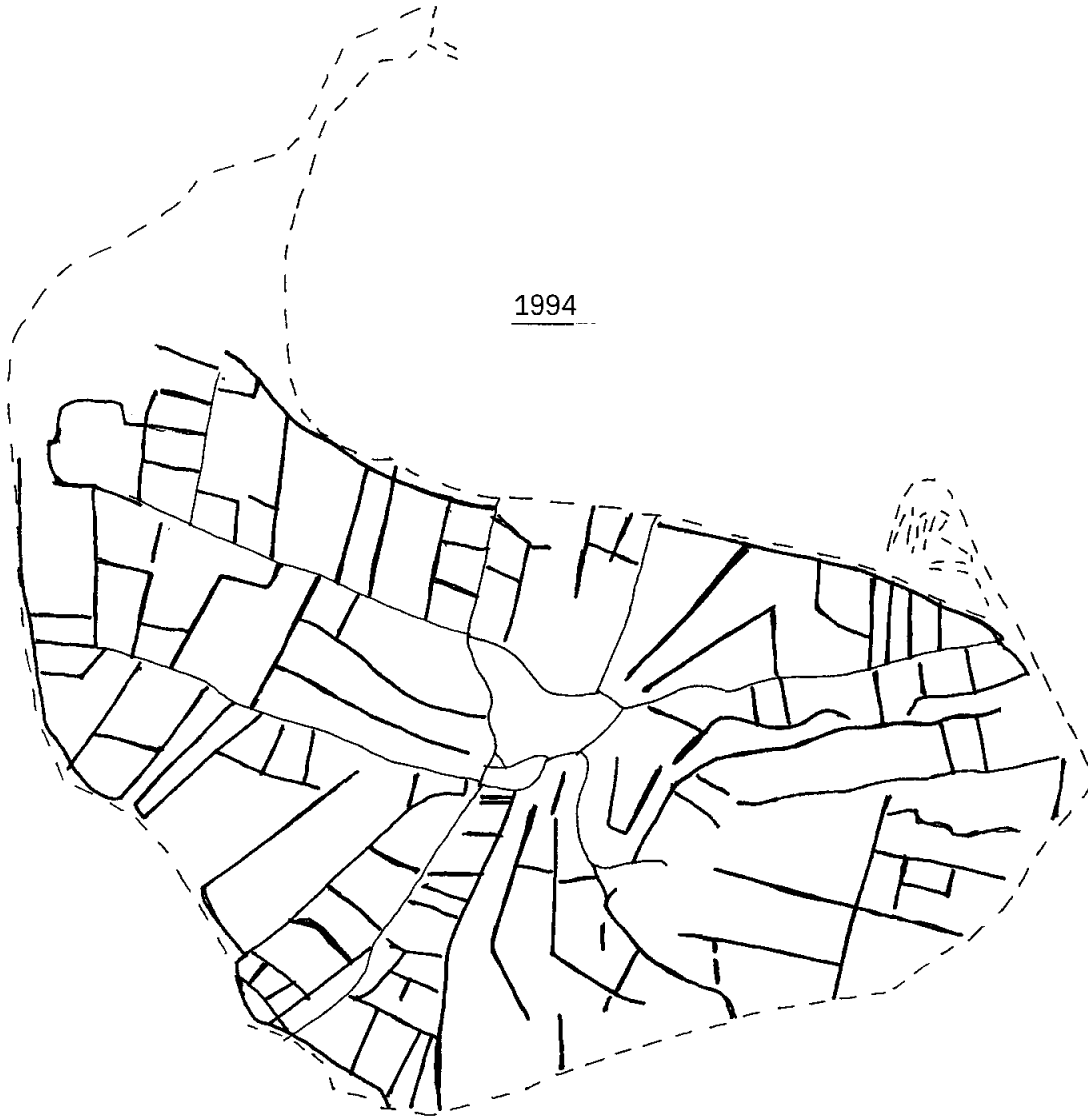
0.1800

0.1890

1994

LYØ - markstruktur

a) Markstrukturen på Lyø er meget kompliceret og består af virkelige mange markskel, der deler jorderne op i mange mindre og endnu flere meget små marker.

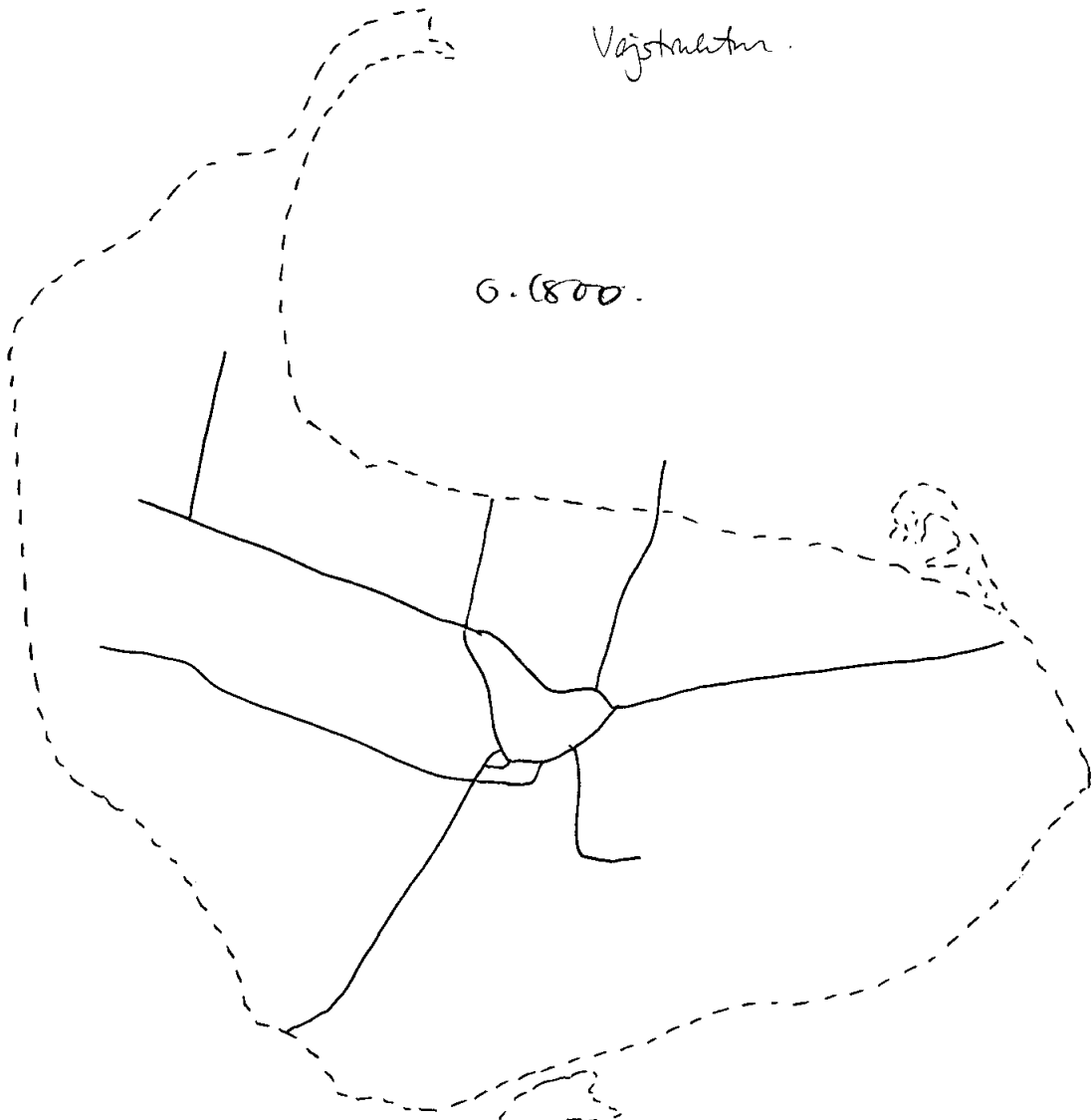
b) Der er sket en del ændringer i markstrukturen siden o.1800, forstået på den måde, at godt nok er de fleste af markskellene fra o.1800 bevaret, men der er kommet så mange nye markskel til, at det kan være svært at se den oprindelige udskiftningsfigur. O.1800 var der tale om en lidt uregelmæssig stjerneudskiftning omkring selve landsbykernen kombineret med en strimmeludskiftning på de fjernere liggende arealer. I løbet af 1800-tallet sker der en virkelig stor opsplitning af markerne i meget små stykker, men uden af fjerne udskiftningskellene. Op til i dag er en meget stor del af denne store opdeling blevet fjernet igen sammen med enkelte mindre forløb af udskiftningskellene, mens en mindre del er bevaret.

c) Markskellene består de fleste steder af pænt høje diger, hvoraf de fleste er bevokset med levende hegn.

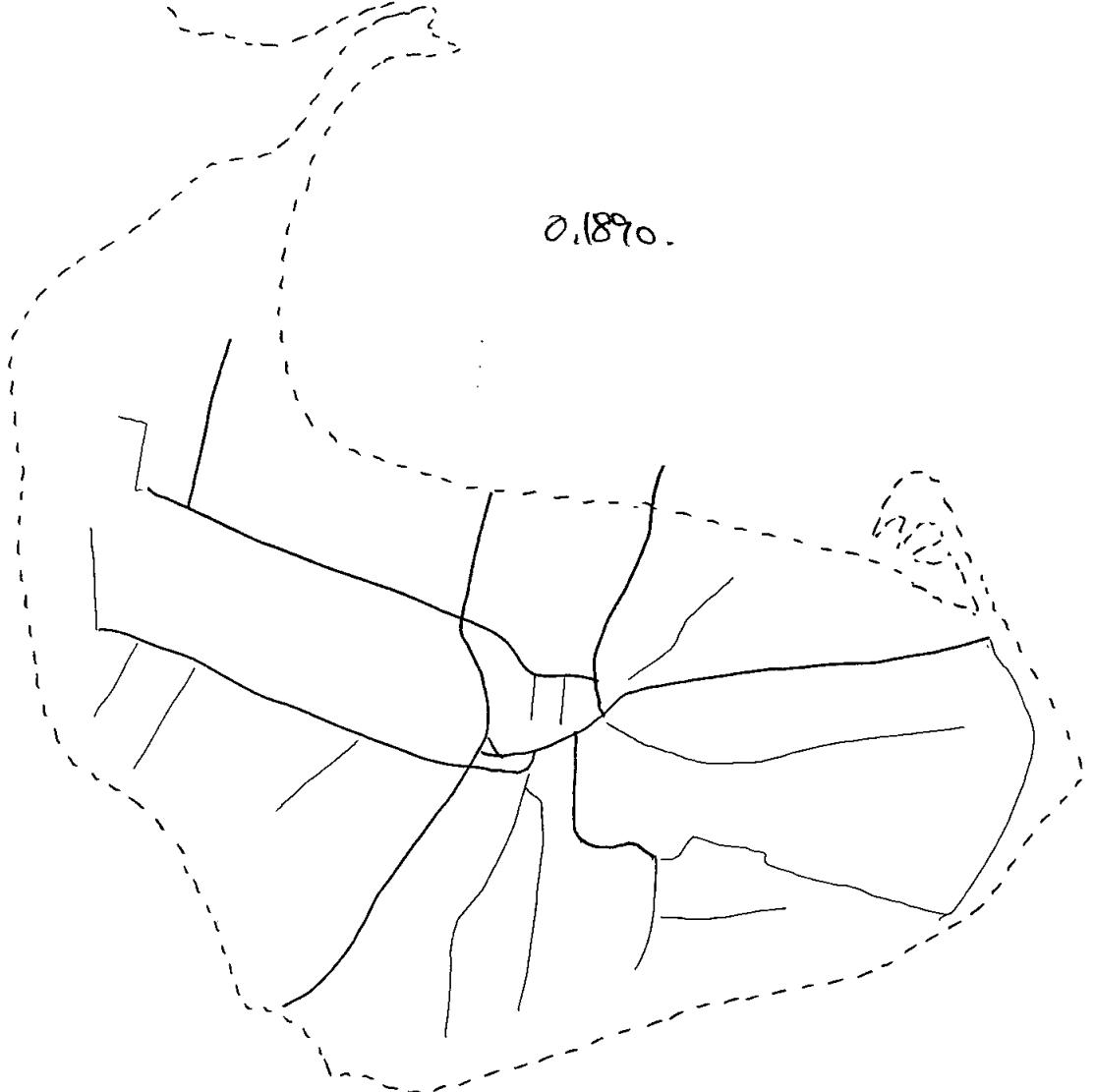
d) De mange tydelige skel giver et godt billede på de mange små brug, men mindre godt af udskiftningsfiguren/udskiftningslandskabet.

Vejstrækning.

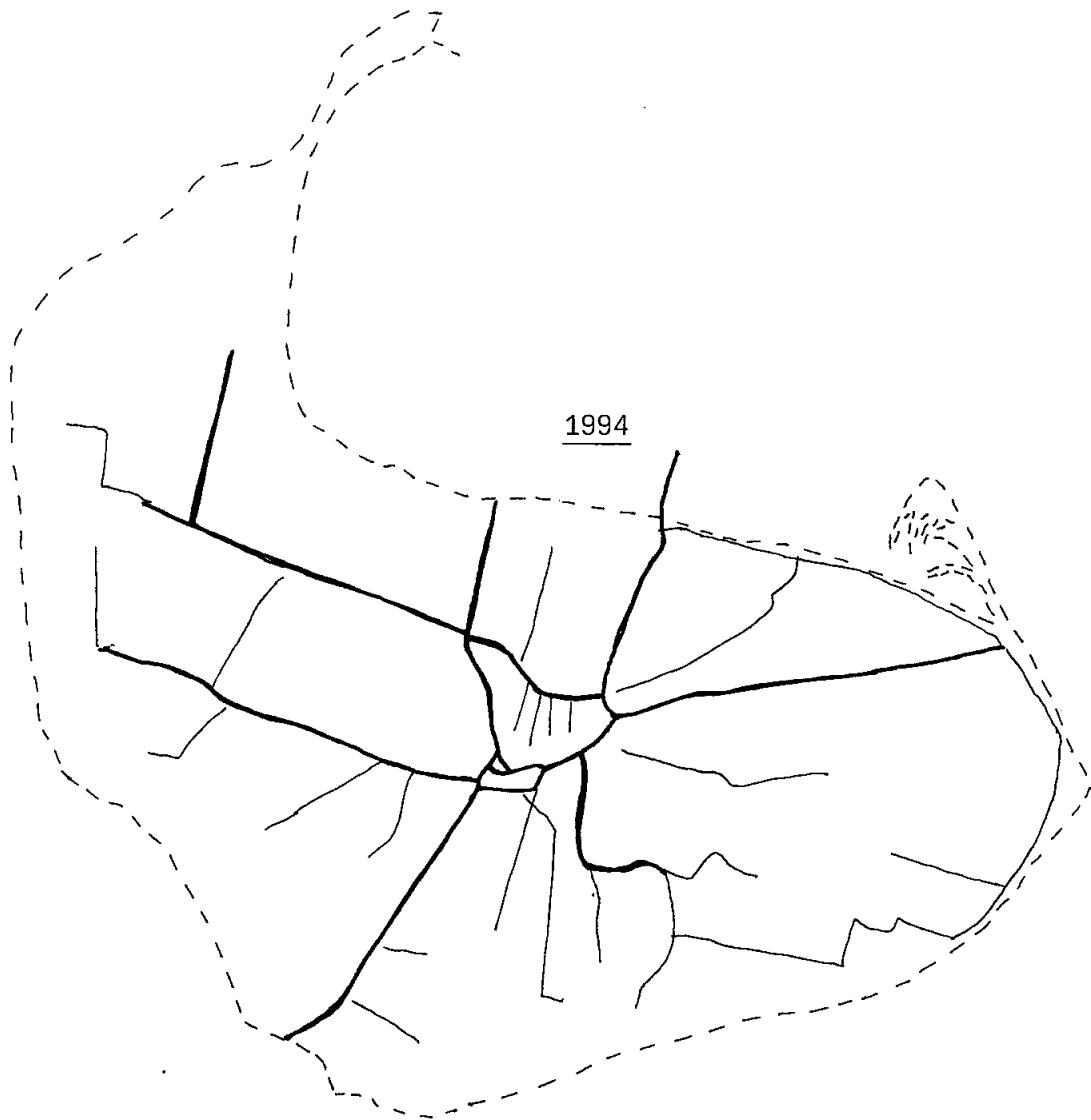
6.1800.

0.1890.

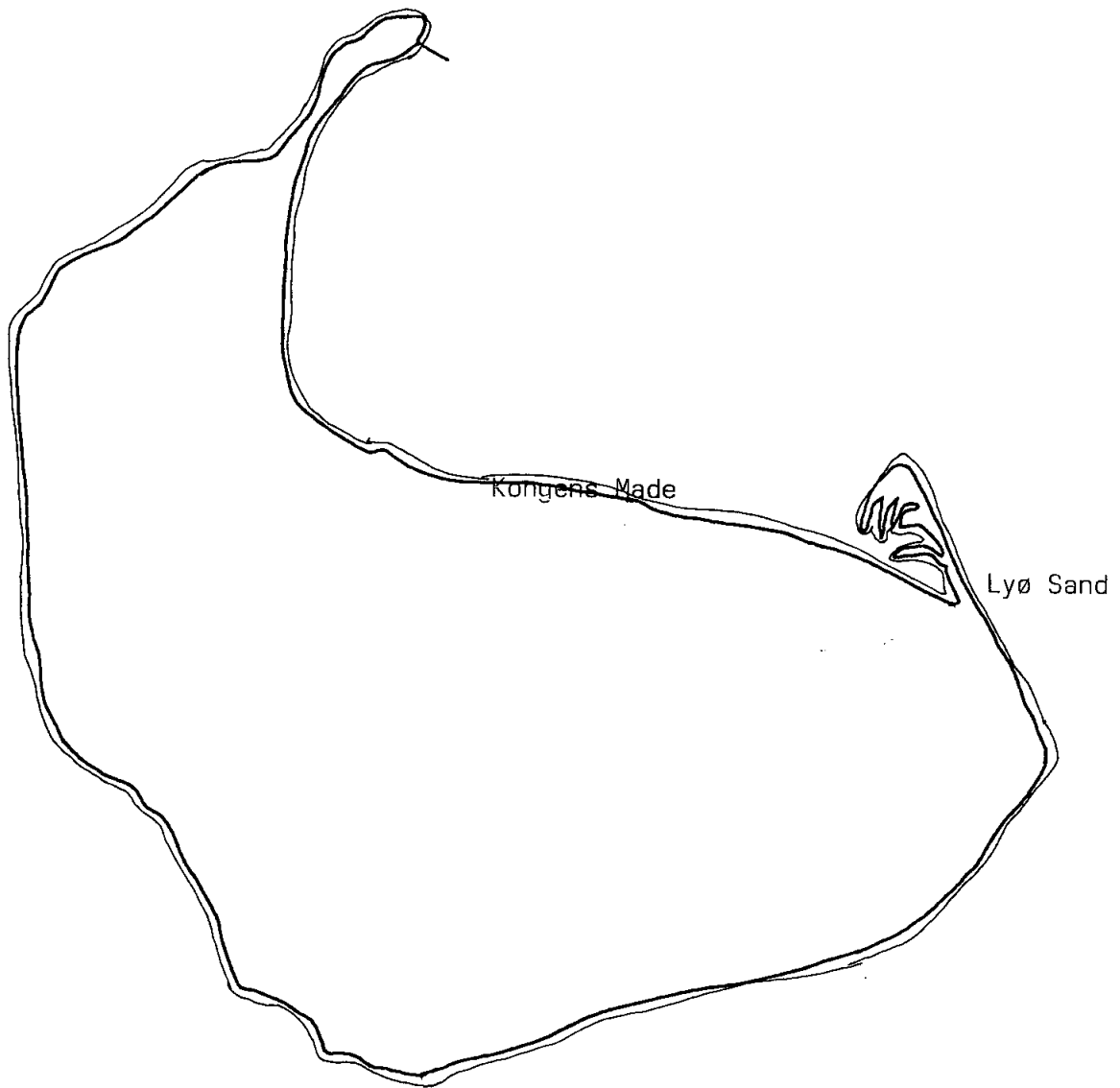
Lyø - vejstruktur

LYØ - vejstruktur

Hovedvejstrukturen, der er uændret siden o.1800, består i dag af de små veje rundt i landsbykernen og 7 veje, der stråler ud fra landsbykernen til alle dele af øen. Alle vejene, der fører ud af landsbykernen er forsynet med meget høje diger på begge sider og bevokset med levende hegn. Det skyldes formentlig, at der er tale om oprindelige fæveje, der førte ud til de mange græsningsområder ved Bjerget, ved Revet Æblehoved og langs kysten.

Lyø - ejerlavsa^{grænse}grænsning

LYØ - ejerlavsgården

Ejerlavsaftens grænse giver sig selv, når der er tale om en ø. Kystlinjen er dog ændret lidt siden o.1800 ved en udvidelse/landhævning ved Lyø sand og en mindre inddæmning eller landhævning ved Kongens Made.

LYØ - Konklusion

a) Lyø har en velbevaret ressource-, mark- og vejstruktur, samt ejerlavsgrense. Bebyggelsesstrukturen er delvist bevaret.

b) Man får et godt indtryk af et ø-miljø hvor indtægterne er blevet suppleret med fiskeri. Det meste af bebyggelsen udenfor landsbyen forstyrrer dog.

c) -

d) -

Måle

MÅLE - Bebyggelsesstruktur

a) Bebyggelsen er koncentreret omkring landsbyen, beliggende i det syd-østlige hjørne af ejerlavet, med få gårde og huse i ejerlavet langs ejerlavsgårdsgrænsen mod vest. Alle ligger på de oprindelige tomter. I landsbyens sydlige del (ved gård 32) er der en hestegang.

Mindst fem af gårdene driver landbrug.

b) Der er sket meget få ændringer i bebyggelsesstrukturen siden 1800. Kun enkelte gårde og huse er kommet til. En gård (37) er forsvundet fra bymidten, muligvis en sen udflytning (til vejen mod Viby, gård 44).

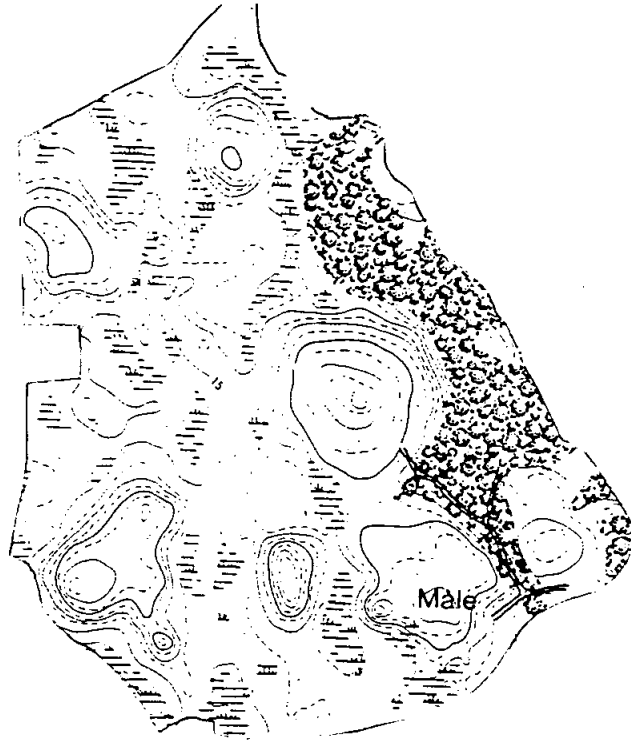
c) Størstedelen af bygningsmassen er i bindingsværk. Heraf er to gårde i landsbyen (18+30) i meget dårlig stand.

d) Pga det begrænsede nybyggeri er det muligt at opleve landsbyen med en blanding af gårde og huse.

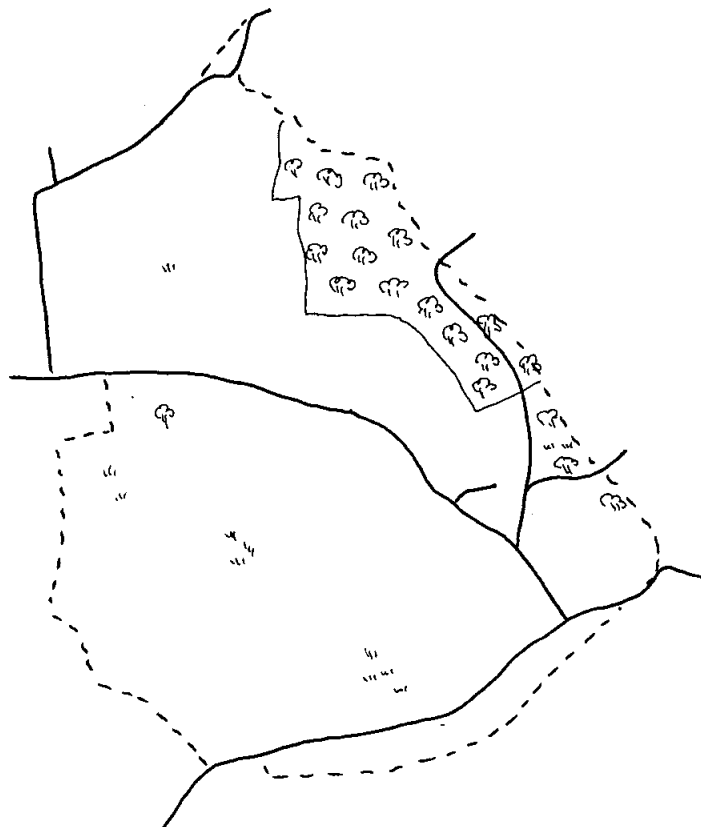
Højspændingsledninger tværs over landsbyen skæmmer.

Male - resources

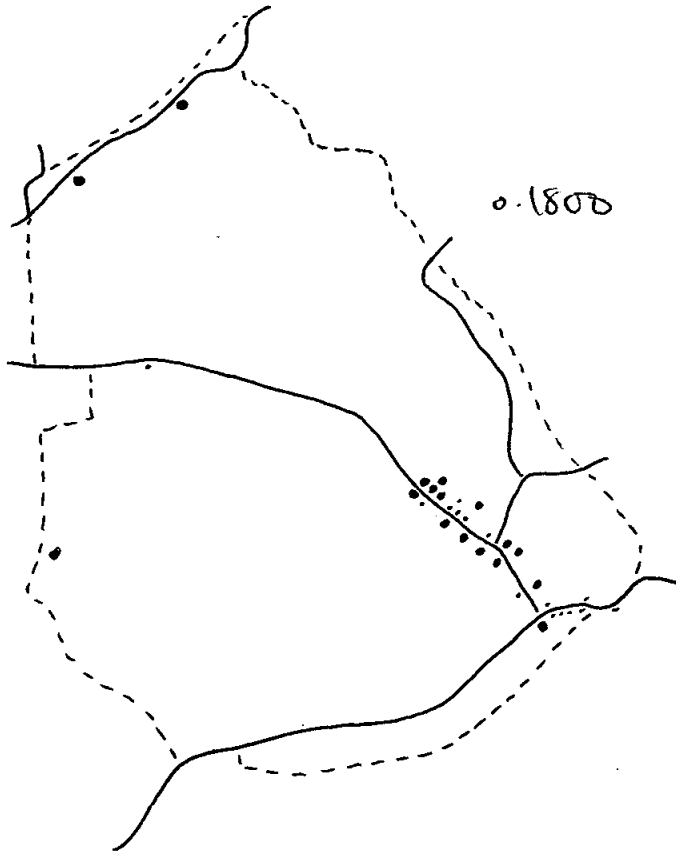
0.1800

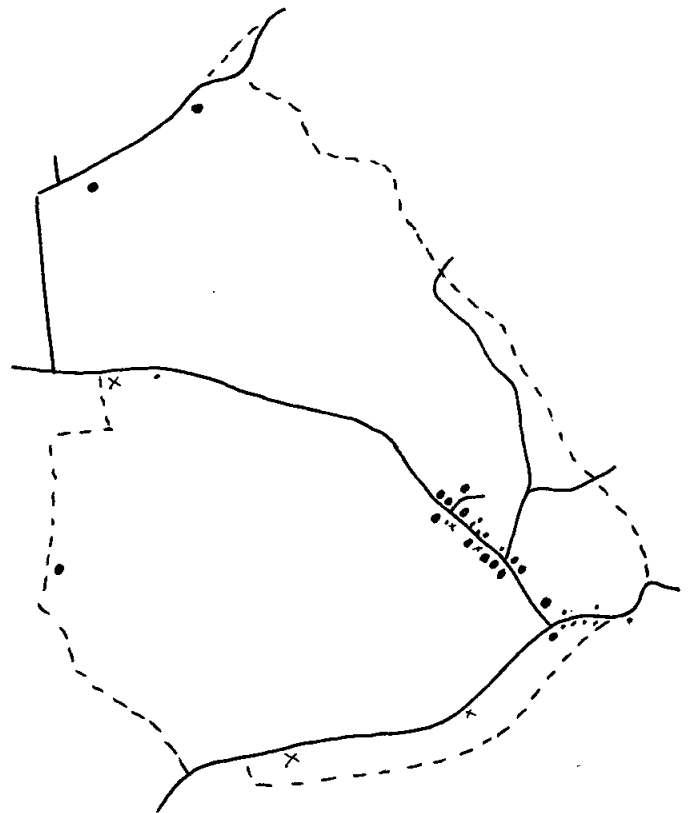
1993

Måle - bebyggelse

o. 1890

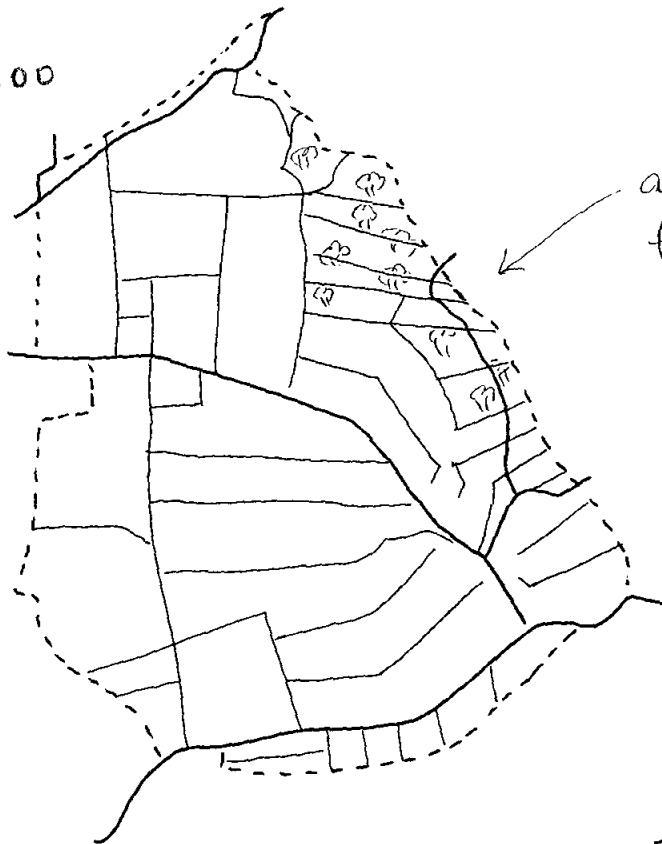

MÅLE - Ressourcer

- a) Måle ejerlav er primært agerland, med flere små vådområder. I ejerlavets nør-lige del er et større skovareal - resterne af kystskoven.
- b) Ejerlavet har haft mange mindre vådområder hvoraf de fleste idag er tørlagte. Skoven har rakt lidt længere sydpå, således at landsbyen lå i udkanten af skoven. I 1800-tallet har dele af skoven været opdyrket.
- c) Skoven er tilgængelig, men vådområderne er der ikke meget ved.

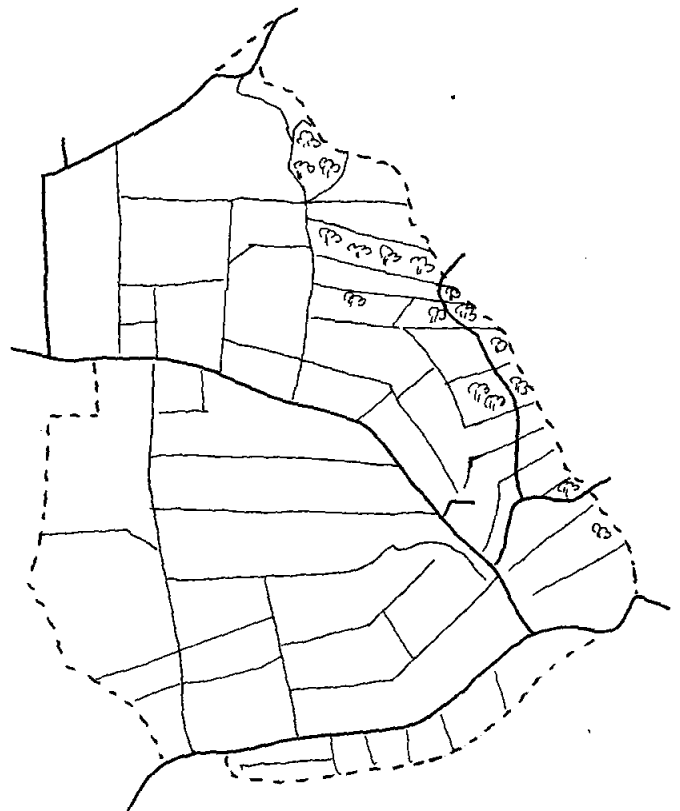
Måle - Maskstruktur

0-1800

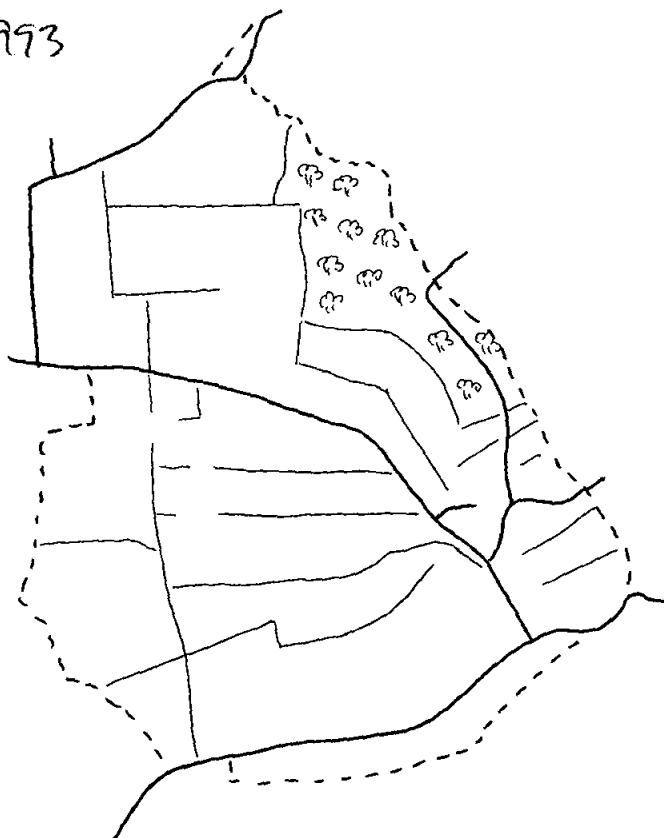

antages, at det er en
fejlt når det undersøges.
Sognet her. som angives
stør her. som på C1

0-1890

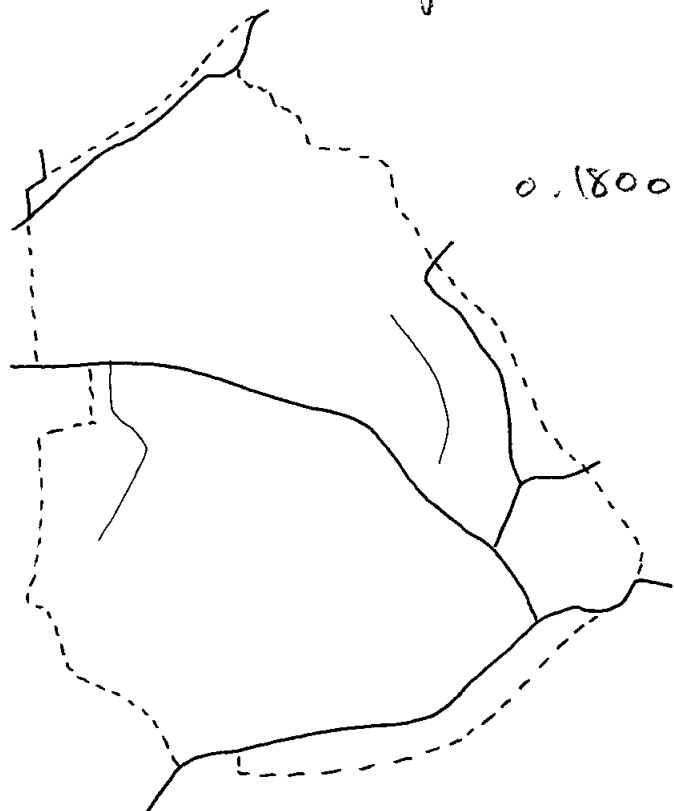
0-1973

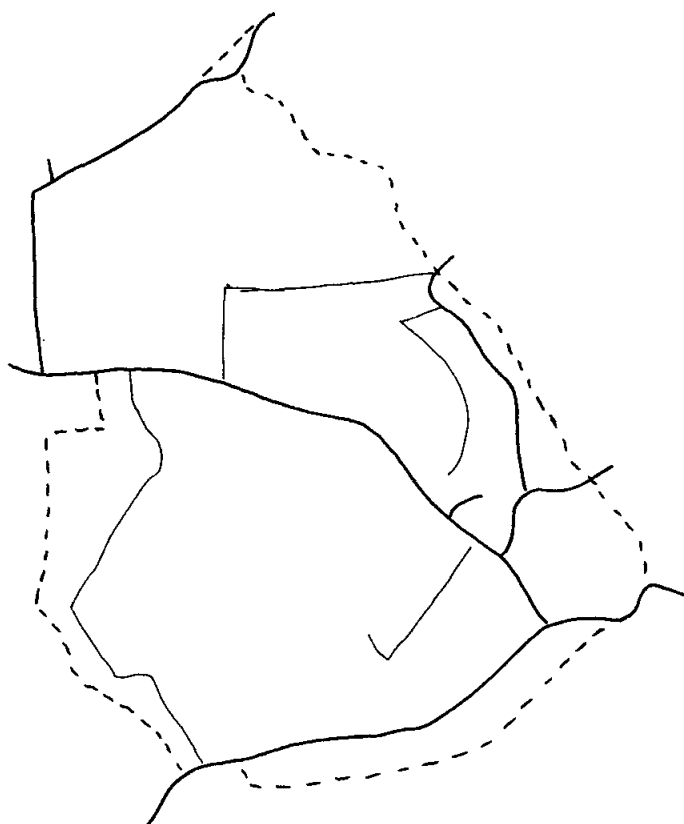
MÅLE - Markstruktur

- a) Markskellene er resterne af en kombineret blok- og stjerneudskiftning, med stjernelodderne inde ved landsbyen, og de uregelmæssige blokke i yderkanten af ejerlavet.
- b) I løbet af 1800-tallet sker en yderligere inddeling af jorden i forhold til udskiftningsfiguren, og en del af skoven opdyrkes. Idag er skellene i skoven væk, og også nogle af markskellene.
- c) Det er pæne tydelige skel.
- d) Det er stadig muligt at få et indtryk af både stjerne- og bloklodder.

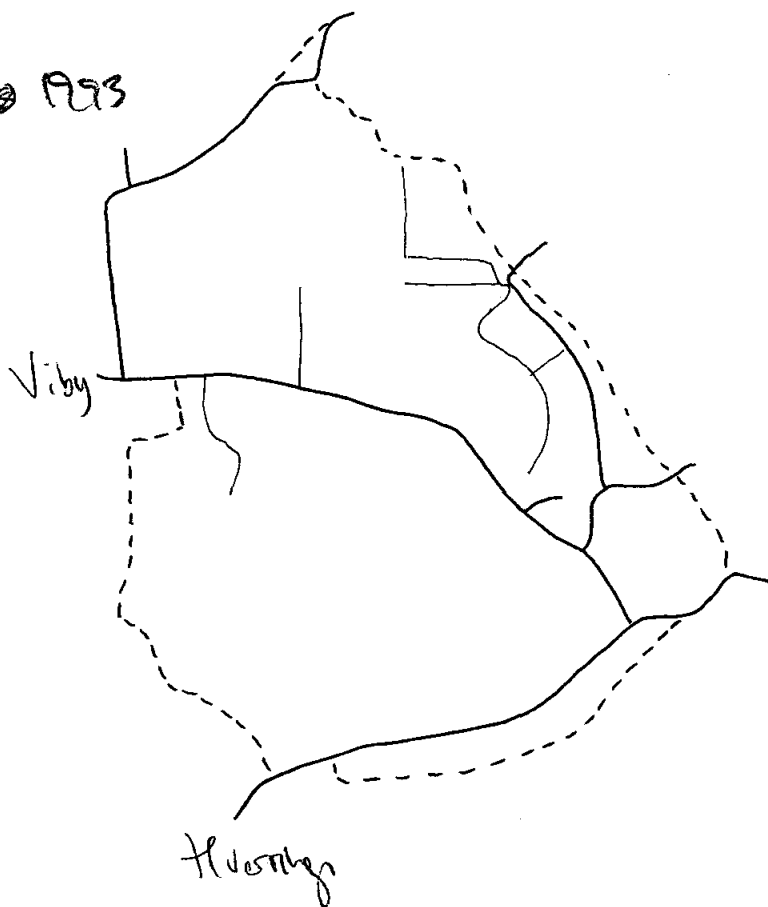
Måle - Vejstakletur

0.1890

1993

MÅLE - Vejstruktur

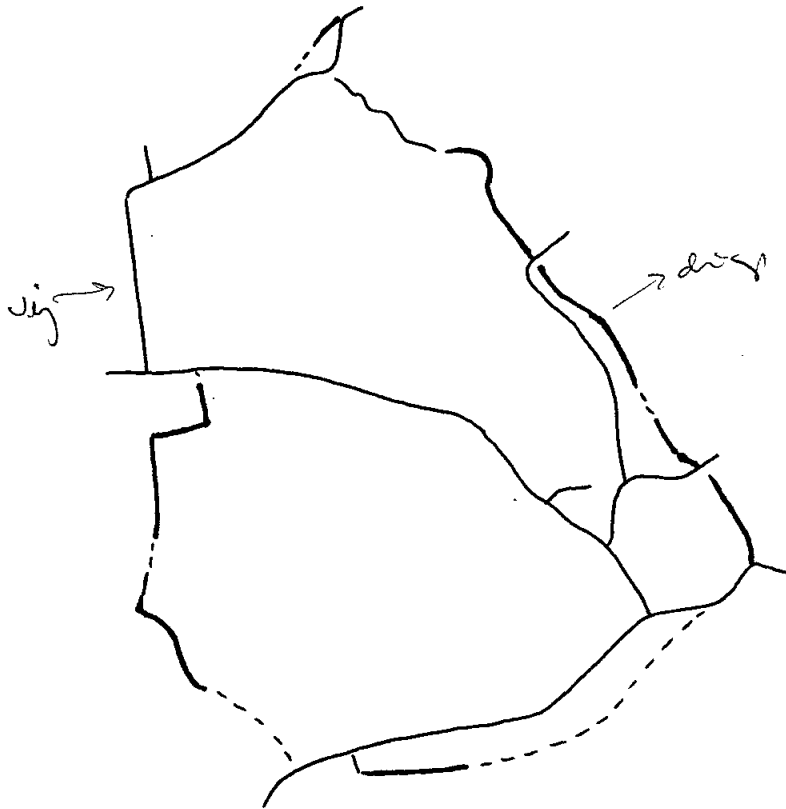
a) Vejen igennem landsbyen går gennem ejerlavet til Viby. Den sydlige vej har forbindelse til Hverringe, den nordlige til Dalby og til kysten. I ejerlavets østlige del et veludviklet net af mindre veje til færdsel i skovområdet.

b) Eneste ændring er at vejene i nord er blevet rettet ud.

c) Vejen i syd tager sig smukt ud med stynede popler, ligesom vejen der danner ejerlagsgrænse (i vest mod Viby) der også har et flot jorddige.

Nåh - østaregrænsen

1993

MÅLE - Ejerlavsgården

- a) I nord og nordvest danner vejene ejerlavsskel, i øst skoven. I syd og sydvest markeres gården nogle steder af dige.
- b) Det er kun muligt at få indtryk af ejerlavsgården langs med vejen i vest og i skoven.

MÅLE - Konklusion

- a) Landsby og ejerlav med velbevaret bebyggelses-, ressource-, mark- og vejstruktur, og delvis bevaret ejerlavsgænse.
- b) Alle landsbystrukturens elementer er til stede. Markstrukturen og ejerlavsgænsen er ikke alle steder mulige at opleve fra vejene.
- c) trusler: - nybyggeri
 - to gårde i landsbyen er faldefærdige.
- d) evt flere vådområder og mere skov.

Radstrup

RADSTRUP - Bebyggelsesstruktur

a) Ejerlavets bebyggelse er koncentreret omkring den nordlige del med huse/husmandssteder og et par gårde, og i den sydlige del med huse og gartnerier. Landsbyen Radstrups tre gårde ligger i midten uden nybe-byggelse. O. 1890 her der desuden ligget en vindmølle lige syd-øst for landsbyen.

b) Ændringerne i bebyggelsesstrukturen er ret markante. Fra at have bestået af fire gårde med udstykninger i ejerlavets nordlige del ved 1890, er ejerlavet idag overplastret med nybyggeri i form af huse og gartnerier.

c) En stor del af 1800-tals bebyggelsen står idag i bindingsværk. Af disse er de fleste i ejerlavets nordlige del i pæn stand, mens flere af tilbygningerne til Radstrups tre gårde er i dårlig stand. Resten af bebyggelsen er grundmurede, heraf fire nyopførelser af 1800-talshuse. Mindst tre husmandssteder langs vejen til Sellebjerg (mod syd) ser ud til at være stats-husmandsbrug.

Hvad der synes som et lokalt særpræg er, at træværket i alle bindingsværksbygninger er malet rødt.

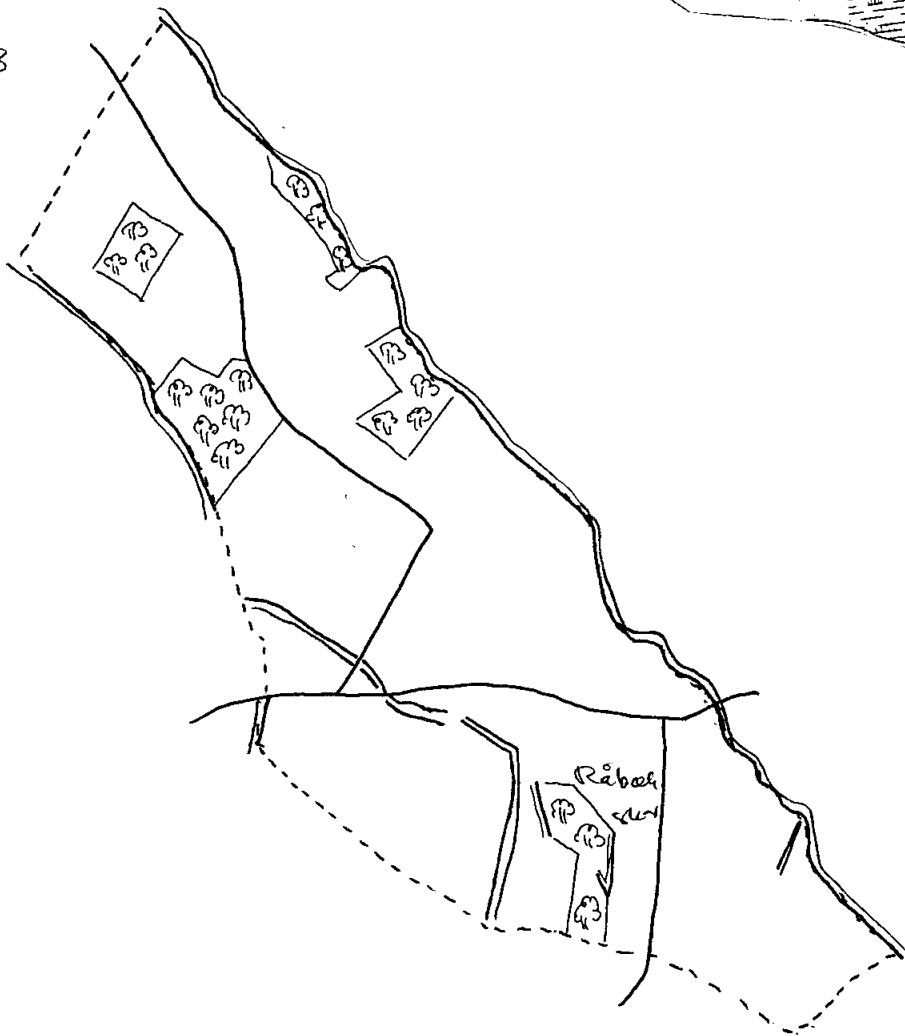
d) Der er ikke de store muligheder for at opleve Radstrup ejerlav i sin 1800-struktur. Nybyggeriet er stort, især virker de mange gartnerier meget voldsomme og dominerende i landskabet. Den røde farve på bindingsværket gør dog at 1800-tals husene træder frem fra den øvrige bebyggelse.

Radstrup - resources

a. 1800

a. 1990/93

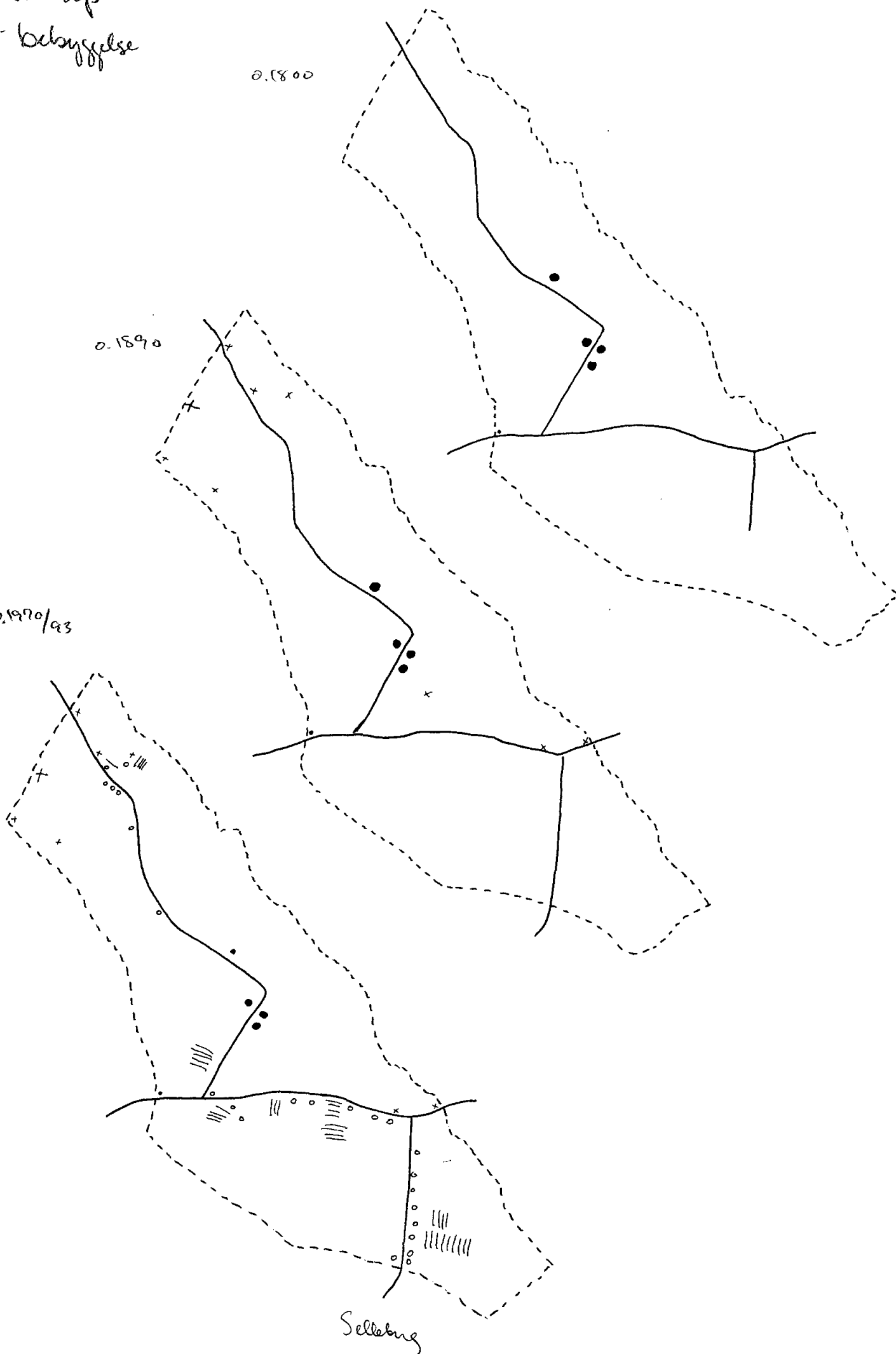

Radstrump
- bebyggelse

0.1800

0.1890

0.1970/a3

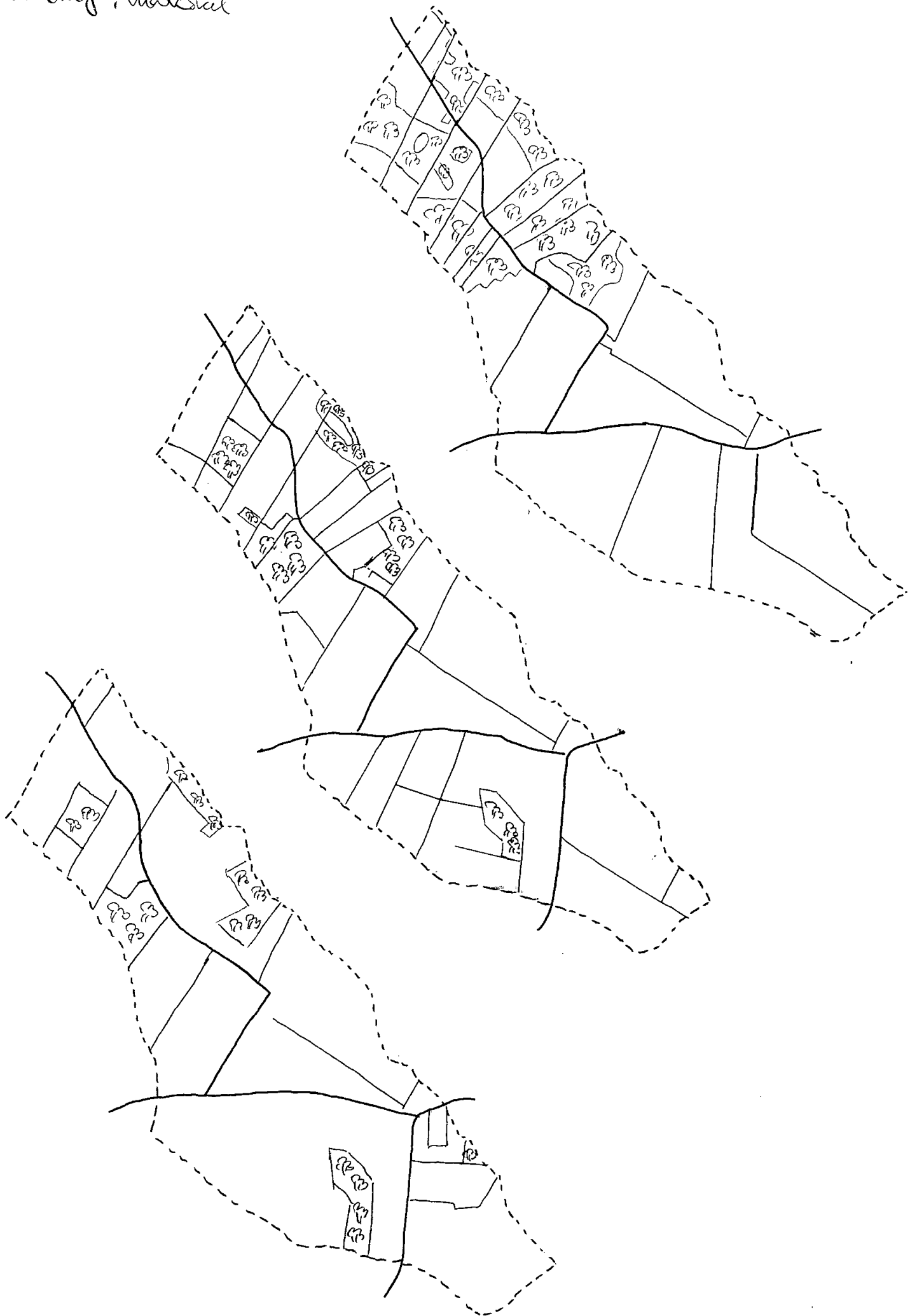
RADSTRUP - Ressourcestruktur

- a) Radstrup ejerlav har idag agerland, flere mindre skovområder og flere å-løb og grøfter.

- b) Skovarealerne i ejerlavets nordlige del er blevet mindre, Råbæk skov i syd er oprettet i to omgange efter 1800. Af de mange større vådområder er idag kun selve vandløbene tilbage, vådområderne er tørlagte. Et vandsted og en grusgrav er forsvundne fra midt i ejerlavet.

- c) Både skov og vandløb kan ses og opleves fra vejene.

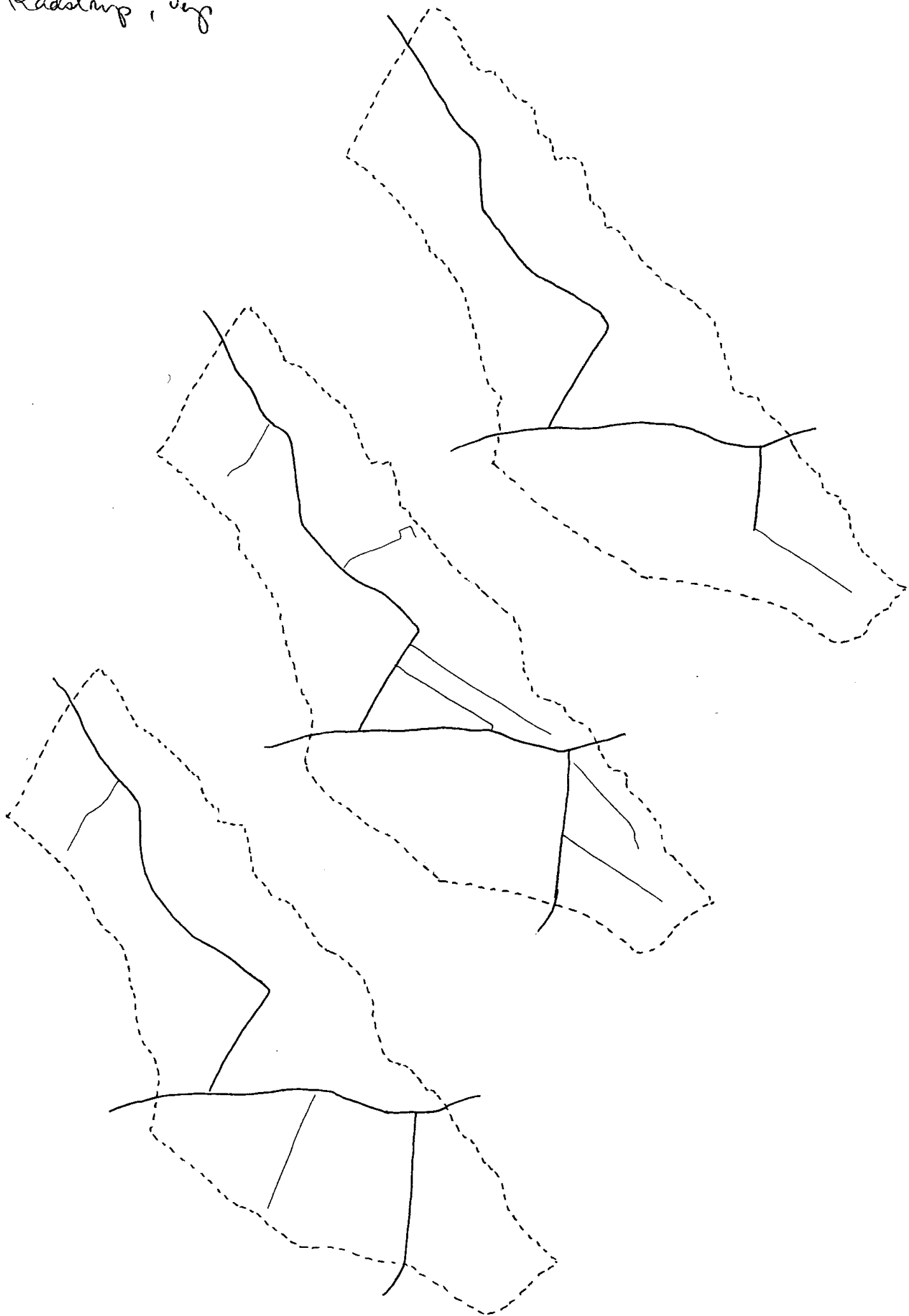
Radstony, marshes

RADSTRUP - Markstruktur

- a) Markstrukturen idag er resterne af en kombineret stjerne- og blokudskiftning. Desuden bærer ejerlavet præg af flere mindre skovområder der medvirker til en markopdeling.
- b) Ændringer består for den nordlige del af ejerlavet i at flere diger er forsvundne, nogle af dem muligvis i forbindelse med at skovarealet mindskes. I den sydlige del sker der i 1800-tallet en øgning i antallet af diger. De er allesammen væk idag.
- c) -
- d) Bebyggelsen i ejerlavet gør det svært at se resterne af udskiftningens markstruktur.

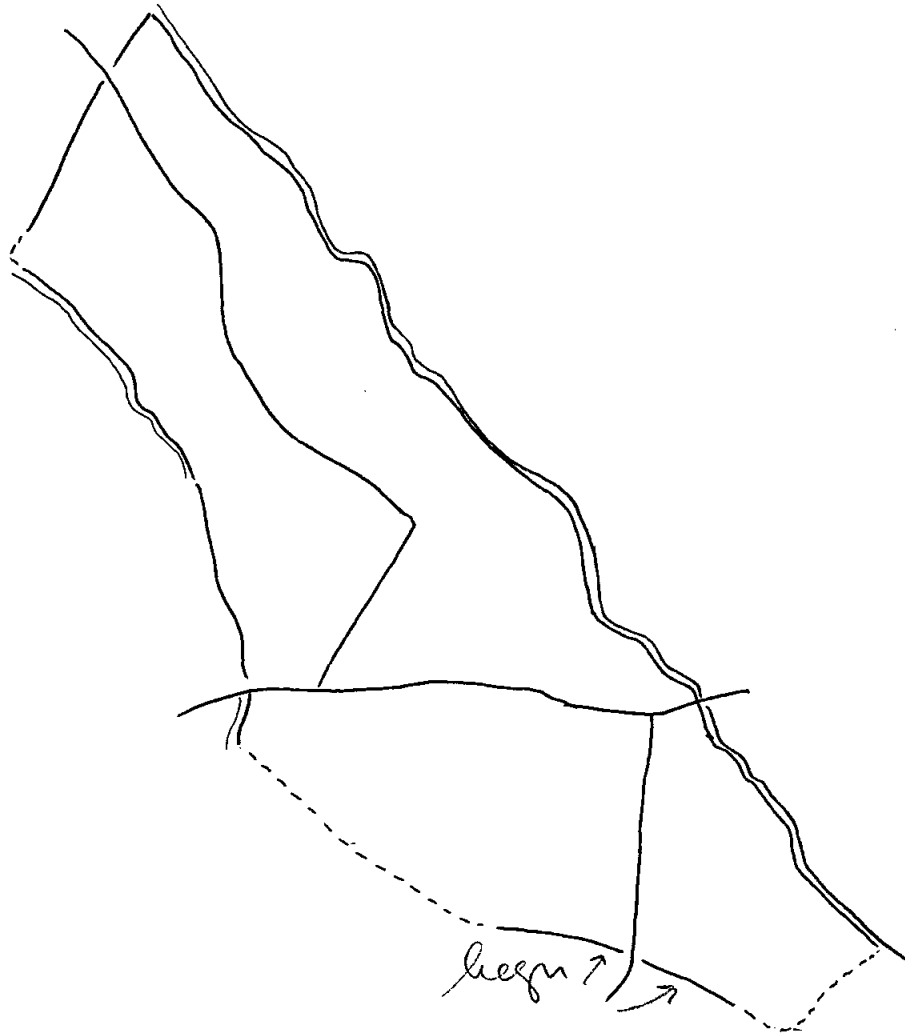
Radstump, vjg

RADSTRUP - Vejstruktur

- a) Vejstrukturen er velbevaret. Der er kun sket én ændring, nemlig en forlængelse af den sydgående vej mod Sellebjerg.

Radstrasse, eislaussgränze

RADSTRUP - Ejerlavsgården:

- a) Ejerlavsgården er bevaret i næsten hele sit forløb, primært som vandløb. I det sydvestlige hjørne lader åen dog til at være rørlagt.
- b) Ejerlavsgården kan opleves ved alle vejene.

RADSTRUP - Konklusion

a) Velbevaret ressource- og vejstruktur, samt ejerlavsgænse. Delvis bevaret bebyggelses- og markstruktur.

b) Ny bebyggelse gør det svært at få indtryk af udskiftningslandskabet, særligt drivhusene i ejerlavets sydlige del er meget dominerende.

c) -

d) -

Rågelund

RÅGELUND - bebyggelsesstruktur

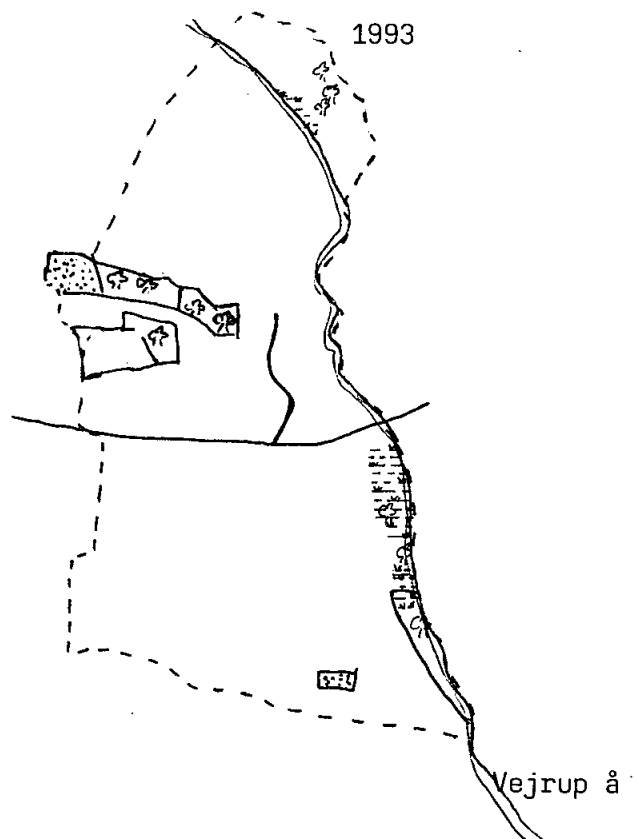
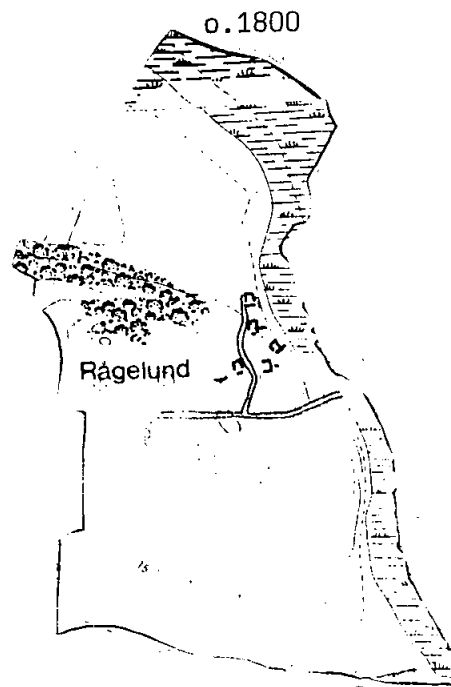
a) Bebyggelsesstrukturen i Rågelund ejerlav består i dag af gårdene nord for den øst-vest-gående landevej, forskellige bebyggelser langs landevejen og en hussamling med et husmandssted ved den sydlige ejerlavsrind.

b) Ser vi på de ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er 1800-tals bebyggelsen bevaret, men der er kommet en del nyere bebyggelser til. Imellem 1800 og 1890 flyttedes den ene af gårdene i landsbyen lige over på den anden side af bygaden, og der udstykkedes et husmandsbrug "Bakkely" mod sydvest, et husmandsbrug mod syd og et hus, en smedie og et hus mod nordøst. Efter 1890 er der blevet opført 9 huse mere, der er blevet placeret i forbindelse med den eksisterende bebyggelse. To af husene har haft drivhusdrift, men de benyttes ikke længere. Det vestligste hus er blevet en fabrik, mens husene mod øst nu rummer et børnehjem med tilhørende funktionærboliger.

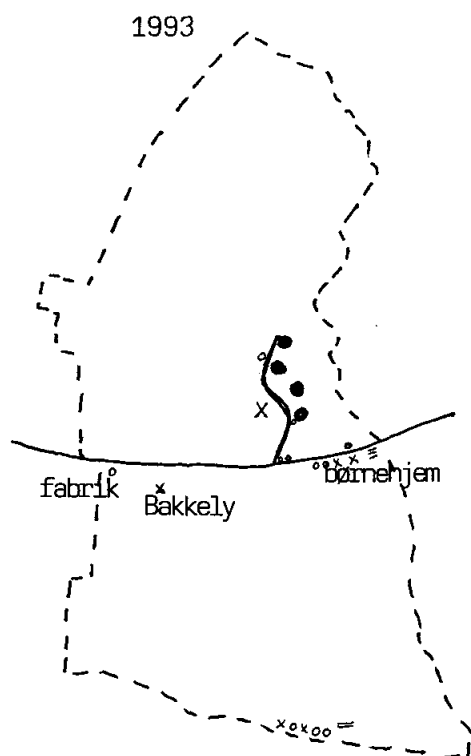
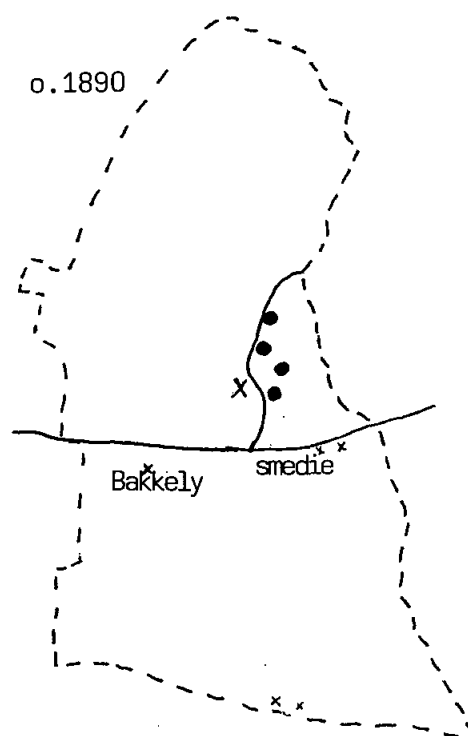
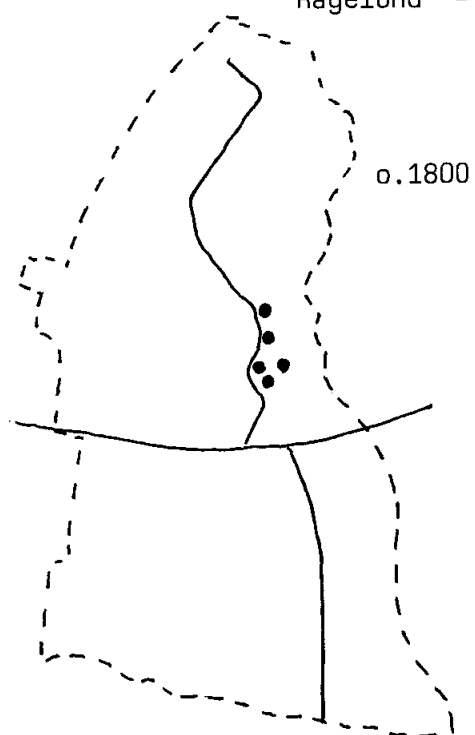
c) Der er tale om en meget blandet byggestil spændende fra nyere parcelhuse, store murede landbrugsbygninger, grundmurede ældre bygninger og enkelte bindingsværkslænger ved gårdene.

d) Oplevelsesværdien af bebyggelsesstrukturen er god, fordi de nyere bebyggelsesenheder er blevet placeret på en måde, så det stadig er muligt at se 1800-tals strukturen med de 5 gårde tydeligt. Den ene gård er blevet flyttet en smule, men dens gamle placering kan stadig ses, da tomten er frilagt.

Rågelund - ^{Ressource}~~resurser~~struktur

Rågelund - bebyggelsesstruktur

RÅGELUND - ressourcestruktur

a) Ressourcestrukturen i Rågelund ejerlav består i dag af et vådbundsområde med lidt skov mod nord, et større eng-/overdrevsområde langs Vejrup Å mod sydøst, et mindre skovområde vest for bykernen og ellers agerarealet.

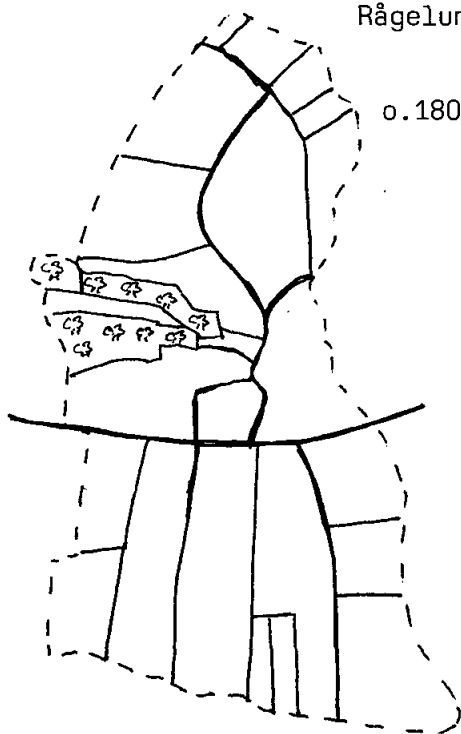
Det nordligste vådbundsområde er en blanding af rørskov, skov og eng. Det sydvestligste ligger i et meget kuperet område ned til Vejrup Å. Det er en blanding af eng og overdrev med græs, buske og træer. Skoven er løvskov.

b) Ser vi på de ændringer der er sket fra 0.1800 og op til i dag, så er alle ressourcetyperne blevet bevaret, men vådbunds- og skovarealet er blevet indskrænket noget til fordel for en udvidelse af agerarealet.

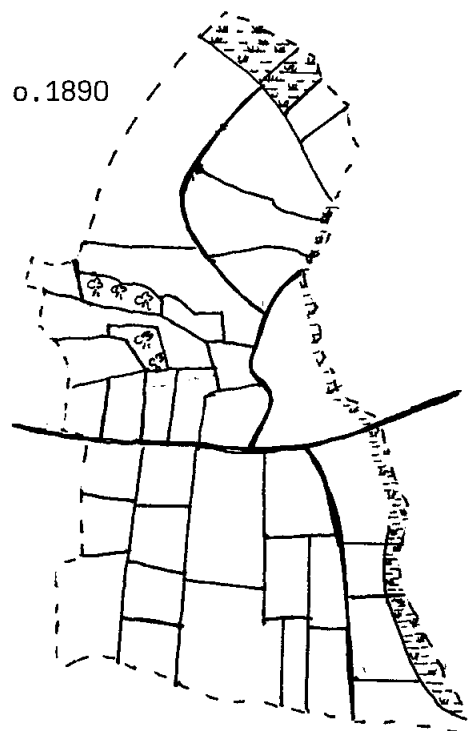
c) Oplevelsesværdien er god, fordi vi endnu har alle de oprindelige ressourcetyper bevaret, selv om de er blevet indskrænket noget. En del af overdrevsarealet benyttes af børnehjemmet til boldbane, fårehold, hytter o.l.

Rågelund - markstruktur

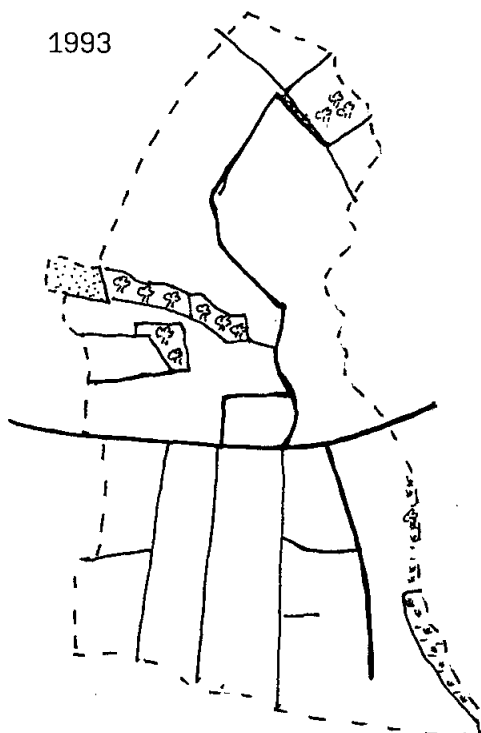
o.1800

o.1890

1993

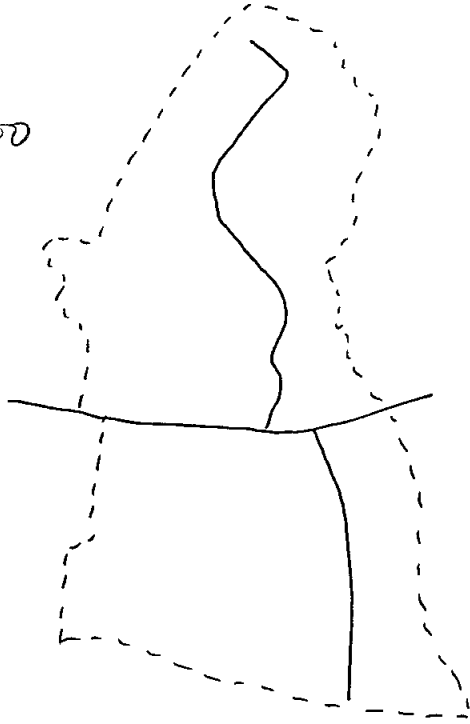

RÅGELUND - markstruktur

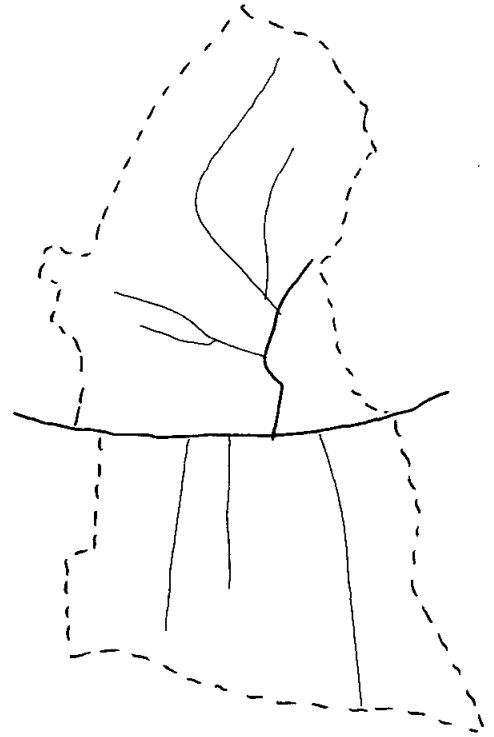
- a) Markstrukturen i Rågelund ejerlav består i dag af nogle store marker med en uregelmæssig form nord for landevejen, lange, regulære marker syd for landevejen, enkelte små lodder i det nordligste vådbundsområde og 5 små lodder ved skoven.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket fra o.1800 og op til i dag, så er der forsvundet enkelte skel i agerarealet nord for landevejen, i det nordlige vådbundsområde og ved eng-/overdrevsområdet mod sydøst. Opdelingen i 5 små skovlodder, hvoraf kun de 3 er plantet til med skov i dag passer meget godt med de eksisterende 5 gårde o. 1800, men udparcelleringen var tilsyneladende lidt anderledes o.1800 og skelforløbet får først sit nuværende forløb imellem 1800 og 1890. I skellet mellem bygaden og skoven kan vi se formen på de højryggede agre, som diget er bygget på tværs af.
- c) Skellene består de fleste steder af tydelige diger bevokset med levende hegn. Det nordligste, der løber fra bygaden og ned til vådbundsområdet er et ret højt stendige.
- d) Oplevelsesværdien er rimelig god, fordi en så stor del af 1800-tallets skelstruktur er bevaret, og den står så tydeligt frem.

Rägelbund - vjstnuktus

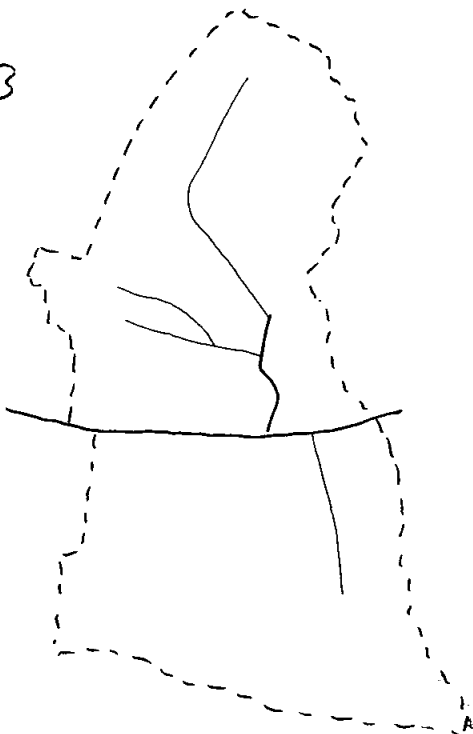
o.1800

o.1890

1993

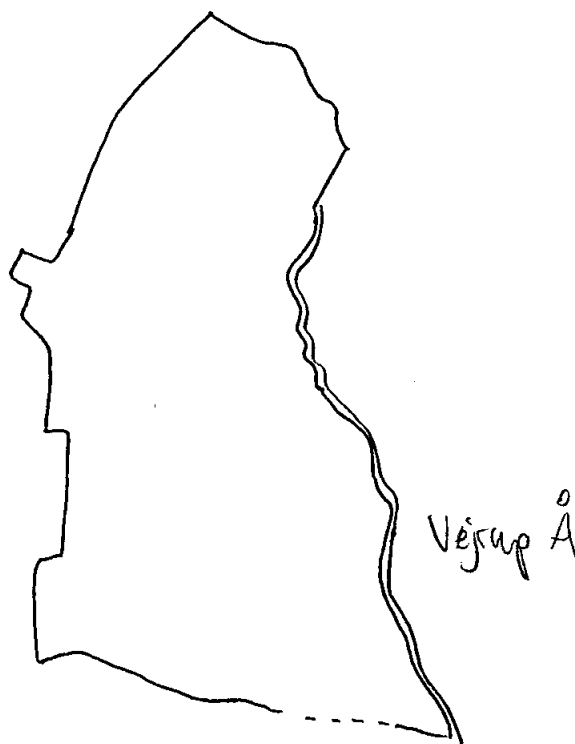

RÅGELUND - vejstruktur

Vejstrukturen i Rågelund ejerlav består i dag af den øst-vest-gående landevej, en slynget bygade mod nord, der fortsætter ud i en markvej, og en markvej mod syd.

Der er ikke sket ændringer i hovedvejsstrukturen fra o. 1800 og op til i dag. En del af vejforløbet ligger dog nu hen som markveje.

Rågelund - ejerlavsgørnse

--- ikke eksisterende afgrørnsning

RÅGELUND - ejerlavsgørænse

- a) Ejerlavsgørænsen omkring Rågelund ejerlav er bevaret næsten hele vejen rundt. Den er er blanding af diger, diger bevokset med levende hegn og vandløbet Vejrup Å.
- b) Oplevelsesværdien er god, fordi en så stor del er bevaret og den står tydeligt frem i landskabet.

RÅGELUND - konklusion

a) I Rågelund ejerlav er der tale om en rimelig velbevaret 1800-tals struktur, som står tydeligt frem, fordi de senere ændringer der er foregået, ikke har været særlig omfattende eller placeret, så den dækker over den oprindelige struktur.

Bebyggelsesstrukturen er velbevaret og de enkelte nyere bebyggelser, der er kommet til, er hovedsageligt blevet placeret udenfor landsbykernen. Alle ressourcetyperne er bevaret, men vådbundsområderne er blevet indskrænket en smule og skovarealet reguleret lidt.

Marksstrukturen fra o.1800 er i store træk bevaret med tydelige skelafmærkning.

Vejstrukturen er uændret. Ejerlavsgården er bevaret næsten hele vejen rundt.

b) Særligt ejerlavets nordlige del er god og nem at overskue. Ejerlavets sydlige del har mere ny bebyggelse og er svær at komme til.

c) -

d) -

Sdr. Broby

SØNDER BROBY - Bebyggelsesstruktur

a) Kirkelandsbyen Sdr.Broby er, sammen med udvidelsen Brobyværk, placeret midt i det aflange ejerlav. Bebyggelseskoncentrationen er størst i Brobyværk, men alle seks udfaldsveje har spredt bebyggelse.

Sdr.Broby er bygget op med gårdene nord for hovedvejen, og huse ved kirken, samt møllen, kroen og husbebyggelsen på Åvænget syd for hovedvejen. Sidstnævnte er muligvis oprettet i forbindelse med våbenfabrikken "Brobyværk"(1648-1658), som arbejderboliger.

I skovens nordlige del ligger skovfogedhuset.

b) Ejerlavet har haft en voldsom bebyggelsesudvikling i nyere tid. I 1800-tallet kommer en del huse og husmandssteder til, bla fem langs Husmandsgyden som dog nævnes allerede på O1-kortet, mest udenfor selve Sdr.Broby. Brobyskovgård (1) flyttes udenfor skoven (til 77).

Også i 1800-tallet kommer jernbanen (Fåborg-Assens-banen) gennem ejerlavet og der bliver station lige nord for landsbyen. Den nye by, Brobyværk, vokser dog ikke op omkring stationen, men istedet mod vest og syd-vest.

c) I landsbyen er tre gårde mest i bindingsværk (11-31-6), sidstnævnte er dog faldefærdig og tilsyneladende ubeboet.

Vandmøllen er i nyrestaureret bindingsværk med stråtag, og fredet. Flere af husene i landsbyen er ligeledes i bindingsværk.

Stort set resten af bebyggelsen i ejerlavet er grundmuret med fast tag.

d) Selve landsbyen Sdr.Broby er bemærkelsesværdig upåvirket af den tilkomne bebyggelse i Brobyværk. Det gælder også Husmandsgyden og området vest og syd herfor.

Brobyværk er meget ucharmerende.

0.1890

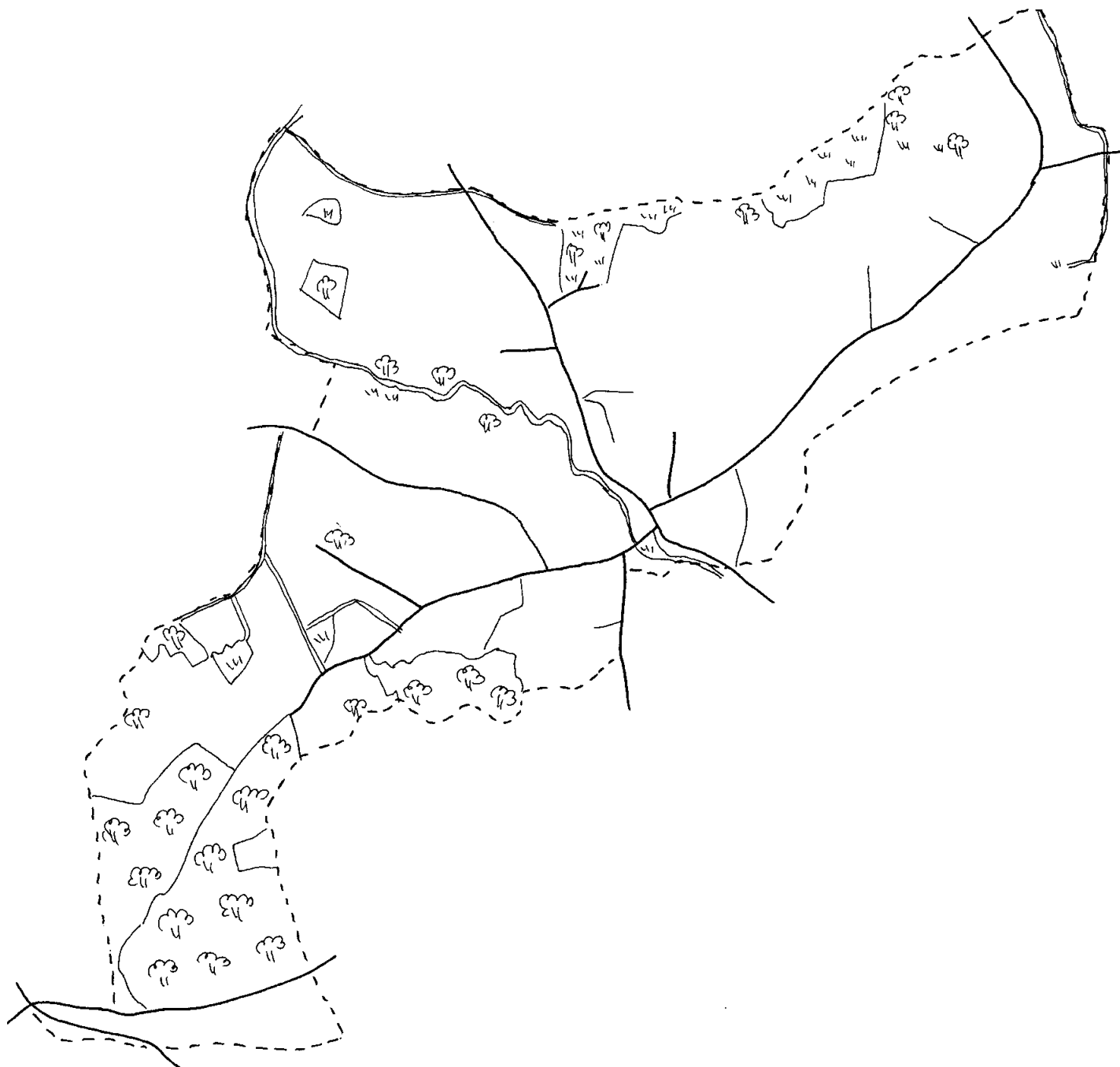

1999

0.1800

SØNDER BROBY - Ressourcestruktur

a) Ejerlavet har både ager-, skov- og vådområder. Brobyskov i den sydlige del, vådområder langs Odense Å, der løber tværs gennem ejerlavet, og i den nordlige del, bla Surmose, og så ager for resten.

b) Vådområderne er indskrænket betydeligt til flere dræningsgrøfter. Skovområdet er udvidet en smule.

c) Brobyskov er nem at gå i, og har flere kulturhistoriske levn. Der er højryggede agre (registratur 186A), og tegn på jernalderagerbrug med dyrkningsterrasser og skel. Der er en fægyde, og hvad der kan være en opsamlingsfold.. Sidst er der en mølledæmning i skovens sydlige del.

Surmose er vanskelig at komme til, og ikke specielt spændende.

21800

eflw 01

1890

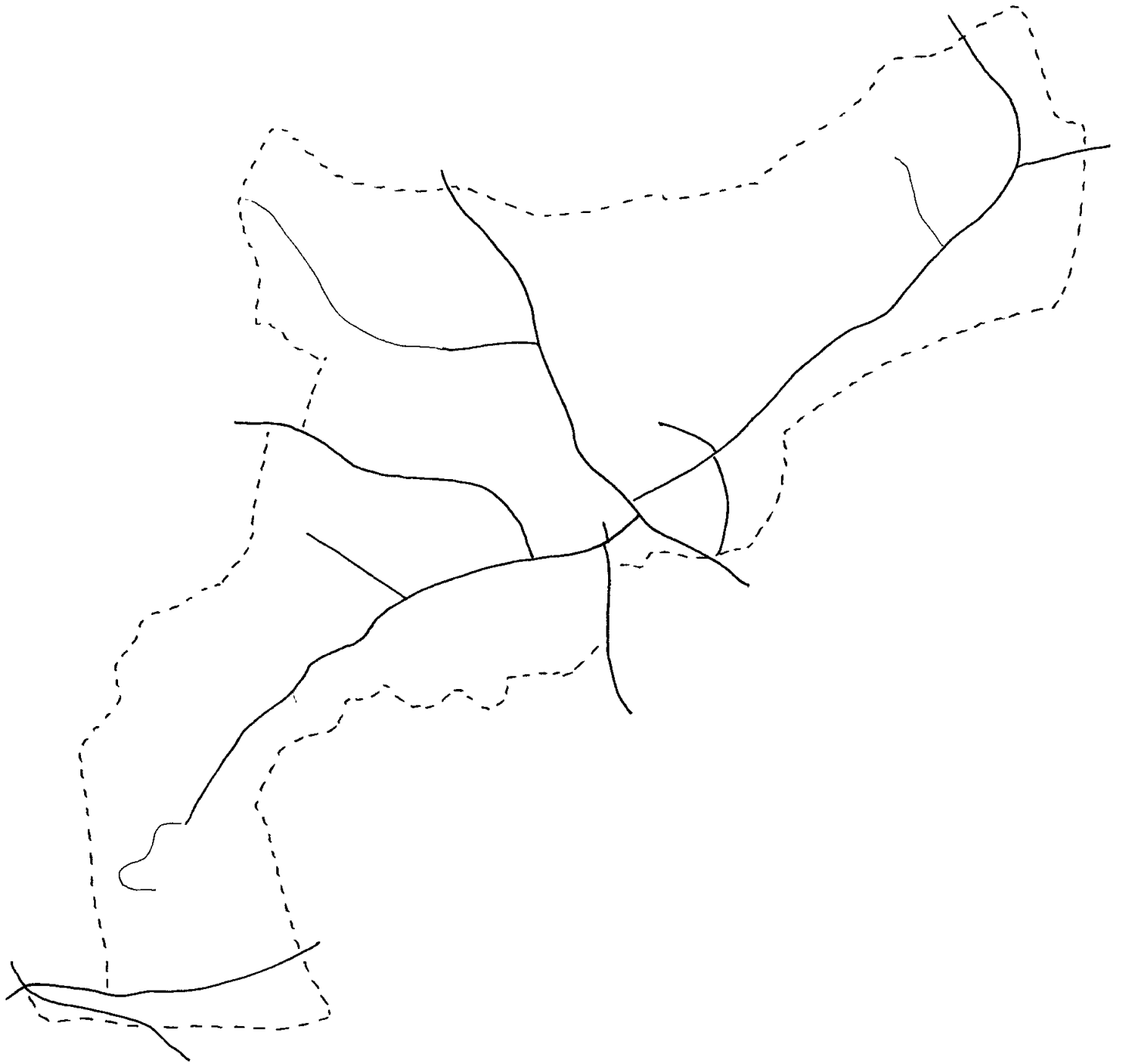
1990

SØNDER BROBY - Markstrukturen

- a) Markstrukturen idag har rester af den oprindelige blokudskiftning, samt bærer præg af at området langs åen er vådt, og har haft englodder.
- b) Markstrukturen har gennemgået en mærkværdig udvikling, som der ikke umiddelbart er fundet en forklaring på. Fra en enkel blokudskiftning, til på 1890-kortet at være voldsomt opdelt/udstykket, uden medfølgende husbebyggelse. Fæstegodset blev først solgt fra i 1916, så det kan ikke have været opløsning af selvejergårde i husmandssteder. Markskellene er desuden angivet som diger og ikke dræningsgrøfter, så det kan heller ikke forklares med det våde terræn.
- c) Næsten alle markskellene er diger med levende hegn.
- d) Der er mest at se fra vejen mod Ståby og fra Husmandsgyden.

Vänet
a. 1800

Veje

0.1890

4g 1990

SØNDER BROBY - Vejstrukturen

a) Ejerlav og bebyggelse gennemskæres af en større vej mellem Nr.Broby og Hillerslev. Herfra går mod syd-vest en vej til skoven, hvorfra mod nord-vest går vej til Allerup og mod syd til Tørringe.

Fra den gennemgående vej mod nord-øst går en vej gennem Sdr.Broby mod Ståby og med sidevej til Ølsted. Syd for Brobyskov løber to mindre veje dels fra Søbo mod Tørringe, dels fra Allerup mod Vester Hæsing.

Derudover er der sidevejene Husmandsgyden, vest for bebyggelsen, Åvænget med småhuse, Overlundvej med tre af landsbyens gårde, og en vejforbindelse mellem Ølstedvej og hovedvejen.

Endelig er der i nyere tid kommet adskillige villaveje til i Brobyværk.

b)Vejstrukturen har ikke ændret sig synderligt. En mindre vej i Sdr.Broby er væk, og vejforløbet i Brobyskov har forandret sig lidt. I en periode omkring 1890 gik jernbanen gennem ejerlavets nordlige del, med station lige nord for landsbyen. Jernbanen er væk igen allerede o.1950.

spilwaggrænur

SØNDER BROBY - Ejerlavsgården

a) Ejerlavsgården er næsten fuldstændig bevaret. Mest som vandløb, men også med dige og levende hegn.

b) Problemet med vandløb som ejerlavsgårde er, at de ikke tegner sig tydeligt på afstand, men er man opmærksom på det, kan man sagtens få indtryk af gården. Mod syd-vest og nord-vest gør levende hegn gården helt tydelig fra vejen. Syd for Brobyskov går ejerlavsgården nedenfor en stejl skråning, og virker voldsomt.

SØNDER BROBY - Konklusion

a) Velbevaret bebyggelses- og vejstruktur og ejerlavsgrense. Delvist bevaret ressource- og markstruktur.

b) Selve landsbyen og Husmandsgyden er nemme at få indtryk af, tildels også vådområderne, markstrukturen og ejerlavsgrensen. Desuden er skoven fyldt med kulturhistoriske levn.

Meget dominerende i landskabet er dog Brobyværk og bebyggelsen op langs vejen til Nr.Broby.

c) trusler: - fældning af de levende hegn i skellene.
- ny bebyggelse i landsbyen og Husmandsgyden.

d) reetablering: -

Sdr. Åby

SØNDER ÅBY - Bebyggelsesstruktur

a) Bebyggelsen i ejerlavet er koncentreret i landsbyen i ejerlavets vestlige del, med kun en enkelt gård og nogle få huse udenfor selve landsbyen.

Landsbyens gårde og huse er placeret langs den øst-vestgående bygade samt en lille sidevej mod syd.

Der er i ejerlavet syv aktive landbrug.

b) To af landsbyens gårde er flyttet hver ca. 100m. En nyere gård er placeret syd-vest for landsbyen. Seks huse er væk, og det dobbelte kommet til.

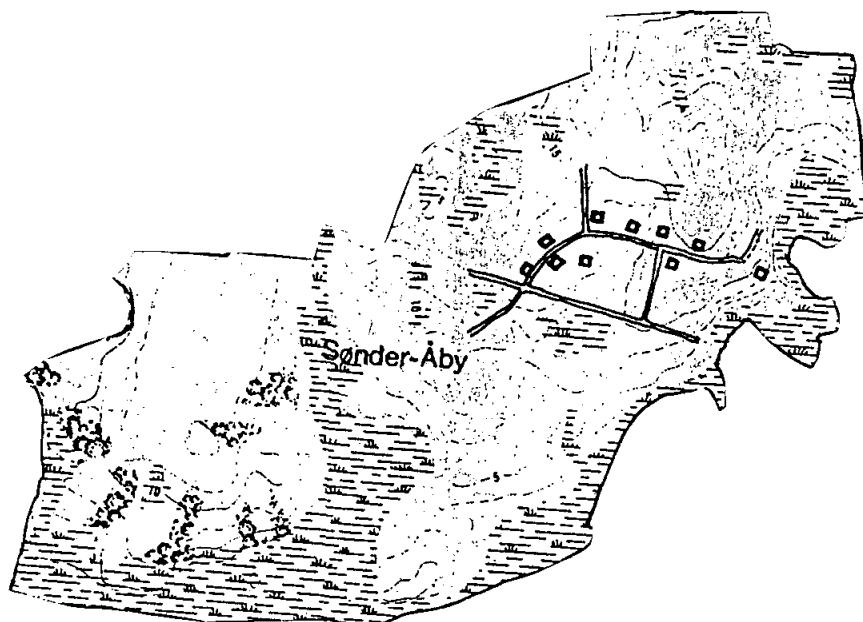
c) Det meste af bygningsmassen er grundmuret med fast tag. Nogle huse og nogle landbrugsbygninger er i bindingsværk med fast tag eller stråtag.

d) Bebyggelsesstrukturen er velbevaret med gårde og huse på de oprindelige tomter. De nyere huse ændrer ikke billedet af landsbyen. Den åbne plads mellem præstegården (gård 1) og Løsgyden giver landsbyen en flot udsigt ned mod Lillebælt.

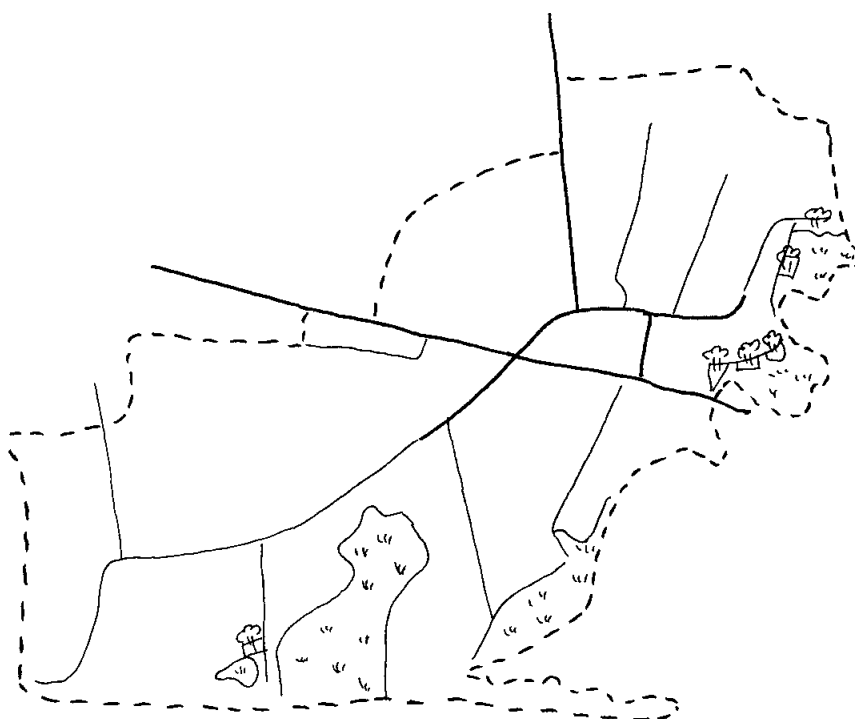
Den ringe bebyggelse i resten af ejerlavet bevarer indtrykket af det åbne før-udskiftnings-landskab.

1800

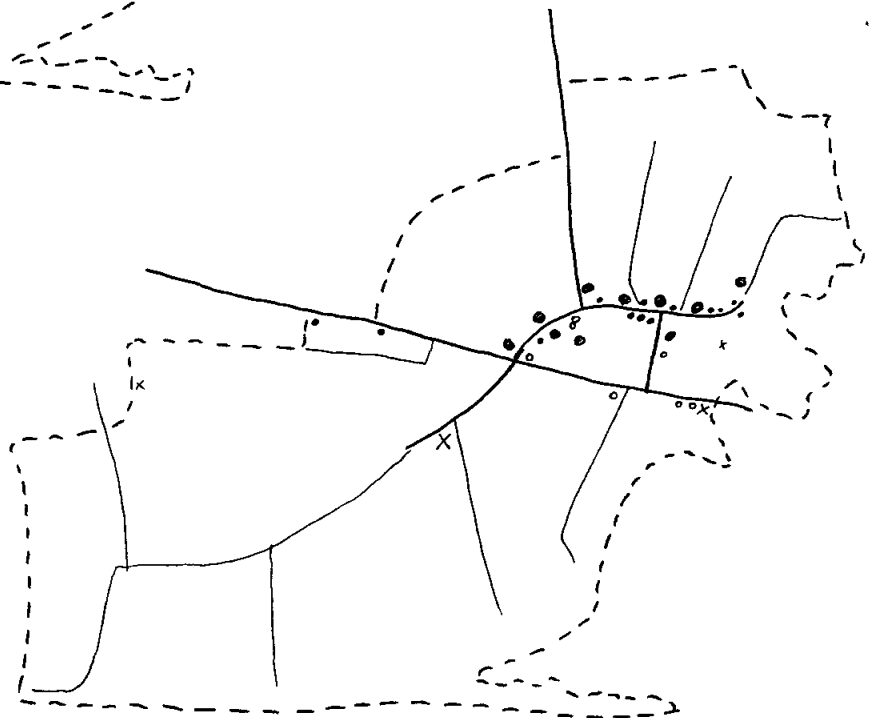
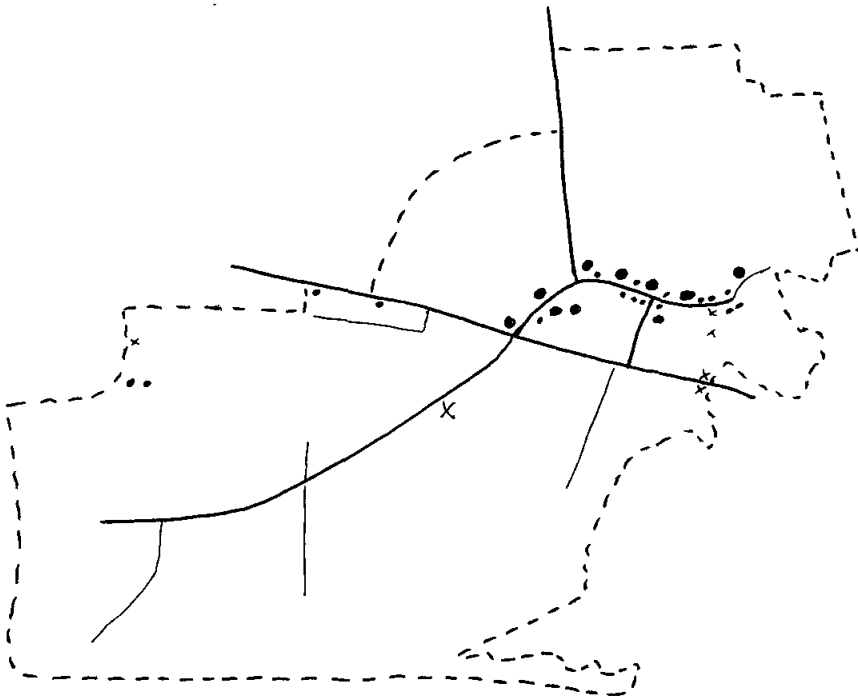
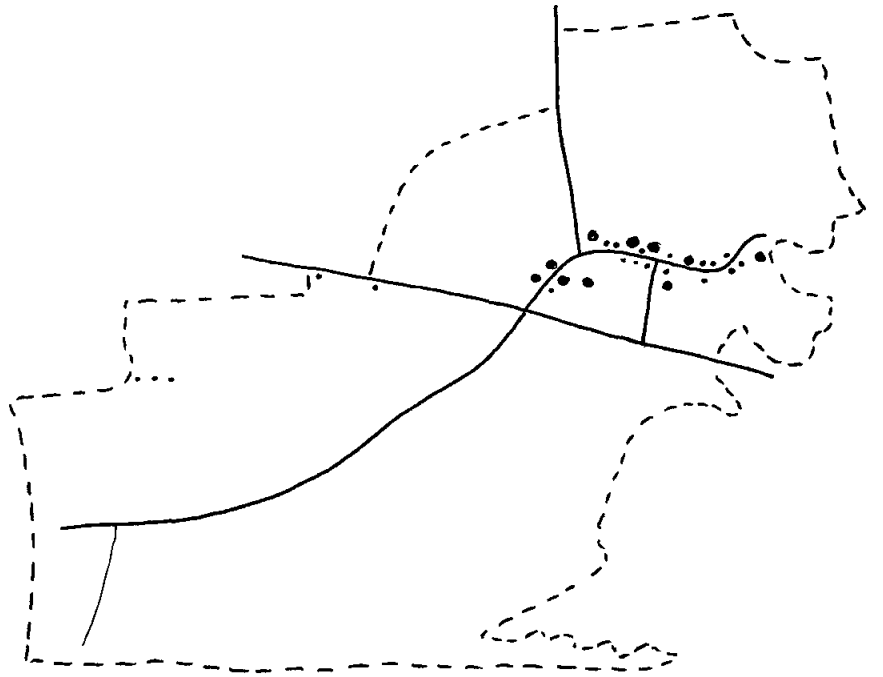
0.1800

0.1997

Carbonyl
11

SØNDER ÅBY - Ressourcestruktur

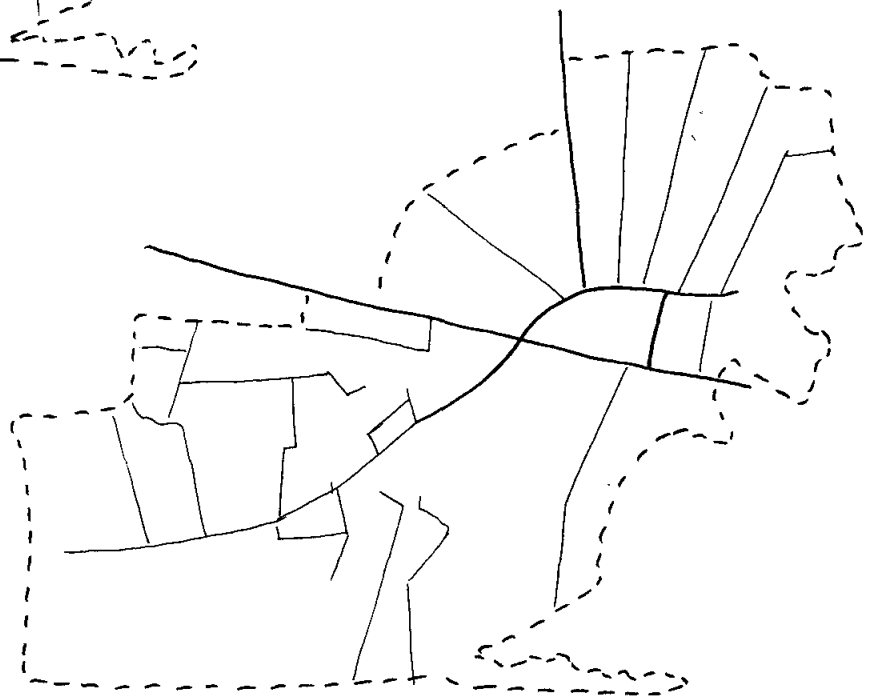
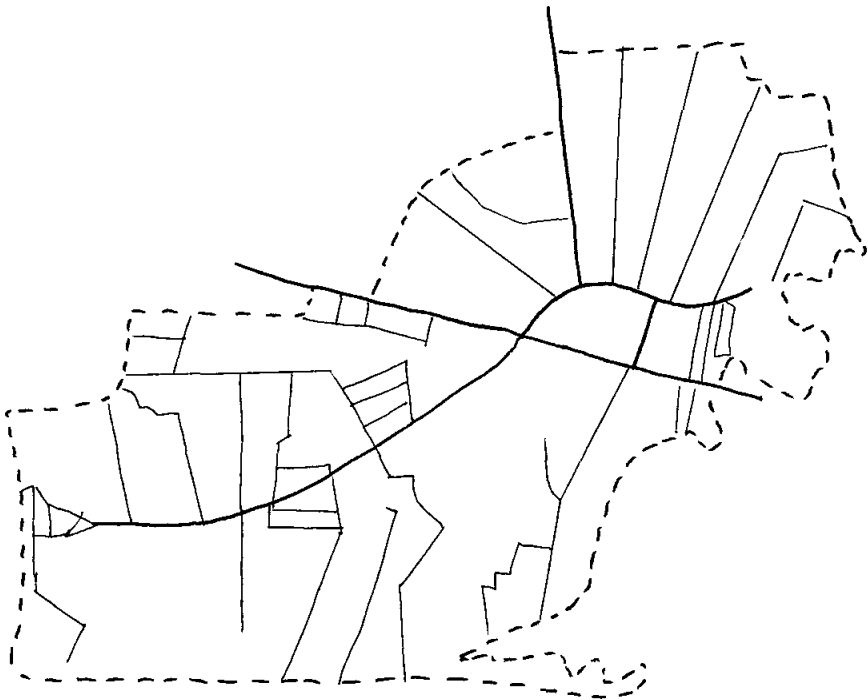
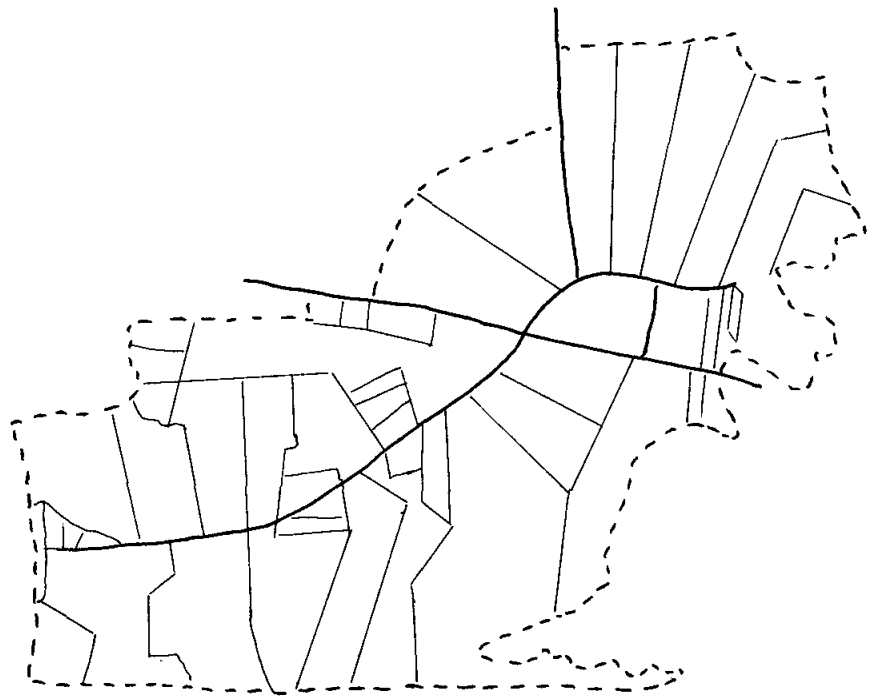
a) Ejerlavet er domineret af agerbrug, men har flere store vådområder langs kysten og Brænde Å.

b) Vådområderne i det syd-vestlige hjørne er væk med samt nogle små skovområder. Resten af vådområderne er bevaret i fuldt omfang.

c) Vådområderne er let tilgængelige via markveje og, pga at landskabet skråner ned mod kysten, lette at få indtryk af.

Vådområderne langs Brænde Å kan ses fra Ålækkegården for den nordlige dels vedkommende, og fra landevejen for den sydlige del. Det sidstnævnte kompliceres dog af manglende muligheder for parkering langs vejen.

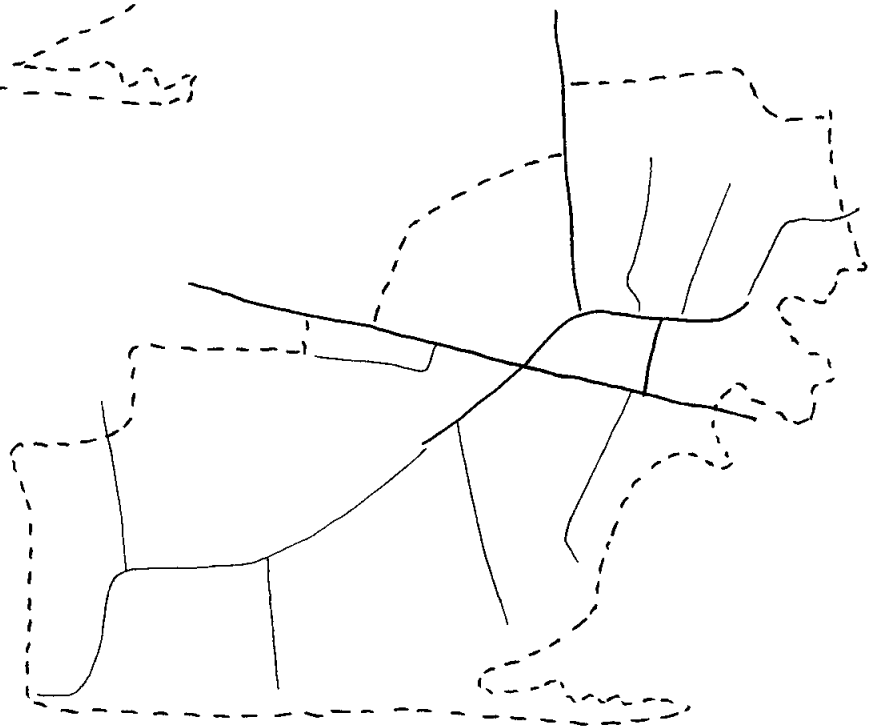
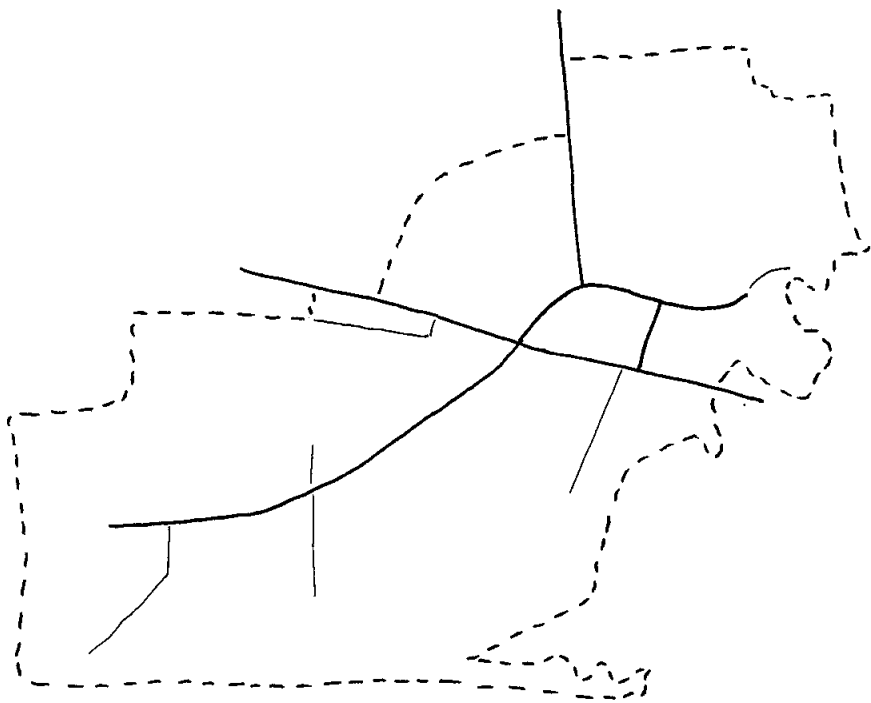
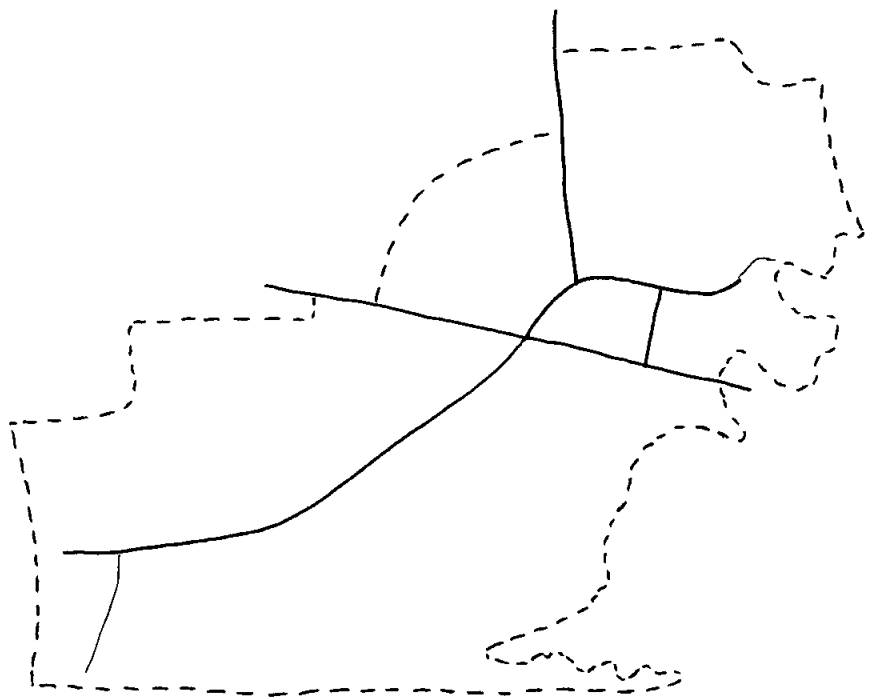
mailestru

SØNDER ÅBY - Markstruktur

- a) Markskel i stjerneudskiftning nord og vest for landsbyen. I syd rester af en uregelmæssig blokudskiftning.
- b) Der er forsvundet skel i ejerlavets sydlige del, særligt ned mod kysten.
- c) De fleste af markskellene er jorddiger. Alle skellene har høje, tætte, levende hegn.
- d) Markstrukturen tegner sig flot i landskabet pga de levende hegn.

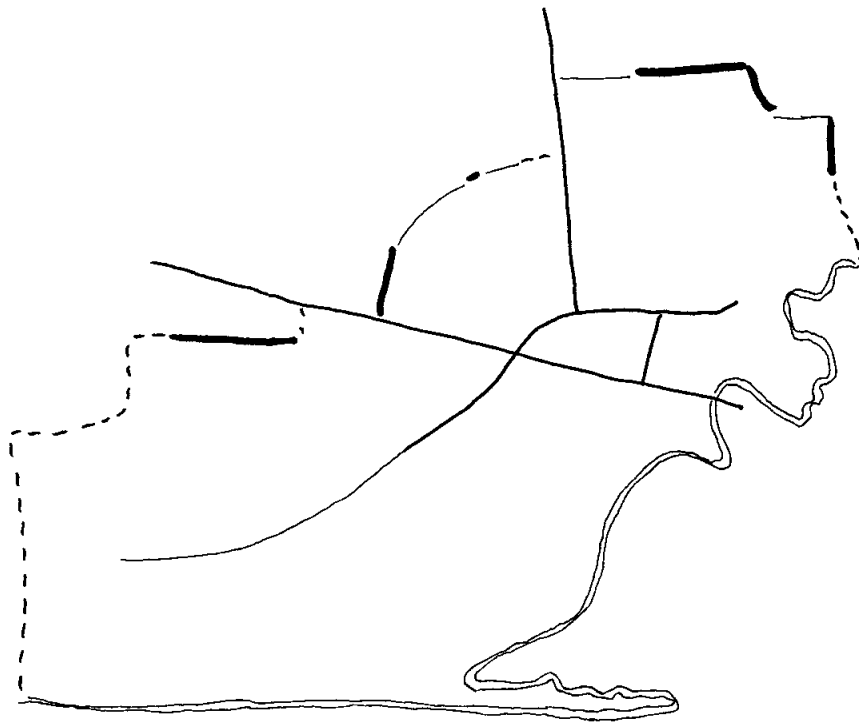
Fig. 2

SØNDER ÅBY - Vejstrukturen

- a) Landsbyens bygade udgår fra vejen til Wedelsborg, midt i ejerlavet. En lille vej går mellem bygaden og Wedellsborgvejen, og en større til Husby. Mod syd løber fra Wedellsborgvejen en vej ned langs vådområderne.
- b) Hovedvejnettet er uforandret. Markvejene er der flyttet med.

εφελουξιασε ο 1990

SØNDER ÅBY - Ejerlavsgården

a) Ejerlavsgården består mod nord af diger og levende hegn, mod syd og øst af vand, hhv Lillebælt og Brænde Å. Ejerlavsgården er ikke markeret mod vest.

b) Grænsen kan opleves mod nord ved vejen til Husby, og Brænde Å ved vejen til Emtekær. Kystlinjen kan ses tydeligt fra landsbyen pga det skrånende terræn.

SØNDER ÅBY - Konklusion

a) Sdr.Åby er en velbevaret landsby og ejerlav, uden meget nybyggeri. Ressourcestruktur, vej- og markstruktur er velbevaret. Ejerlavsgården delvist bevaret.

b) En på næsten alle områder flot og tydelig oplevelse af 1800-strukturen. Fra landsbyen er der udsigt over markerne og Lillebælt.

c) - nybyggeri. Blå hvis det åbne stykke mellem præstegården og Løsgyden bebygges forsvinder udsigten til Lillebælt.

- gårdene ophører som aktive landbrug.

- dræning af vandområderne.

- fældning af de flotte levende hegn.

d) -

Strynø

STRYNØ - Bebyggelsesstruktur

a) Landsbyen ligger midt på øen, et kompliceret net af små veje med små huse imellem. Kirken ligger i landsbyens nordlige del. Udenfor landsbyen ligger langs alle vejene huse og gårde/husmandssteder med jævne mellemrum. Ca. syv steder er aktive landbrug, derudover ser nogle steder ud til at have fritidslandbrug.

b) Landsbyen opløses i 1800-tallet og næsten alle de mange gårde flyttes ud i ejerlavet der tidligere var uden bebyggelse. Selve landsbyen består derfor nu af nyere bebyggelse på de tidligere gårdtomter.

1832 anlægges en mølle (19) med landingsplads på øens vestlige side.

c) Stort set alle bygninger er grundmurede med fast tag. Kun enkelte huse og nogle tilbygninger er i bindingsværk. Alle huse og gårde/husmandssteder er små.

d) Bebyggelsen er generelt pæn og hyggelig. Landsbyen er sød med sine små gader og husene der ligger hulter til bulter. Bebyggelsen har bare ikke noget med udskiftnings-tidspunktet at gøre, af det er der ikke noget bevaret.

Ressource - Struktur

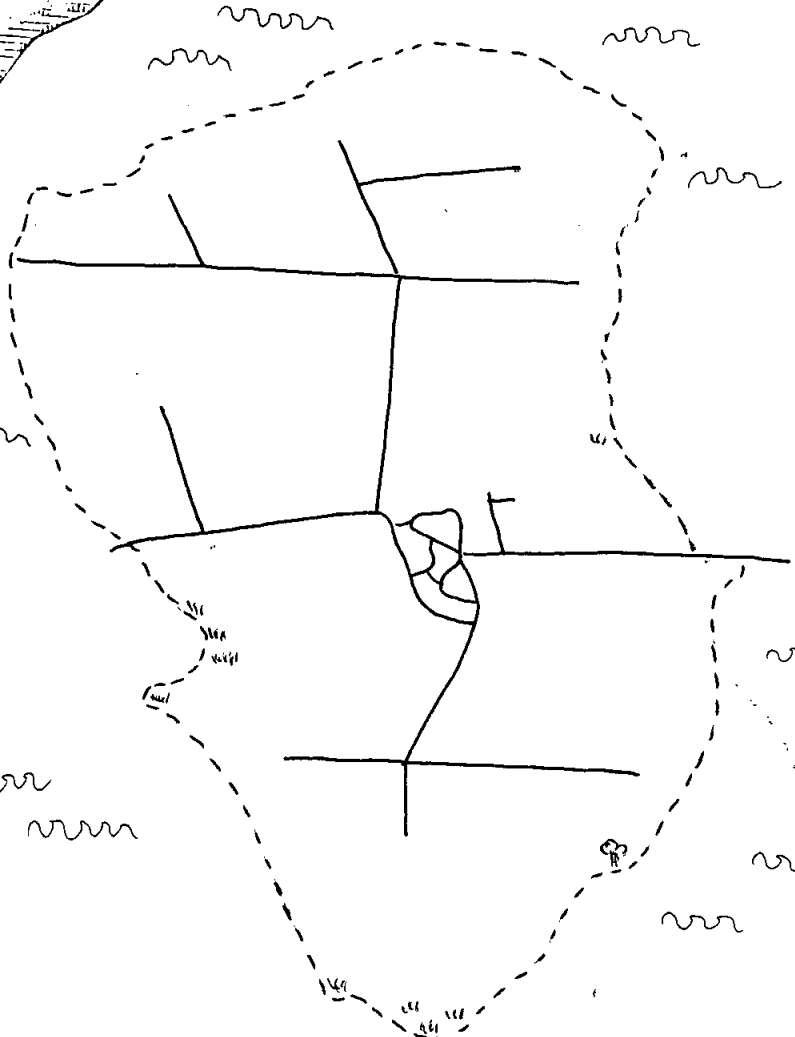
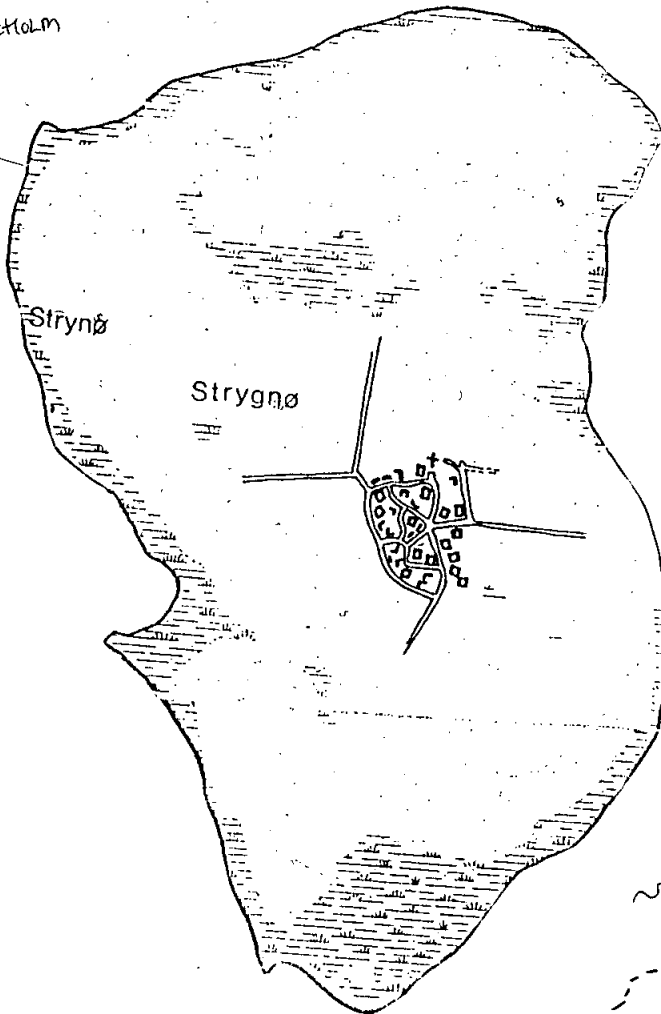
0.1800

VOGTERHOLM

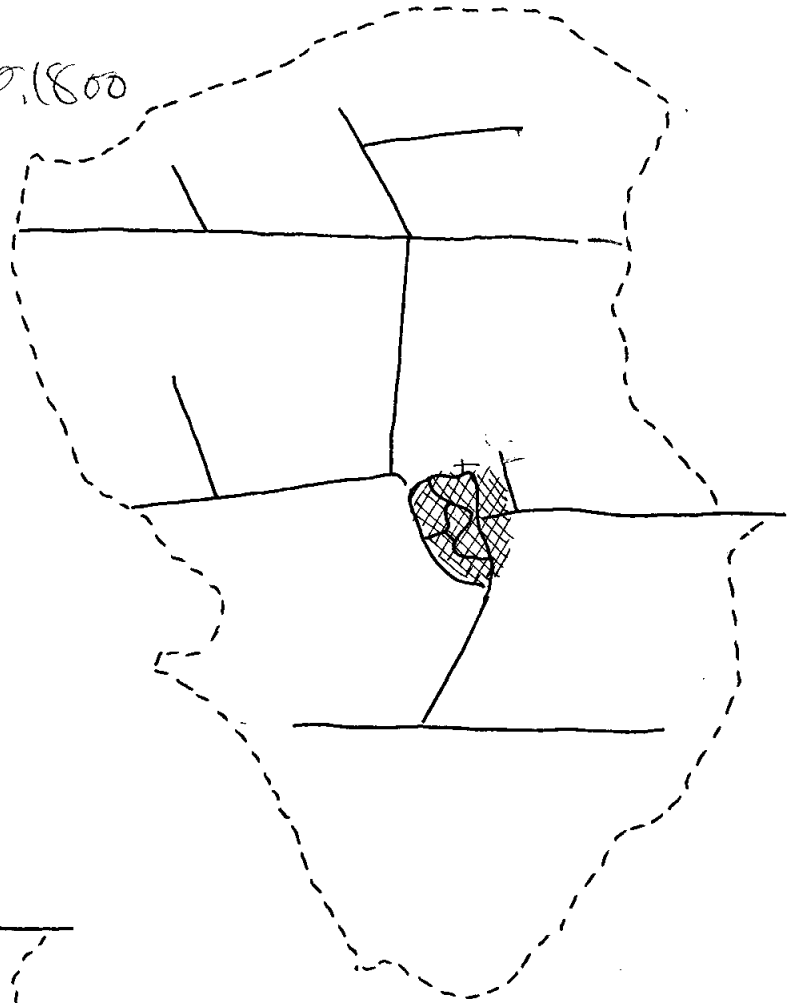
BONDHOLM

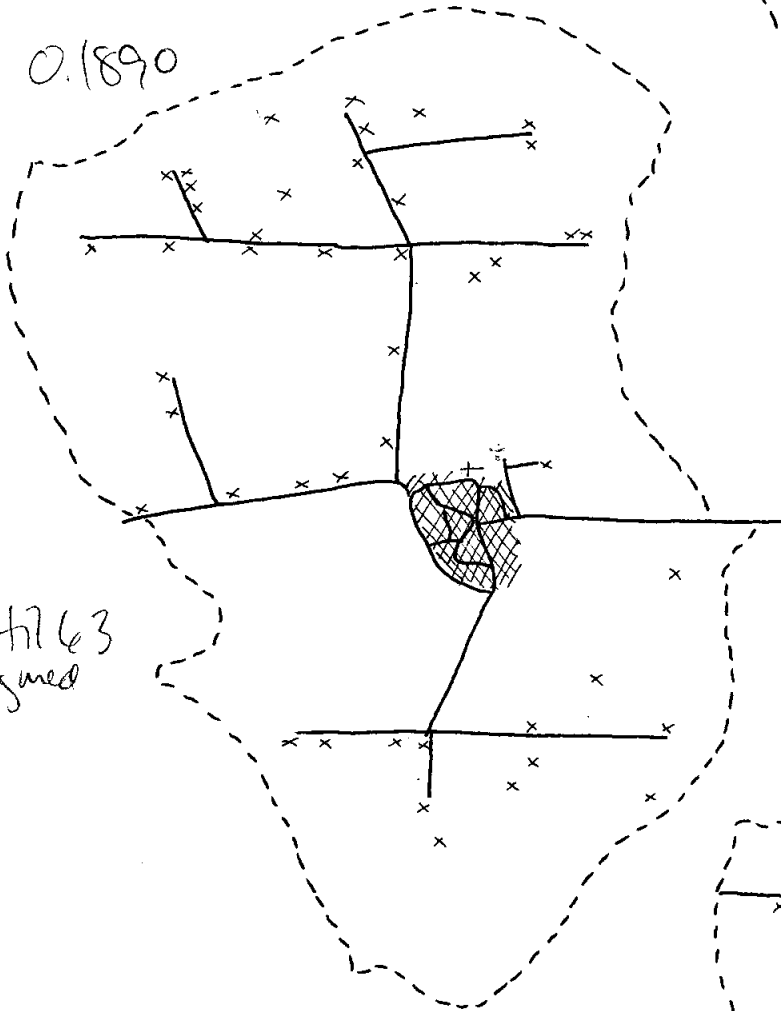
0.1990

Sebyggflosskneten

0.1800

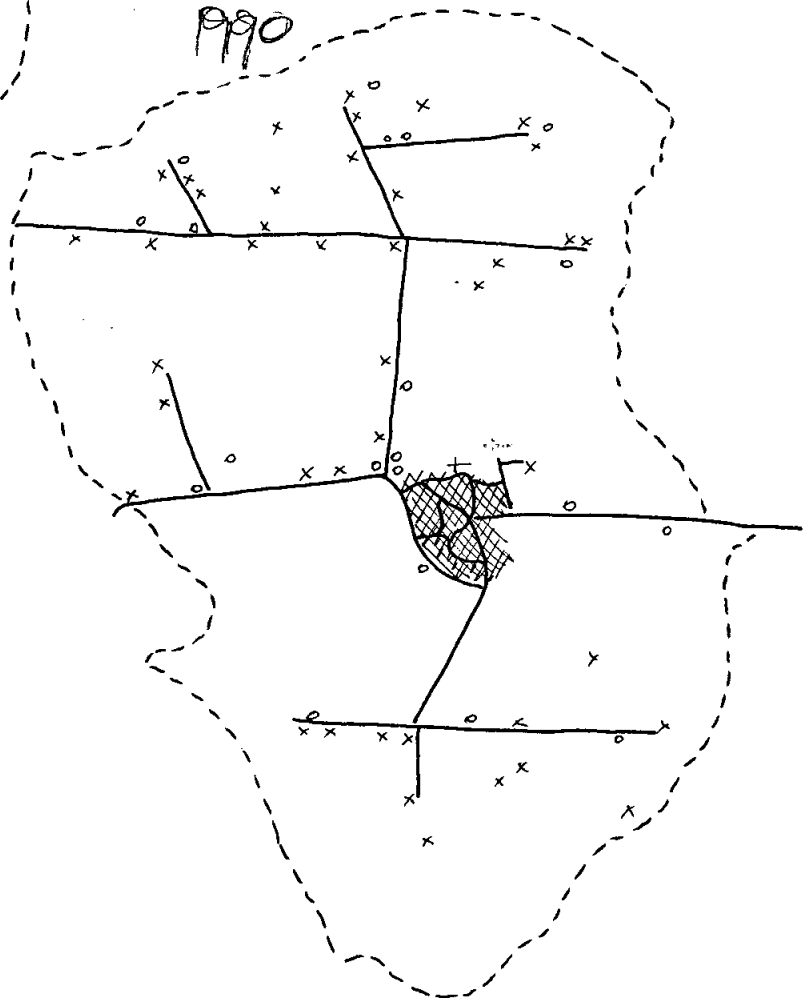

0.1890

h763
gmed

9990

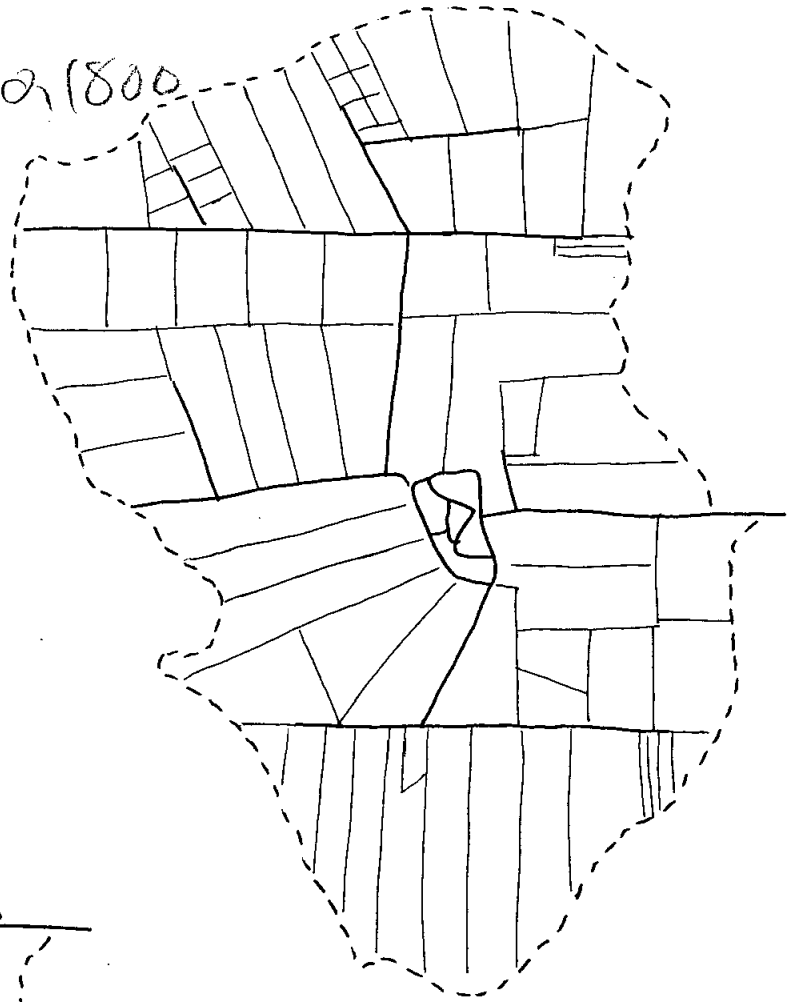

STRYNØ - Ressourcestruktur

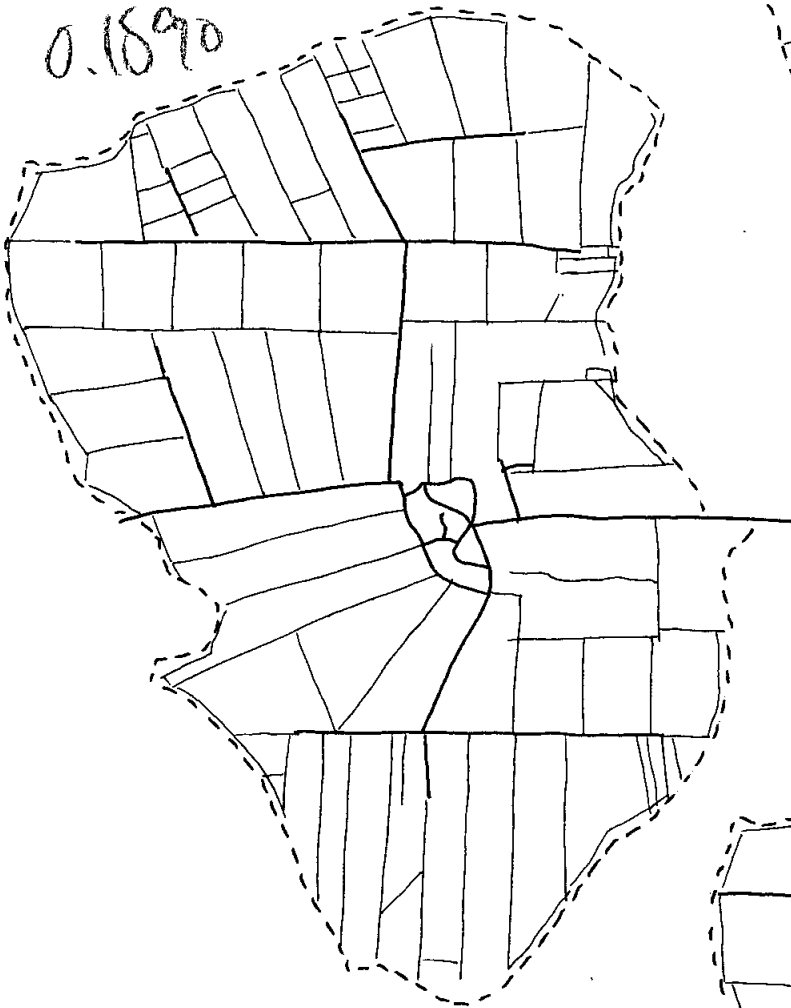
- a) Strynø har nogle få små vådområder langs kysten, resten er ager, jorden er dyrket helt ud til kystlinjen.
- b) Vådområderne er mindsket betydeligt. Bondeholm og Vogterholm der ligger nord for øen har sandsynligvis tidligere været brugt til høslet.
- c) Ressourcestrukturen ses udelukkende som agerland. Det er svært at opleve vandet fordi der ingen strand er så man kan gå langs kysten.

Wankstulm

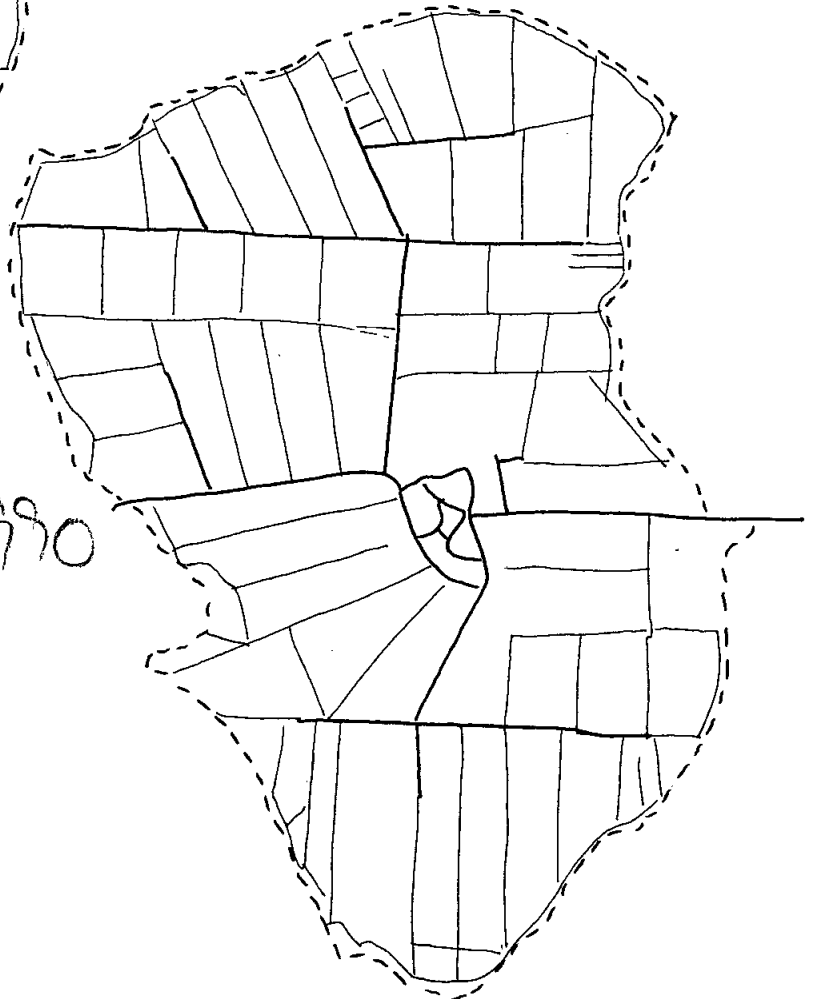
21800

0.1890

21990

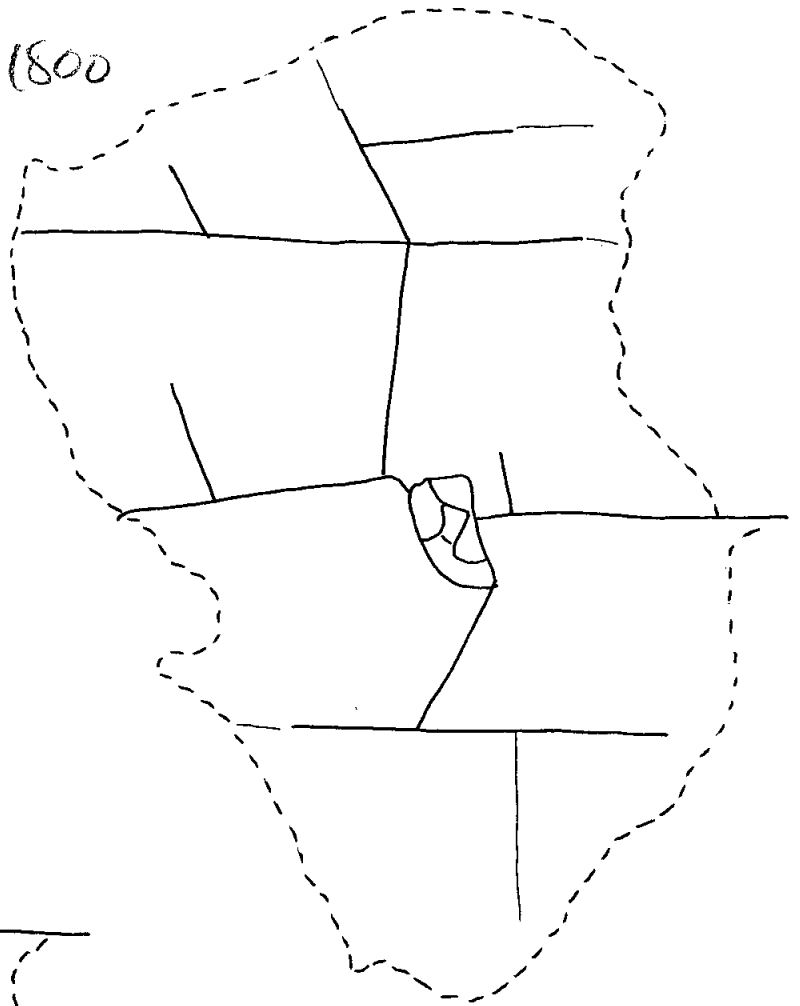

STRYNØ - Markstruktur

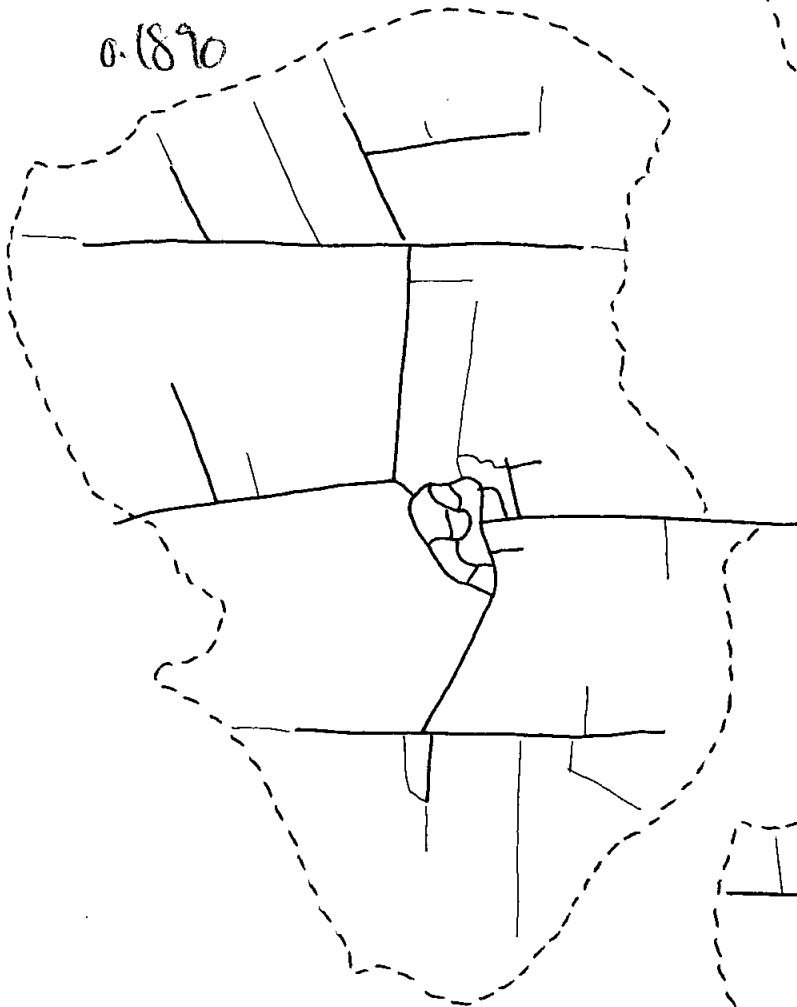
- a) Ejerlavet har blokudskiftningen bevaret. Små, men regulære lodder.
- b) Der er stort set ingen ændringer sket. Kun nogle mindre skel er væk, og et par kommet til.
- c) Næsten alle skel er flotte jorddiger, og næsten alle er med levende hegn.
- d) Markstrukturen står flot og er nem at få en oplevelse af i det flade landskab.

Ny Struktur

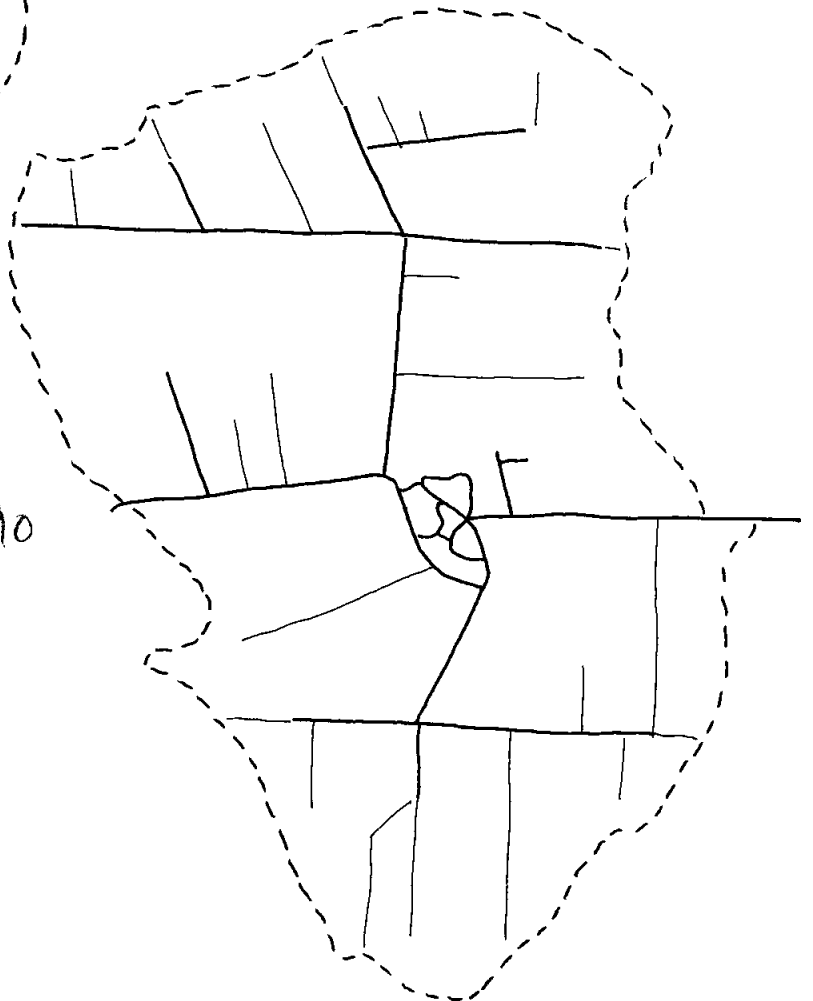
o.1800

o.1890

o.1990

STRYNØ - Vejstrukturen

a) Landsbyen har et net af små veje, tilsyneladende uden det helt store system. I midten en lille plads med veje udgående som en stjerne.

Udenfor landsbyen skæres øen tre steder af øst-vest-gående veje, og ned midt gennem øen i en nord-syd-gående vej.

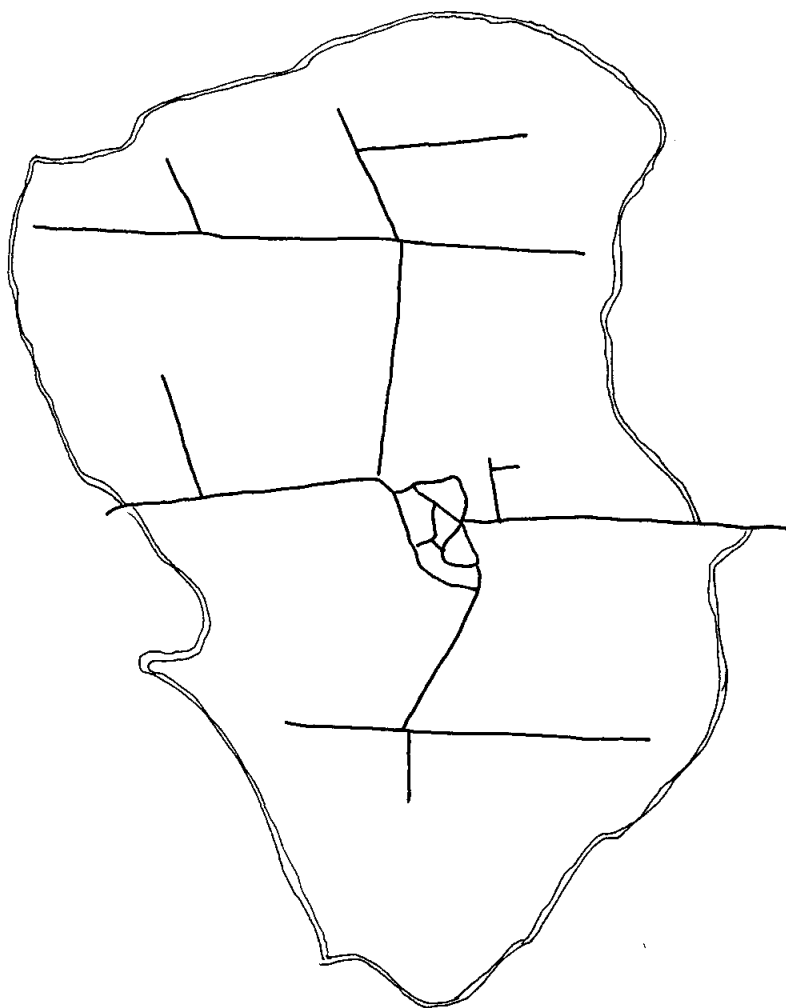
På øens østlige side er der en lille havn med færgeforbindelse til Rudkøbing.

b) Vejnettet i landsbyen er ved udflytningen af gårdene mere eller mindre blevet opløst.

Stjernen er der endnu, men der har været flere små åbne pladser som nu er væk.

Udenfor landsbyen er vejnettet uændret.

ejflavagrænum

STRYNØ - Ejerlavsgården

Ejerlavsgården, som er kystlinjen, er uændret.

Ejerlavsgården er svær at få indtryk af, fordi jorden er dyrket helt ud til vandkanten, og der ikke er nogen strand så man kan gå langs kysten.

STRYNØ - Konklusion:

a) Velbevaret markstruktur og ejerlavsgrense. Delvist bevaret ressource- og vejstruktur.

Bebyggelsesstrukturen er totalt opløst.

b) Det er ikke muligt at få et godt indtryk af 1800-strukturen fordi landsbyen er opløst og nybebygget, og fordi hele ejerlavet er plastret til med de udflyttede gårde.

c) -

d) -

BEMÆRKNING:

Strynø er ikke udtaget som særligt bevaringsværdig landsby i Landsbyregistreringen, der stor den under "interesse". Udpegningen er foretaget af arkitekter.

*På trods af at landsbyen har en vis interesse
~ den nævnes*

Tranekær

TRANEKÆR - Bebyggelsesstruktur

a) Tranekær er kirkelandsby med gårde og huse placeret langs den øst-vestgående bygade og to sidegader. Kirken ligger lidt for sig selv i landsbyens vestlige ende.

Syd for landsbyen, ad vejen mod Tullebølle, ligger en samling huse kaldet Rødby. Resten af ejerlavet har spredte huse og gårde.

b) Det er ikke muligt at afgøre 1800-bebyggelsen i landsbyen, fordi den, bortset fra kirken og præstegården, ikke er indtegnet på O1-kortet.

Udenfor landsbyen er der i 1800-tallet kommet flere gårde/husmandssteder til (herunder Rødby), og i 1900-tallet forsvinder den ene af udflyttergårdene, "Jytenborg", og nogle enkelte huse kommet til.

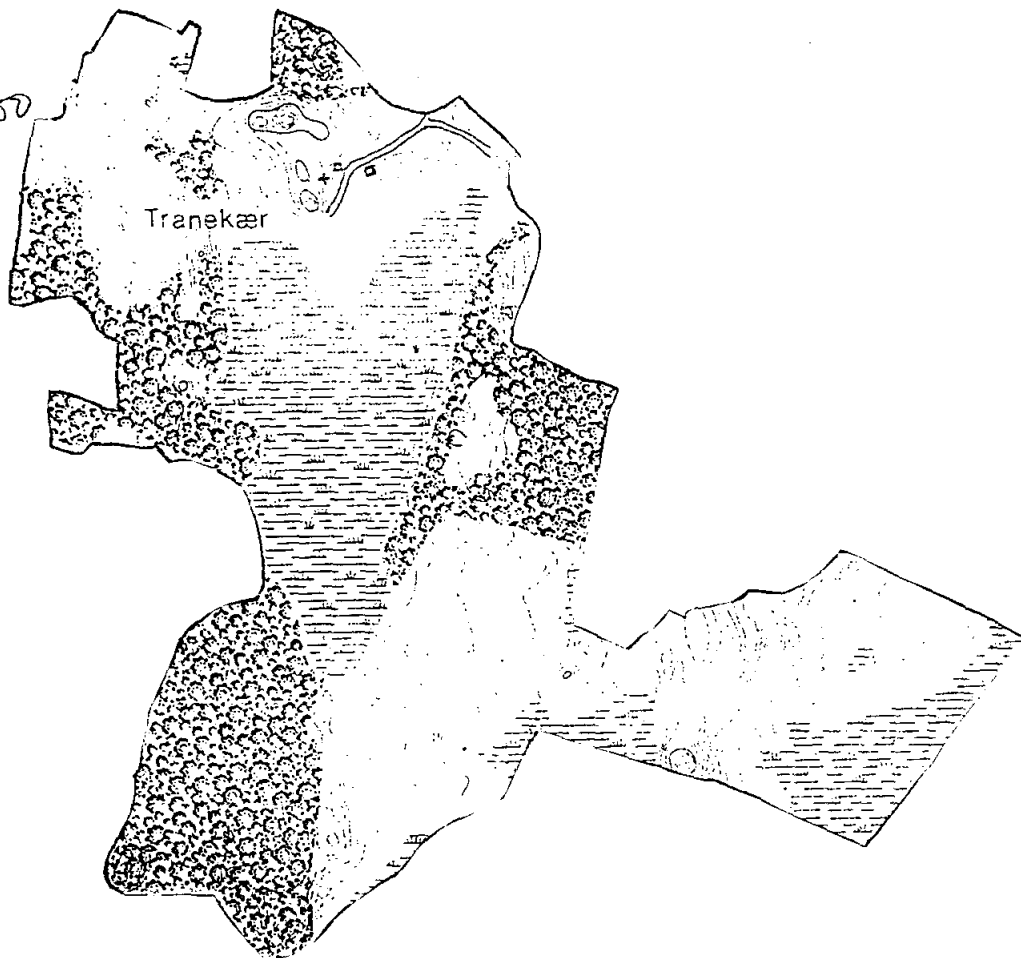
Landsbyen har fået en del huse i nyere tid, særligt langs sidegaden, Nygade.

c) Langt størstedelen af bygningsmassen er grundmuret med fast tag. Der er dog også både huse og gårde i bindingsværk.

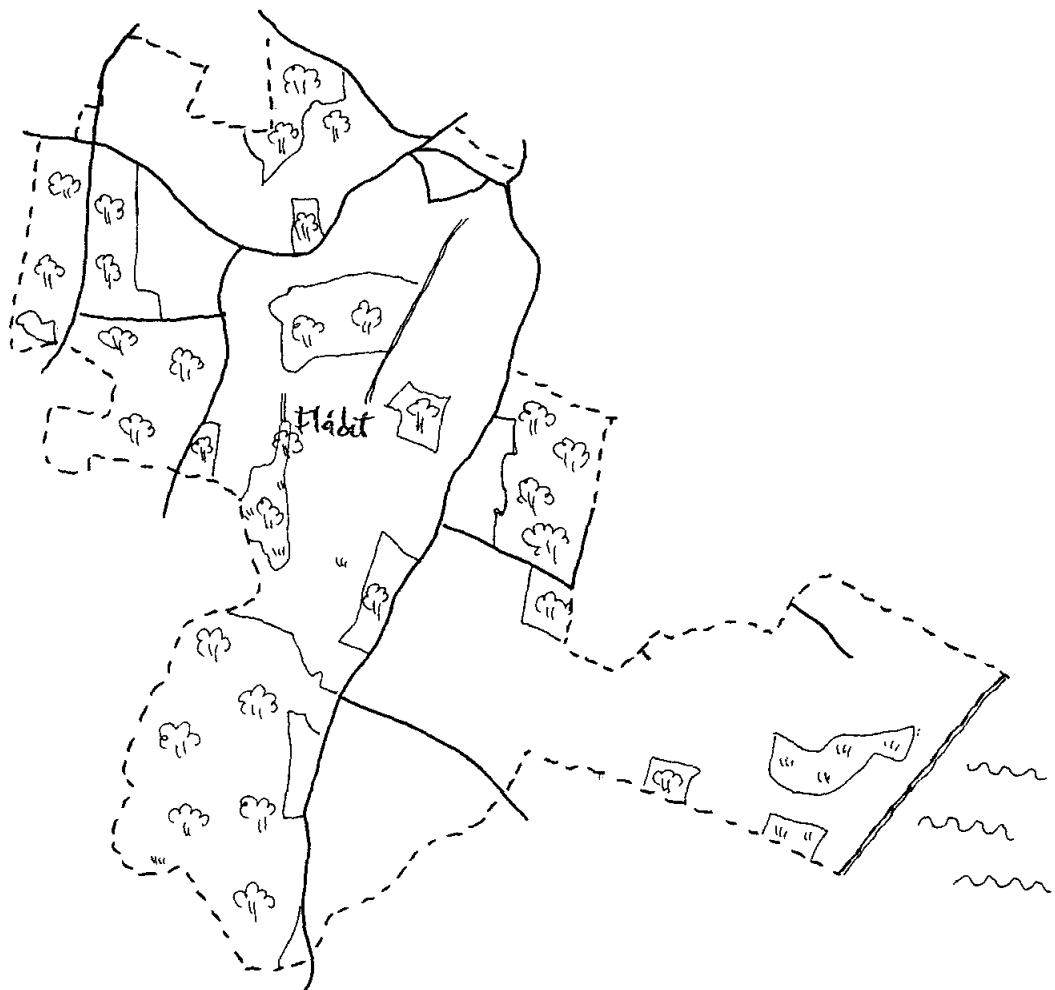
d) Den relativt sparsomme nybebyggelse i ejerlavet giver en god og overskuelig oplevelse. Selve landsbyen skæmmes af hovedvejen til Lohals som løber lige igennem. Desuden besværliggøres oplevelsen af landsbyen af, at bygningernes nøjagtige placering omkring 1800 ikke kendes.

Ressource

0.1800

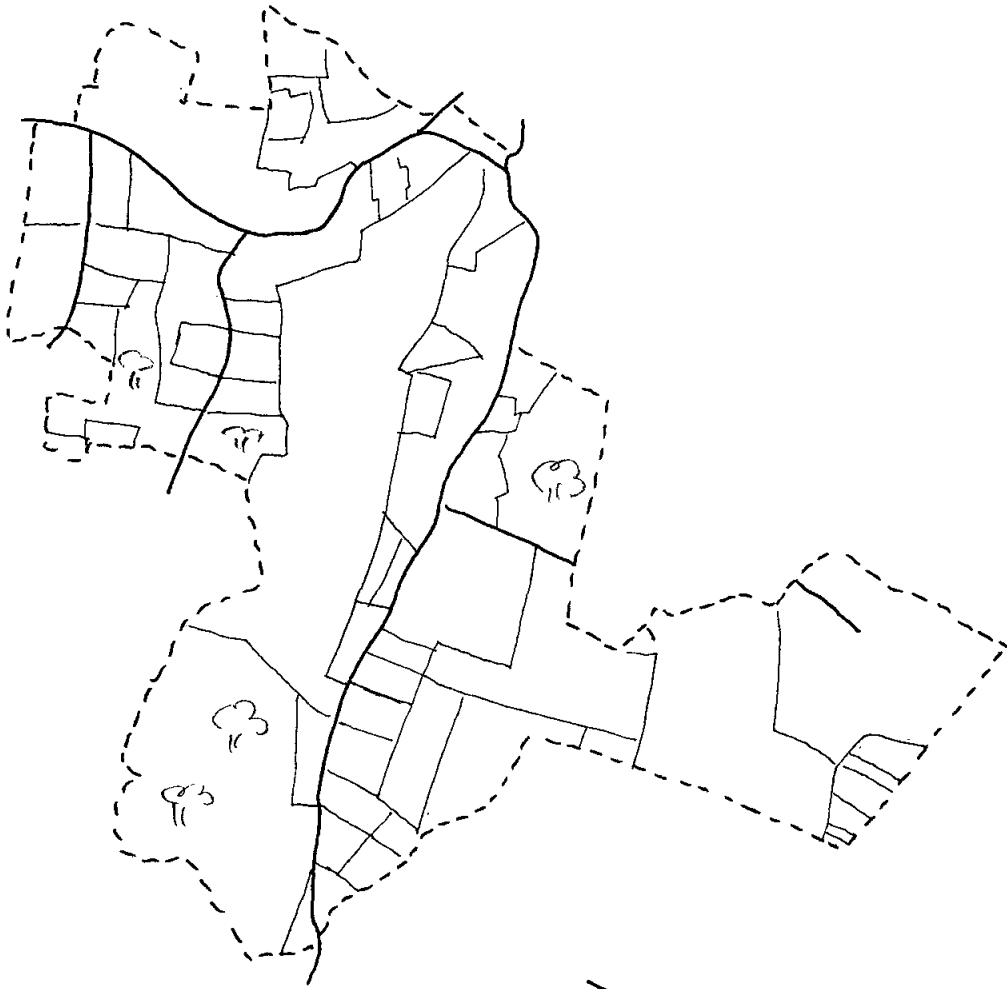
0.1990

TRANEKÆR - Ressourcestruktur

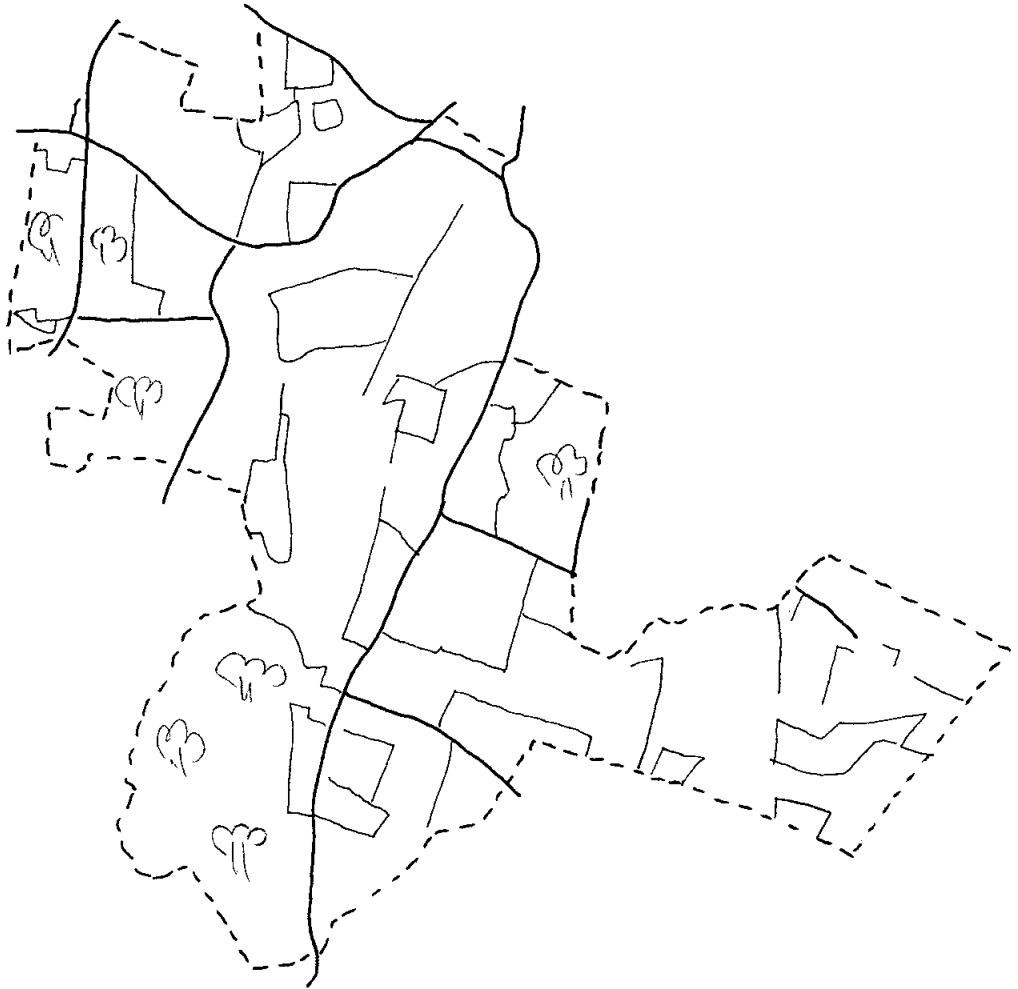
- a) Ejerlavet har meget skov, samt nogle mindre vådområder i midten og langs kysten. Resten er ager.
- b) Vådområdet "Flådet" der fyldte hele stykket mellem de to sydgående veje, udgående fra landsbyen, hele vejen ned til Hestehaven, er idag reduceret til lidt mose og et par afvandingsgrøfter. Området ser dog ikke ud til at være dyrket. Skovarealerne har omtrent samme omfang som tidligere.
- c) Skovområderne er nemme at komme til. Flådet ses bedst fra vest.

manulstruktur

Marlborough

1990

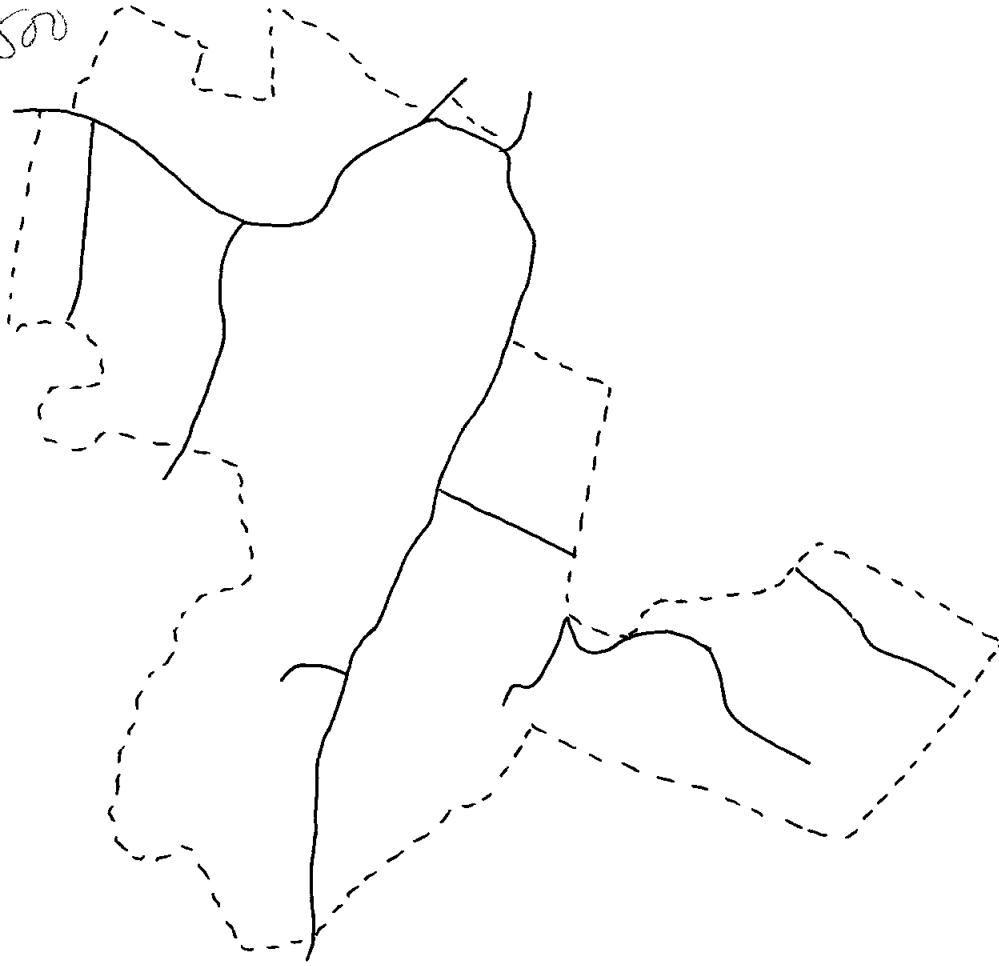

TRANEKÆR - Markstrukturen

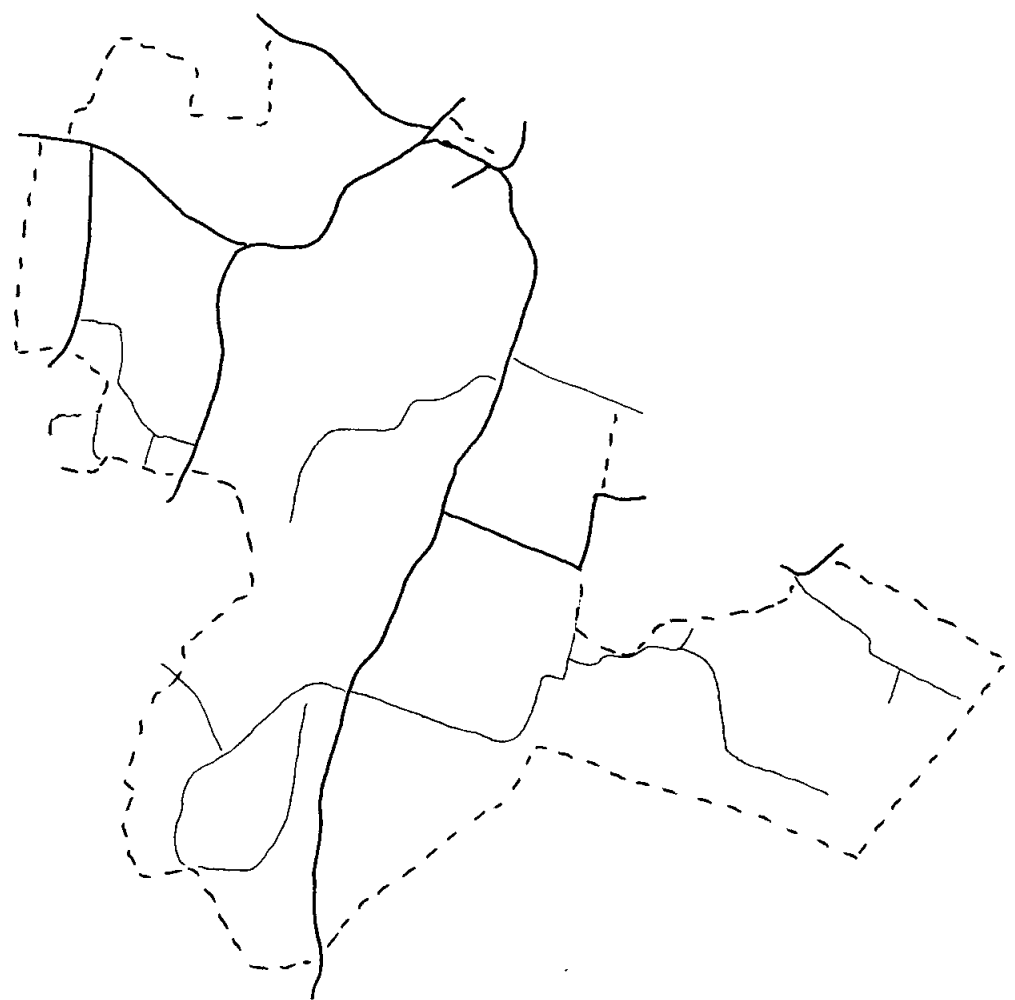
- a) I ejerlavets østlige del er blokudskiftningen bevaret. Resten af ejerlavet har skel langs skovområdene, og dræningsgrøfter i Flådet.
- b) Der er forsvundet en del skel, mest fra o.1890, hvor jorden deles meget op.
- c) Næsten alle skellene er diger med hegn.
- d) Blokudskiftningen ses tydeligt i den østlige del. Det meste af det øvrige ejerlav er skov og vådområde, og derfor naturligt uden mange skel.

Vejstruktur

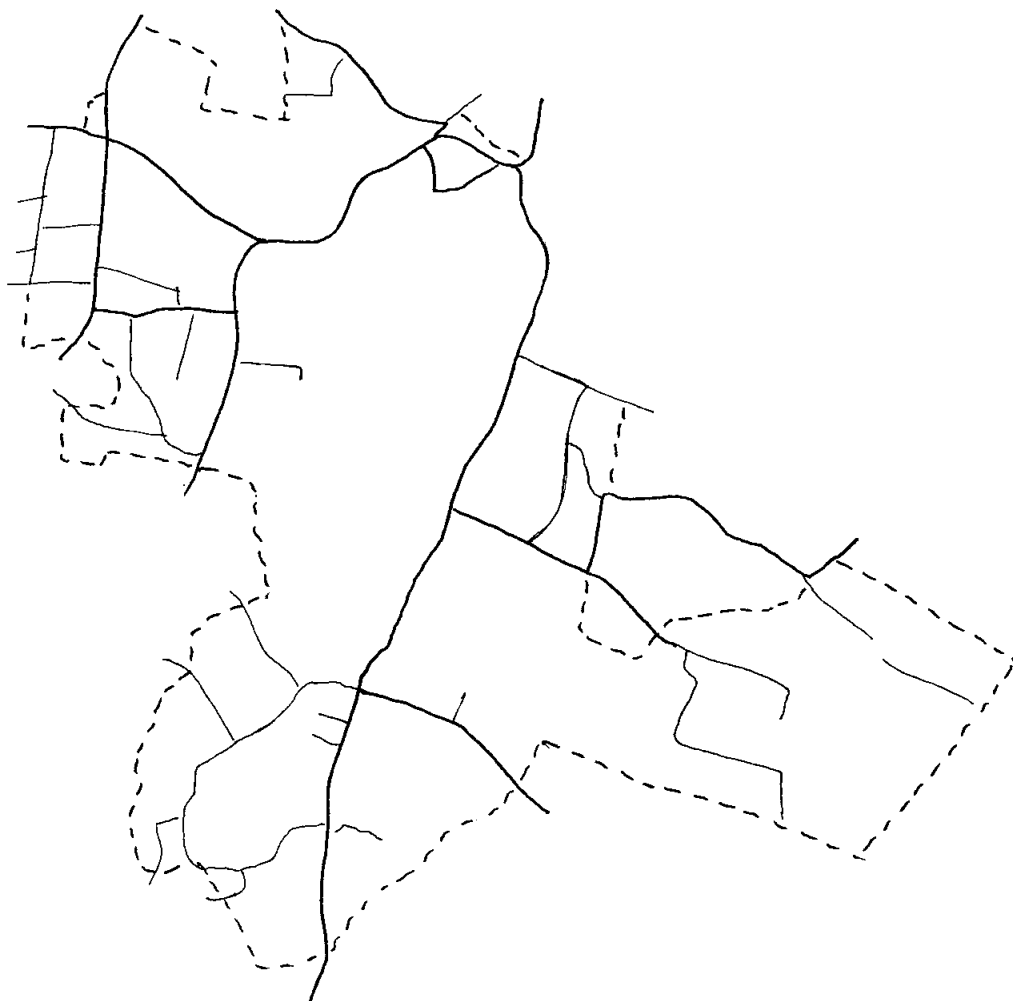
0.1800

0.1890

Verstärken d. 1990

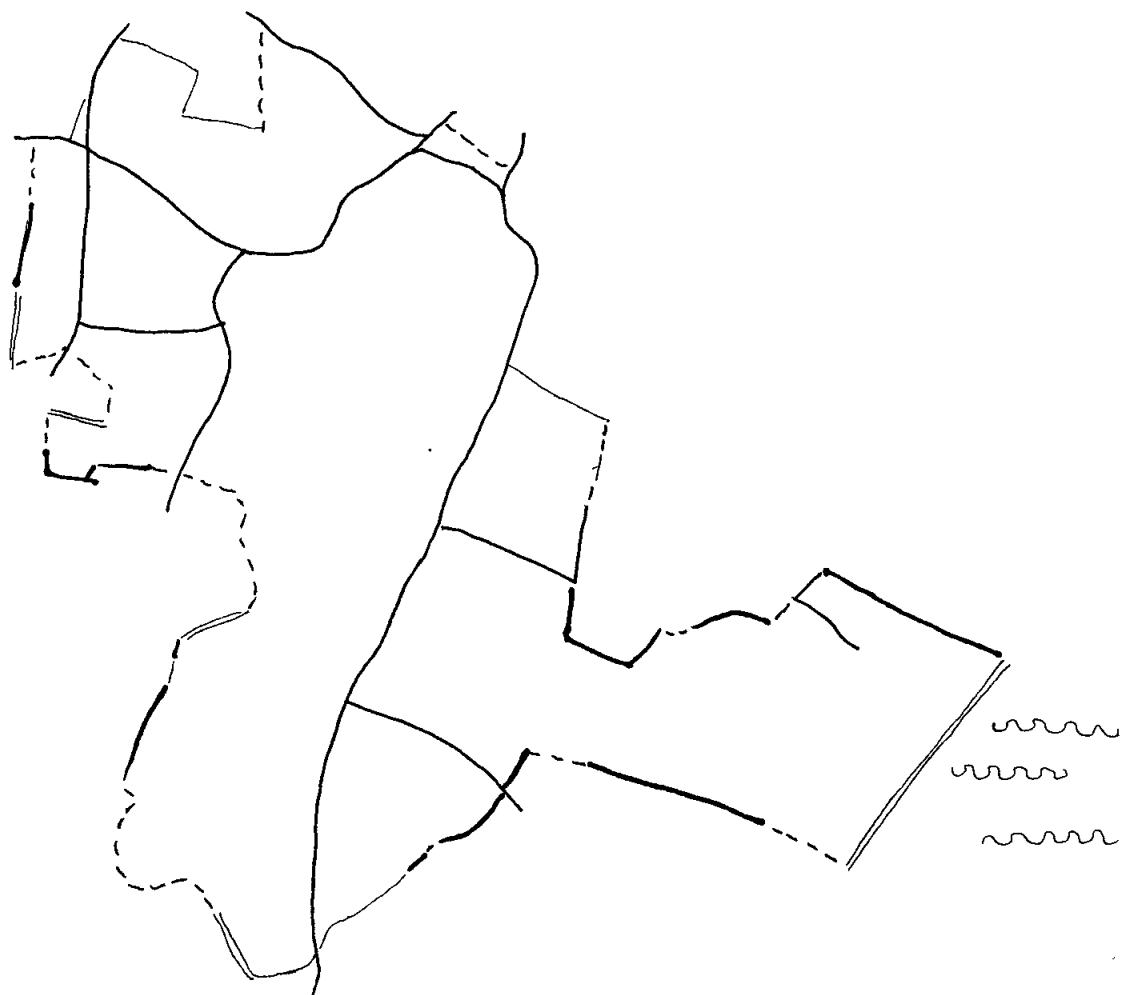
TRANEKÆR - Vejstruktur

a) Hovedvejen fra Rudkøbing til Lohals løber gennem ejerlavet og gennem landsbyen. Fra landsbyen løber også mod syd vejen til Stengade.

Fra disse to nord-sydgående veje udgår mindre veje til gårdene langs kysten og bebyggelserne Botofte og Strandby.

b) Vejnettet er udvidet med et par veje til Åsø Skov, og nogle mark- og skovveje er flyttet.

ejabloggrænsum

TRANEKÆR - Ejerlavsgården

- a) Ejerlavsgården består af både vej, dike, hegn og grøfter, og mod øst kysten.
- b) Særligt gården langs ejerlavets østlige halvdel er tydelig i landskabet.

TRANEKÆR - Konklusion

a) Velbevaret ressource- og vejstruktur.

Delvis velbevaret bebyggelses- og markstruktur og ejerlavsgrense.

b) Selve landsbyen har begrænset oplevelsesværdi. Dels pga. at det ikke er muligt at fastsætte O1-bygningernes nøjagtige placering, dels pga. hovedvejen der er meget trafikeret.

Resten af ejerlavet har derimod meget at byde på, især pga. ressourcestrukturen og det begrænsede nybyggeri.

c) Trusler: - (gen-?) opdyrkning af Flådet.

- nybyggeri i ejerlavet.

d) reetableringsforslag: - Flådet.

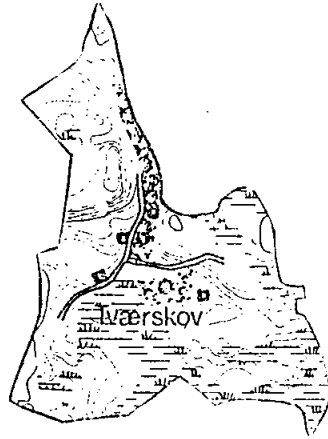
Tværskov

TVÆRSKOV - Bebyggelsesstruktur

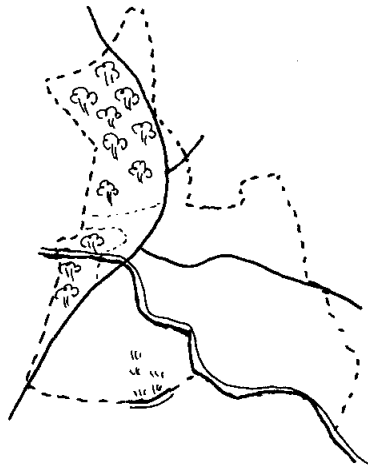
- a) Bebyggelsen ligger jævnt fordelt ned langs vejen mellem Vigerslev og Rue, med et par enkelte afstikkere mod øst. Landsbyens lange og ikke særlig sammenhængende struktur er typisk for skovbygd.
- b) Der er kun sket få tilføjelser til 1800-bebyggelsesstrukturen, der står uændret. En gård er kommet til i ejerlavets syd-vestlige hjørne, en gård ved grænsen mod øst, og to huse ét mod syd og ét ved vejkrydset.
- c) Bortset fra en enkelt gård, "Julskov", og et hus, står alle 1800-tals bygninger i bindingsværk med stråtag (en enkelt dog nyop-ført). Ikke alle er i lige god stand. Alle grundmurede huse/gårde ligger i yderkanten af landsby og ejerlav.
- d) Man får et godt og overskueligt indtryk af en skovbygd med få og små gårde og huse.

Ressource

0.800

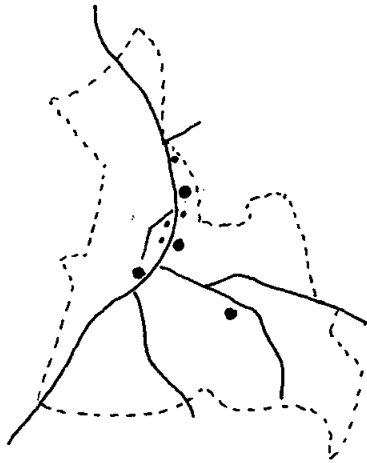

1990/93

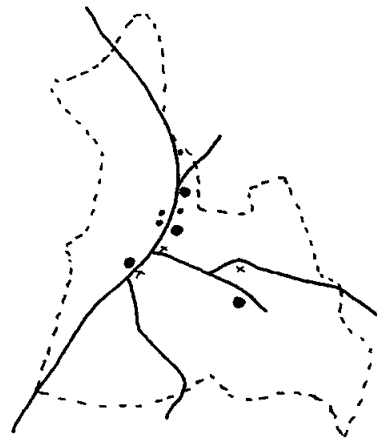

Belyssgulen

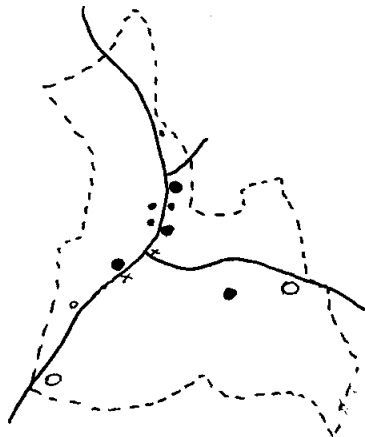
0.1800

0.1890

0.1990/93

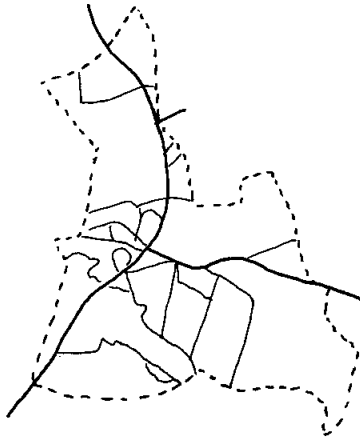

TVÆRSKOV - Ressourcestruktur

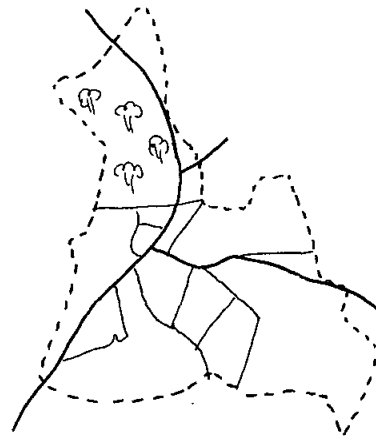
- a) Tværskov ejerlav er idag delt op i tre ressourcetyper. Mod vest skov, løvskov i den nordlige del og nåleskov i den sydlige, mod syd og syd-vest vådområde med mølleåen og eng, og i øst ager.
- b) Vådområdet er kun en lille del af tidligere eng og mose. Skovarealerne er tidligere agerland for den nordlige dels ved-kommende, og tidligere mølledam for den sydlige del. Å-forløbet er rimelig uændret. I ejerlavets østlige del ved Julskov lå o.1890 en vindmølle. I udkanten af hvad der idag er løvskov, ned mod hus 10, har der været råstofgravning ind i skrænten.
- c) Åen kan ses fra vejen. I løvskoven er der rester af to systemer med højryggede agre. Råstofgravningen er tilgængelig via sti.

Mark

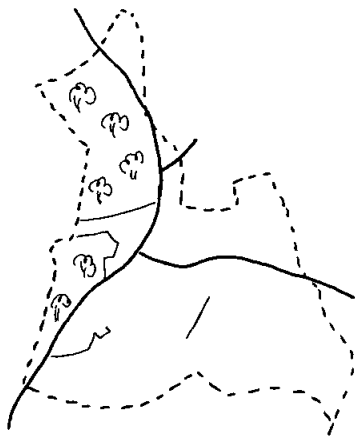
0.1807

0.1890

1920/93

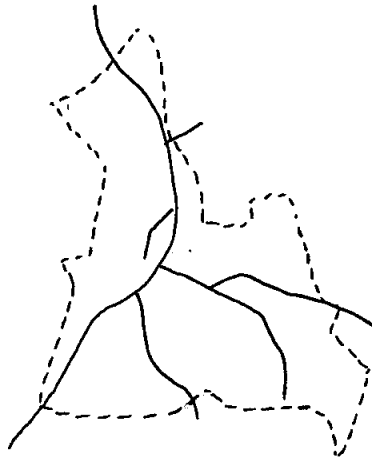

TVÆRSKOV - Markstruktur

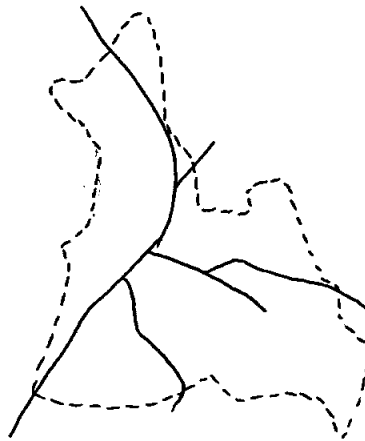
- a) Tværskovs lille ejerlavs markstruktur bærer præg af at landsbyen er en skovbygd, og som sådan har bestået af enestegårde uden dyrkningsfællesskab. Den har derfor heller ikke haft nogen udskiftning. De tre gårde og Møllegården har haft hver sit stykke jord, sandsynligvis delt af vejene, og i midten af ejerlavet har der været englodder.
- b) Idag er den vestlige del skov og englodderne er væk.
- c) -
- d) Der er stort set ingen af de få gamle markskel tilbage.

Véja

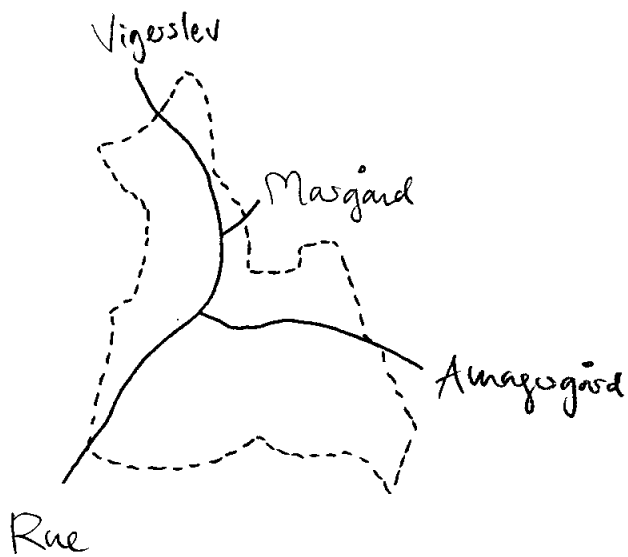
0,1880

0,1890

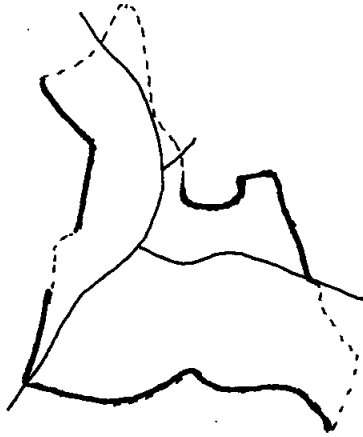
1970/03

TVÆRSKOV - Vejstruktur

- a) Hovedstrukturen i ejerlavet er bevaret. Det er vejen mellem Vigerslev og Rue, og vejen mod Skovs Højrup.
- b) Vejen til Margård er flyttet 2-300m mod syd i løbet af 1800-tallet. Den del af vejnettet der idag er helt eller delvist forsvundet er de to veje til Vigerslev Mose i syd, og en mindre vej forbi grusgraven til møllen.

ejakulationsidee

TVÆRSKOV - Ejerlavsgården

- a) Ejerlavsgården er bevaret mod syd, heraf en del å-løb, og mod vest, og et stykke af gården mod øst.
- b) Gården opleves tydeligst mod øst og også mod syd.

TVÆRSKOV - Konklusion

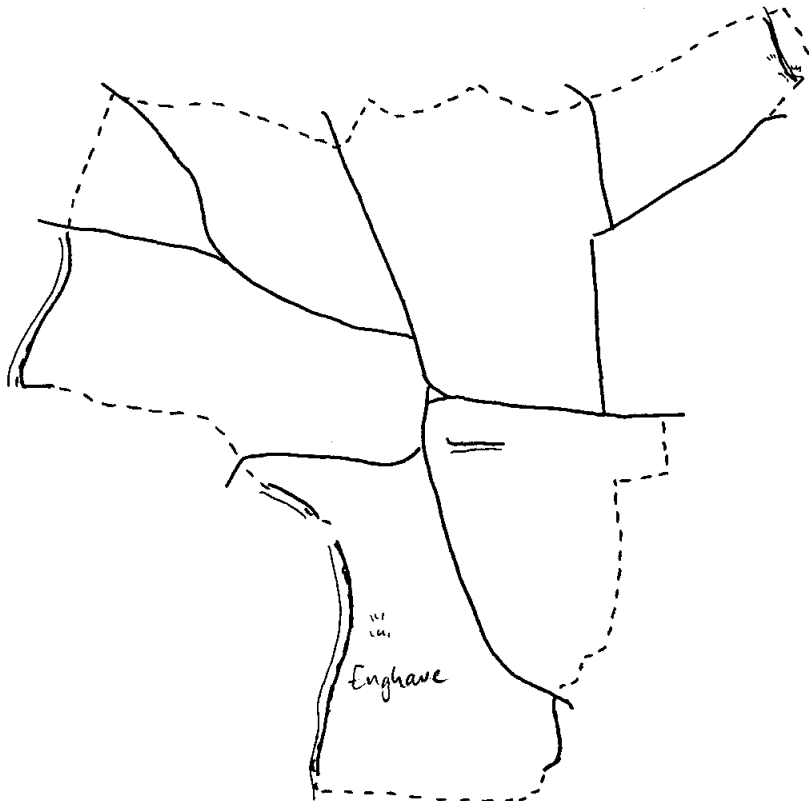
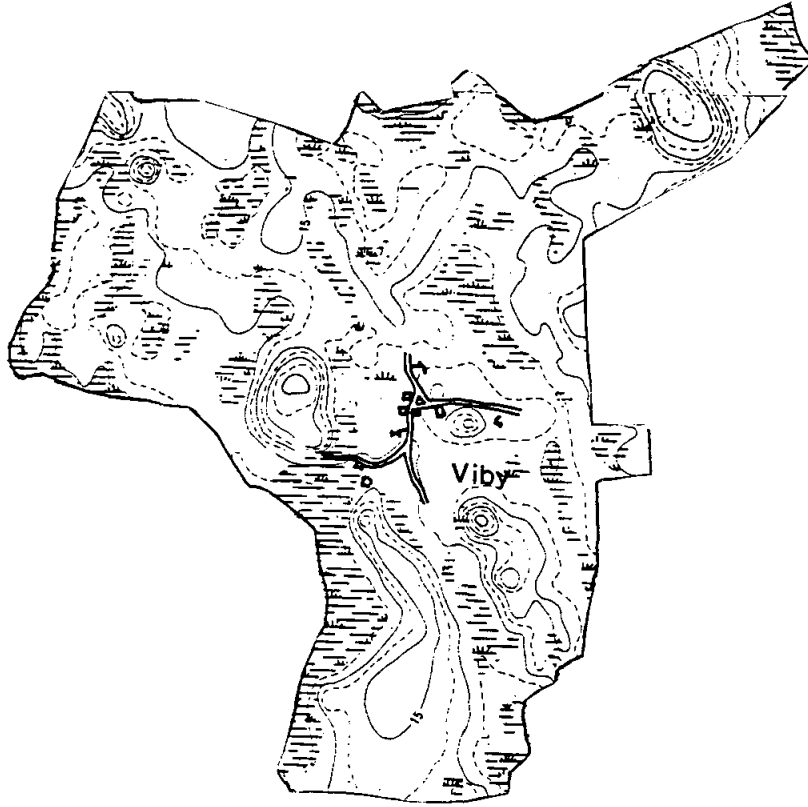
- a) Tværskov har en velbevaret bebyggelses-, ressource- og vejstruktur. Markstrukturen og ejerlavsgårdsgrænsen er delvis bevaret.
- b) Tværskov giver et godt indtryk af skovbygdens små spredte brug. Selvom skovarealet i ejerlavets nordlige del ikke ses o.1800, så giver det et godt billede af bebyggelsens betingelser ved anlæggelsen. Brugen af arealet til ager ses i de to systemer med højryggede agre. Møllens beliggenhed ved vandløbet mangler dog markering med vådområde.
- c) Tværskovs bindingsværksidyl er sårbar overfor nybyggeri og brand.
- d) Genetablering af vådområde og englodder ned til Tværskov Mølleå.

Viby

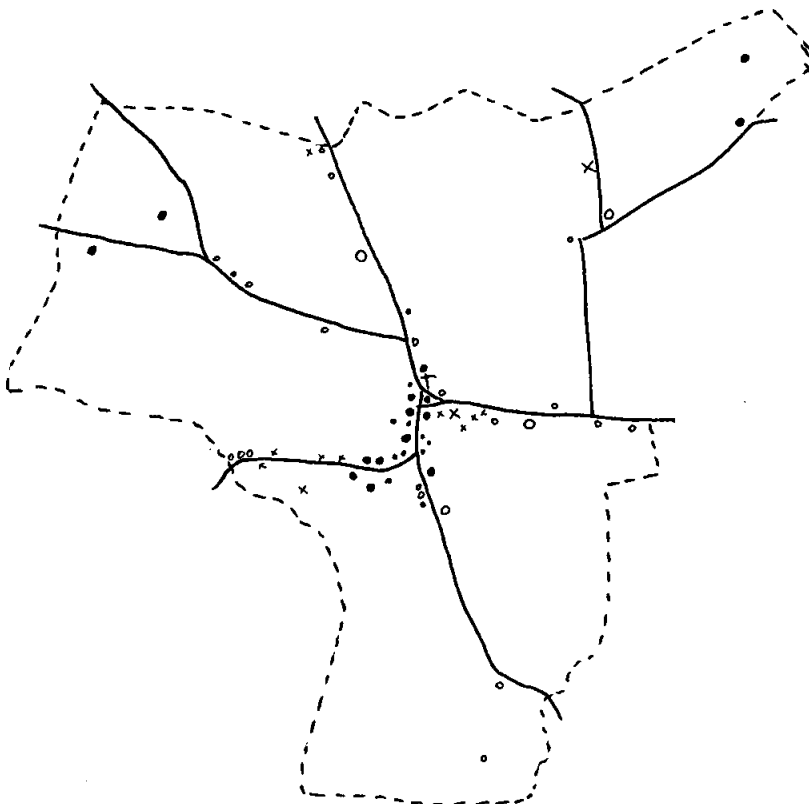
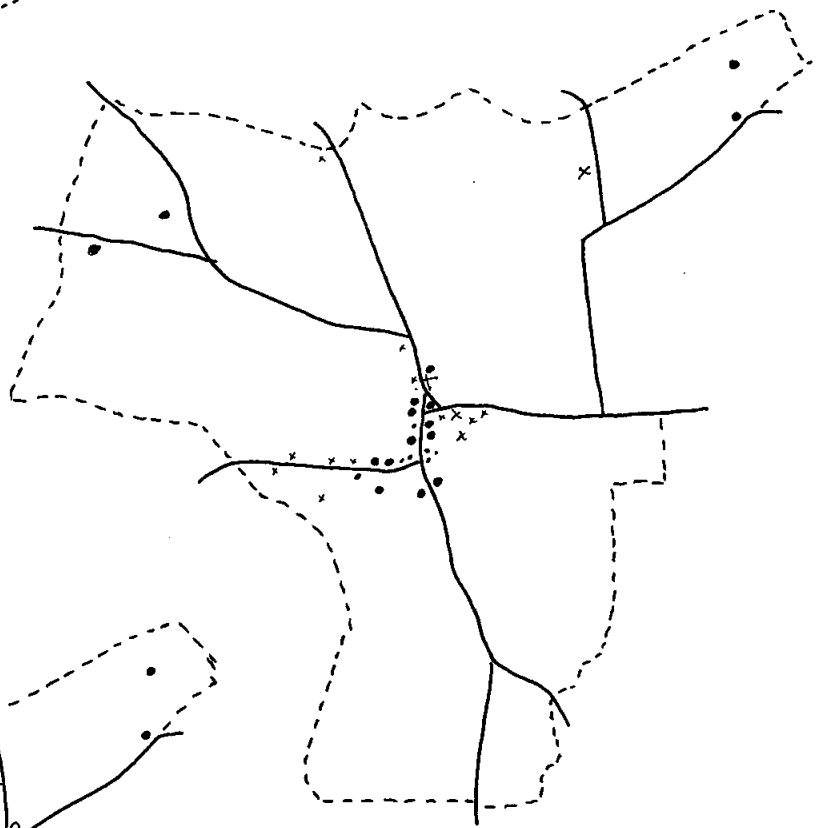
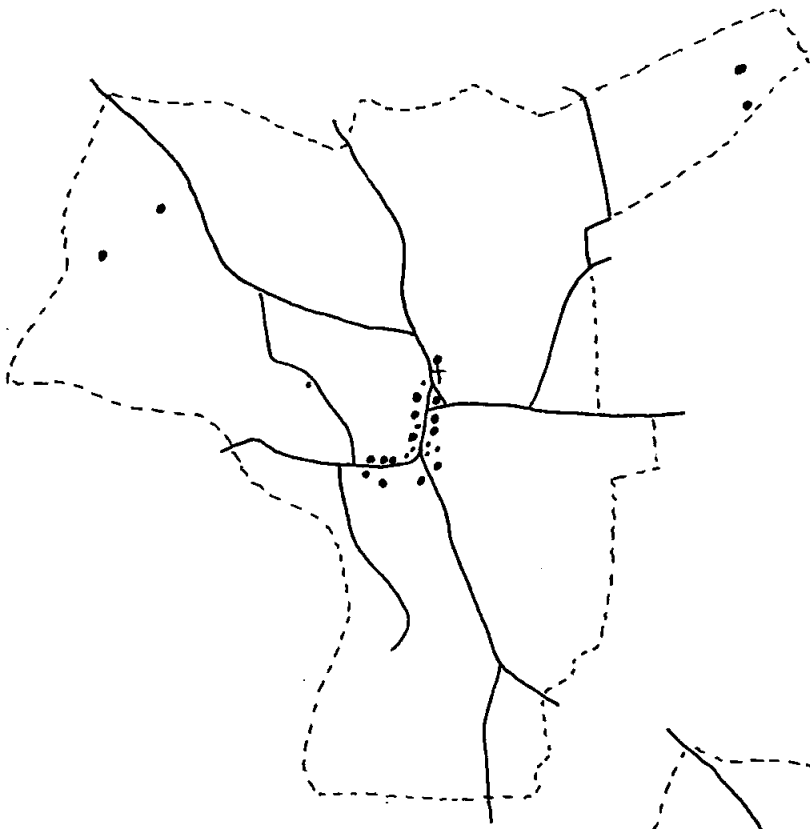
VIBY - Bebyggelsesstruktur

- a) Bebyggelsen er koncentreret omkring kirkelandsbyen Viby, men med nogen bebyggelse i resten af ejerlavet, heraf en nyere husmandskoloni i den nordlige del.
- b) Af 1800-bebyggelsen er kun to gårde væk, og fra 1890 kun et par huse. Den nyere bebyggelse er placeret i udkanten af landsbyen eller helt udenfor.
- c) En stor del af den ældre bebyggelse står idag i bindingsværk, således også det meste af landsbyen.
- d) Landsbyen er velbevaret uden megen nybyggeri. To gårde er stadig fungerende landbrug. En mindre husmandskoloni mod nord ligger frit. Nybyggeriet i udkanten af landsbyen gør overgangen til bymarken mere flydende end man kunne ønske.

Ressource

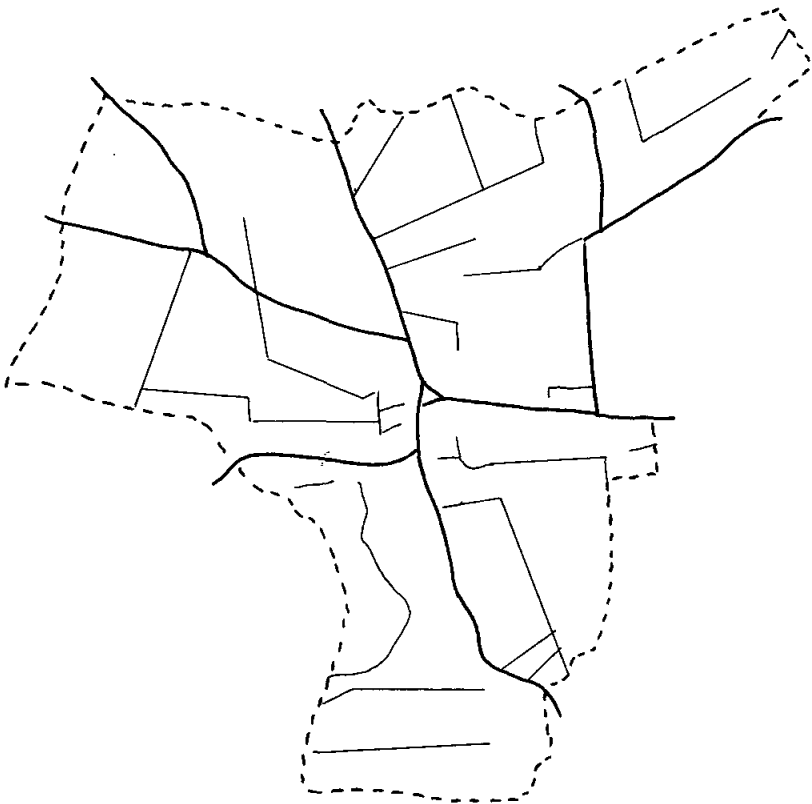
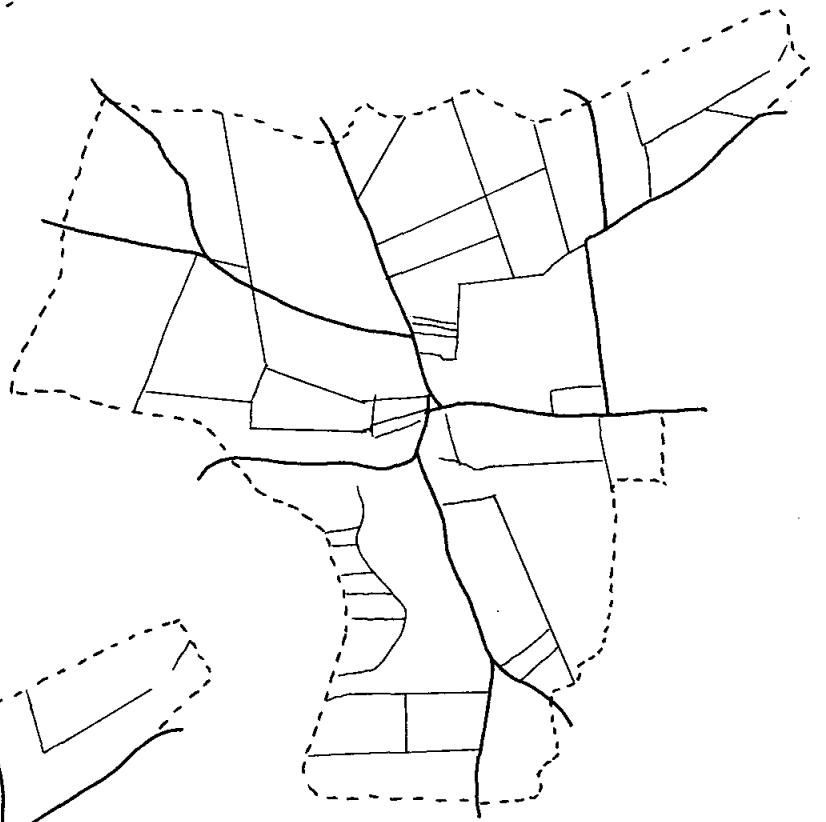
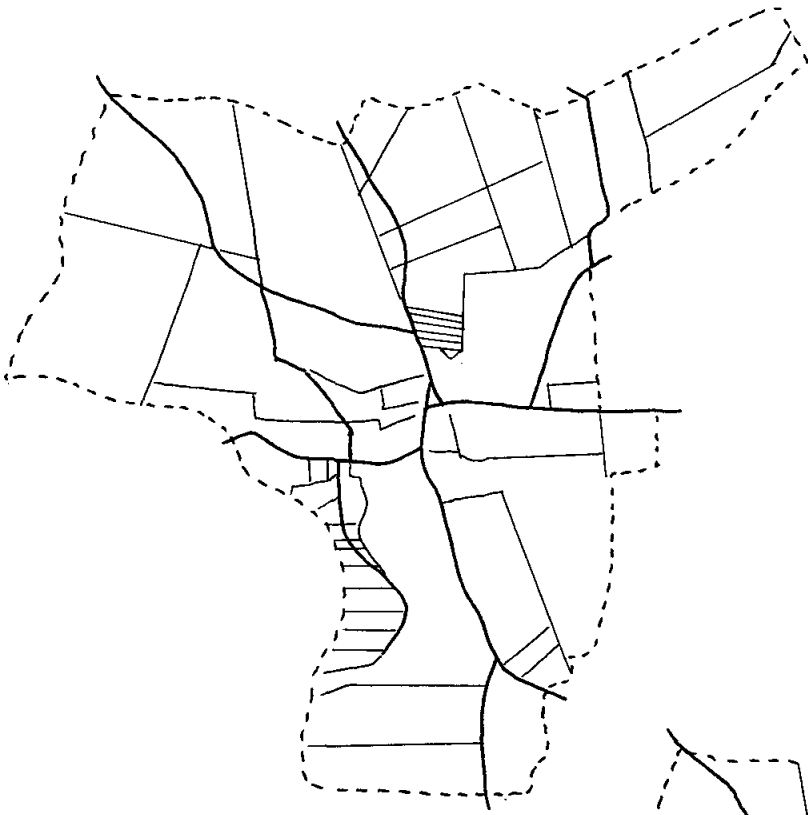
Bebyggelsen

VIBY - Ressourcestruktur

- a) Viby ejerlav er agerland bortset fra et mindre vådområde i den syd-vestlige del og et i det nord-østlige hjørne. En del af ejerlavsgården mod vest er vandløb.
- b) Viby ejerlav har været meget vådt, med mange større og mindre vådområder som stort set alle er tørlagte idag.
- c) Vådområdet i syd-vest er tilgængeligt via markvej. Der er ikke meget at se, men området er stadig omgivet af et flot bugtet dige.

Mark .

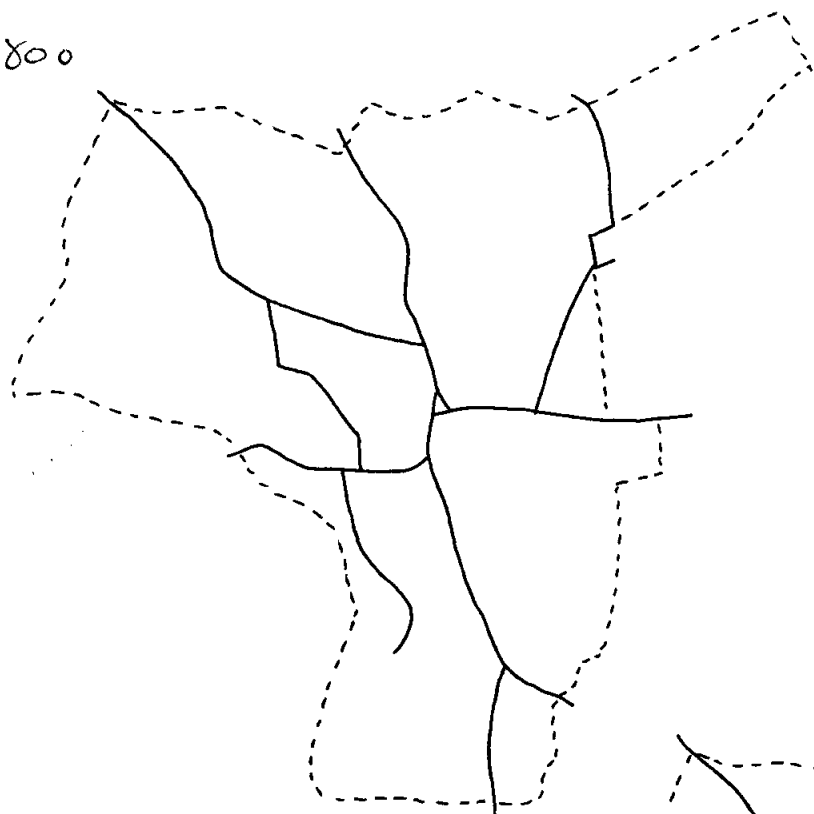

VIBY - Markstruktur

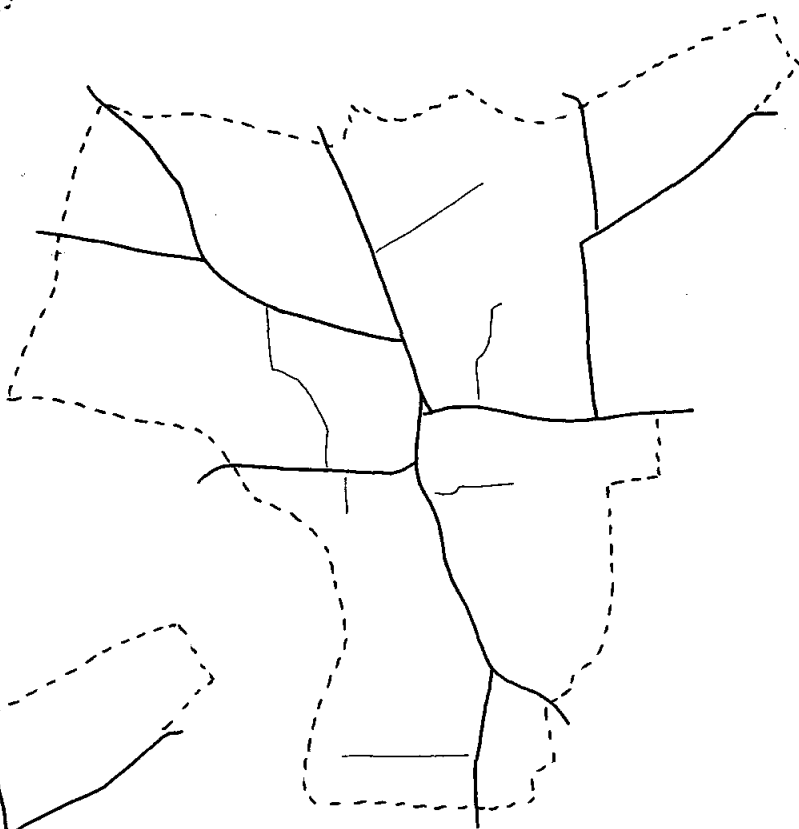
- a) Markstrukturen er velbevaret med de fleste udskiftningsskel tilbage. De viser en blokudskiftning med stor forskel i blokstørrelserne. Ca fire skel er idag vej.
- b) Englodderne er væk.
- c) En del skel er meget flotte, flere er små og syner ikke meget på markerne.
- d) Det er muligt at få et indtryk af markstrukturen.

a 1800

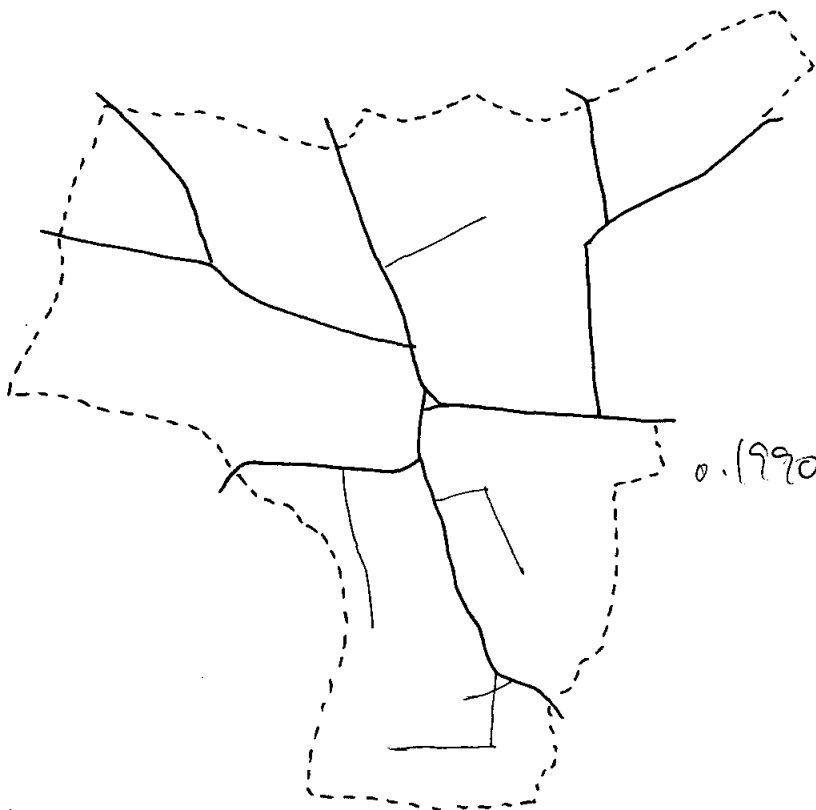
Veje

a 1890

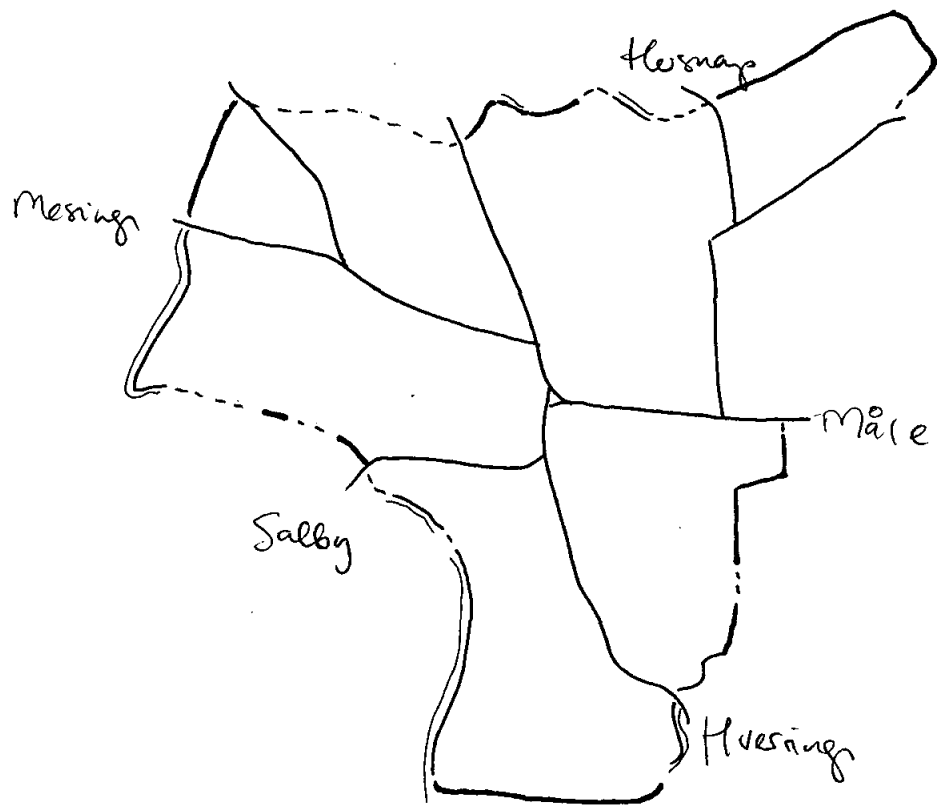
a. 1990

VIBY - Vejstruktur

- a) Vejstrukturen består primært af fem veje der udgår fra landsbyen i midten af ejerlavet. Herfra sideveje.
- b) Vejstrukturen ændredes en del i 1800-tallet. En vej forsvinder (én til i løbet af 1900-tallet) da den ved flytning af møllen mister sin betydning. Tre veje rettes ud, og en flyttes.

ljus (ansgränser)

VIBY - Ejerlavsgården

Ejerlavsgården er næsten fuldstændig bevaret. Dels som dige, dels som vej. Den er især flot ved vejen til Mesinge i den nord-vestlige del, fordi den slynger sig, og langs vejen i den østlige del, hvor der er højt dige med stynede popler.

VIBY - Andre områder af interesse

- Kastelshøjen i det nord-vestlige hjørne. Kan ses fra vejen til Dalby.

VIBY - Konklusion

- a) Velbevaret mark- og vejstruktur og ejerlavsgrense. Delvis bevaret bebyggelses- og ressourcestruktur.
- b) Især landsbyen er en god oplevelse.
- c) Trusler: Mere nybyggeri er der ikke plads til hvis det stadig skal være muligt at få indtryk af bebyggelsesstrukturen.
- d) Reetableringsforslag: "Enghave" i den syd-vestlige del af ejerlavet.

Voldtofte

VOLDTOFTE

Flemløse sogn, Båg herred, Hårby kommune.

Målebordsblad 1890: 64 og 65 = J II DRESLETTE (353) og I II HÅRBY (354)
4-cm.kort: 23 = 1312 IV SV GLAMSBJERG

ØSTRUP

Østrup sogn, Lunde herred, Otterup kommune.

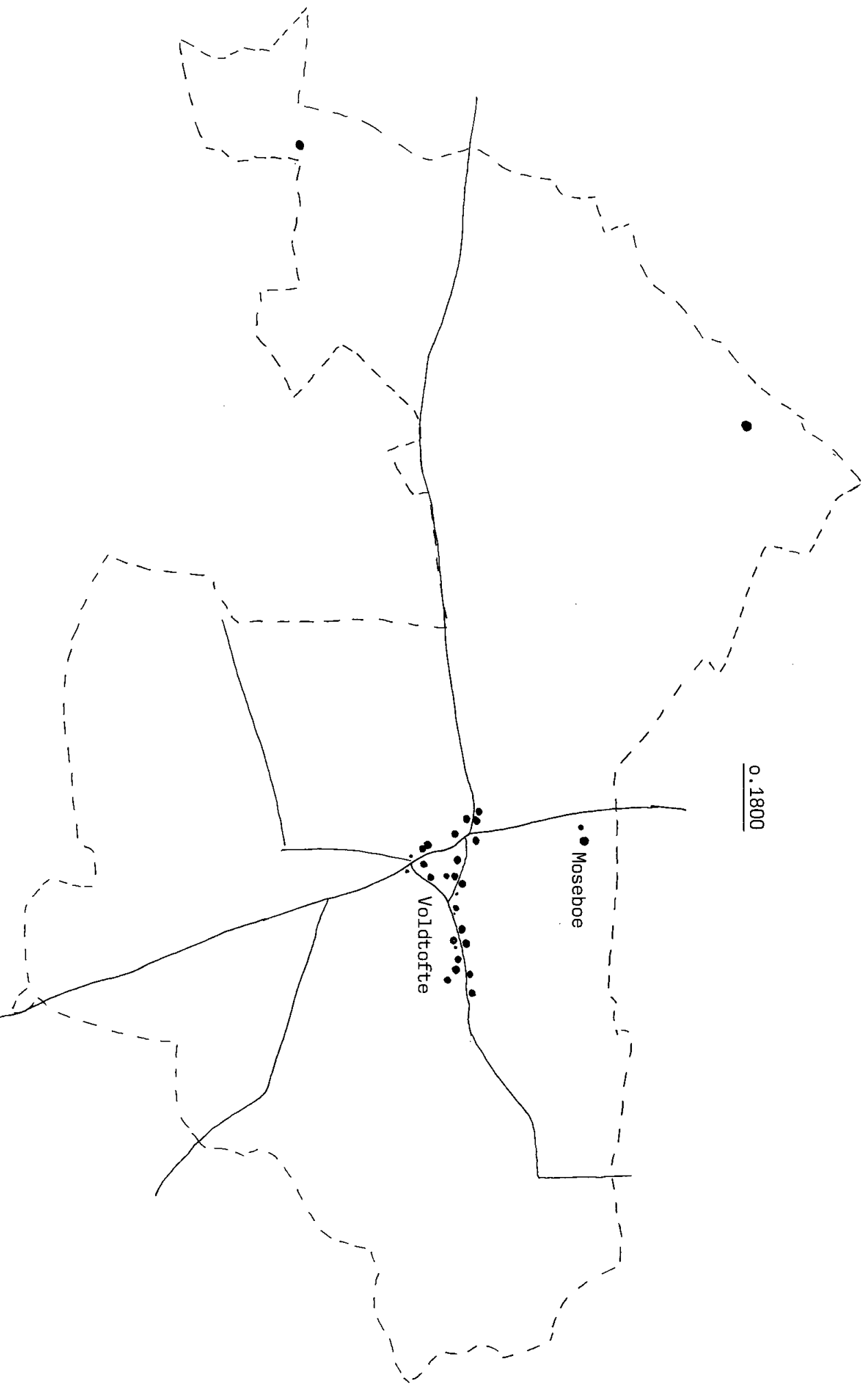
Målebordsblad 1890: 22 = F 4 SKIBBY (314)
4-cm.kort: 13 = 1313 II SV ODENSE FJORD

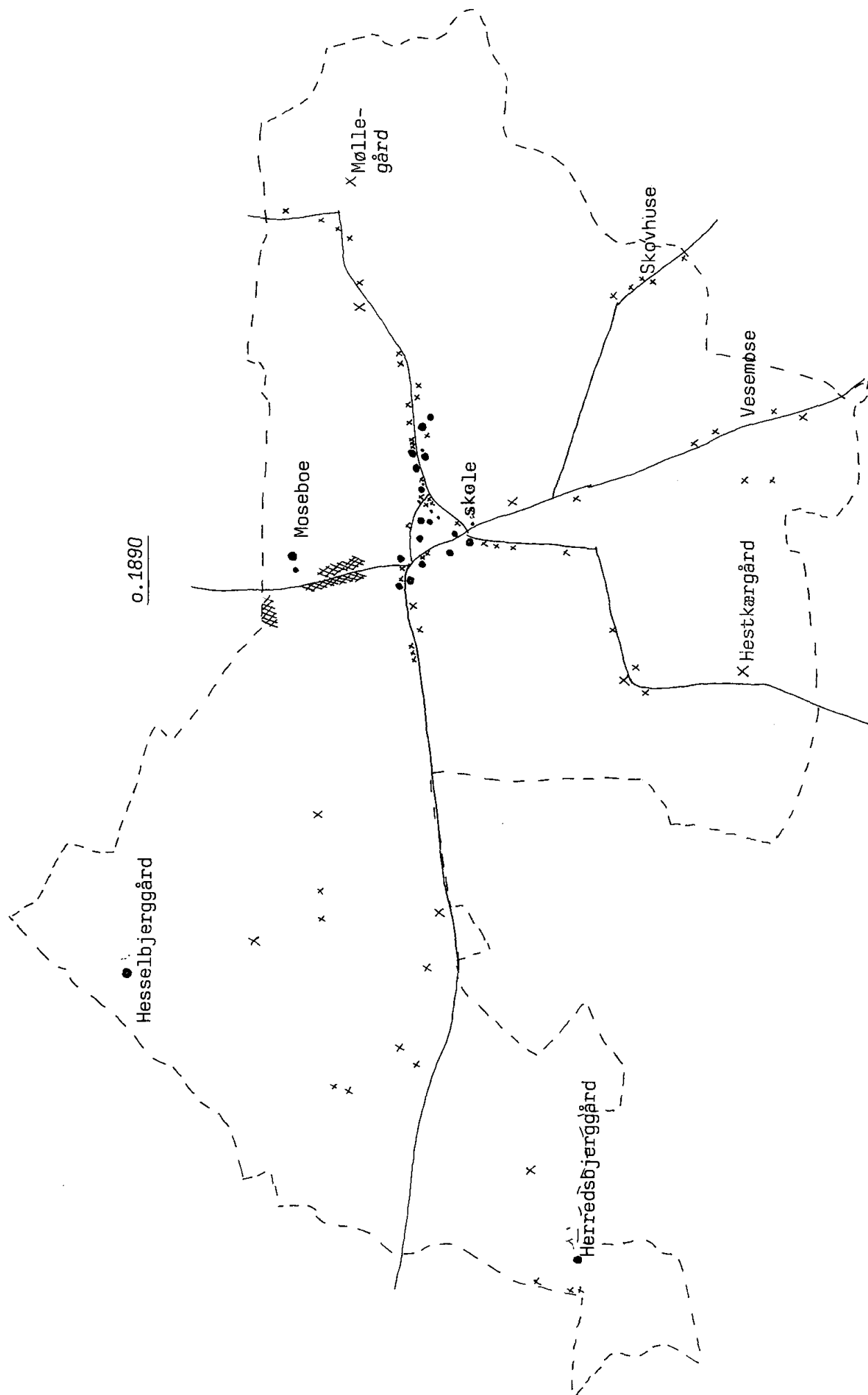
ÅLSBO

Rørup sogn, Vends herred, Årup kommune.

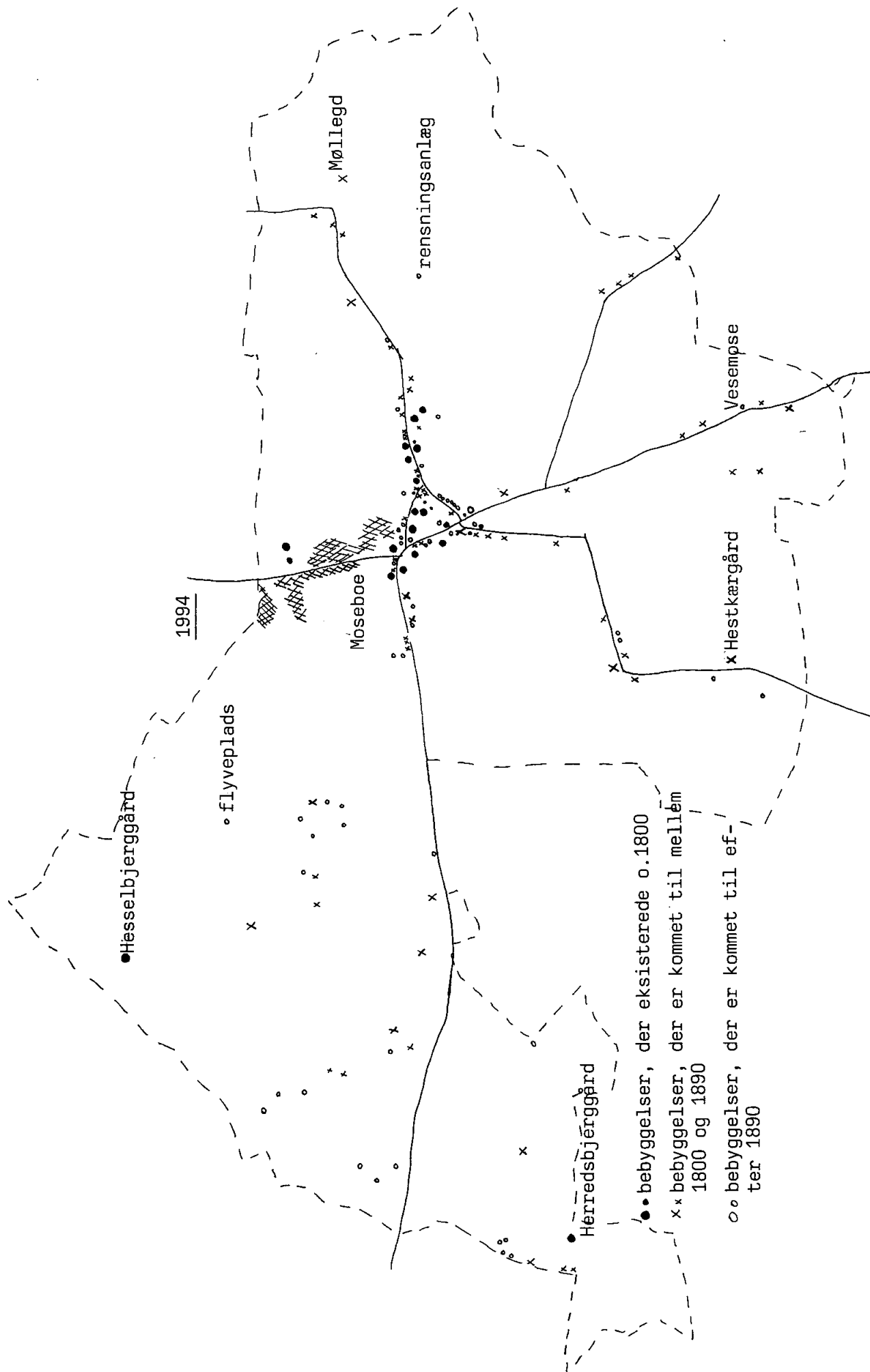
Målebordsblad 1890: 30 og 41 = J 3 FJELDSTED (321) og J 2 SKYDEBJERG (332)
4-cm.kort: 11 og 17 = 1313 III SV BRENDERUP og 1312 IV NV ÅRUP

Voldtofte - bebyggelsesstruktur

o. 1890

VOLDTOFTE - Bebyggelsesstruktur

a) Bebyggelsesstrukturen i Voldtofte ejerlav består i dag af selve bykernen og bebyggelsen udenfor. Bykernen er stor og rummer mange gårde, husmandssteder, ældre og nyere huse. Ude i den øvrige del af ejerlavet ligger der mange spredtliggende gårde, huse og husmandsteder langs vejene og i hele den ret kuperede nordvestlige del af ejerlavet. Nord for bebyggelseskernen er der tale om en egentlig bymæssig bebyggelse med en kerne af ældre huse og ellers parcelhuskvartører.

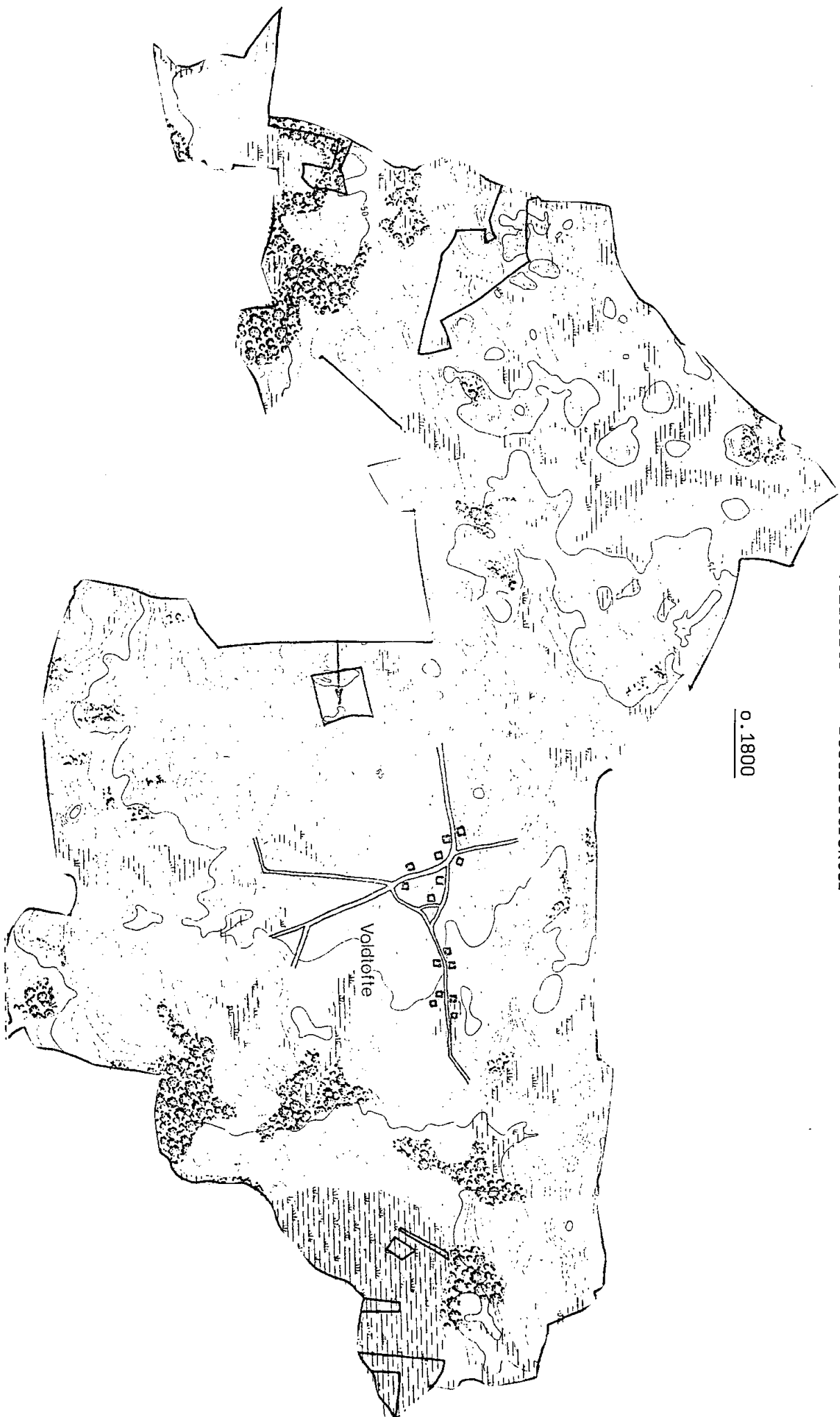
b) Der er sket en del ændringer i bebyggelsesstrukturen siden o.1800. Ændringerne har været størst udenfor selve bykernen. Bykernen har bevaret en meget stor del af de oprindelige gårde, men der er blevet opført mange husmandssteder og huse imellem gårdene og på de udflyttede gårdes tomter. Udfyldingen er foregået jævnt over hele perioden. Ude i ejerlavet er der derimod sket omfattende ændringer. O.1800 var der kun 4 gårde placeret udenfor bykernen, men i løbet af 1800-tallet og i mindre grad sidenhen er der blevet udflyttet enkelte gårde fra bebyggelseskernen og udparcelleret mange huse og husmandssteder. Husbebyggelsen Mosebo kommer til i forbindelse med jernbanen i 1800-tallet, men er så sidenhen blevet udbygget kraftigt med mange parcelhuse, så Voldtofte er "vokset" sammen med Flemløse.

c) Byggestilen er meget blandet som en følge af, at de mange nyanlæggelser er foregået over et meget langt tidsrum. I bebyggelseskernen og blandt den ældste bebyggelse udenfor, er der en meget stor del, som stadig står i bindingsværk.

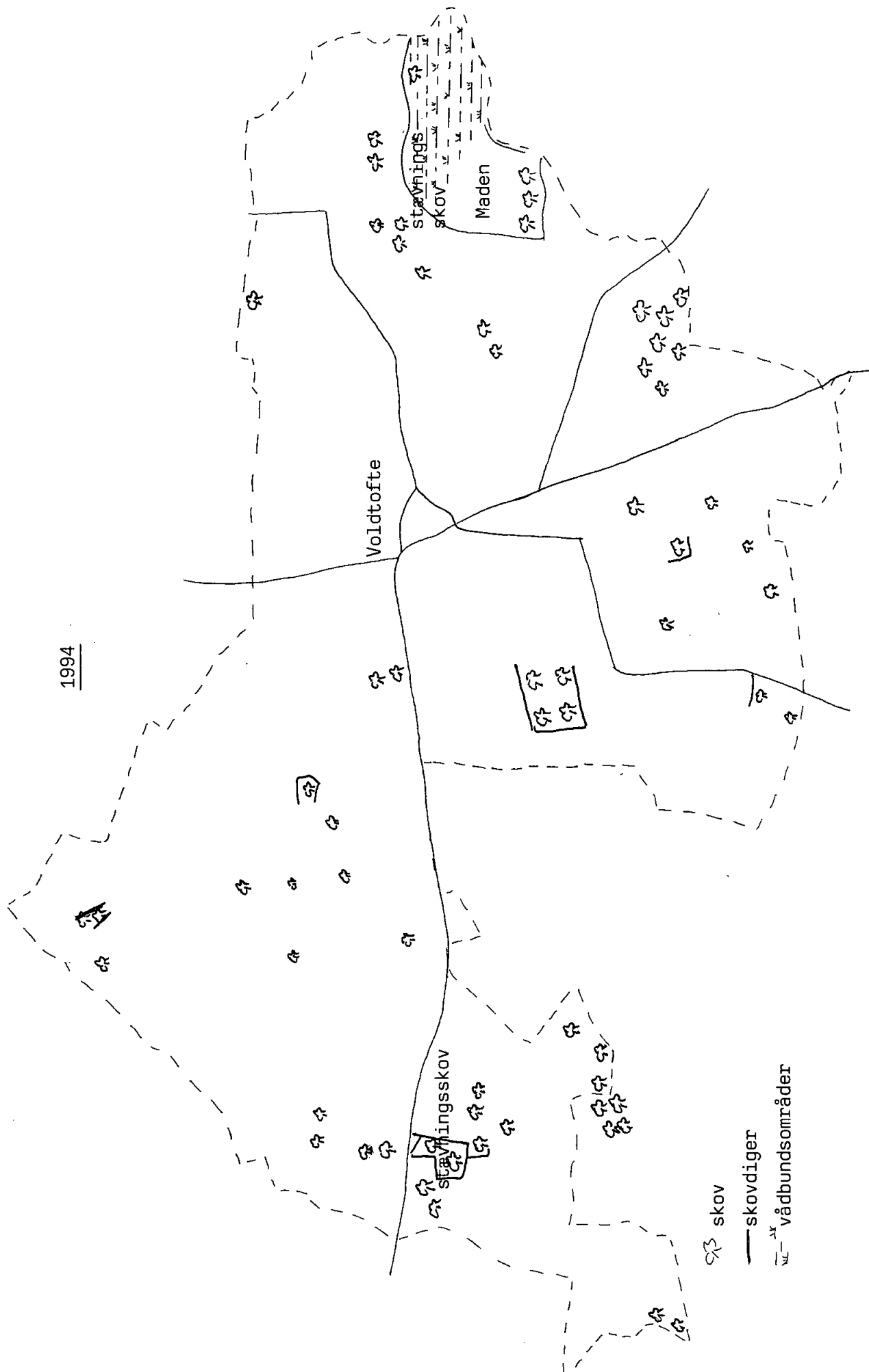
d) oplevelsesværdi ?

Voldtofte - resurserstruktur

0.1800

1994

VOLDTOFTE - Ressourcestruktur

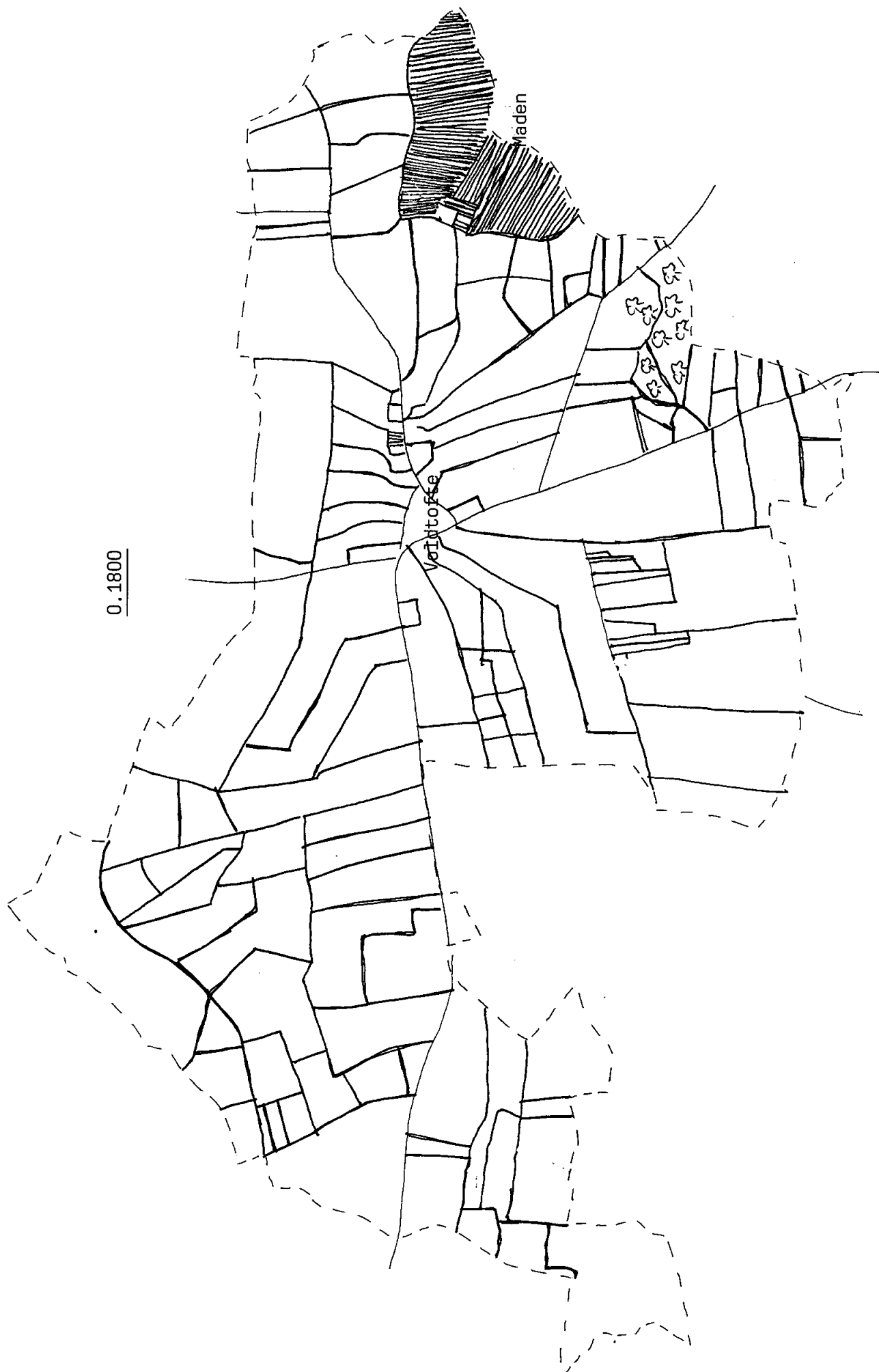
a) Ressourcestrukturen i Voldtofte ejerlav består i dag af et meget stort agerareal, der brydes af mange småskove, træpletter og et større vådbundsområde Maden med et mindre skovstykke, der drives som stævningsskov. I ejerlavets vestligste del findes der ligeledes et mindre stykke stævningsskov.

b) Der er kun sket mindre ændringer i ressourcestrukturen siden o.1800. På det tidspunkt var især den kuperede del af ejerlavet mod vest præget af mange mindre engområder. De bliver i løbet af 1800-tallet opdyrket eller plantet til med skov. De mange små trægrupper og småskove, der var placeret rundt i ejerlavet er i store træk bevaret op til i dag. Det samme gælder det store engområde Maden, der ligeledes indeholder en stævningsskov og en tidligere fægang i den sydlige del. På et stykke af vejen derned er der ligeledes bevaret diger på begge sider, fordi den oprindeligt har tjent som fægang. Engområdet er dog blevet indskrænket lidt mod vest ved opdyrkning, men den gamle afgrænsning er bevaret i form af levende hegn. En nyere placering af et mindre rensningsanlæg på stedet virker meget skæmmende. Et lille skovareal i den vestligste del fremstår som stævningsskov og den lille Voldtofte Skov har strukturer i skovbunden, der formentlig er levn af oprindelige højryggede agre. Skovbunden var meget omrodet i forbindelse med besigtigelsen, så det var ikke muligt med sikkerhed at afgøre om der var tale om højryggede agre og/eller rester af gamle diger, drækanaler o.l.

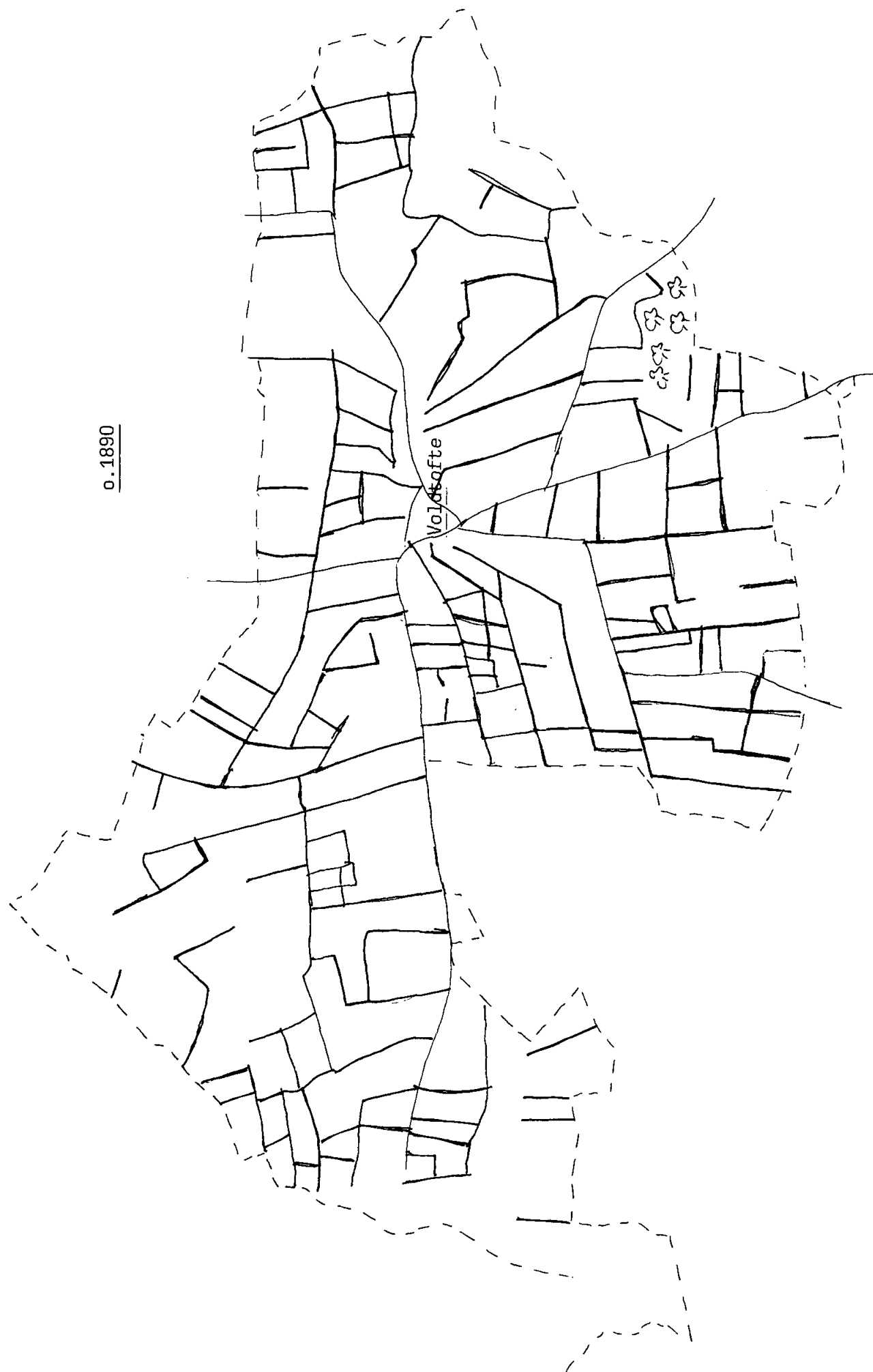
c) oplevelsesværdi ?

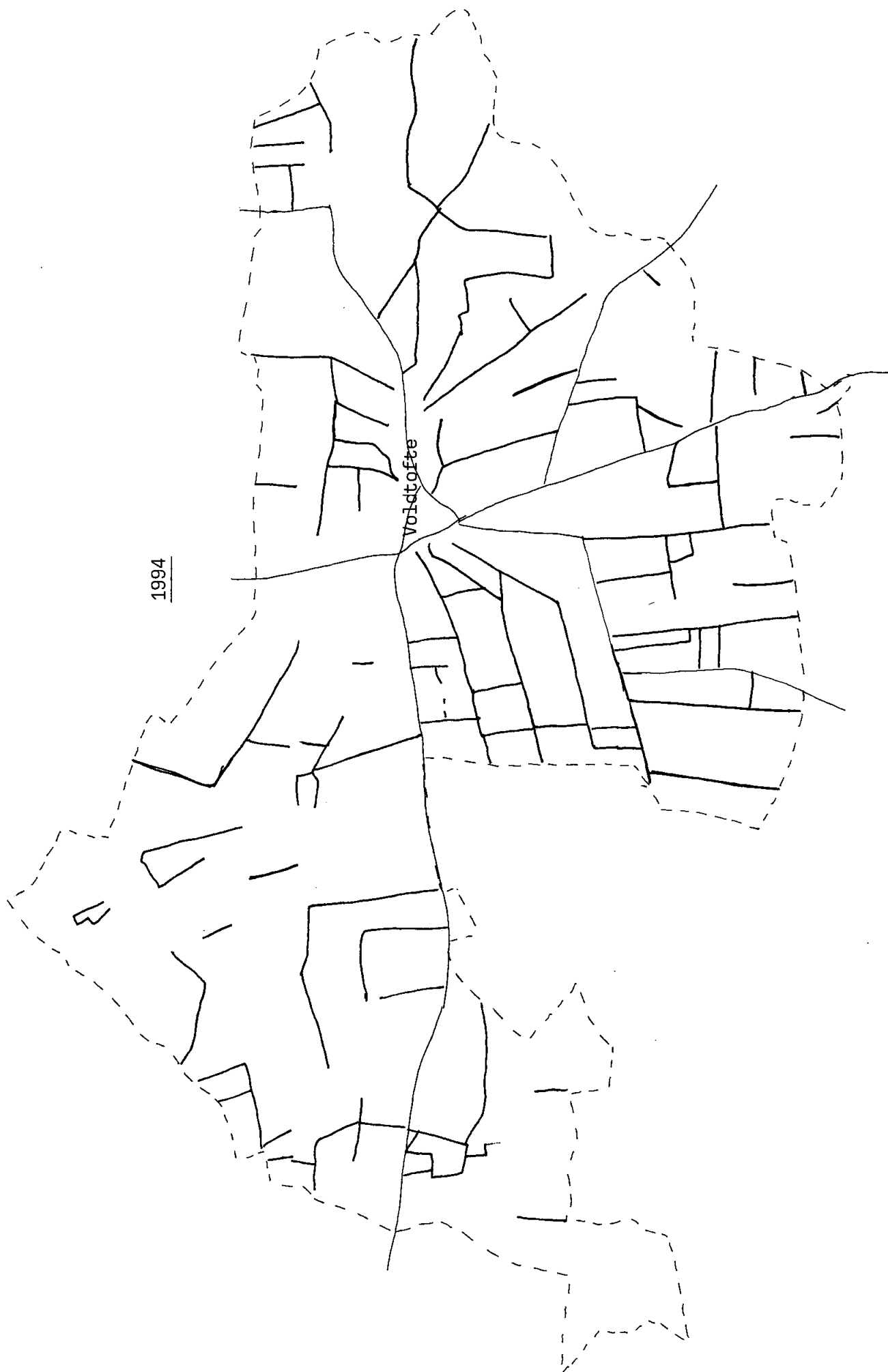
VoIdtofte - markstruktur

0.1800

o. 1890

1994

VOLDTOFTE - Markstruktur

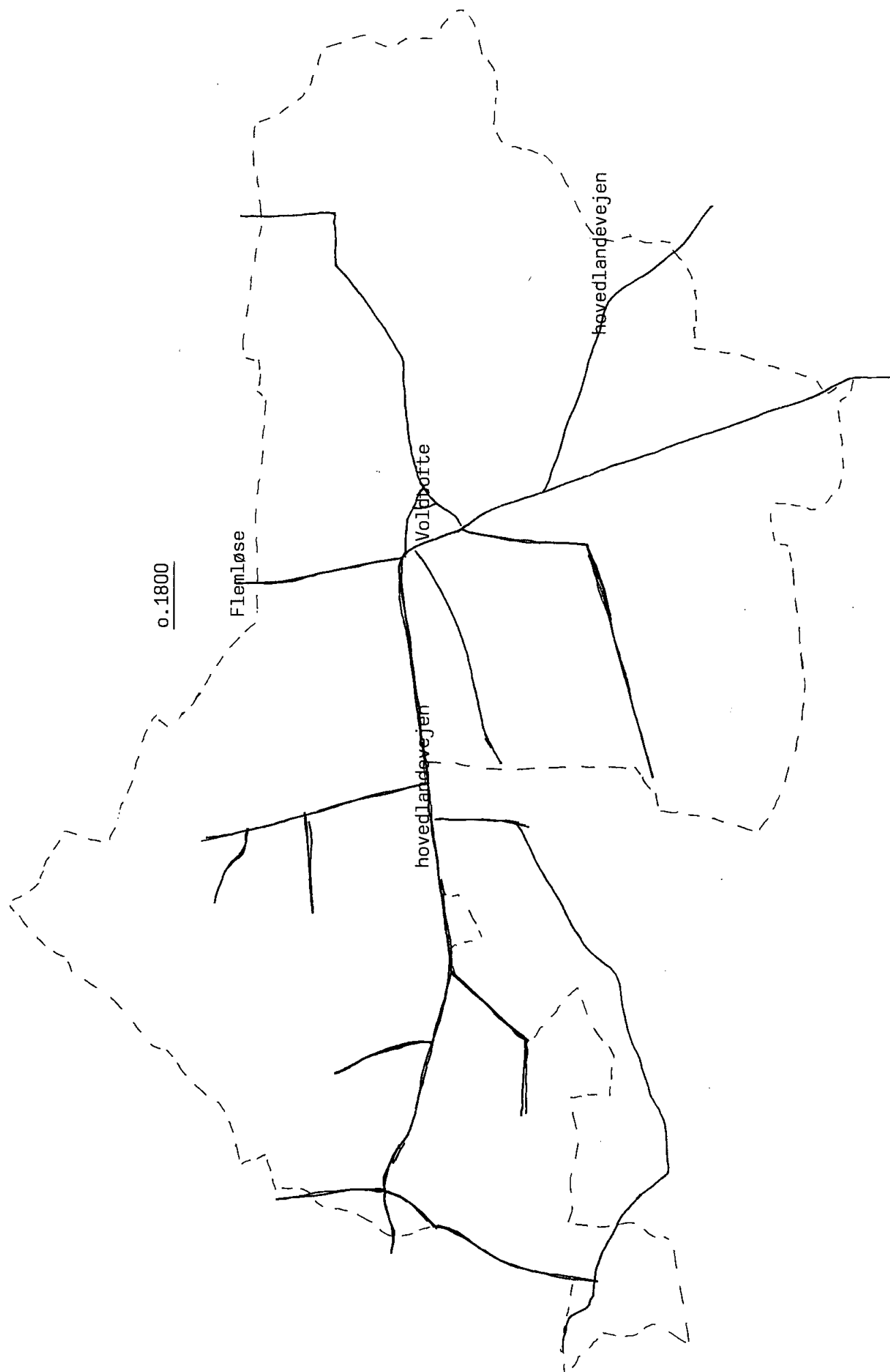
a) Markstrukturen i Voldtofte ejerlav består i dag af en blanding med en forholdsvis stor opdeling i store og små marker i ejerlavets sydlige og østlige del, mens den vestlige del består af flere større agerarealer, der kun brydes af enkelte ofte ufuldendte skelforløb og så markvejene.

b) Der er sket en del ændringer i markstrukturen siden o.1800, hvor der var tale om en struktur med mange smalle marker, der løb op til gårdene i bykernen. En markstruktur, der har betydet, at mange af gårdene er blevet liggende i bykernen i stedet for at blive udflyttet. De øvrige jorder, der lå længere væk fra bykernen var derimod delt op i mange strimler og blokke, formentlig som en følge af det kuperede landskab med stærkt variende landbrugsværdi og udnyttelsesform. Denne opdeling er næsten forsvundet i dag, mens en del af strimmelstrukturen i forbindelse med landsbykernen er bevaret. I løbet af 1800-tallet kommer der en del mindre skelforløb til i forbindelse med oprettelsen af de mange husmandssteder.

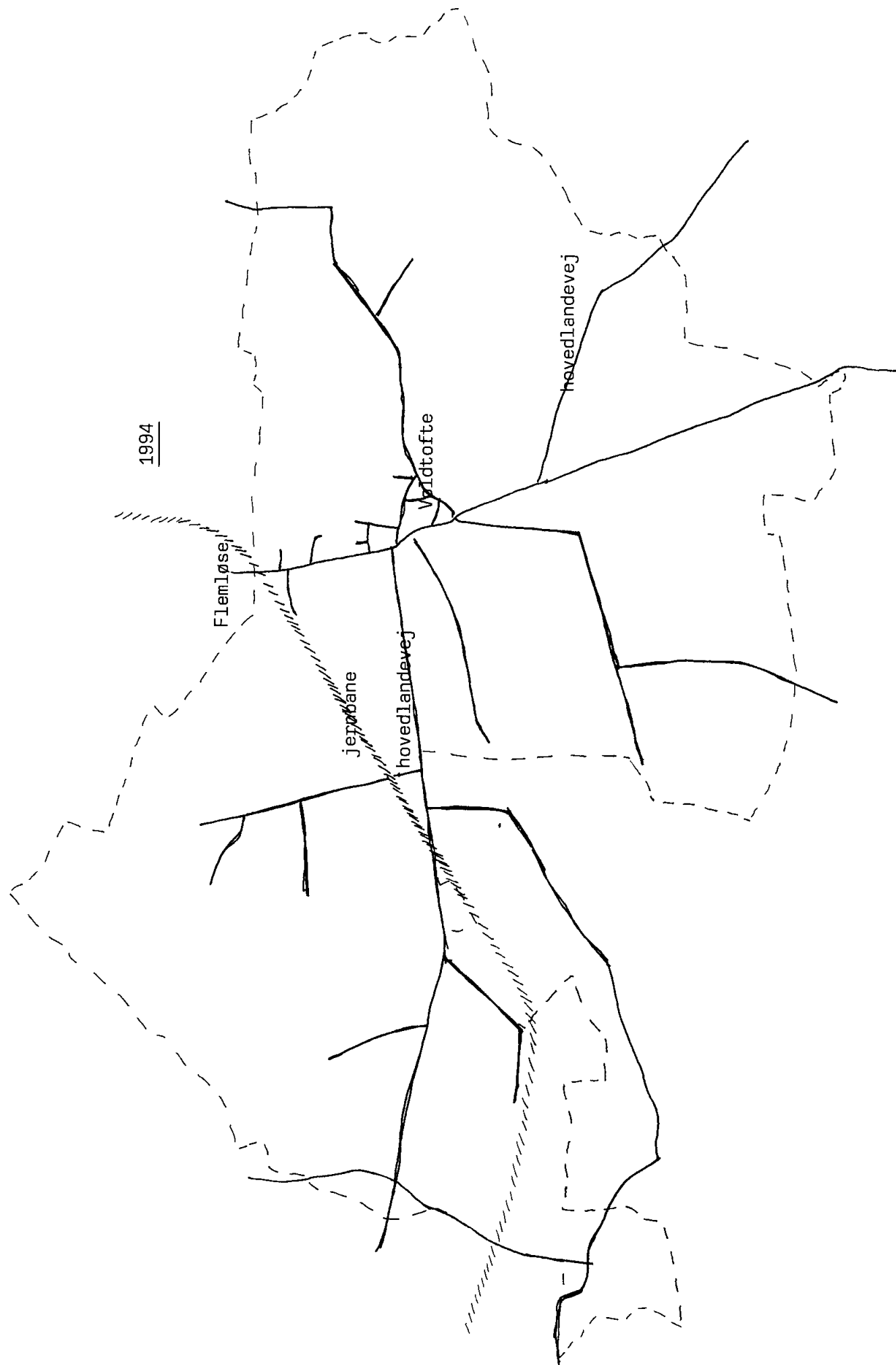
c) Skellene er en blanding med flest diger og ellers levende hegn. Digerne er generelt meget høje og står tydeligt frem i landskabet.

d) oplevelsesværdi ?

Voldtofte - vejstruktur

Voldtofte - vejstruktur

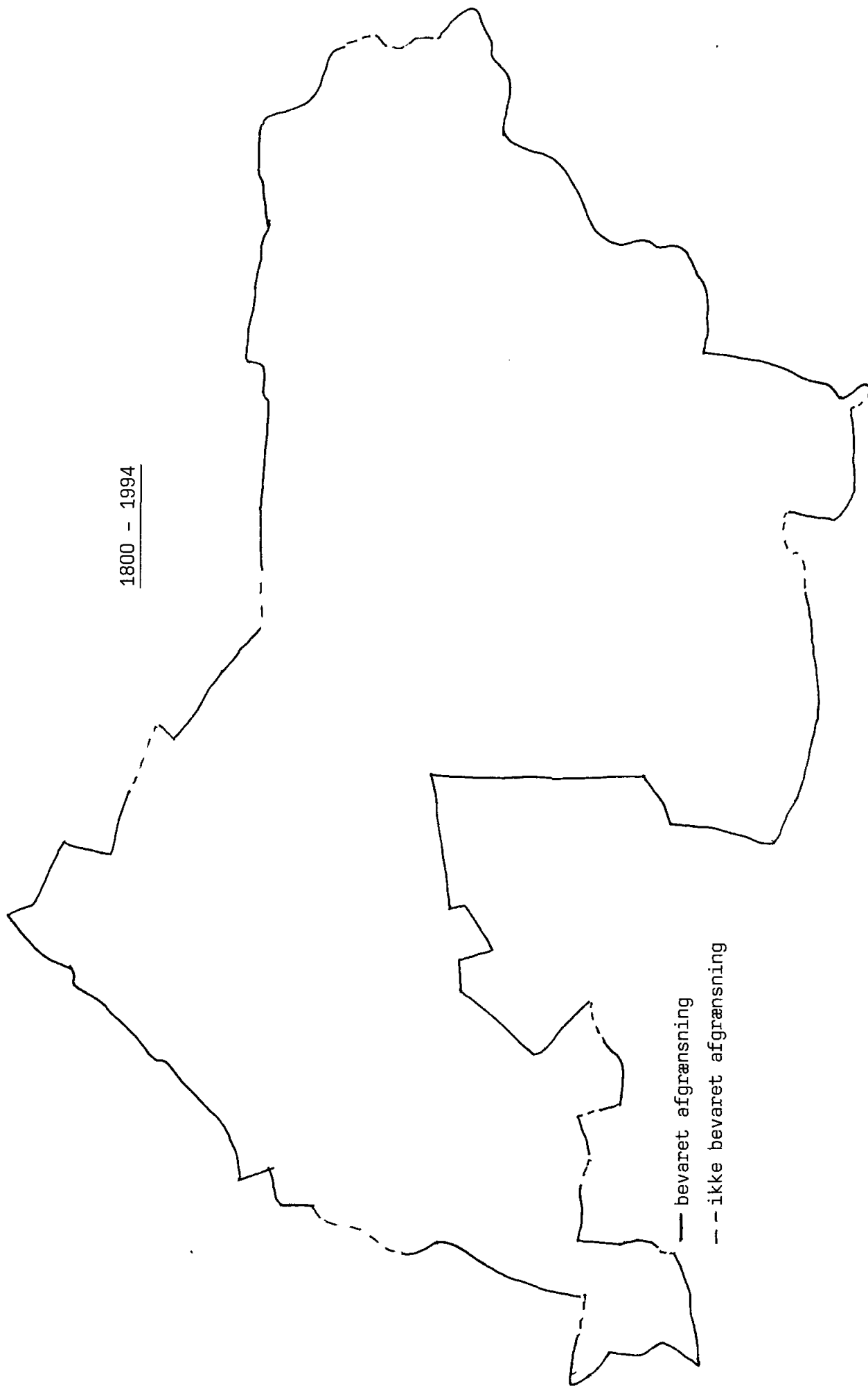

VOLDTOFTE - Vejstruktur

- a) Hovedvejstrukturen, som den ser ud i dag, består af hovedlandevejen Faaborg-Assens og en mængde vejforløb, der fører rundt i ejerlavets østlige og sydlige del, mens den nordvestlige del ikke rummer gennemgående veje. Ejerlavet gennemskæres af Assens-Faaborg jernbanen.
- b) Der er, bortset fra oprettelsen af jernbanen i sidste halvdel af 1800-tallet, kun sket enkelte ændringer i hovedvejstrukturen siden o.1800. Det drejer sig om en mindre udretning af hovedlandevejen og tilføjelsen af et enkelt vejforløb mod syd.

Voldtofte - ejerlagsafgrænsning

1800 - 1994

— bevaret afgrænsning

-- ikke bevaret afgrænsning

VOLDTOFTE - Ejerlavsgården

a) Ejerlavsgården er bevaret næsten hele vejen rundt. Enkelte mindre strækninger, dog kun i form af vejforløb.

Ellers består den af en blanding med mest diger og i mindre grad levende hegn.

b) oplevelsesværdi ?

VOLDTOFTE - Konklusion

a) Voldtofte har en rimelig velbevaret bebyggelsesstruktur i selve bykernen, men den øvrige del af ejerlavet har været udsat for en kraftig nybebyggelse med gårde, husmandssteder, huse, stationsby og parcelhuskvartærer.

Ressource- og vejstrukturen samt ejerlavsgårdsgrænsen er velbevarede. De bedste levn af markstrukturen fra o.1800 findes umiddelbart syd for bykernen, men ellers er markstrukturen meget dårlig bevaret.

Der er tale om et ejerlav, hvor de velbevarede dele er koncentreret om selve bykernen og mark- og vådbundsområdet umiddelbart syd herfor.

b) oplevelsesværdien ?

c) -

d) -

Østrup

ØSTRUP - Bebyggelsesstruktur

a) Bebyggelsen i Østrup ejerlav betår først og fremmest af den meget store landsbykerne med gårde, huse, hovedgård og kirke. Den største del af landsbyejerlavet, som ligger syd for selve landsbykernen, rummer en masse huse, husmandssteder, gårde og egentlige hussamlinger. I ejerlavets nordligste del ligger der, foruden en blanding af gårde og huse, et meget stort drivhusgartneri.

a) Ser vi på de ændringer, der er sket i bebyggelsesstrukturen fra o.1800 og op til i dag, så er de omfattende. Ændringerne er ikke sket ved at bebyggelsen fra 1800 er forsvundet eller flyttet, den ligger næsten intakt tilbage, men ved at der er sket en meget kraftig bebyggelses-ekspansion i hele ejerlavet igennem både 1800- og 1900-tallet.

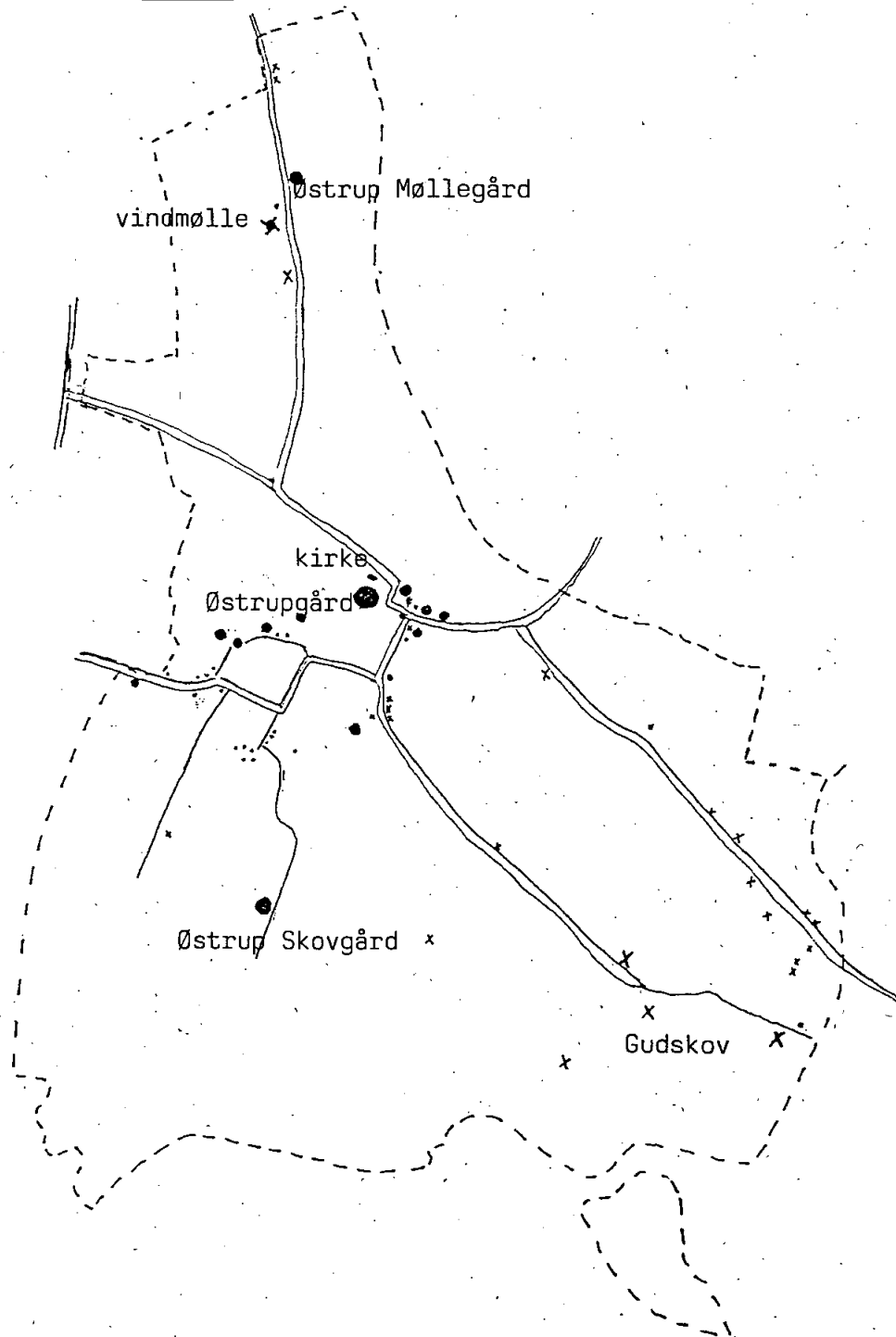
Omkring 1800 lå gårdene langs bygaden eller nær derved sammen med Østrupgård og Østrup kirke. Ind imellem lå en del huse. Mod nord var der Østrup Møllegård med vindmølle og i ejerlavets sydlige del lå Østrup Skovgård. I løbet af 1800-tallet bliver der bygget enkelte huse inde i selve landsbykernen. Udenfor landsbykernen sker der en hel del mere, da der udparcelleres en masse små gårde/husmandssteder og huse i ejerlavets sydøstlige del. Imellem 1890 og i dag opføres der en mængde huse og husmandssteder både i og udenfor landsbykernen. I ejerlavets sydøstlige del er der tale om egentlige hussamlinger. Ejerlavets nordligste del, som hovedsageligt omfatter jorden til Østrupgård og Østrup Møllegård (nu uden vindmølle), er blevet skånet lidt mere igennem det meste af 1800- og 1900-tallet.

c) Byggestilen er meget blandet, som man kunne forvente det, når der har været tale om bebyggelsesaktivitet over en så lang periode. Enkelte gårde og huse står stadig helt eller delvist i bindingsværk, men ellers er det en blanding af ældre og yngre grundmurede bygninger med fast tag, der dominerer. Kirken ligner sig selv fra o.1800, bortset fra at kirkegården på et tidspunkt er blevet flyttet over på den anden side af vejen. Hovedgården Østrupgård er blevet bygget en del om efter 1800. Avlsgården stammer fra først i 1900-tallet, mens hovedbygningen blev flyttet lidt væk fra avlsgården i 1890, hvor ejeren fik opført en større grundmuret bygning. Denne hovedbygning kaldes Østruplund, og det er den, som fungerer som institution i dag.

d) Oplevelsesværdien af den bebyggelsesstruktur, som eksisterede o. 1800 er på nogen områder meget dårlig, på andre ganske god.

De oprindelige gårde og enkelte spredtliggende huse er meget svære at få et indtryk af, fordi der ligger så megen anden nyere bebyggelse i landsbykernen. På den anden side er 1800-tallets gårde og huse bevaret, samtidig med, at vi kan iagttage det specielle træk med en ikke udflyttet hovedgård og tilhørende kirke i den nordlige del af landsbyen.

o.1890

drivhus

Østrup Møllegård

Østrupgård

kirke

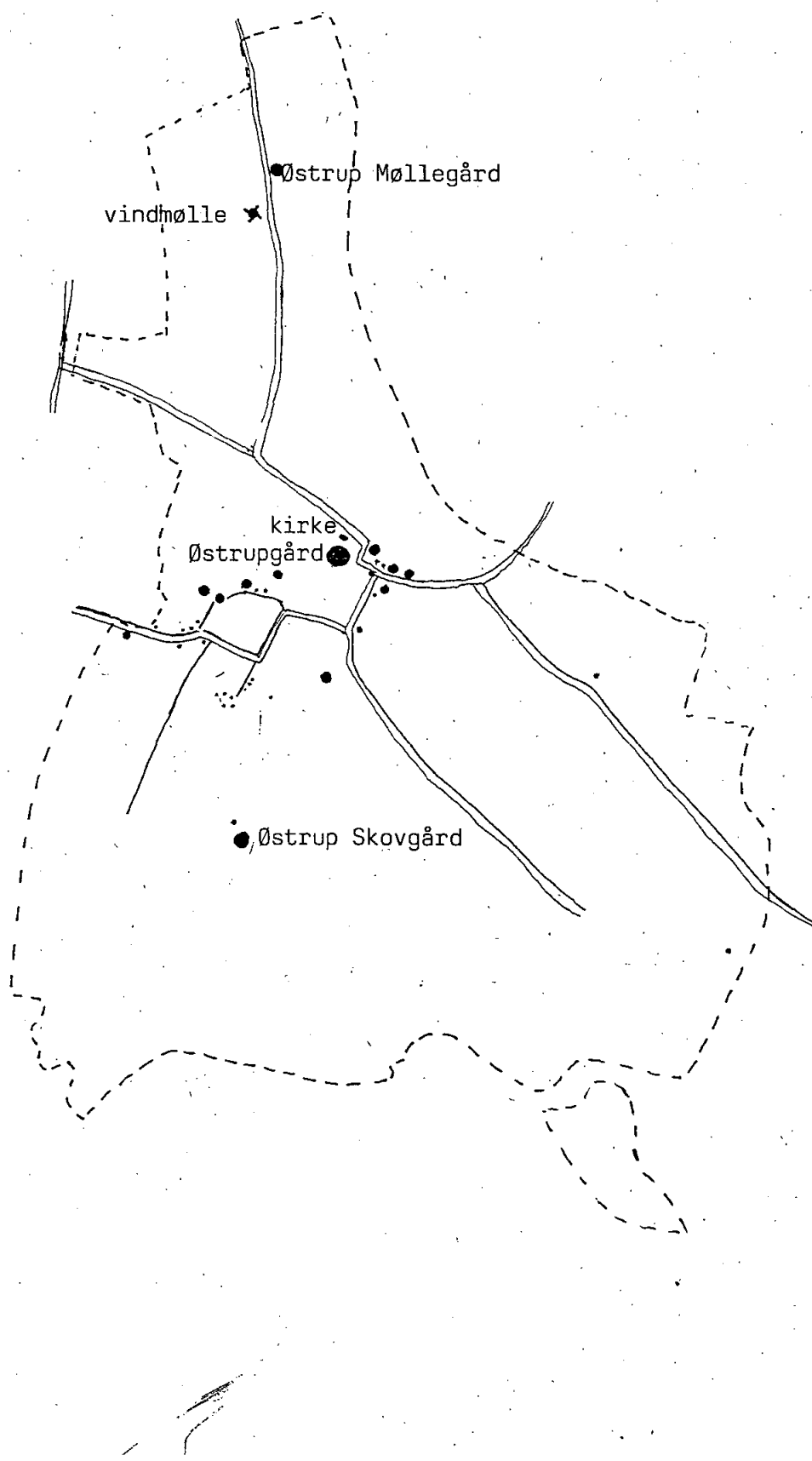
Østrup Skovgård

Gudskov

1993

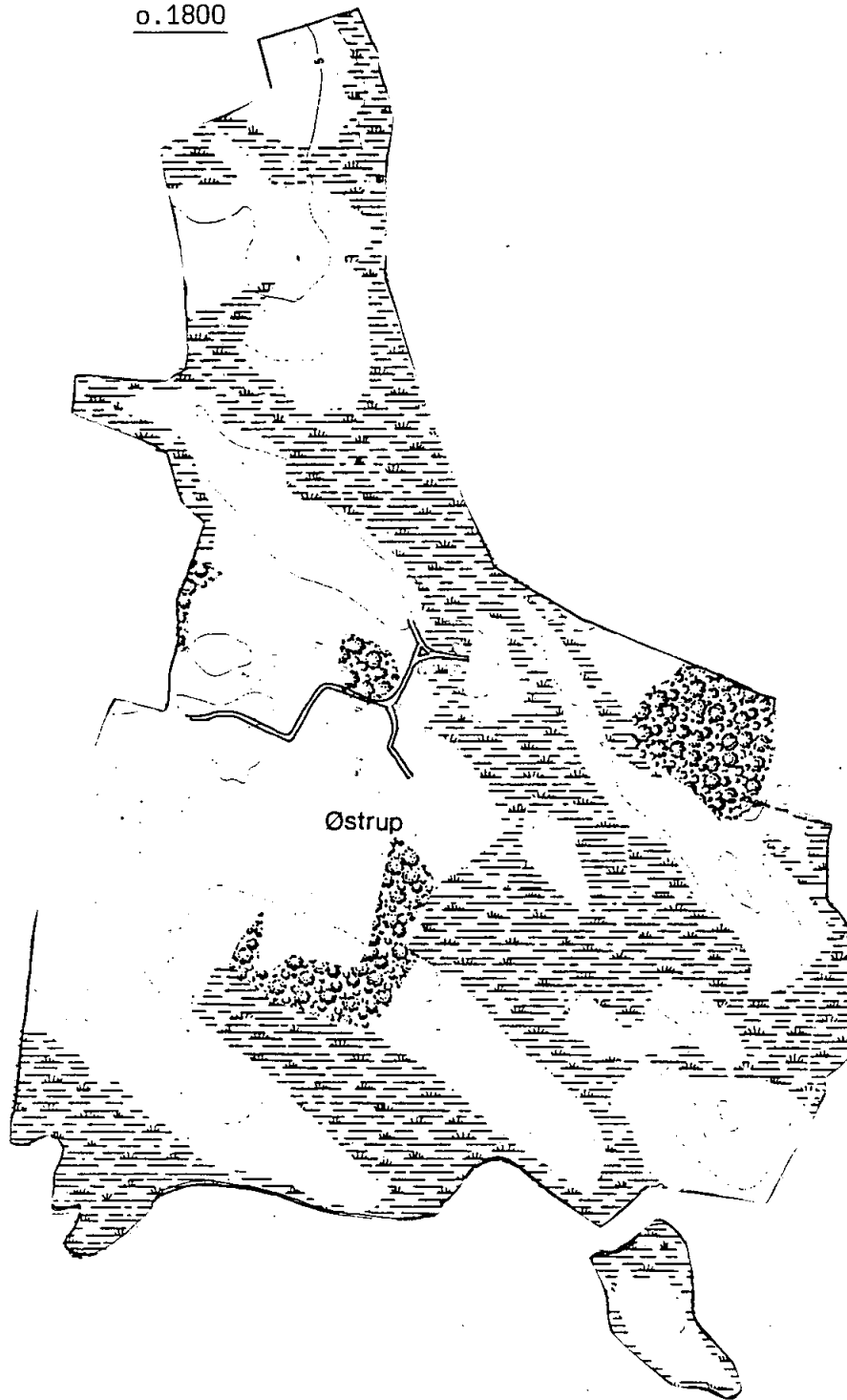
Østrup - bebyggelsesstruktur

0.1800

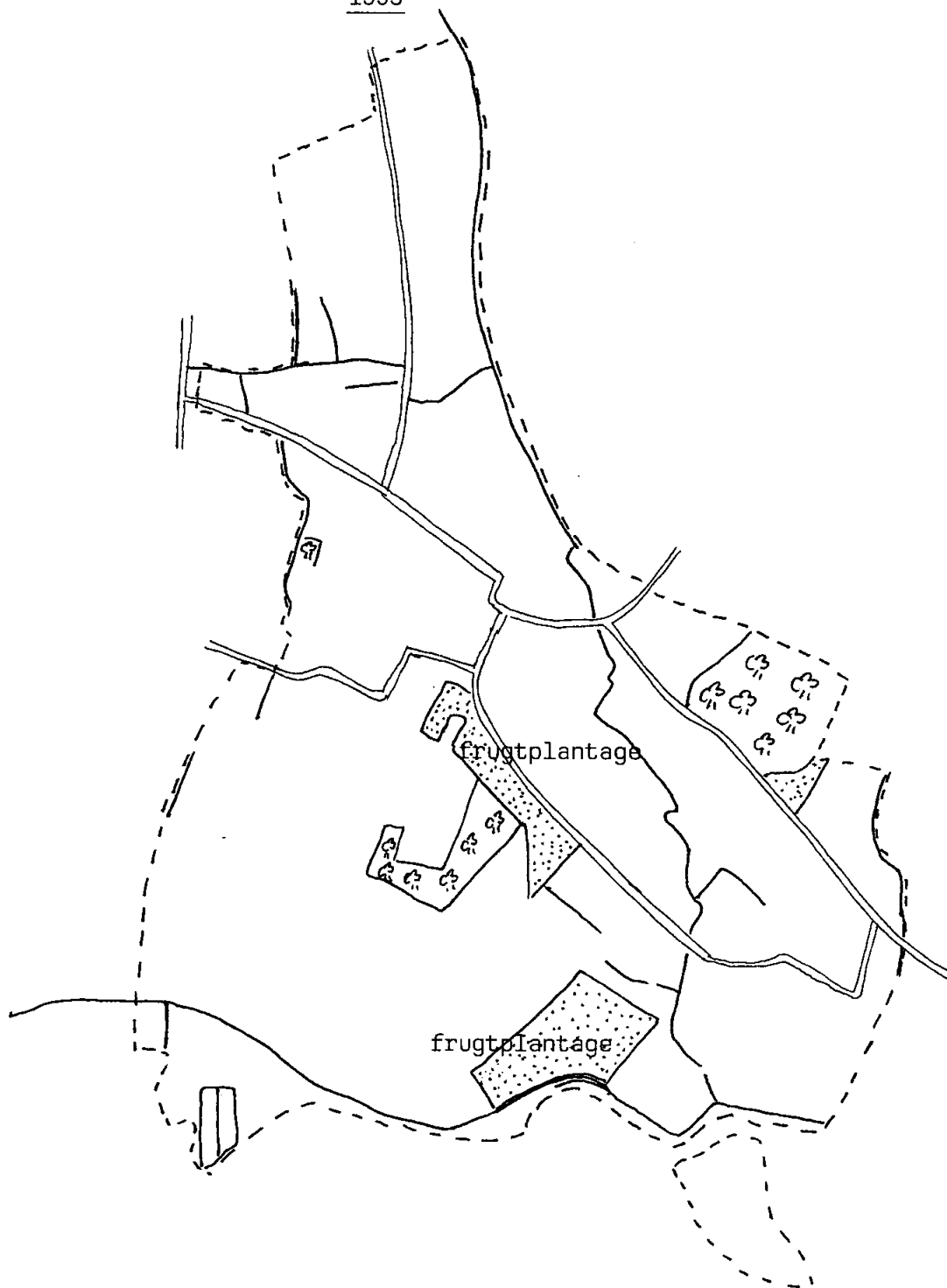

Østrup - resursestruktur

o.1800

1993

ØSTRUP - Resursestruktur

a) Resursestrukturen i Østrup ejerlav i dag består overvejende af agerjord, delt op i mange marker og bebygget mange steder.

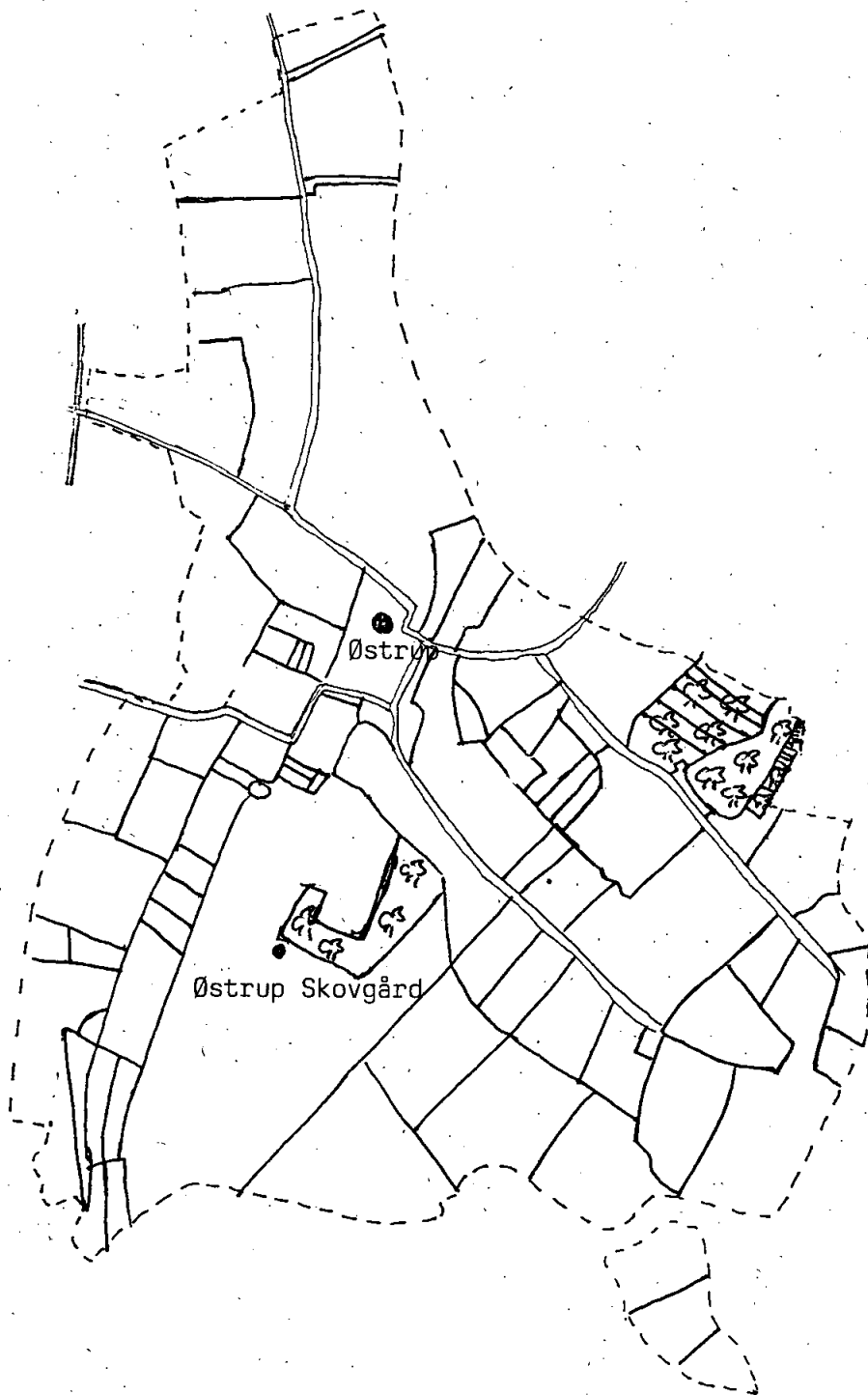
Ellers er der 2 mindre skovparceller, 2 frugtplantager og en del vandløb.

b) Resursestrukturen er ændret meget i løbet af perioden fra o.1800 og op til i dag. De meget store engområder, som der har været i ejerlavet er helt forsvundet, kun de mange vandløb og afvandingskanaler, der er i området, fortæller, at der faktisk er tale om tidligere "våde" arealer. Ændringen er hovedsageligt sket før 1890, bortset fra, at engområdet nordøst for byen stadig eksisterede på det tidspunkt. Skovarealerne var de samme o.1800 som i dag, mens de to frugtplantager først er kommet til her i nyere tid.

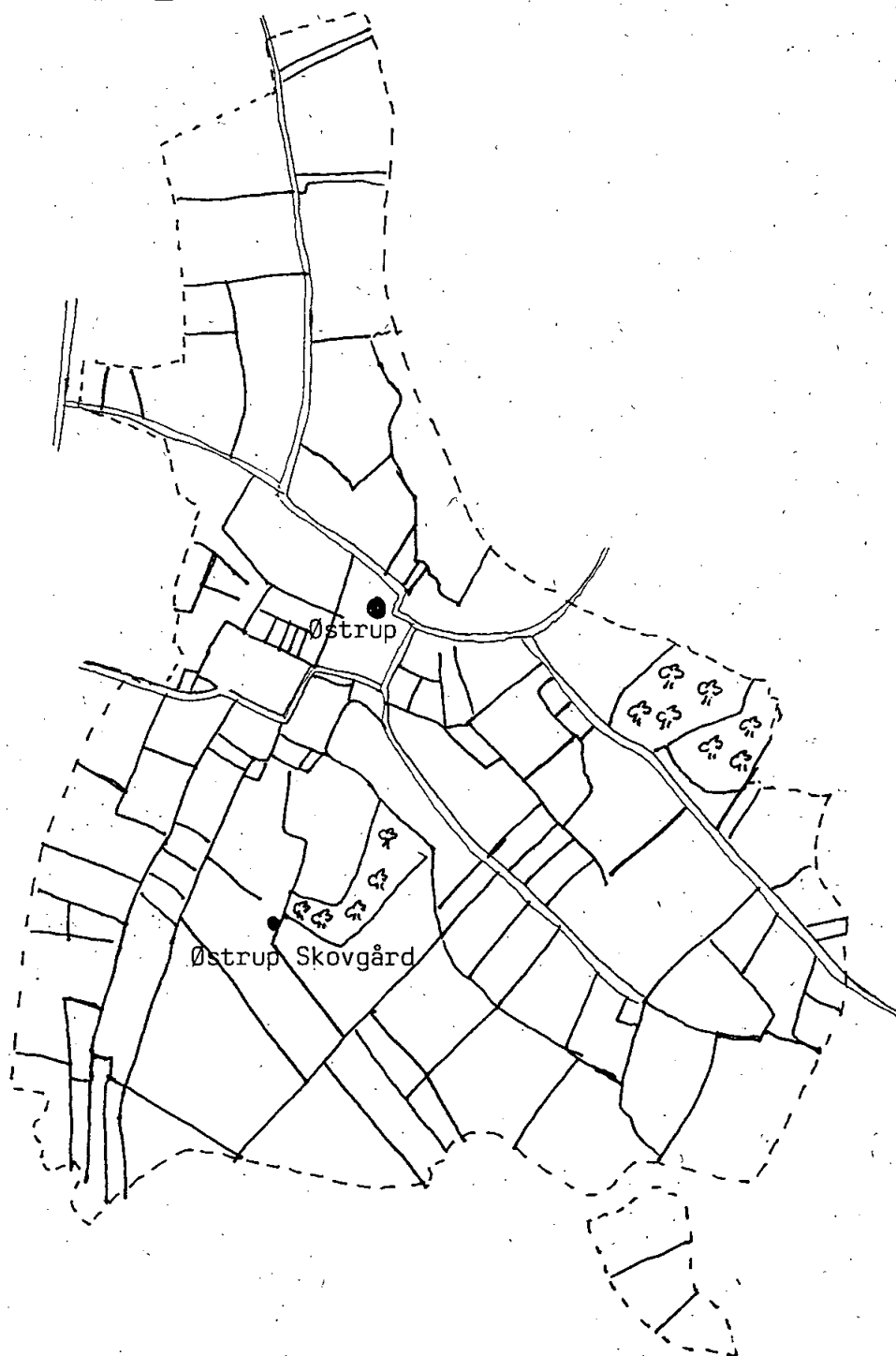
c) Oplevelsesværdien forringes af, at det meget væsentlige indslag med de meget store engområder ikke er bevaret.

Østrup - markstruktur

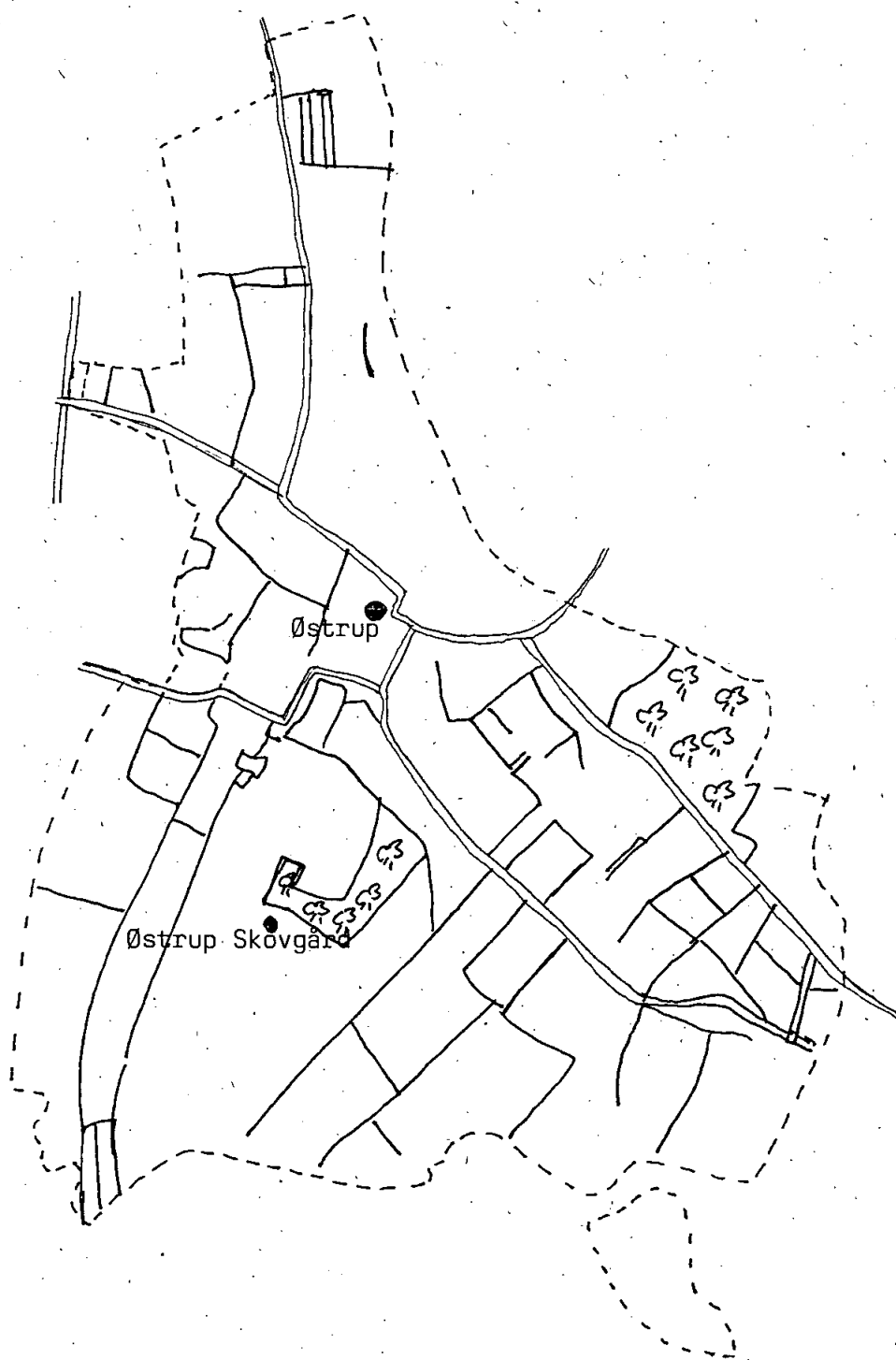
o.1800

o.1890

1993

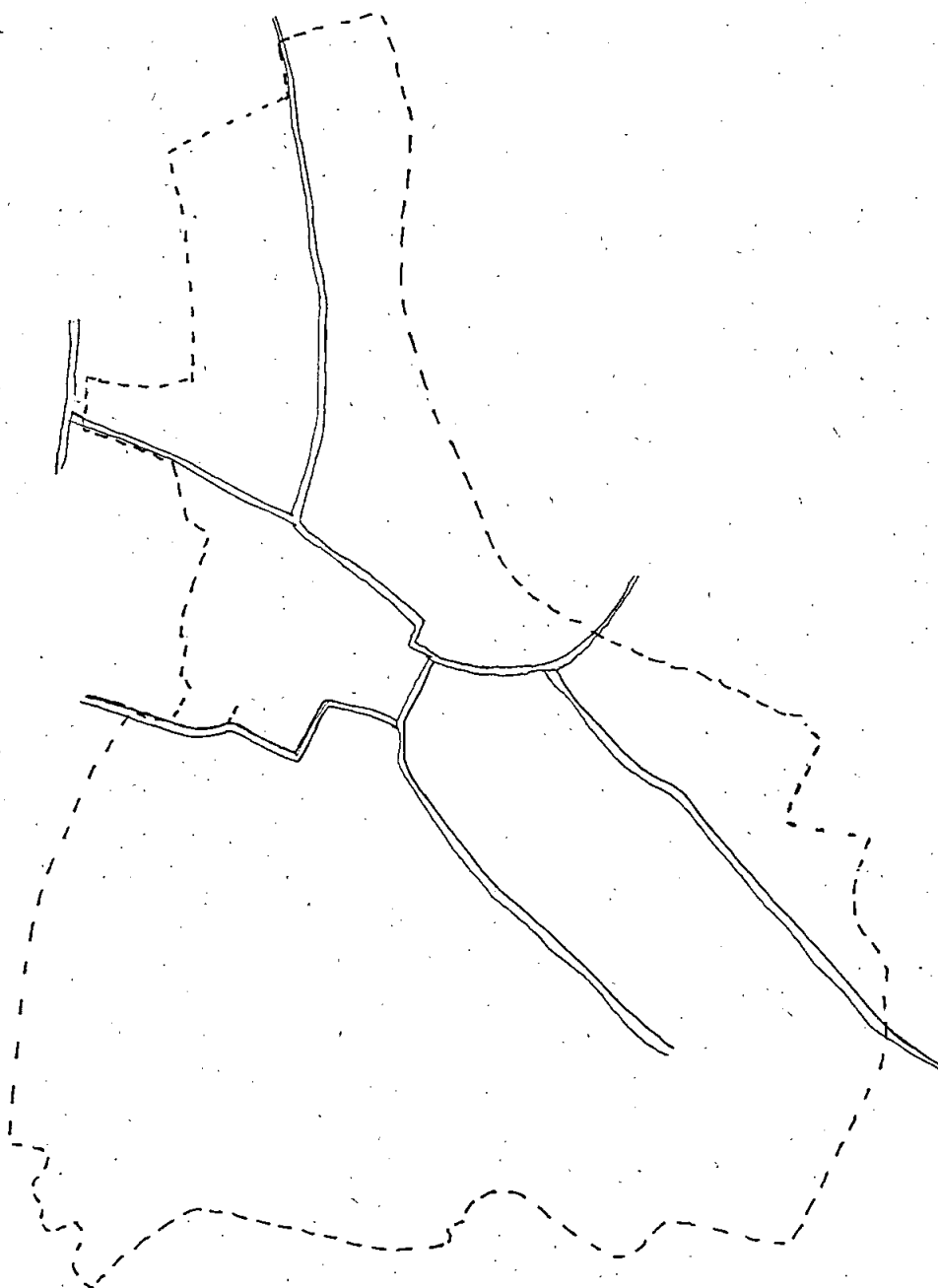

ØSTRUP - Markstruktur

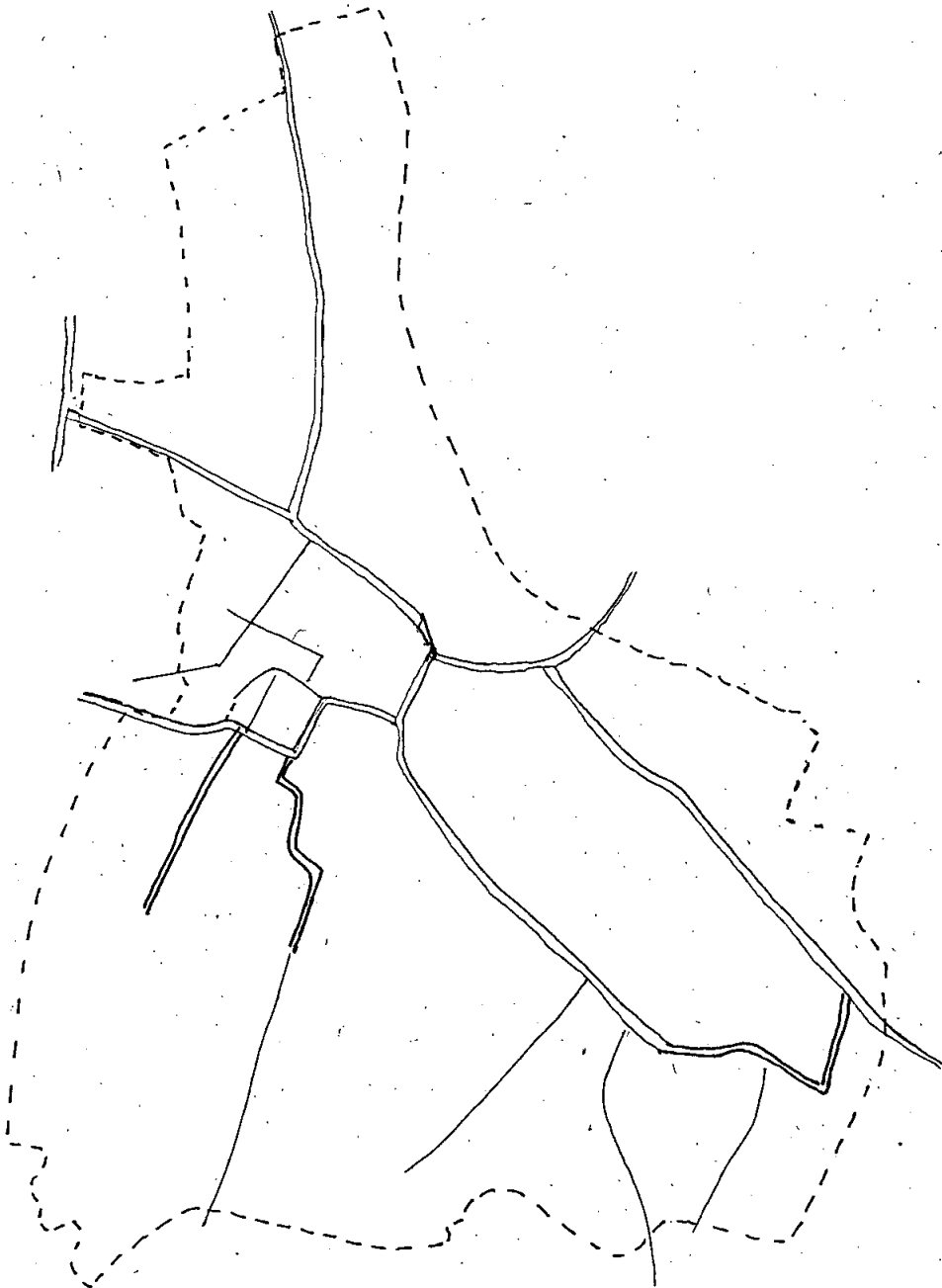
- Østrup*
- a) Markstrukturen i ~~Fremlev~~ ^{Østrup} ejerlav er meget kompliceret. Agerjorden er, bortset fra jorden til Østrup Skovgård og Østrup hovedgård, delt op i mange marker.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket fra o.1800 og op til i dag, så er der sket en del. Omkring 1800 var der en hel del flere skel end i dag. Der har faktisk været tale om en virkelig dårlig udskiftning, så der er ikke noget at sige til, at gårdene er blevet liggende inde i landsbyen, for hvilke af deres jordstykker skulle de flytte ud til?
- c) Markskellene står de fleste steder som diger, bevokset med levende hegn.
- d) Oplevelsesværdien af 1800-tals strukturen er rimelig god, fordi der trods alt er bevaret en del markskel i området, som et levn af den noget mere komplicerede markstruktur, der var i området o.1800.

Østrup - vejstruktur

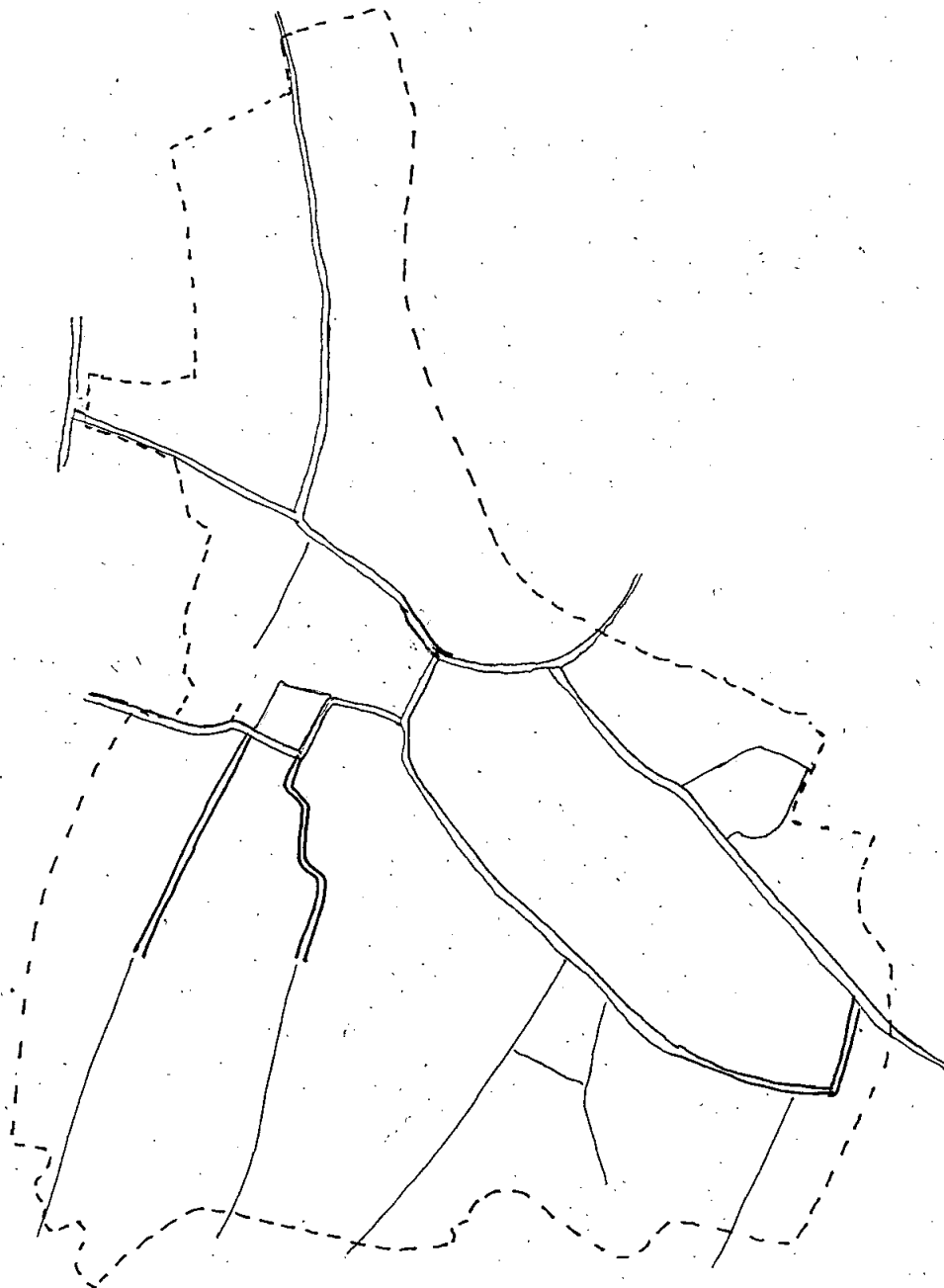
o.1800

0.1890

1993

ØSTRUP - Vejstruktur

- a) Vejstrukturen består i dag af flere veje, der forgrener sig ud fra den langstrakte, bugtede bygade, hvor gadekæret endnu er bevaret.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i ejerlavet fra 1800 og op til i dag, så er det sket en del. Hovedvejstrukturen fra o.1800 er bevaret, bortset fra en mindre udretning i byen, men strukturen er så blevet udvidet i takt med den store bebyggelsesekspansion i området.

ØSTRUP - Ejerlavsgørænse

- a) Ejerlavsgørænse er bevaret de fleste steder i form af vandløb eller diger bevokset med levende hegn. Den mangler godt nok nede mod syd, men det er fordi den her oprindeligt var gammel kystlinie, som er forsvundet i forbindelse med inddæmning.
- b) Oplevelsesværdien er god, fordi den er rimelig velbevaret, men den er sværd at få øje på i landskabet, fordi der i øvrigt er så mange andre skelforløb på begge sider af den.

ØSTRUP - Konklusion

a) Velbevaret bebyggelsesstruktur, selvom den er svær at få øje på i bebyggelsesvæksten. Delvist bevaret ressource-, mark- og vejstruktur samt ejerlavsgrense.

b) Ændringerne i de to sidste århundreder har været så omfattende, at det kan være svært at skelne 1800-tallets struktur fra alle de nyere elementer i ejerlavet.

c) -

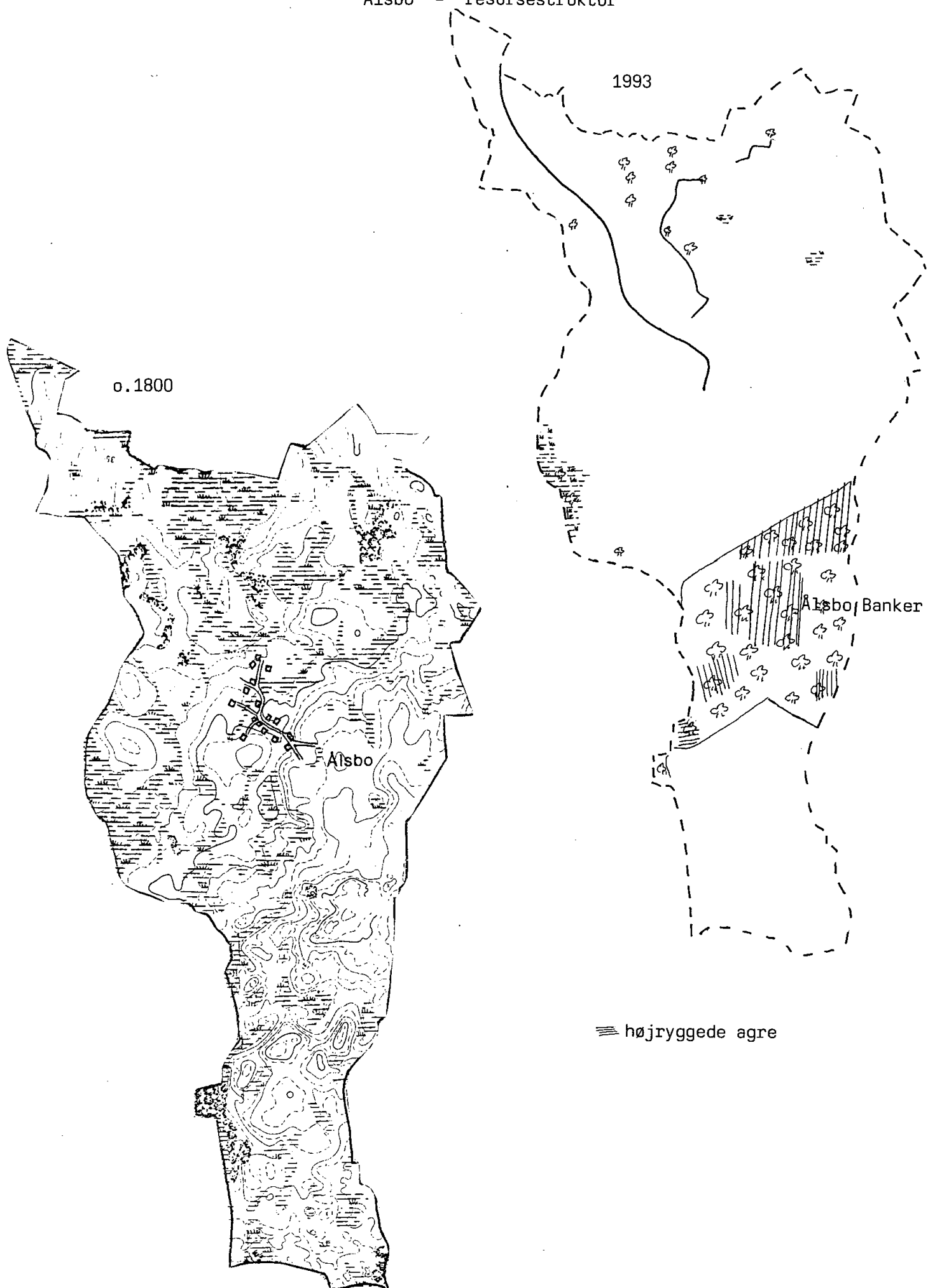
d) -

Ålsbo

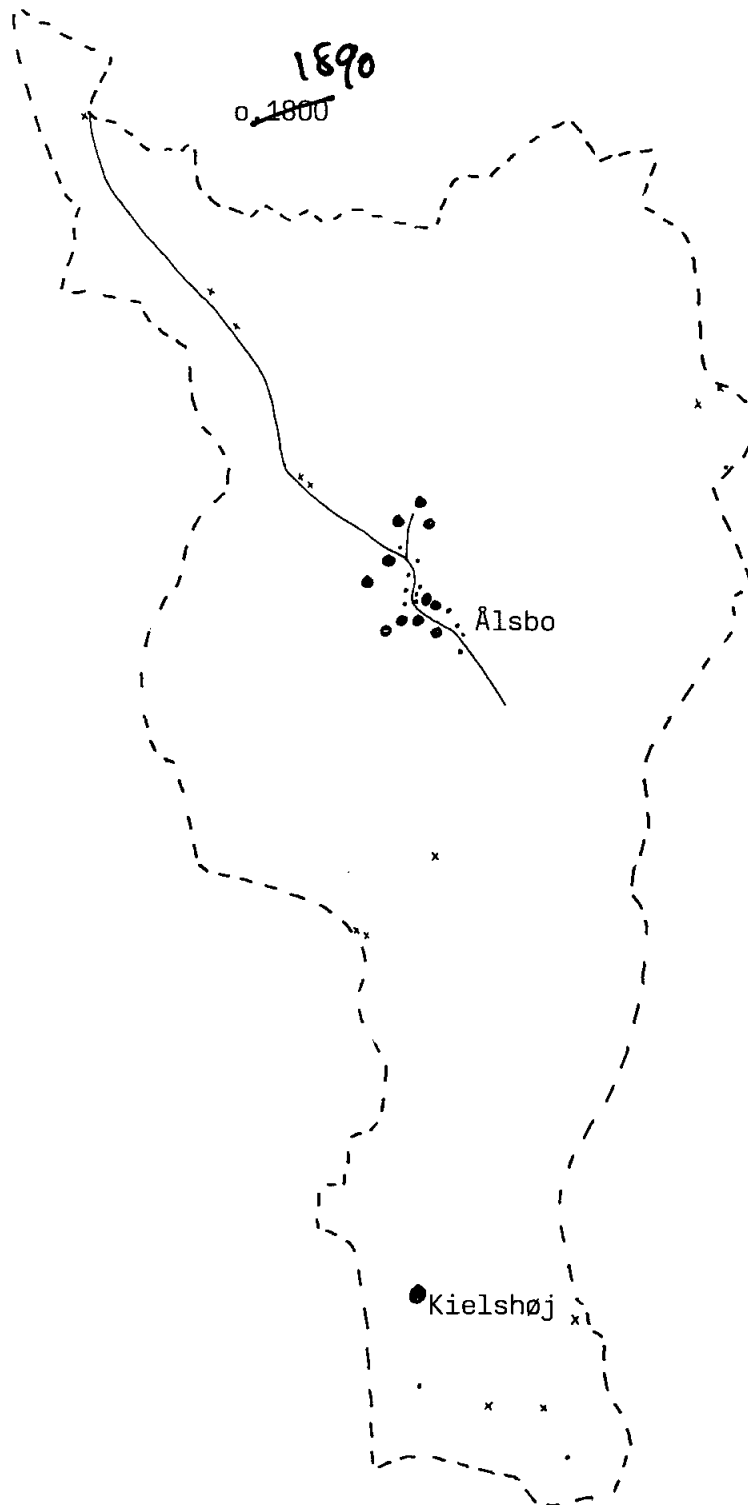
ÅLSBO - Bebyggelsesstruktur

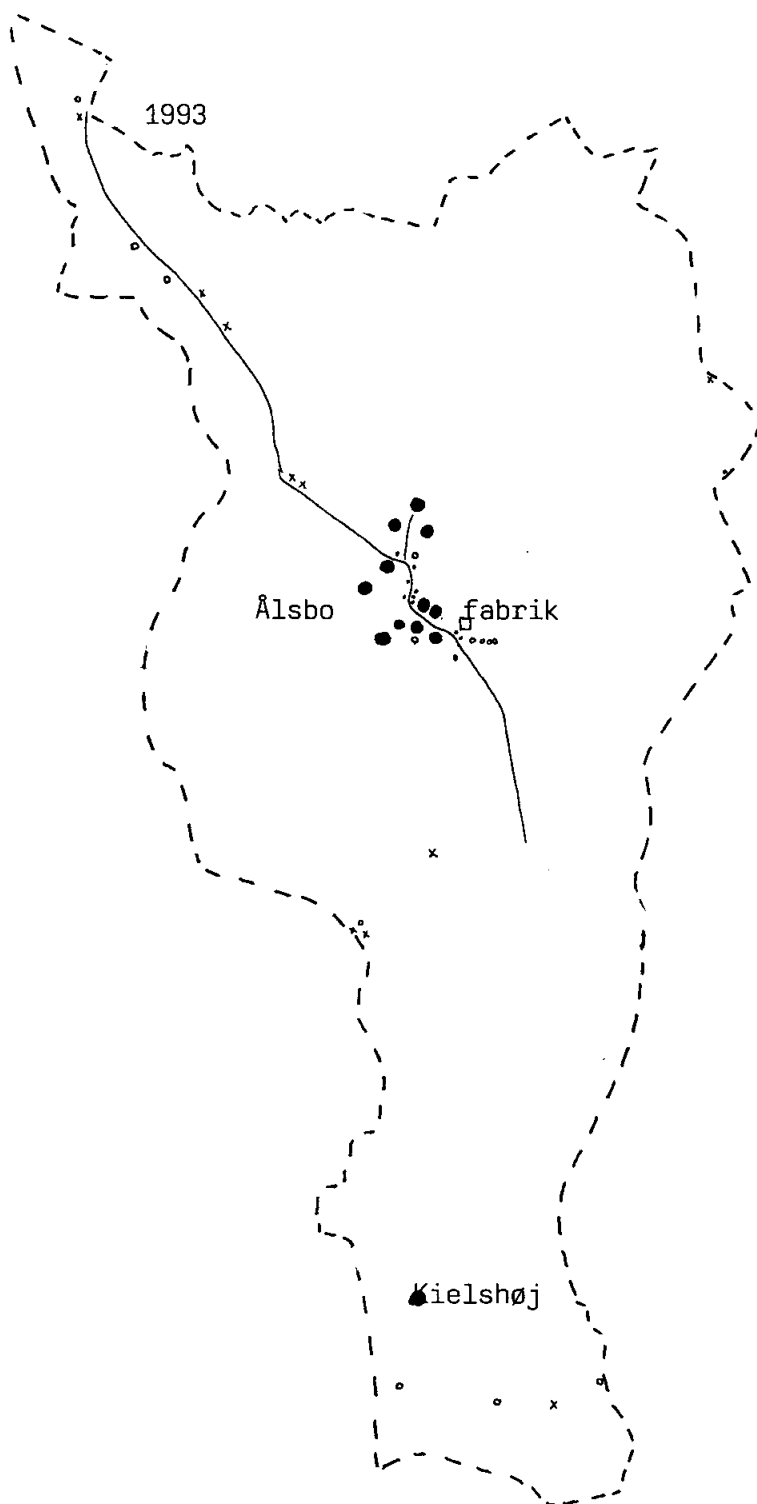
- a) Bebyggelsesstrukturen i Ålsbo ejerlav består i dag af den ret store landsbykerne med de mange huse og gårde, den store udflyttergård Kielshøj syd for skoven og en del spredtliggende huse og husmandssteder med koncentrationer i ejerlavets sydlige og nordlige del.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i bebyggelsesstrukturen i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er der sket en del ændringer, men de er hovedsageligt foregået udenfor landsbykernen. Gårdene og husene ligger stadig i selve landsbykernen og der er kun kommet ganske få nye huse og en i dag tom fabriksbygning til. Rundt omkring i ejerlavet er der derimod blevet udstykket en del huse og husmandssteder. Kielshøj, der blev flyttet ud fra landsbyen lige før 1800, har heller ikke ændret placering siden da.
- c) Bygningsmassen har et noget blandet udseende. Der er bevaret ganske få huse, husmandssteder og gårdlænger i bindingsværk, men ellers er der tale om grundmurede bygninger fra vidt forskellige tidsperioder.
- d) Oplevelsesværdien i selve landsbykernen er god, fordi det stadig er muligt at se den intakte bebyggelsesstruktur fra o.1800 med de mange gårde og huse så tydeligt.

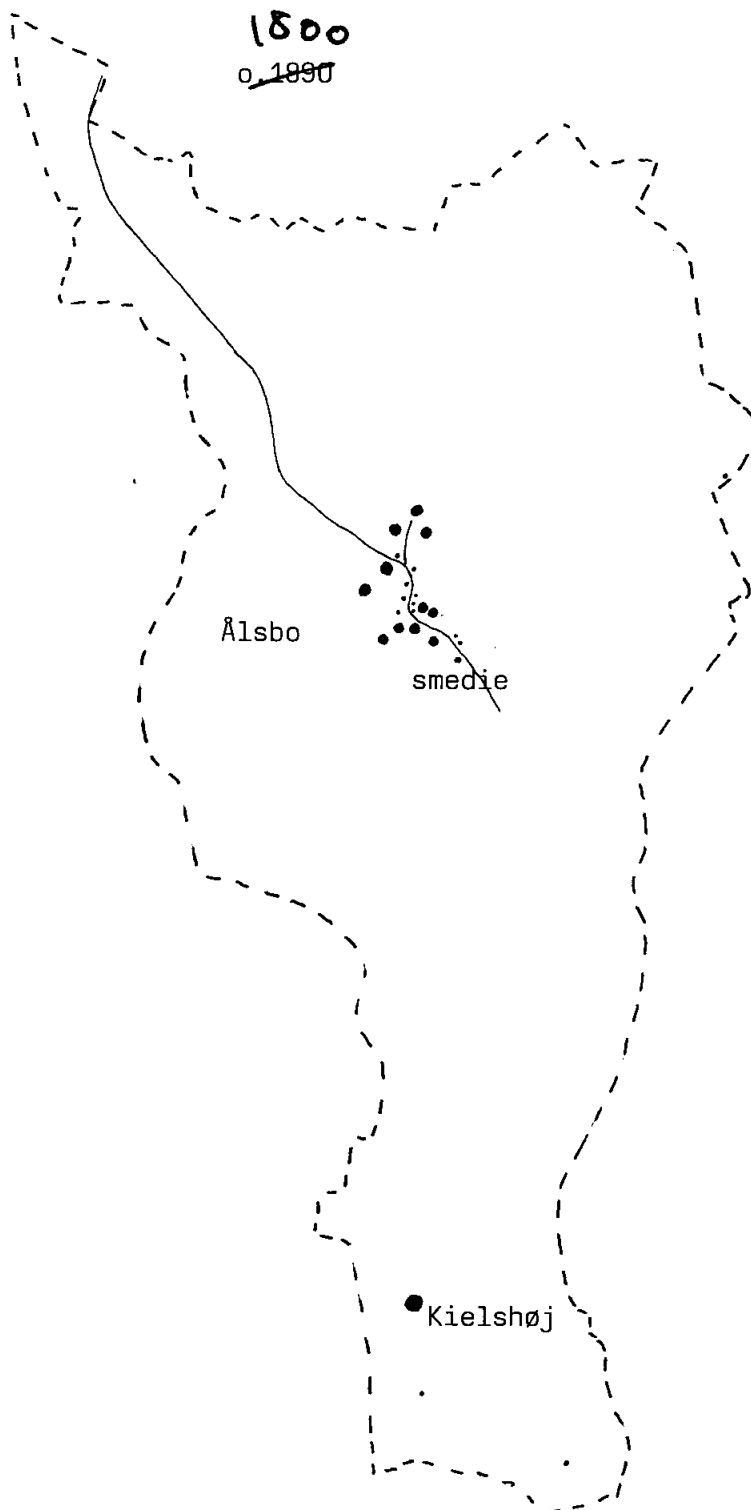
Alsbo - resursestruktur

Alsbo - bebyggelsestruktur

ÅLSBO - Ressourcestruktur

- a) Ressourcestrukturen består i dag af det meget store agerareal, skoven Ålsbo Banker, et mindre vådbundsområde mod vest og små spredte trægrupper rundt på agerarealet.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i ejerlavet fra o.1800 og op til i dag, så er de ret omfattende. Alle de mange områder med eng er næsten helt væk. Kun en rest mod vest er bevaret samt enkelte meget små områder mod nord, der dog er blevet plantet til med træer. Det meget kuperede område midt i agerarealet er blevet plantet til med skov -Ålsbo Banker, men områdets tidligere status som agerareal kan stadig iagttages i skovbunden, hvor der er bevaret mange højryggede agre.
- c) Oplevelsesværdien er ringe, fordi der er blevet ændret så meget i ressourcestrukturen.

Ålsbo - markstruktur

o.1800

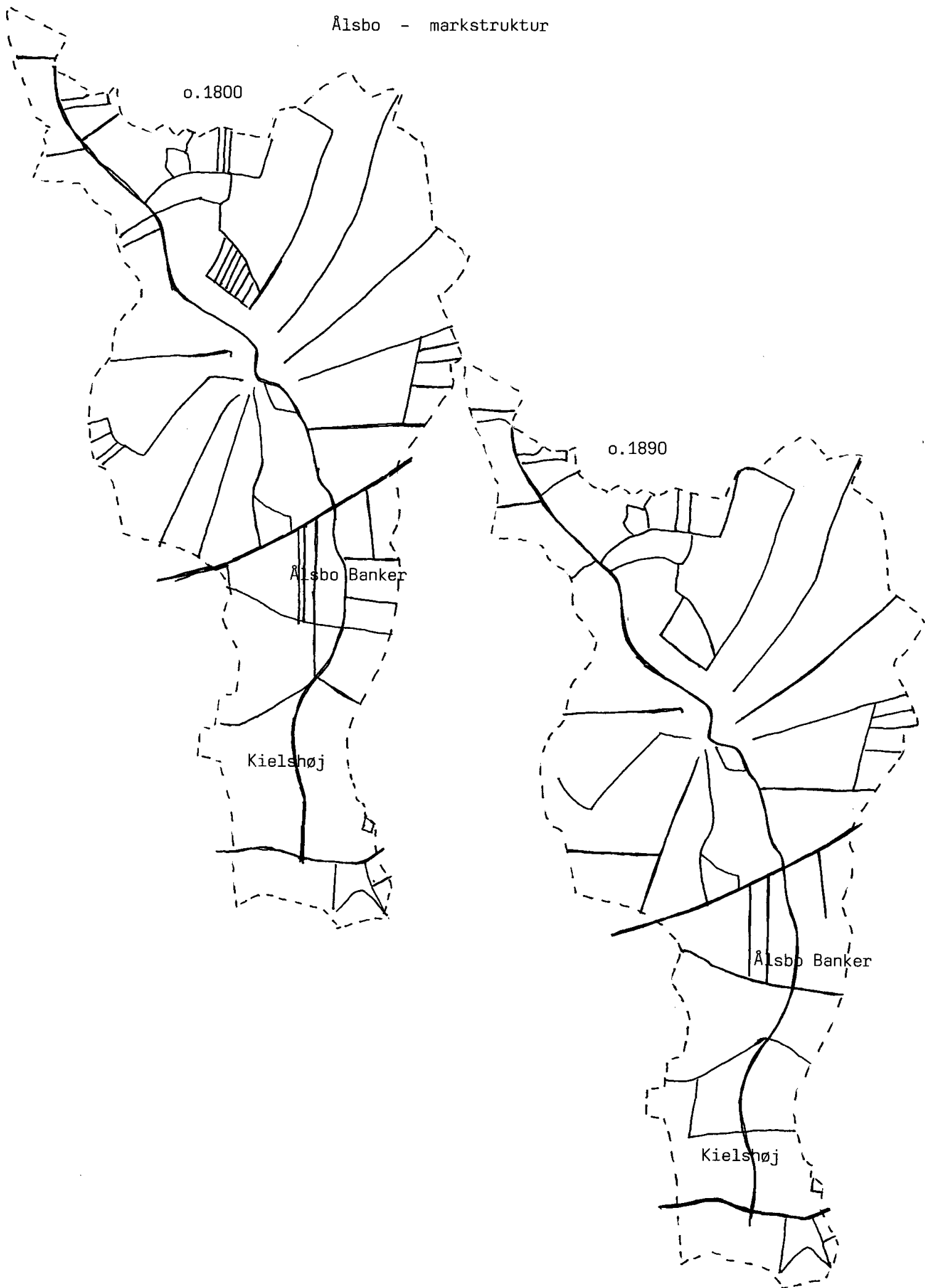
Ålsbo Banker

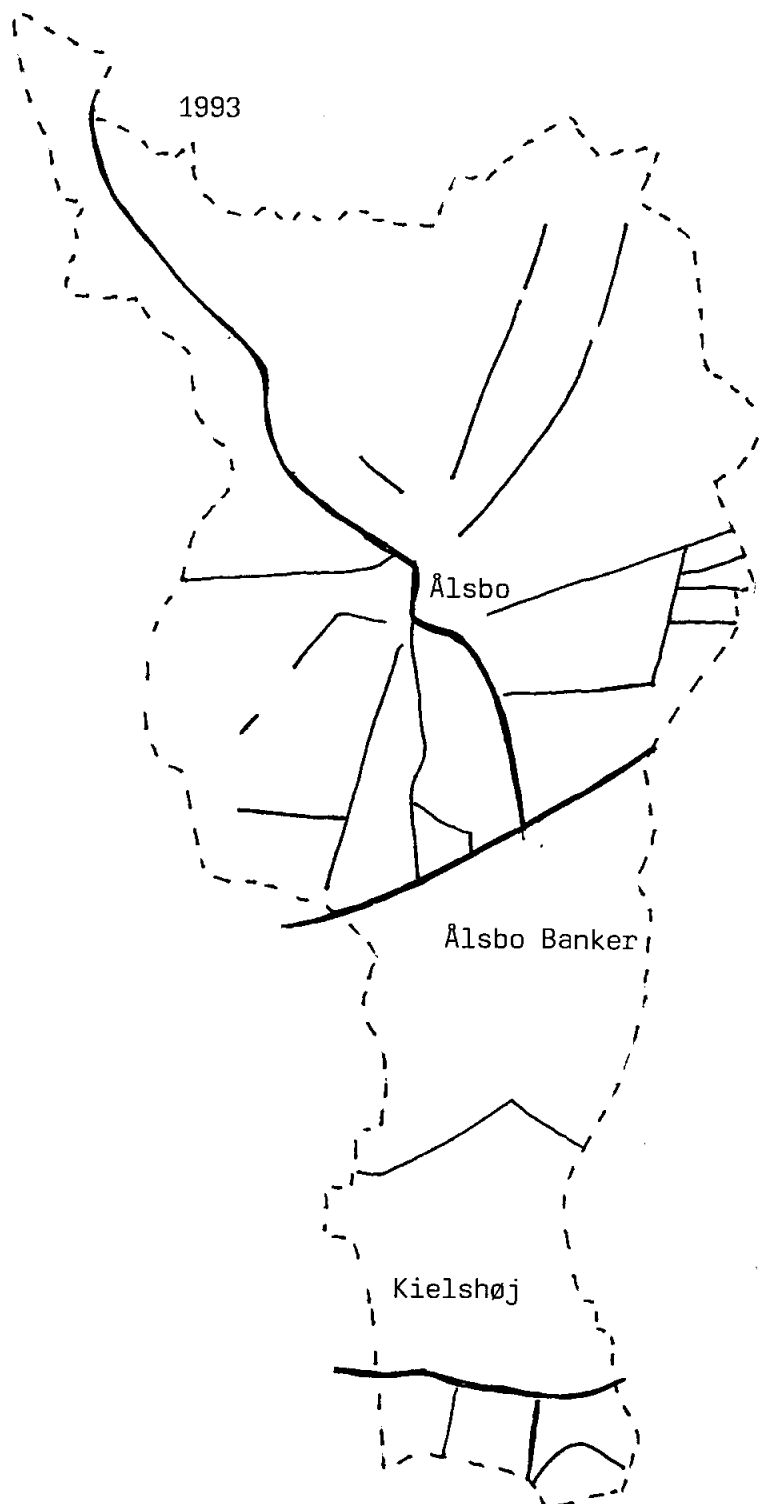
Kielshøj

o.1890

Ålsbo Banker

Kielshøj

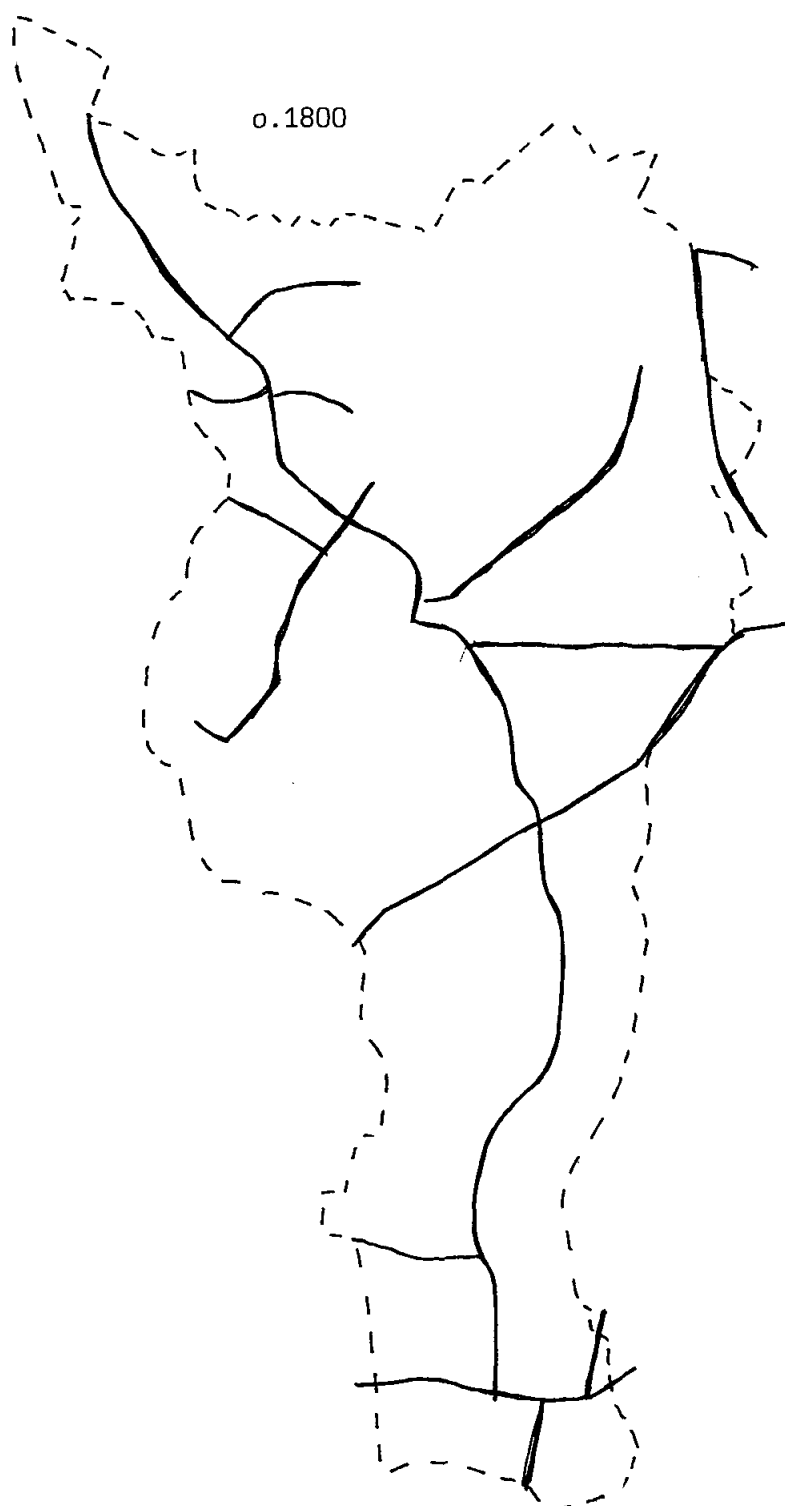

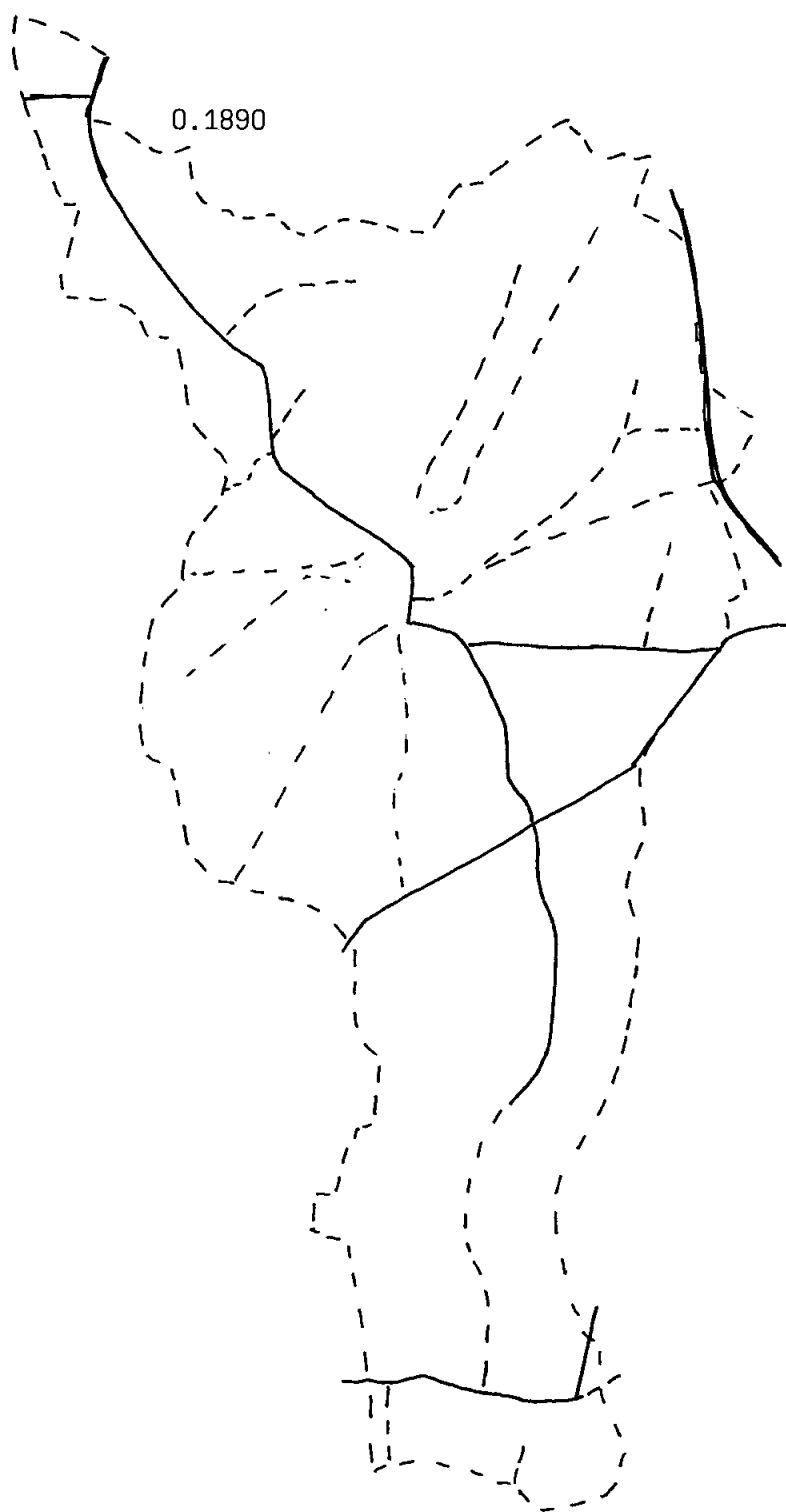

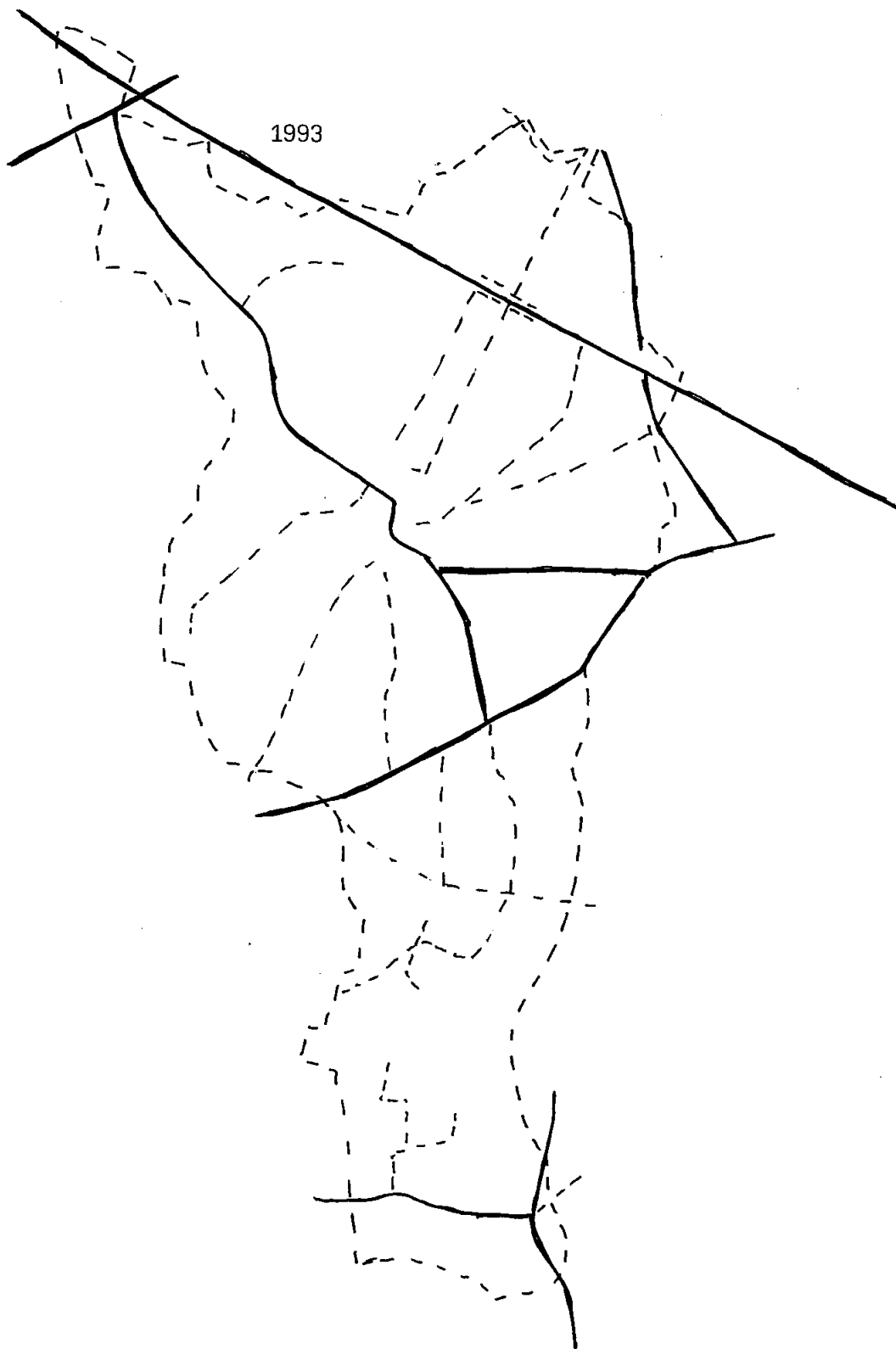
ÅLSBO - Markstruktur

- a) Markstrukturen i Ålsbo ejerlav består i den nordlige del af det store agerareal, der brydes nogle steder af resterne af den oprindelige mere omfattende stjerneudskiftning. I den sydlige del omkring udflyttergården Kielshøj er der kun et enkelt stort agerareal og enkelte markskel i forbindelse med husmandsstederne er bevaret.
- b) Ser vi på de ændringer, der er sket i perioden fra o.1800 og op til i dag, så er der sket en del. Markstrukturen i 1800-tallet var meget mere omfattende med en stor stjerneudskiftning ud fra landsbykernen, en opdeling i mindre lodder omkring de større vådbundsområder i ejerlavets yderområder og en blokopdeling i det kuperede område ved Ålsbo Banker.
- c) De bevarede markskel er en blanding af mindre diger bevokset med levende hegn og skel af levende hegn.
- d) Oplevelsesværdien er ikke særlig god, fordi der er forsvundet så mange af skellene. Grundkonturerne anes dog stadig igennem de bevarede hegn.

Ålsbo - vejstruktur

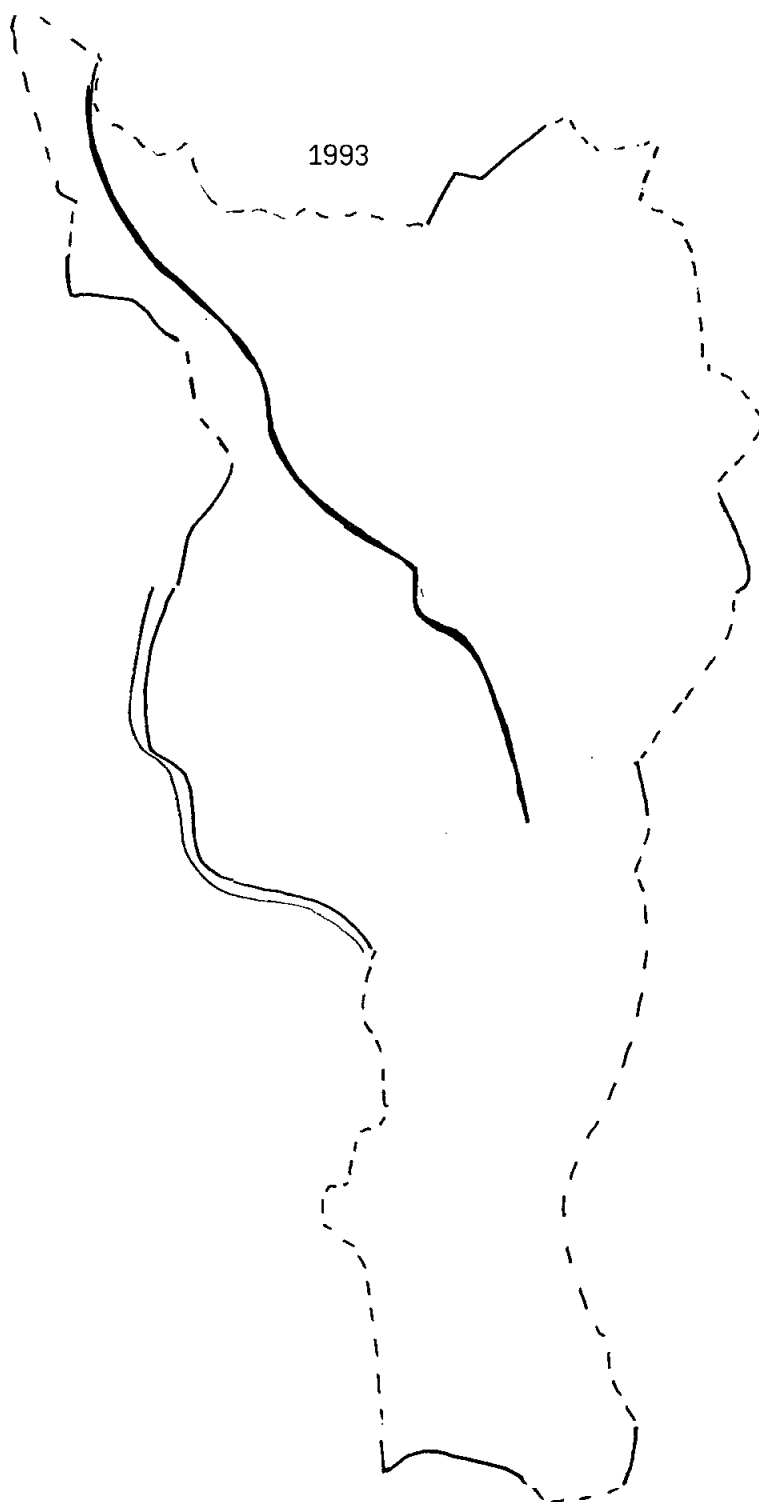

ÅLSBO - Vejstruktur

a) Vejstrukturen i Ålsbo ejerlav består i dag af de to store, stærkt trafikerede øst-vest gående landeveje, en mindre landevej op gennem landsbykernen og et mindre vejforløb forbi Kielshøj i den sydlige del.

b) Ser vi på de ændringer, der er sket fra o.1800 og op til i dag, så er der sket en del. Der er både nedlagt veje og anlagt nye. Landevejen, der fører op gennem landsbykernen er bevaret nord for Ålsbo Banker, men forbindelsen ned til Kielshøj er blevet nedlagt engang efter 1890. Ejerlavets nordlige del er blevet gennemskåret af et nyt stor vejanlæg efter 1890, en masse mindre veje er forsvundet i løbet af 1800-tallet, til gengæld er der så anlagt mange nye markveje i løbet af 1800-tallet.

Ålsbo - ejerlavsgørnse

ÅLSBO - Ejerlavsgården

- a) Ejerlavsgården i Ålsbo ejerlav er kun bevaret ganske få steder i form af enkelte digeforløb og vandløb.
- b) Oplevelsesværdien er ringe, fordi der kun er bevaret en så lille del af det oprindelige forløb, at det ikke er muligt at forestille sig, hvordan den har set ud.

ÅLSBO - Konklusion

a) Ålsbo ejerlav rummer en velbevaret bebyggelsesstruktur.

Ressource-, mark- og vejstruktur samt ejeravsgrænse er kun delvist bevaret.

b) Bebyggelsesvæksten i landsbykernen har været moderat, og gør det muligt at få indtryk af udskiftningsstrukturen. For ejerlavet gælder, at ingen af strukturerne er bevaret i særlig stor grad, og at vejstrukturen er stærkt ændret. Det er derfor svært at få indtryk af udskiftningsetidens ejerlav.

c) -

d) -